

लूका रचति यीशु मसीह का सुसमाचार लूका अन्द लखिसद यीशु मसीह अन बारा दा खुशखबरी परचिय

लूका अन्द लखिसद खुशखबरी व्हाशोद नियम दाकळोद आ नाक कतिाब दा टु ऊंद कतिाब हुन, यदुरदा यीशु उन जीवन इन वर्णन आद. हर ऊंद कतिाब इक “खुशखबरी” अनतार. यीशु उन सोत्तुर बाद्दा मत्ती, मरकुस, लूका अदकि यूहन्ना ईद कतिाब लखिस्यार. लूका सर्फ यीशु उन जीवन इन कहानी इच लखिसदिलि बल्की, आऊन सोत्तुर बाद्दा आऊन चेलागोळ्ड क्यालसागोळ बारा दा भी लखिस्यान, “पेररतिगोळ्ड क्यालसा हेसुर इन कतिाब दा इंदुर बारा दा वाचुसली सकितद. लूका अन्द खुशखबरी येल अदकि याग लखिसकु आग्याद इदुर बारा दा नश्चति जानकारी हैलेच लेकीन यक्कुल अभ्यास माळावाळेर ईद मानसतार कि लूका कृत खुशखबरी यीशु उन जनम इन लगभग ७० साल इन बाद्दा लखिसकु आगीदाद.”

ई कतिाब इन लेखक खुद लूका हुन जो ऊंद वैद्य ईरोन. आऊन लखिसोद जैली अदकि भाषा देल ईद पता नळुतद कि लूका ऊंद सुशक्रिति मळसा ईरोन. लूका चाहासोन कि यीशु उन जीवन इन खरा-खरा वर्णन लखिसकु आगुल, अदकि घटनागोळ हयांग आग्याव बराबर हांग अच लखिसकु आगुल ताकी आंदुर बारा दा वाचुसकु फायदा आगुल. १:१-३ लूका यहूदी ईला ईरोन कुलसूसगोळ ४:१०-१४ आव हणि प्रकार देल लखिसदुन कि यहूदी भी आऊन लखिसद आसानी देल सम्स सकुल यात्ता प्रकार देल यहूदी रीति-रविाजगोळ्ड वर्णन माळकु आग्याद

ਅਦੁਰ ਦੇਲ ਈਦ ਸ੍ਪ਷ਟ ਆਗਤਦ. ੧:੯

ਹਾਪਾਲ਼ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਲੂਕਾ ਕੁਤ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਮਤਤੀ ਅਦਕਿ ਮਰਕੁਸ
ਇਨ ਕਤਿਾਬਗੋਲਵਾਂ ਘਾਈ ਆਦ. ਸੂਰ ਕਤਿਾਬਗੋਲ ਦਾ ਅਵਾ
ਘਟਨਾਗੋਲਵਾਂ ਵਰਣਨ ਊਂਦ ਅਚ ਘਾਈ ਮਾਲਕੁ ਆਗਯਾਦ. ਲੇਕੀਨ ਲੂਕਾ
ਅਨਵੰਦ ਕਤਿਾਬ ਦਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਛਾਵਾਲ਼ਾ ਯੂਹਨਨਾ ਅਨਵੰਦ ਜਨਮ
ਇਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਸਥ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਜਾਨਕਾਰੀ ਸਕਿਤਦ. ਲੂਕਾ ਦਾ ‘ਮਾਫ
ਇਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਸਥ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ’ ੩:੩,੧੧:੪,੧੭:੩-
੪,੨੩:੩੪, ੨੪:੪੧

ਪਰਾਰੁਥਨਾ ਅਨਵੰਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਮੀ ਸਥ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ.
੩:੨੧, ੫:੧੬, ੬:੧੨,੧੧:੧-੧੨, ੨੨:੩੨

ਰੂਪ ਰੇਖਾ:

੧. ਲੂਕਾ ਰਚਤਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਇਨ ਭੁਮਕਿਆਂ ਅਦਕਿ ਲਖਿਸੋਦ ਕਾਰਣ
ਹੇਠਤਾਨ. ੧:੧-੪
੨. ਅਦੁਰ ਬਾਦਦਾ, ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਜਨਮ ਅਦਕਿ ਆਉਨ ਸੇਵਕਾਈ ਇਨ
ਤਥਾਰੀ ਇਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ. ੧:੫-੪:੧੩
੩. ਯੂਹਨਨਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਛਾਵਾਲ਼ਾ ਅਨਵੰਦ ਜਨਸ਼ਾਵਾ ੩:੧-੨੦
੪. ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਬਪਤਸਿਮਾ ਅਦਕਿ ਪਰੀਕ਷ਾ ੩:੨੧-੪:੧੩
੫. ਗਲੀਲ ਦਾ ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਜਨਸ਼ਾਵਾ ੪:੧੪-੧:੫੦
੬. ਗਲੀਲ ਟੁ ਧਰੂਣਲੇਮ ਤਾਕਾ ਧਾਤਰਾ ੧:੫੧-੧੯:੨੭
੭. ਧਰੂਣਲੇਮ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਪਤਾ ੧੧:੨੮-੨੩:੫੬
੮. ਪ੍ਰਮੁ ਉਨ ਪੁਨਰੂਤਥਾਨ, ਕਾਂਲ੍ਸੋਦ, ਅਦਕਿ ਸ਼ਵਰਗਾਰੋਹਣ
੨੪:੧-੫:੩

ਪਰਚਿਧ

^੧ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਧਿਨੁਫਲਿਸ, ਹਾਪਾਲ਼ ਸਾ ਲੱਕੂਰ ਆ ਮਾਤਗੋਲ਼ੀ
ਜੋ ਨਾਮ ਨਿਆਡਿਆ ਦਾ ਘਲੁਸ਼ਧਾਵ, ਇਤਹਿਾਸ ਲਖਿਸੋਰ ਸਾਟੀ ਕਿਧ
ਹਚਿਧਾਰ, ^੨ ਹਿਂਦੁਆਂ ਕਿ ਆਦੁਰ ਜੋ ਪਥਲੈ ਟੁ ਨਾ ਈ ਮਾਤਗੋਲਵ
ਨੋਛਾਵਾਲ਼ੇਰ ਅਦਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਇਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਲਾਵਾਲ਼ੇਰ ਸੇਵਕ
ਈਰੋਰ, ਨਾਮ ਤਾਕਾ ਪੋਹਚੁਸਦੁਰ. ^੩ ਇਦੁਰਸਾਟੀ, ਧਿਨੁਫਲਿਸ ਨਾਨੀ ਮੀ

ईद उचति मालूम आत कि आ सप्पा मातगोळ्द पुरा हाल सूर
टु वळ्लीसा-वळ्लीसा जाँच माळकु, आंदरी नीन साटी करम इन
अनुसार लखिसाईन. ⁴ ना ईद इदुरसाटी लखिसदीन ताकी नीमी
पुरा हकगित यकीन मालूम आगेगुल.

यूहन्ना बपतसिमा कोळावाळा अन्द जनम इन भवषियवाणी

⁵ यहूदीगोळव राजा हेरोदेस उन समय अबयियाह अन्द दल
दा जकरयाह हेसुर ईनव ऊंद याजक ईरोन, अदकि आऊन हगिस
हाहून इन वंश इनार ईरोर आकनि हेसुर इलीशवि ईरोद. ⁶ आंदुर
येढ्हु मुंदुर परमेश्वर उन नजर दा न्यायी* ईरोर, अदकि परभु
उन सप्पा आग्यागोळ मा अदकि सप्पा वधीगोळ मा नरिदोष
नळावाळेर ईरोर. ⁷ आंदुर यातोदु औलाद ईला ईरोद, यतकी
इलीशवि वांझला ईरोर, अदकि आंदुर येढ्हु मुंदुर बाट्ट हाळामुंड
ईरोर.

⁸ याग जकरयाह तान दल इन पारी मा परमेश्वर उन मुंद
याजक उन क्याल्सा माळोन, ⁹ रा याजकगोळ्द रीति इन
अनुसार आऊन हेसुर मा चट्ठी होळ्त कि प्रभु उन मंदरि दा
होगकु धूप होताकुल. ¹⁰ धूप होताका समय लॉकुरूद सप्पा मंडली
वहार्या प्रारथना माळोद.

¹¹ आ समय प्रभु उन ऊंद स्वरगदूत धूप इन वेदी इन ऊम्मा
क्य दी नीदुरकु आऊन मुंद प्रगट आदुन. ¹² जकरयाह आऊक
नोळकु घबरूसदुन अदकि आऊन मा धोळ्द अंजक तुम्मेत.
¹³ लेकीन स्वरगदूत आऊन से अंदुन, “हे जकरयाह, अंजबाळ,
यतकी नीन प्रारथना केळकु आगेग्याद; अदकि नीन हगिस
इलीशवि देल नीन साटी ऊंद पार पैदा आदान, अदकि नी आऊन
हेसुर यूहन्ना ईटेत. ¹⁴ आऊन जनम इन कारण नीनी खुशी अदकि
हरू आदीत: अदकि हापाळ लॉकुर आऊन जनम इन कारण
खुश आदार, ¹⁵ यतकी आव प्रभु उन नजर दा महान आदान;

* ^{1:6} न्यायी-न्याय इन क्याल्सा माळावाळा

ਅਦਕਿ ਅੰਗੁਰ ਇਨ ਰਾਸ਼ਸਾ ਅਦਕਿ ਸਾਰਾ ਧਾਗਲੁ ਕੁਡੂਤੀਦੀਲ; ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਮੋਯ ਇਨ ਵਹਾਟਾ ਦਾ ਟੁ ਅਚ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਦੇਲ ਪਰਪਿਣ ਆਗੇਦਾਨ; ¹⁶ ਅਦਕਿ ਇਸਤਰਾਏਲਗੋਲ ਦਾ ਟੁ ਹਾਪਾਲ ਲੱਕੂਰੀ ਆਂਦੂਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਦੀ ਵਾਪਸ ਤੰਦਾਨ. ¹⁷ ਆਵ ਏਲਧਿਆਹ ਅਨਦ ਘਾਈ ਆਤਮਾ ਅਦਕਿ ਸਾਮਰਥਿ ਦਾ ਆਗਕੁ ਆਊਨ ਮੁੰਦ ਮੁੰਦ ਨਲਦਾਨ ਕਿ ਆਪਫ ਦਾਦਾਗੋਲਦ ਮਨ ਚਕਿਓਰ-ਚਨਿਗੇਰ ਦੀ ਹਤਕੁ ਈਰੂਲ; ਅਦਕਿ ਆਗਯਾ ਈਲਾ ਮਾਨਸਾਵਾਲੇਰ ਇਕ ਨਧਾਈਗੋਲਦ ਘਾਈ ਆਂਦੂਰ ਸਮਝਨ ਦਾ ਤਰੂਲ; ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਸਾਠੀ ਊਂਦ ਧੋਗ੍ਯ ਪ੍ਰਜਾ ਤਧਾਰ ਮਾਲੂਲ.”

¹⁸ ਜਕਰਧਾਹ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤ ਸੇ ਕੋਲਦੁਨ, “ਨਾ ਈਦ ਹ੍ਯਾਂਗ ਜਾਨਸਾਈਨ? ਧਤਕੀ ਨਾ ਰਾ ਹਾਲਾਬਾਟ ਆਈਨ; ਅਦਕਿ ਨਾਨ ਹਾਗਿਸ ਮੀ ਹਾਲਾਮੁੰਡ ਆਗੇਗਯਾਰ.”

¹⁹ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤ ਆਊਕ ਉਤਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਨਾ ਜਵਿਰਾਈਲ ਹੁਈਨ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਮੁੰਦ ਨਦਿਰਕੁ ਈਰਤੀਨ; ਅਦਕਿ ਨਾਨੀ ਨੀਨ ਸੇ ਮਾਤਗੋਲੀ ਹੇਲਲੀ ਅਦਕਿ ਨੀਨੀ ਈਦ ਖੁਸ਼ਖਵਰੀ ਕੋਲਸਲੀ ਨਾਨੀ ਕਲੁਕੁ ਆਗਯਾਦ. ²⁰ ਨੋਲ, ਧਾ ਦਨਿ ਤਾਕਾ ਈ ਮਾਤਗੋਲ ਪੁਰਾ ਆਗਾਲਵ, ਆ ਦਨਿ ਤਾਕਾ ਨੀ ਮੌਨ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਈਤਧਾ ਅਦਕਿ ਮਾਤਾਲ ਸਕਤੀਦਲਿ, ਧਤਕੀ ਨੀ ਨਾਨ ਮਾਤਗੋਲਦ ਜੋ ਤਾਨ ਸਮਧ ਮਾ ਪੁਰਾ ਆਦਵ, ਈ ਨਾਨ ਵਚਨਗੋਲ ਮਾ ਨੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਾਲੀਦਲਿ.”

²¹ ਲੱਕੂਰ ਜਕਰਧਾਹ ਅਨਦ ਹਾਦੀ ਕਾਧਤੇਲਾ ਈਤਤੁਰ ਅਦਕਿ ਆਸ਼ਚਰਿ ਮਾਲੀਲੀ ਕੁਰਤੁਰ ਕਿ ਆਊਕ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਈਟ ਸਮਧ ਧੇਤੀ ਹਤ. ²² ਧਾਗ ਆਵ ਵਹਾਇਆ ਬੰਦੁਨ, ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਮਾਤਾਲ ਸਕਦੀਲਿ: ਅਤ: ਆਂਦੂਰ ਅਰਤ ਕੌਡੁਰ ਕਿ ਆਵ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਧਾਤੋਦ ਤਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨੋਲਧਾਨ; ਅਦਕਿ ਆਵ ਅਦੂਰ ਵਾਰਾ ਦਾ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਸਂਕੇਤ ਮਾਲੀਤੇਲਾ ਈਤਤੁਨ, ਅਦਕਿ ਮੁਕਕਾ ਆਗਕੁ ਈਤੋਦੁਨ.

²³ ਧਾਗ ਆਊਨ ਮੰਦਰਿ ਇਨ ਸ਼ਧਾਵਾ ਅਨਦ ਦਨਿ ਪੁਰਾ ਆਦਵ, ਰਾ ਆਵ ਤਾਨ ਮਾਨਨੀ ਹੋਟੋਦੁਨ. ²⁴ ਈ ਦਨਿਗੋਲਦ ਬਾਦਦਾ ਆਊਨ ਹਾਗਿਸ ਇਲੀਸ਼ਵਿਆ ਵਹਾਇਆ ਦੀ ਈਤਤੁਰ; ਅਦਕਿ ਆਕ ਈਦ ਅਨਕੁ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਅਈਦ ਤਗਿਲ ਤਾਕਾ ਹੋਚਕੁ ਈਟਦੁਰ, ²⁵ ਅਦਕਿ ਇਲੀਸ਼ਵਿਆ ਖੁਦ

ਅਚ ਅਨਤੋਗੋਰ, ਕਿ “ਈ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨ ਮਾ ਕੂਪਾ ਨਜਰ
ਮਾਲਕੁ, ਮਲਸਾਗੋਲ਼ੀ ਨਾਨ ਅਪਮਾਨ ਇਕ ਦੁਰ ਮਾਲੋਰ ਸਾਟੀ ਇਚ
ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨ ਸਾਟੀ ਹਾਂਗੀ ਮਾਲਦੁਨ.”

ਧੀਗੁ ਤਨ ਜਨਮ ਇਨ ਘੋਣਾ

26 ਇਲੀਸ਼ਵਿਆ ਅਨੰਦ ਗ੍ਰਭ-ਅਵਸਥਾ ਅਨੰਦ ਆਰ ਤਗਿਲ ਦਾ
ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਦੀ ਟੁ ਜਬਿਰਾਈਲ ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ, ਗਲੀਲ ਇਨ ਨਾਸਰਤ
ਨਗਰ ਦਾ, **27** ◊ਊਂਦ ਕੁਵਾਰਾ ਪੋਰ ਇਨ ਹਾਤਤੀ ਕਲੁਕੁ ਆਦੁਨ ਧਾਰਦ
ਸਗਾਈ ਧੂਸੁਫ ਹੇਸੁਰ ਇਨ ਦਾਊਦ ਉਨ ਘਰਾਨਾ ਅਨੰਦ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਸੇ
ਆਗੀਤ: ਆ ਕੁਵਾਰਾ ਪੋਰ ਇਨ ਹੇਸੁਰ ਮਰਯਿਮ ਈਰੋਦ. **28** ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ
ਆਕਨਿ ਹਾਤਤੀ ਬੁਲਕ ਬੰਦਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਨੀ ਧਨ੍ਯ ਆਧ, ਨੀਨ ਮਾ
ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਅਨੁਗਰਹ ਆਗਯਾਦ! ਪ੍ਰਭੂ ਨੀਨ ਸਾਂਗੁਲ ਆਨ!”

29 ਮਰਯਿਮ ਆ ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ ਉਨ ਵਚਨ ਦੇਲ ਹਾਪਾਲ ਘਬਰੂਸੇਦੁਰ,
ਅਦਕਿ ਮਨ ਦਾ ਸੋਚਲੀ ਕੁਰਤੁਰ ਕਿਈਂਦ ਧਾਤਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਨ ਅਮਵਿਾਦਨ
ਛੁਨ? **30** ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ ਆਕਨਿ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਮਰਯਿਮ, ਅੰਜਬਾਲ,
ਧਤਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਅਨੁਗਰਹ ਨੀਨ ਮਾ ਆਗਯਾਦ. **31** ◊ਨੋਲ, ਨੀ
ਵਹਾਟਿਆ ਦੀ ਈਤਿਆ, ਅਦਕਿ ਨੀਨੀ ਊਂਦ ਪਾਰ ਪੈਦਾ ਆਦਾਨ; ਨੀ ਆਊਨ
ਹੇਸੁਰ ਧੀਸ਼ੁ ਈਟੇਤ. **32** ਆਵ ਮਹਾਨ ਈਤਤਾਨ ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਾਰ
ਜੋ ਸਵ ਸੇ ਧੋਡਡੇਵ ਆਨ ਅੰਦਕੁ ਆਦਾਨ; ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ
ਆਊਨ ਆਪਪ ਦਾਊਦ ਉਨ ਸਹਿਸਨ ਆਊਕ ਕੋਟਾਨ, **33** ਅਦਕਿ
ਆਵ ਧਾਕੂਬ ਊਂਦ ਘਰਾਨਾ ਮਾ ਹਮਸ਼ਾ ਰਾਜ ਮਾਲਧਿਆਨ; ਅਦਕਿ ਆਊਨ
ਰਾਜ੍ਯ ਅਨੰਦ ਅਨ੍ਤ ਧਾਗਲੁ ਆਗਤੀਦੀਲ.”

34 ਮਰਯਿਮ ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ ਸੇ ਅੰਦੂਰ, “ਈਦ ਹਿਆਂਗ ਆਦੀਤ. ਨਾ ਰਾ
ਧਾਤੋਵਾਰਾ ਮੀ ਮਲਸਾ ਅਨੰਦ ਸੱਪਰਕ ਦਾ ਹੈਲੇਚ.”

35 ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ ਆਕ ਇਕ ਉਤਤਰ ਕੋਟਨੁ, “ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਦੀ
ਟੁ ਨੀ ਵਹਾਟਿਆ ਦੀ ਈਤਿਆ, ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਸਾਮਰਥਿ ਨੀਨ
ਮਾ ਸਾਵਲੀ ਮਾਲੀਤ; ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆ ਪਵਤਿਰ ਜੋ ਪੈਦਾ ਆਗਾਵਾਲਾ
ਆਨ, ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਾਰ ਅੰਦਕੁ ਆਦਾਨ. **36** ਅਦਕਿ ਨੋਲ, ਨੀਨ

◊ 1:27 ੧:੨੭ ਮਤਤੀ ੧:੧੮ ◊ 1:31 ੧:੩੧ ਮਤਤੀ ੧:੨੧

कुटुम्ब इनोर इलीशबिं अक भी बुळपन दा पार आगावाळा आन,
ईद आकनि, यारी लॉकुर वांझला अनतोगोर आरवा तंगिळ हुन.
37 यतकी परमेश्वर उन साटी येनु असम्भव हैलेच.”

38 मरयिम अंदुर, “नोळ, ना प्रभु उन दासी हुईन, नानी नीन
वचन इन अनुसार अच आगुल.” आग स्वर्गदूत आकनि हात्ती
टु होटोदुन.

जकरयाह अदकि इलीशबिं अन्द हात्ती मरयिम इन होगोद

39 आ दनिगोळ दा मरयिम यदकु तुरन्त अच पहाळी द्याश दा
यहूदा अन्द ऊंद नगर इक होदुर, 40 अदकि आव जकरयाह अन्द
मान्या होगकु मरयिम इलीशबिं अक नमस्कार माळदुर. 41 आग
हणि आत कर्ह यांग इलीशबिं मरयिम इन नमस्कार केळदुर,
हांग अच चग्गि आकनि व्हाटया दा हारदुन, अदकि इलीशबिं
पवतिर आत्मा देल परपिरण आगोदुर. 42 अदकि इलीशबिं धोळ्ड
शब्द दा कारूकु अंदुर, “नी आरतेर दा धन्य आय, अदकि नीन
व्हाटया अन्द चग्गि भी धन्य आद! 43 ईद अनुग्रह नानी यल
टु आत कर्ह नान प्रभु उन मोय नान हात्ती बंदुर? 44 ह्यांग
नीन नमस्कार इन शब्द नान कवि मा बतित, हांग अच चग्गि
नान व्हाटया दा खुशी देल हारली हत. 45 धन्य आर आक यार
वशिवास माळदुर कर्ह जो मातगोळ प्रभु उन दी टु आकनि से
अंदकु आग्याव, अव पुरा आदव!”

मरयिम इन स्तुतिहाळ

46 आग मरयिम अंदुर,
“नान जीवन प्रभु उन बळाई माळतद”

47 अदकि नान आत्मा नान उद्धार माळावाळा परमेश्वर
देल खुश आद,
48 यतकी आव तान दासी मा नजर ईट्यान;
इदुरसाटी नोळी, ईगी टु सप्पा युग-युग इन पीढी नानी धन्य
अंदीत,

49 यतकी आ शकतमिन प्रभु नान साटी धोळ्द-धोळ्द
क्याल्सा माळ्योन.

आऊन हेसुर पवतिर आद,

50 अदकि आऊन दया आंदुर मा, जो आऊन से अंजतार,
पीढ़ी टु पीढ़ी ताका बन्सकु ईरतद.

51 आव तान भुजा अन्द ताकत तोरसदुन,

अदकि जो तान मन दा घमण्ड माळतोगोर, आंदरी ततिर-
बतिर माळदुन.

52 आव बलवानगोळी आंदुरद राज सहिसनगोळ मा टु केळ्द
बुट्टुन;

अदकि नम्र लाँकुरी मथाकुच नेगदुन.

53 आव हस्तकु लाँकुरी वळ्लीद वस्तुगोळ देल संतुष्ट माळदुन,
अदकि धनवानगोळी खाली क्य तेग्द बुट्टुन.

54 आव तान सेवक इस्त्राएल उक सम्भाल्स कोङुन
कर्तिन आ दया अक याद माळुल,

55 जो अब्राहम अदकि आऊन वंश मा हमेशा ईत्तीत,
हयांग आव नाम आप्प-दादागोळ से अंदिन.”

56 मरयिम इलीशबि अन्द सांगुळ लगभग मुर तगिल्ह ईतकु
तान मान्नी वापस बंदुर.

यूहन्ना बपतस्मिमा कोळावाळा अन्द जनम

57 आग इलीशबि अन्द चग्गिद हाळोद समय पुरा आत,
अदकि आक पार उक जनम कोट्टुर. **58** आकनि मान्ना अन्द
हात्तीवाळेर अदकि कुटुम्बीगोळ ईद केळकु कर्फ प्रभु आकनि
मा हापाळ दया माळ्यान, आकनि सांगुळ खुशी मनुसदुर,

59 अदकि हगि आत कर्फ आठवा दशी आंदुर आ चग्गिद ऊंद
खतना माळली बंदुर अदकि आऊन हेसुर आऊन आपप उन हेसुर
मा जकरयाह ईटावाळेर ईरोर. **60** इदुर मा आऊन मोय उत्तर
कोट्टुर, “ईद ईला; उलटा आऊन हेसुर यूहन्ना ईटकु आगुल.”

61 ਆਂਦੂਰ ਆਕਨਿ ਸੇ ਅਂਦੂਰ, “ਨੀਨ ਕੁਟੁਮ੍ਬ ਦਾ ਧਾਰਦੁ ਹੇਸੁਰ ਈਦ ਹੈਲੇਚ!” **62** ਆਗ ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਆਪ੍ਪ ਤਕ ਇਸ਼ਾਰਾ ਮਾਲ਼ਕੁ ਕੋਲਦੁਰ ਕਿਨੀ ਆਊਨ ਹੇਸੁਰ ਯੈਨ ਈਟੋਦ ਚਾਹਾਸਤਾ?

63 ਆਵ ਲਖਿਸੋਦ ਪਟਟੀ ਕਾਰਸਕੁ ਲਖਿਸ ਬੁਟਟੁਨ, “ਆਊਨ ਹੇਸੁਰ ਯੂਹਨਾ ਆਦ,” ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੁਰੀ ਆਸ਼ਚਰਾ ਆਤ. **64** ਆਗ ਆ ਚਗਿਦ ਉਨ ਬਾਧ ਅਦਕਿ ਲਧਾਲਗਧਾ ਤੁਰਨਤ ਖੁਲਸੇਤ; ਅਦਕਿ ਆਵ ਮਾਤਾਲ਼ਲੀ ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਧਨਯਵਾਦ ਮਾਲ਼ਲੀ ਕੁਰਤੁਨ. **65** ਆਊਨ ਆਸਪਾਸ ਇਨੋਰ ਸਪ੍ਪਾ ਈਰਾਵਾਲ਼ੇਰ ਮਾ ਅੰਜਕ ਤੁਮਸੇਤ; ਅਦਕਿ ਆ ਸਪ੍ਪਾ ਮਾਤਗੋਲਦ ਚੜਚਾ ਪੁਰਾ ਯਹੂਦੀ ਇਨ ਪਹਾਲੀ ਪਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਲੁਸੇਤ, **66** ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਕੋਲਾਵਾਲ਼ੇਰ ਤਾਨ-ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲ਼ਕੁ ਅਂਦੂਰ, “ਈ ਪਾਰ ਹਧਾਂਗ ਈਤੀਦਾਨ?” ਧਰਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਕਧ ਆਊਨ ਮਾ ਈਰੋਦ.

ਜਕਰਧਾਹ ਅਨ੍ਦ ਭਵਖਿਧਿਵਾਣੀ

67 ਆਊਨ ਆਪ੍ਪ ਜਕਰਧਾਹ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਦੇਲ ਪਰਪਿਣ ਆਗੇਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਬਾਤਣੀ ਕੋਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ:

68 “ਪ੍ਰਭੁ ਇਸਤਰਾਏਲ ਈਨਵ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਧਨ੍ਯ ਈਰੂਲ,

ਧਰਕੀ ਆਵ ਤਾਨ ਲੱਕੁਰ ਮਾ ਨਜਰ ਈਟਦੁਨ ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰਦ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਾਲ਼ਦੁਨ,

69 ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਸੇਵਕ ਦਾਊਦ ਉਨ ਧਰਾਨਾ ਦਾ

ਨਾਮ ਸਾਟੀ ਊਂਦ ਸਾਮਰ੍ਥਿਕਾਰੀ ਉਧਦਾਰਕ ਕੋਟਾਨ.

70 ਆਵ ਤਾਨ ਪਵਤਿਰ ਭਵਖਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲਦ ਦਵਾਰਾ ਜੋ ਦੁਨਿਆ ਅਨ੍ਦ ਸੂਰਵਾਤ ਟੁ ਆਗਤੇਲਾ ਬੰਦਾਰ, ਅਂਦਿਨ.

71 ਮਤਲਬ ਨਾਮ ਦੁਸ਼ਮਨਗੋਲ ਸੇ ਅਦਕਿ ਨਾਮ ਸੇ ਨਫਰਤ ਈਟਾਵਾਲ਼ੇਰਦ ਕਧ ਦੇਲ
ਨਾਮ ਉਦਧਾਰ ਮਾਲ਼ਦੁਨ,

72 ਆਵ ਤਾਨ ਆਪ੍ਪ-ਦਾਦਾਗੋਲ ਸੇ ਅਂਦਿਨ ਕਿ ਆਵ ਦਧਾ ਮਾਲਧਾਨ
ਕਿ

ਤਾਨ ਪਵਤਿਰ ਵਾਚਾ ਅਨ੍ਦ ਧਾਦ ਮਾਲੁਲ,

73 ਅਦ ਕਹਿਧਾ ਆਵ ਨਾਮਵ ਆਪ੍ਪ ਅਵਰਾਹਮ ਸੇ ਤਦੀਦੁਨ,

74 आव नामी ईद कोट्टान कनाव तान
दुश्मनगोळ्द कय दा टु बटिकु,
75 आऊन मुंद पवतिरता अदकि न्यायीपन देल पुरा
जीवन तीम नडिर ईतकु आऊन स्यावा माळतेला ईत्तेव.
76 अदकि नी हे पारा, परमेश्वर उन भवषियवक्ता कहलुस्या,
यतकी नी प्रभु उन हादी तयार माळोर साटी
आऊन मुंद-मुंद नळद्या,
77 क आऊन लॉकुरी उद्धार इन ग्र्यान कोट्टान,
जो आंदुरूद पापगोळी माफ माळीत.
78 ईद नाम परमेश्वर उन अदा धोळ्द करूणा देल आग्र्याद;
यदुर कारण म्याकुच टु नाम मा व्हातुर इन उजुळ उदय आदीत,
79 क अंधकार अदकि मृत्यु ऊंद सावली दा कुरावाळेर इक
प्रकाश कोळुल,
अदकि नाम कालगोळी शांती इन हादी मा सरका नळसुल.”
80 अदकि आ चग्द धोळ्द अदकि आत्मा दा बलवन्त
आगतेला ईत्तुन, अदकि इस्त्राएल मा प्रगट आगोद दनि
ताका आळीगोळ दा ईत्तुन.

2

यीशु उन जनम (मत्ती १:१८-२५)

1 आ दनिगोळ दा रोम इन राजा औग्रस्तुस उन दी टु आग्र्या
होळ्त करि पुरा रोमन साम्राज्य अन्द लॉकुरूद हेसुर नोंदणी
माळकु आगुल. 2 ईद पयला जनगणना आ समय आत, याग
सरकारी अधिकारी कवरिनियुस हेसुर इन मंळसा सीरया हेसुर
इन नगर इन शासक ईरोन, 3 सप्पा लॉकुर हेसुर लखिसुसोर साटी
तान तान नगर इक होटोदुर.

4 इदुरसाटी यूसुफ भी दाऊद उन घराना नव ईरोन, इदुरसाटी
गलील इन नासरत नगर टु यहूदया दा दाऊद उन नगर बैतलहम

ਇਕ ਹੋਦੁਨ, ⁵ ਕਿ ਤਾਨ ਹਗਿਸ ਮਰਧਿਮ ਇਨ ਸਾਂਗੁਲ ਜੋ ਵਹਾਟਿਆ ਵੀ ਈਰੋਰ ਹੇਸੁਰ ਲਖਿਸੁਸੁਲ। ⁶ ਆਂਦੁਰਦ ਅਲ ਈਰਾ ਸਮਧ ਦਾ ਮਰਧਿਮ ਇਨ ਚਗਿਦ ਹਾਲੋਦ ਦਨਿ ਪੁਰਾ ਆਦਵ, ⁷ ਅਦਕਿ ਮਰਧਿਮ ਤਾਨ ਪਥਲਾ ਚਗਿਦ ਤਕ ਹਾਲਦੁਰ ਅਦਕਿ ਆ ਚਗਿਦ ਤਕ ਕਪਲਾ ਦਾ ਲਪਟੁਸਕੁ ਚਰਨੀ ਦਾ ਈਟਦੁਰ; ਯਤਕੀ ਆਂਦੁਰ ਸਾਟੀ ਸਰਈ ਦਾ ਜਾਗਾ ਈਲਾ ਈਰੋਦ।

ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤਗੋਲ ਦਵਾਰਾ ਚਰਵਾਹਗੋਲੀ ਬਾਤਣੀ

⁸ ਅਦਕਿ ਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਧਾਸ ਚਰਵਾਹਗੋਲ ਈਰੋਰ, ਜੋ ਈਲਲਕ ਇਕ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਈਤਕੁ ਤਾਨ ਤਾਨ ਝੁਣਣ ਇਨ ਪਹਾ ਕੋਲਤੋਗੇਰ। ⁹ ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਊਂਦ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤ ਆਂਦੁਰ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਨੀਦਰੇਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਤੇਜ ਆਂਦੁਰਦ ਨਾਕੁ ਵੀ ਚਮਕੁਸ਼ਤ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਹਾਪਾਲ ਅੰਜੇਦੁਰ। ¹⁰ ਆਗ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਅੰਜਬਾਲੀ; ਧਤਕੀ, ਨਾ ਨੀਮੀ ਹਾਪਾਲ ਖੁਣੀ ਇਨ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਕੋਲਾਤੀਨ ਜੋ ਸਪਧਾ ਲੱਕੂਰ ਸਾਟੀ ਈਤੀਤ, ¹¹ ਕਿ ਈਂਦ ਦਾ ਊਦ ਉਨ ਨਗਰ ਦਾ ਨੀਮ ਸਾਟੀ ਊਂਦ ਤਦਧਾਰਕਰਤਾ ਪੈਦਾ ਆਗਯਾਨ, ਅਦਕਿ ਈਵਾ ਮਸੀਹ ਪ੍ਰਭੁ ਹੁਨ। ¹² ਅਦਕਿ ਇਦੁਰਦ ਨੀਮ ਸਾਟੀ ਈਂਦ ਚਨਿਹ ਆਦ ਕਿ ਨੀਵ ਊਂਦ ਪਾਰ ਤਕ ਕਪਲਾ ਦਾ ਲਪਟੁਸਕੁ ਅਦਕਿ ਚਰਨੀ ਦਾ ਬਦਿਕੁ ਨੋਲੀਰ।”

¹³ ਆਗ ਅਚਾਨਕ ਆ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤ ਉਨ ਸਾਂਗੁਲ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤਗੋਲਦ ਦਲ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਸੁਤੁਰੀ ਮਾਲਤੇਲਾ ਅਦਕਿ ਈਂਦ ਅਨਤੇਲਾ ਕਾਂਲਸਦਵ,

¹⁴ “ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਮਹਮਿਾ

ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਥਵੀ ਮਾ ਆ ਮਲਿਸਾਗੋਲ ਦੇਲ ਧਾਰ ਸੇ ਆਵ ਪ੍ਰਸਨਨ ਆਨ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਆਗੁਲ।”

¹⁵ ਧਾਗ ਸ਼ਵਰਾਗਦੂਤ ਆਂਦੁਰ ਹਾਤਤੀ ਟੁ ਸ਼ਵਰਾਗ ਵੀ ਹੋਟੋਦੁਰ, ਰਾ ਚਰਵਾਹਗੋਲ ਆਪਸ ਦਾ ਅਨੁਰ, “ਬਰੀ, ਨਾਵ ਬੈਤਲਹਮ ਹੋਗਕੁ ਈ ਮਾਤ ਜੋ ਆਗਯਾਵ, ਅਦਕਿ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਮ ਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਮਾਲਧਿਆਨ, ਨੋਲਾਤੀ।”

¹⁶ ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਤੁਰਨ੍ਤ ਹੋਗਕੁ ਮਰਧਿਮ ਅਦਕਿ ਯੂਸੁਫ ਉਨ ਹਾਤਤੀ ਹੋਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਆ ਚਗਿਦ ਤਕ ਚਰਨੀ ਦਾ ਬਦਿਕੁ ਨੋਲਦੁਰ। ¹⁷ ਈਂਦ

ਨੋਲ਼ਕੁ ਚਰਵਾਹਾਗੋਲ ਆ ਮਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਗਟ ਮਾਲ ਬੁਦੂਰ, ਜੋ ਈਂਚਿਗਿਦ ਉਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦਕੁ ਆਗੀਤ, ¹⁸ ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਸਾ ਲਾਂਕੁਰ ਆ ਮਾਤਗੋਲੀ ਕੋਲਕੁ ਜੋ ਚਰਵਾਹਾਗੋਲ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੂਰ ਆਸ਼ਚਰਧ ਮਾਲਦੁਰ. ¹⁹ ਲੇਕਿਨ ਮਰਯਿਮ ਈਂਚ ਸਪ੍ਸਾ ਮਾਤਗੋਲੀ ਤਾਨ ਦਲਿ ਦਾ ਈਂਟਕੁ ਮਨ ਦਾ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲਤੇਲਾ ਈਤਤੁਰ. ²⁰ ਚਰਵਾਹਾਗੋਲ ਹਿਆਂਗ ਸ਼ਵਰਗ੍ਦੂਤਗੋਲ ਹੇਠੀਦੁਰ ਸਥ ਧੇਨਾਰਾ ਹਿਆਂਗ ਅਚ ਕੋਲਕੁ ਅਦਕਿ ਨੋਲਕੁ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਮਹਮਿਆ ਅਦਕਿ ਸ਼ਤੁਰਮਾਲਤੇਲਾ ਹੋਟੋਦੁਰ.

ਧੀਂਸ਼ੁ ਉਨ ਹੇਸੁਰ ਈਂਟਟੋਦ

²¹ [◇]ਹਿਆਂਗ ਧੇਠਾਂ ਦਨਿ ਪੁਰਾ ਆਦਵ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਖਤਨਾ ਅਨਨਦ ਸਮਧ ਬਤਤ, ਰਾ ਆਊਨ ਹੇਸੁਰ ਧੀਂਸ਼ੁ ਈਂਟਕੁ ਆਤ ਜੋ ਸ਼ਵਰਗ੍ਦੂਤ ਆਊਨ ਮੌਯ ਇਨ ਗਰ੍ਬ ਦਾ ਬਰੋਦ ਸੇ ਪਧਲਾ ਅਂਦਦਿਨ.

ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਧੀਂਸ਼ੁ ਉਨ ਅਰ੍ਪਣ

²² ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਧੀਂਸ਼ੁ ਤਕ ਅਂਦੂਰ, ਮੂਸਾ ਇਜਾਜਤ ਕੋਟਾਨ ਕਿ ਊਂਦ ਮੰਡਸਾ ਛੋਲ ਚਟਿਠੀ ਲਖਿਸਕੁ ਤਾਨ ਹਹਿਗਿਸ ਤਕ ਤਲਾਕ ਕੋਲ ਸਕਤਾਨ. ਵਿਵਸਥਾ ਅਨਨਦ ਅਨੁਸਾਰ ਧੂਸੁਫ ਅਦਕਿ ਮਰਯਿਮ ਇਨ ਤਾਨ ਖੁਦ ਇਨ ਸ਼ੁਦਧ ਆਗਵ ਦਨਿ ਪੁਰਾ ਆਦਵ, ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਧੀਂਸ਼ੁ ਤਕ ਧੂਸ਼ਲੇਮ ਦਾ ਓਤੁਰ ਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਮੁੰਦ ਅਰ੍ਪਣ ਮਾਲੂਲ, ²³ ਹਿਆਂਗ ਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨਨਦ ਕਤਿਾਬ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ: “ਹਰ ਊਂਦ ਪਧਲਾ ਪਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਸਾਟੀ ਪਵਤਿਰ ਠਹਰੂਸ਼ਧਾਨ.” ²⁴ ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨਨਦ ਵਚਨ ਇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਂਦੂਰ: “ਫਾਂਡਕੀ ਇਨ ਊਂਦ ਜਵਾਲਾ, ਧਾ ਕਬੂਤਰ ਇਨ ਧੇਢਫ ਪਾਡਗੋਲ” ਤਾਂਦਕੁ ਬਲੀ ਧੇਰਸੂਲ.

²⁵ ਧੂਸ਼ਲੇਮ ਦਾ ਸ਼ਮੈਨ ਹੇਸੁਰ ਈਨਵ ਊਂਦ ਮੰਡਸਾ ਈਰੋਨ, ਅਦਕਿ ਆ ਮੰਡਸਾ ਨਿਆਈ ਅਦਕਿ ਮਕਤ ਈਰੋਨ; ਅਦਕਿ ਇਸਤਰਾਏਲ ਇਨ ਲਾਂਕੁਰੀ ਊਲਸਾਵਾਲਾ ਅਨਨਦ ਹਾਦੀ ਕਾਧੋਨ, ਅਦਕਿ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਆਊਨ ਮਾ ਈਰੋਦ. ²⁶ ਅਦਕਿ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਅਨਨਦ ਦਵਾਰਾ ਆਊਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਵਾਦਾ ਮਾਲਕੁ ਆਗੀਤ ਕਿ ਧਾਗਾਸਤਾਕਾ ਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ

ਪ੍ਰਗਟ ਮਸੀਹ ਅਕ ਨੋਲ ਕੋਮਾਲ, ਆਗਾਸਤਾਕਾ ਨੀ ਸਾਧਤੀਦੀਲ.
 27 ਸ਼ਮਿਓਨ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਅਨ੍ਦ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਲ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਬੰਦੂਨ; ਅਦਕਿ ਧਾਰ ਮੌਯ ਅਦਕਿ ਆਪ੍ਪ ਵਧਵਸਥਾ ਅਨ੍ਦ ਵਧੀ ਇਕ ਪੁਰਾ ਮਾਲੋਰ ਸਾਟੀ ਚਗਿਦ ਧੀਅਨੁ ਤਕ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਤੰਦੁਰ, 28 ਆਗ ਆਵ ਧੀਅਨੁ ਤਕ ਕਵਾਰਾ ਦਾ ਹੁਲਦੁਨ ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਕ ਧਨ੍ਯਵਾਦ ਮਾਲਕੁ ਅੰਦੁਨ:

29 “ਹੇ ਪ੍ਰਮੁ, ਈਗ ਤਾਨ ਦਾਸ ਤਕ ਨੀ ਜੋ ਵਾਦਾ ਮਾਲੀਦ ਅਦੂਰ ਅਨੁਸਾਰ
 ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਲ ਸਾਧਗੋਲ,

30 ਯਤਕੀ ਨਾਨ ਕਣਣਗੋਲ ਨੀਨ ਉਦਖਾਰ ਇਕ ਨੋਲ ਕੋਂਡਾਦ,

31 ਯਦਰੀ ਨੀ ਸਪ੍ਸਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਇਨ ਲੱਕੂਰਦ ਸੁਨ ਤਧਾਰ ਮਾਲਧਾ,

32 ਕਿ ਆਵ ਅਨ੍ਯ ਗੈਰਧੂਦੀਗੋਲੀ ਸਚਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਮਾਲਾਵਾਲਾ
 ਪਰਕਾਸ਼ ਕੋਲੋਰ ਸਾਟੀ ਜ੍ਯੋਤਾ,

ਅਦਕਿ ਨੀਨ ਨਜੀ ਜਾਤ ਇਸਤਰਾਏਲ ਇਨ ਸਾਟੀ ਮਹਮਿਆਗੁਲ.”

33 ਆਊਨ ਆਪ੍ਪ ਅਦਕਿ ਮੌਯ ਆ ਮਾਤਗੋਲ ਦੇਲ ਜੋ ਸ਼ਮਿਓਨ
 ਅਨਤੋਗੋਨ, ਆਸ਼ਚਰਧ ਮਾਲਤੋਗੋਰ. 34 ਆਗ ਸ਼ਮੈਨ ਆਂਦੀ
 ਆਸੀਥ ਕੋਟਕੁ ਧੀਅਨੁ ਤਨ ਮੌਯ ਮਰਾਇਮ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੋਲ, ਈ ਪਾਰ
 ਤਕ ਇਸਤਰਾਏਲ ਦਾ ਹਾਪਾਲ ਸੁਨ੍ਦਰ ਬਲਿਦ, ਅਦਕਿ ਧੇਲੋਦ ਸਾਟੀ,
 ਅਦਕਿ ਊਂਦ ਹਾਗਿ ਚਮਤਕਾਰ ਆਗੋਰ ਸਾਟੀ ਠਹਰਸਕੁ ਆਗਯਾਦ, ਧਾਰਦ
 ਵਰਿਧ ਦਾ ਮਾਤਗੋਲ ਹੇਲਕੁ ਆਦਾਵ. 35 ਇਦੂਰ ਦੇਲ ਹਾਪਾਲ ਲੱਕੁਰ
 ਮਨ ਦਾ ਵਚਿਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਆਦਾਵ ਤਲਟਾ ਨੀਨ ਦਲਿ ਮੀ ਦੁਖਗੋਲ ਦੇਲ
 ਤੁਮਕੁ ਆਦੀਤ.”

36 ਆਝੇਰ ਇਨ ਗੋਤਰ ਦਾ ਟੁਹਨਨਾਹ ਹੇਸੁਰ ਇਨ ਫਨ੍ਹਾਏਲ ਤਨ ਪੋਰ ਊਂਦ
 ਮਭ਷ਿਧਵਕਤਾਗਤਿ ਈਰੋਰ. ਆਕ ਹਾਪਾਲ ਹਾਲਾਮੁਂਡ ਈਰੋਰ, ਅਦਕਿ
 ਮਦਾ ਆਗਦੂਰ ਬਾਦਦਾ ਧੇਲ ਵਰਧ ਤਾਨ ਗਾਂਡੁ ਤਨ ਸਾਂਗੁਲ ਈਤਤੁਰ
 ਬਾਦਦਾ ਆਕਨਿ ਗਾਂਡੁ ਸੋਤੋਗਦਿਨ.

37 ਈਗ ਆਕ ਚੈਰ੍ਯਾਸੀ ਵਰਧ ਟੁ ਰਾਂਡ੍ਯਾ ਈਰੋਰ: ਅਦਕਿ ਆਕ
 ਮੰਦਰਿ ਇਕ ਈਲਾ ਬਲਿਤੋਗੋਰ, ਲੇਕੀਨ ਈਲਕ-ਹਾਗੁਲ ਤਪਾਸ ਅਦਕਿ
 ਪ੍ਰਾਖਥਨਾ ਮਾਲ ਮਾਲਕੁ ਸਧਾਵਾ ਦਾ ਹਤਕੁ ਈਰਤੋਗੋਰ. 38 ਅਦਕਿ

ਆਕ ਆ ਘਠੀ ਅਲ ਬੰਦਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਤਨ ਧਨ੍ਯਵਾਦ ਮਾਲ਼ਲੀ ਕੁਰਤੁਰ,
ਅਦਕਿ ਆ ਸਪ੍ਸਾ ਮੁੰਦੂਰ ਸੇ, ਜੋ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਇਨ ਲੱਕੁਰਦ ਛੁਟਕਾਰਾ
ਅਨਦ ਹਾਦੀ ਕਾਧਤੋਗੋਰ, ਆ ਚਗਿੰਦ ਤਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਮਾਤਗੋਲ਼ ਹੈਲਲੀ
ਕੁਰਤੁਰ.

ਧੀਅਣੁ ਤਨ ਨਾਸਰਤ ਨਗਰ ਦਾ ਵਾਪਸ ਬਰੋਦ

39 ◊ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਪ੍ਰਭੁ ਤਨ ਵਖਵਸਥਾ ਅਨਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬ ਧੇਨਾਰਾ
ਪੁਰਾ ਮਾਲ਼ ਕੌਂਡੂਰ ਰਾ ਗਲੀਲ ਦਾ ਤਾਨ ਨਗਰ ਨਾਸਰਤ ਇਕ ਹੋਟੋਦੁਰ.
40 ਅਦਕਿ ਆ ਚਗਿੰਦ ਵਾਢੁਸਤ, ਅਦਕਿ ਬਲਵਨ੍ਤ ਆਗ੍ਰਤ, ਅਦਕਿ
ਬੁਦਧੀ ਦੇਲ ਪਰਪਿੁਰਣ ਆਗ੍ਰਤ ਹੋਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਅਨੁਗ੍ਰਹ
ਆਊਨ ਮਾ ਈਰੋਦ.

ਧੀਅਣੁ ਮੰਦਰਿ ਦਾ

41 ਧੀਅਣੁ ਤਨ ਮੋਧ ਅਦਕਿ ਆਪ੍ਪ ਹਰ ਵਰ਷ ਫਸਹ ਅਨਦ ਹਾਬਕ ਦਾ
ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਹੋਗਤੋਗੋਰ. 42 ਧਾਗ ਧੀਅਣੁ ਹਨਨੇਲ ਵਰ਷ ਈਨਵ ਆਦੁਨ, ਰਾ
ਆਂਦੂਰ ਹਾਬਕ ਇਨ ਰੀਤਿ ਇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਇਕ ਹੋਦੁਰ. 43 ਧਾਗ
ਆਂਦੂਰ ਆ ਦਿਨਿਗੋਲੀ ਪੁਰਾ ਮਾਲ਼ਕੁ ਵਾਪਸ ਬਰਲੀ ਆਦੁਰ, ਰਾ ਸਥਾਣ
ਪਾਰ ਧੀਅਣੁ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਦਾ ਈਤੋਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਈ ਮਾਤ ਆਊਨ ਮੋਧ ਅਦਕਿ
ਆਪ੍ਪ ਤਕ ਮਾਲੂਮ ਈਲਾ ਈਰੋਦ. 44 ਆਂਦੂਰ ਈਦ ਸਮਸਕੁ ਕਿਆਵ ਦੁਸਰਾ
ਧਾਤਰੀਗੋਲ ਸਾਂਗੁਲ ਇਤਦਿਨ, ਊਂਦ ਰੋਜ ਇਨ ਹਾਦੀ ਨਲਦੋਦੁਰ: ਅਦਕਿ
ਆਊਕ ਤਾਨ ਕੁਟਮਿਵਗੋਲ ਅਦਕਿ ਜਾਨ ਪਧਚਾਨ ਵਾਲੇਂਦ ਹਾਤਤੀ
ਛੁੰਦਸਲੀ ਕੁਰਤੁਰ. 45 ਪਰ ਧਾਗ ਆਵ ਸਕਿਦੀਲ, ਰਾ ਛੁੰਦਸਤ-ਛੁੰਦਸਤ
ਮਾਤਤ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਇਕ ਹੋਟੋਦੁਰ, 46 ਅਦਕਿ ਸੁਰ ਦਨਿ ਇਨ ਬਾਦਦਾ ਆਂਦੂਰ
ਆਊਕ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋਲਾਵਾਲੇਂਦ ਨਿਆਡਿਆ ਦਾ ਕੁਰਤ, ਅਦਕਿ
ਆਂਦੂਰ ਕੋਲਤ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਾਲ਼ਤੇਲਾ ਨੋਲਦੁਰ. 47 ਧਾਸ
ਆਊਨ ਕੋਲਤੋਗੋਰ, ਆਂਦੂਰ ਸਪ੍ਸਾ ਆਊਨ ਸਮਝਾ ਅਦਕਿ ਆਊਨ
ਉਤਤਰਗੋਲ ਦੇਲ ਚਕਤਿ ਈਰੋਰ. 48 ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਆਊਕ ਨੋਲਕੁ
ਚਕਤਿ ਆਦੁਰ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਮੋਧ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਦੂਰ, “ਹੇ ਪਾਰਾ, ਨੀ

ਨਾਮ ਸੇ ਯੇਤੀ ਹਿਂਦੀ ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਕ? ਨੋਲ, ਨੀਨ ਆਪ੍ਪ ਅਦਕਿ ਨਾ ਵਿਧਾਕੁਲ ਆਗਕੁ ਨੀਨੀ ਢੁੰਢਸੇਵ?”

⁴⁹ ਯੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੀਵ ਨਾਨੀ ਯੇਤੀ ਢੁੰਡਸੀਰ? ਯੇਨ ਨੀਵ ਈਲਾ ਜਾਨਸੀਰ ਕਿ ਨਾਨੀ ਤਾਨ ਆਪ੍ਪ ਉਨ ਭਵਨ ਦਾ ਈਰੋਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦ?” ⁵⁰ ਲੇਕਿਨ ਜੋ ਮਾਤ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ਆਂਦਰੀ ਆ ਮਾਤ ਸਮਸਦਿਲਿ.

⁵¹ ਆਗ ਯੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸਾਂਗੁਲ ਹੋਵੁਣ, ਅਦਕਿ ਨਾਸਰਤ ਨਗਰ ਦਾ ਬੰਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਬਸ ਦਾ ਈਤਤੁਨ; ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਮੋਯ ਈ ਸਪ੍ਪਾ ਮਾਤਗੋਲ ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਈਟਦੂਰ. ⁵² ਅਦਕਿ ਯੀਸ਼ੁ ਬੁਦਖੀ ਅਦਕਿ ਮਧ ਦੇਲ ਡੀਲ-ਡੋਲ, ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਅਦਕਿ ਮੰਲਸਾ ਅਨ੍ਦ ਅਨੁਗਰਹ ਦਾ ਵਾਲੁਸਲੀ ਕੁਰਤੁਨ.

3

ਯੂਹਨਨਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਅਨ੍ਦ ਬਾਤਣੀ

(ਮਤਤੀ ੩:੧-੧੨; ਮਰਕੁਸ ੧:੧-੮; ਯੂਹਨਨਾ ੧:੧੯-੨੮)

¹ ਤਬਿਰਿਧਿਸ ਰੋਮਨ ਇਨ ਰਾਜਿਆ ਅਨ੍ਦ ਪੰਦਰਾਵਾ ਵਰ਷ ਦਾ ਪੁਨਰਿਧਿਸ ਪਲਿਤਾਤੁਸ ਯਹੂਦਿਆ ਅਨ੍ਦ ਨਿਆਧੀਸ਼ ਈਰੋਨ, ਅਦਕਿ ਗਲੀਲ ਦਾ ਹੇਰੋਦੇਸ, ਇਤੂਰੈਧਿਆ ਅਦਕਿ ਤ੍ਰਖੋਨੀਤਸਿ ਦਿਆਸ਼ ਦਾ ਆਊਨ ਵਾਰਟ ਫਲਿਪਿਪੁਸ, ਅਦਕਿ ਅਬਲਿਨੇ ਦਾ ਲਸਿਨਿਆਸ, ਚੌਥਾਈ ਇਨ ਰਾਜਾ ਈਰੋਵ, ² ਅਦਕਿ ਧਾਗ ਹਨਨਾ ਅਦਕਿ ਕੈਫਾ ਮਹਾਧਾਜਕ ਈਰੋਵ, ਆ ਸਮਧ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਵਚਨ ਆਲੀ ਦਾ ਜਕਰਧਾਹ ਅਨ੍ਦ ਪਾਰ ਯੂਹਨਨਾ ਅਨ੍ਦ ਹਾਤਤੀ ਪੋਹਚੁਸਤ. ³ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਯੂਹਨਨਾ ਧਰਦਨ ਇਨ ਆਸਪਾਸ ਇਨ ਸਪ੍ਪਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਗਕੁ, ਪਸ਼੍ਚਾਤਾਪ ਮਾਲੀ, ਬਪਤਸਿਮਾ ਤਾਕੋਮੀ ਬਾਕ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੀਮ ਪਾਪਗੋਲੀ ਮਾਫ ਮਾਲਧਾਨ, ਹਿਂਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਲਤ ਟੇਟਦੁਨ.

⁴ ਹਿਂਦੀ ਧਾਗ ਧਾਗ ਭਵਿਧਿਧਵਕਤਾ ਅਨ੍ਦ ਮਾਤਾਲਕ ਵਚਨਗੋਲ ਕਤਿਾਬ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਵ:

“ਆਲੀ ਦਾ ਊਂਦ ਕਾਰਾਵਾਲਾ ਅਨ੍ਦ ਆਵਾਜ ਕੇਲ ਵਰੇਤਧਾਦ ਕਿ,
‘ਪ੍ਰਭੂ ਉਨ ਹਾਦੀ ਤਧਾਰ ਮਾਲੀ,

अदकि आऊन यात्‌रा अन्‌द साटी सळकगोळी सरका
माळी.

5 हर ऊंद घाटी तुमकु आदीत,

अदकि हर ऊंद पहाळी अदकि टीला ल्यालमा माळकु
आदीत;

अदकि जो वाकळा आद अद सीधा, अदकि जो म्याकुच आद अद
ल्यालमा अदकि जो ल्यालमा आद अद म्याकुच
अदकि अद चौरस हादी बनसीत.

6 अदकि हर ऊंद मळसा परमेश्वर उन उद्धार इक नोळीत.’”

7 ◊जो भीळ इन भीळ आऊन हात्‌ती बपतसिमा ताकोमली
होटकु बरतोगोद, आंदुर से यूहन्ना अनतोगोन, “हे हाव इन
चकिरा, याव नीमी चतरा माळ बुटुन कपिरमेश्वर उन बरावाळा
प्रकोप देल ओळी? **8** ◊इदुरसाटी हंगि मातगोळ माळी जो नीम
पश्चाताप इक तोरसतद, अदकि तान तान मन दा ईद वचिर
माळबाळी कर्नाम आप्प अबराहम हुन; यतकी ना नीम से
अनतीन कर्नपरमेश्वर ई कल्लगोळ देल भी अब्राहम उन साटी
औलाद पैदा माळ सकतान. **9** ◊ईंग कोळली मार्गोळ्द जळी मा
ईटकु आद, इदुरसाटी जो-जो मार्ग वळ्लीद काय तराल, अदरी
कळकु अदकि बैक्की दा हाक्कु आदीत.”

10 आग लाँकुर आऊन से केळदुर, “रा नाव येन माळेव?”

11 आव आंदुरी उत्तर कोट्टुन, “यार्द हात्‌ती येद्ध कुळता
आव, आव आऊक ऊंद कुळता कोळुल यार्द हात्‌ती हैलेच अदकि
यार्द हात्‌ती तनिद आद, आव भी हंगि अच माळुल.”

12 ◊कर ताकोमावाळेर भी बपतसिमा ताकोमली बंदुर, अदकि
आऊन से केळदुर, “हे गुु, नाव येन माळेव?”

13 आव आंदुर से अंदुन, “जो नीम साटी ठहरूसकु आग्याद,
अदुर से यक्कुल ताकोम बाळेतीर.”

14 ਸਪਿਹੀਗੋਲ ਮੀ ਆਊਨ ਸੇ ਈਦ ਕੇਲ਼ਦੁਰ, “ਨਾਵ ਧੇਨ ਮਾਲੇਵ?”

ਯੂਹਨਨਾ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਧਾਰਦਾਰਾ ਮਾ ਵਬਾਵ ਹਾਕਕੁ ਆਊਨ ਸੇ ਪੈਸਧਾ ਤਾਕੋਮਬਾਲੀ ਅਦਕਿ ਖਵਾਟਾ ਦੋ਷ ਹਚਬਾਲੀ, ਲੋਕੀਨ ਤਾਨ ਰੋਜੀ ਦੇਲ ਅਚ ਸਾਂਤੁ਷ਟ ਈਰੀ.”

15 ਧਾਗ ਲੱਕੂਰ ਆਸ ਹਚਕੁ ਈਰੋਰ, ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਤਾਨ ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਯੂਹਨਨਾ ਅਨਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲੋਰ ਕਿ ਧੇਨ ਈਵਾ ਰਾ ਮਸੀਹ ਆਲਚ, **16** ਰਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਯੂਹਨਨਾ ਆ ਸਪ੍ਪਾ ਸੁੰਦੁਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਰਾ ਨੀਮੀ ਨੀਰ ਦੇਲ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਤੀਨ, ਲੋਕੀਨ ਆਵ ਬਰਾਵਾਲਾ ਆਨ ਜੋ ਨਾਨ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਤਾਕਤਵਰ ਆਨ; ਨਾ ਰਾ ਈ ਲਾਯਕ ਮੀ ਹੈਲੇਚ ਕਿ ਆਊਨ ਕੇਰੂ ਤਨ ਬਂਧ ਖੋਲਸ ਸਕਾਈਨ. ਆਵ ਨੀਮੀ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਅਦਕਿ ਬੇਕਕੀ ਦੇਲ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਟਾਨ.
17 ਆਊਨ ਮਾਰ੍ਰ, ਆਊਨ ਕਧ ਦਾ ਆਦ; ਅਦਕਿ ਆਵ ਤਾਨ ਕੇਈ ਵਲ੍ਲੀਦ ਤਰੀਕਾ ਦੇਲ ਸਾਫ ਮਾਲ੍ਧਾਨ; ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਗੋਦੀਗੋਲੀ ਰਾ ਢਵਾਲਾ ਦਾ ਜਮਾ ਮਾਲ੍ਧਾਨ; ਲੋਕੀਨ ਭੂਸਾ ਅਨਦ ਗਵਾਨਡਾ ਅਕ ਆ ਬੇਕਕੀ ਦਾ ਹੋਤਾਕਧਾਨ ਜੋ ਧਾਗਲੁ ਨੁਨਾਲਦ.”

18 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਸ਼ਕਿਧਾ ਕੋਟ ਕੋਟਕੁ ਲੱਕੂਰੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੋਲਤੋਗੋਨ ਕਿ ਤਾਨ ਹਾਦੀ ਬਦਲੁਸੁਲ. **19** ◊ਲੋਕੀਨ ਧਾਗ ਆਵ ਚੌਥਾਈ ਦ੍ਯਾਸ਼ ਇਨ ਰਾਜਾ ਹੋਰੋਦੇਸ ਤਕ ਆਊਨ ਵਾਰਟ ਫਲਿਪਿਪੁਸ ਤਨ ਹਹਿਗਿਸ ਹੋਰੋਦਿਆਸ ਇਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਕੁਕਰਮਗੋਲਕ ਬਾਰਾ ਦਾ ਜੋ ਆਵ ਮਾਲੀਦੁਨ, ਫਟਕਾਰਸਦੁਨ, **20** ਰਾ ਹੋਰੋਦੇਸ ਆ ਸਪ੍ਪਾ ਦੇਲ ਵਾਫੁਸਕੁ ਈਦ ਕੁਕਰਮ ਮੀ ਮਾਲੁਦੁਨ ਕਿ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਯੂਹਨਨਾ ਅਕ ਬਂਦੀਗ੍ਰਹ ਦਾ ਹਾਕ ਬੁਟਣ.

ਧੀਅਣੁ ਤਨ ਬਪਤਸਿਮਾ

(ਮਤ੍ਤੀ ੩:੧੩-੧੭; ਮਰਕੁਸ ੧:੯-੧੧)

21 ਧਾਗ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੂਰ ਬਪਤਸਿਮਾ ਤਾਕੋਡੁਰ ਅਦਕਿ ਧੀਅਣੁ ਮੀ ਬਪਤਸਿਮਾ ਤਾਕੋਮਕੁ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮਾਲੋਨ, ਰਾ ਸ਼ਵਰਗ ਖੁਲਸੇਤ,

◊ **3:19** ੩:੧੯ ਮਤ੍ਤੀ ੧੮:੩,੪; ਮਰਕੁਸ ੬:੧੭,੧੮

22 ◊अदकि पवतिर आत्मा कबूतर इन घाई आऊन मय मा ईळुत,
अदकि स्वरंग टु ईद आकाशवाणी आत कः “नी नान प्रयि पार
हुय, ना नीन देल हापाळ खुश आईन.”

यीशु उन वंशावली (मत्ती १:१-१७)

23 याग यीशु खुद उपदेश कोळली कुरतुन, रा लगभग तीस वर्ष ईनव ईरोन हयांग लॉकुर सम्सतोगोर अदकि यीशु यूसुफ ईनव पार ईरोन; अदकि यूसुफ एली नव, 24 अदकि एली मत्तात ईनव, अदकि मत्तात लेवी नव, अदकि लेवी मलकी नव, अदकि मलकी यन्ना नव, अदकि यन्ना यूसुफ ईनव, 25 अदकि यूसुफ मत्ततियाह नव, अदकि मत्ततियाह आमोस ईनव, अदकि आमोस नहूम ईनव, अदकि नहूम असल्याह नव, अदकि असल्याह नोगह ईनव, 26 अदकि नोगह मात ईनव, अदकि मात मत्ततियाह नव, अदकि मत्ततियाह शमी नव, अदकि शमी योसेख ईनव, अदकि योसेख योदाह ईनव, 27 अदकि योदाह यूहन्ना नव, अदकि यूहन्ना रेसा नव, अदकि रेसा जरूब्बाबलि ईनव, अदकि जरूब्बाबलि शालतप्पिल ईनव, अदकि शालतप्पिल नेरी ईनव, 28 अदकि नेरी मलकी नव, अदकि मलकी अद्दी नव, अदकि अद्दी कोसाम ईनव, अदकि कोसाम इलमोदाम ईनव, अदकि इलमोदाम एर ईनव, 29 अदकि एर यहोशू नव, अदकि यहोशू इलाजार ईनव, अदकि इलाजार योरीम ईनव, अदकि योरीम मत्तात ईनव, अदकि मत्तात लेवी नव, 30 अदकि लेवी शमौन ईनव, अदकि शमौन यहूदा नव, अदकि यहूदा यूसुफ ईनव, अदकि यूसुफ योनान ईनव, अदकि योनान इलयाकीम ईनव, 31 अदकि इलयाकीम मलेआह ईनव, अदकि मलेआह मनिनाह ईनव, अदकि मनिनाह मत्तात ईनव, अदकि मत्तात नातान ईनव, अदकि नातान दाऊद ईनव, 32 अदकि दाऊद यशै ईनव,

◊ 3:22 ३:२२ मत्ती ३:१७; मरकुस १:११; लूका १:३५

ਅਦਕਿ ਯਸੈ ਓਬੇਦ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਓਬੇਦ ਬੋਅਜ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਬੋਅਜ ਸਲਮੋਨ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਸਲਮੋਨ ਨਹਸ਼ੋਨ ਈਨਵ, ³³ ਅਦਕਿ ਨਹਸ਼ੋਨ ਅਮਮੀਨਾਦਾਬ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਅਮਮੀਨਾਦਾਬ ਅਰਨੀ ਨਵ, ਅਦਕਿ ਅਰਨੀ ਹਸਿਤਰੋਨ ਈਨਵ ਅਦਕਿ ਹਸਿਤਰੋਨ ਫਰਿਸਿ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਫਰਿਸਿ ਯਹੂਦਾ ਨਵ, ³⁴ ਅਦਕਿ ਯਹੂਦਾ ਯਾਕੂਬ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਯਾਕੂਬ ਇਸਾਹਕ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਇਸਾਹਕ ਅਵਰਾਹਮ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਅਵਰਾਹਮ ਤਰਿਹ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਤਰਿਹ ਨਾਹੋਰ ਈਨਵ, ³⁵ ਅਦਕਿ ਨਾਹੋਰ ਸਰੂਗ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਸਰੂਗ ਰਤ ਨਵ, ਅਦਕਿ ਰਤ ਫਲਿਗਿ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਫਲਿਗਿ ਏਵਰਿ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਏਵਰਿ ਸ਼ਲਿਹ ਈਨਵ, ³⁶ ਅਦਕਿ ਸ਼ਲਿਹ ਕੇਨਾਨ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਕੇਨਾਨ ਅਰਫਕ਼ਦ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਅਰਫਕ਼ਦ ਸ਼ੇਮ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਸ਼ੇਮ ਨੂਹ ਨਵ, ਅਦਕਿ ਨੂਹ ਲਮਿਕਿ ਈਨਵ, ³⁷ ਅਦਕਿ ਲਮਿਕਿ ਮਥੂਸ਼ਲਿਹ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਮਥੂਸ਼ਲਿਹ ਹਨੋਕ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਹਨੋਕ ਧਰਿਦਿ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਧਰਿਦਿ ਮਹਲਲੇਲ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਮਹਲਲੇਲ ਕੇਨਾਨ ਈਨਵ, ³⁸ ਅਦਕਿ ਕੇਨਾਨ ਏਨੋਸ਼ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਏਨੋਸ਼ ਸ਼ੇਤ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਸ਼ੇਤ ਆਦਮ ਈਨਵ, ਅਦਕਿ ਆਦਮ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਾਰ ਈਰੋਨ.

4

ਆਲ਼ੀ ਦਾ ਧੀਅਨ ਪਰੀਕ਷ਾ

(ਮਤ੍ਤੀ ੪:੧-੧੧; ਮਾਰਕੁਸ ੧:੧੨,੧੩)

¹ ਬਾਕ ਧੀਅਨ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਦੇਲ ਪਰਪੁਰਣ ਆਗਕੁ ਧਰਦਨ ਗਾਂਗਾ ਟੁ ਵਾਪਸ ਬੰਦੁਨ. ² ਅਦਕਿ ਚਾਲੀਸ ਦਨਿ ਤਾਕਾ ਆਤਮਾ ਅਨ੍ਦ ਕਲਸਦੁਰ ਦੇਲ ਸੁਨਸਾਨ ਜਾਗਾ ਦਾ ਟੇਟਾਲਤੇਲਾ ਈਤਤੁਨ; ਅਦਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਆਊਨ ਪਰੀਕ਷ਾ ਮਾਲਤੇਲਾ ਈਤਤ. ਆ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਧੀਅਨ ਧੇਨੁ ਤਨਦਿਲ, ਅਦਕਿ ਧਾਗ ਅਵ ਦਨਿ ਪੁਰਾ ਆਦਵ, ਰਾ ਆਊਕ ਹਸੁ ਹਤ.

³ ਆਗ ਸ਼ੈਤਾਨ ਧੀਅਨ ਉਕ ਅੰਦੁਨ, “ਅਗਰ ਨੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਾਰ ਹੁਧ, ਰਾ ਈ ਕਲਲ ਦੇਲ ਅਨ, ਕਿ ਰੋਟਟੀ ਆਗੇਗੁਲ.”

⁴ ਧੀਅਨ ਆ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਕ ਉਤਤਰ ਕੋਟਟੁਨ, “ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ: ਮਨਸਾ ਸਾਫਿ ਰੋਟਟੀ ਦੇਲ ਅਚ ਜਤਿਤਾ ਈਰਤੀਦੀਲ.”

⁵ ਬਾਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਧੀਅਨੁ ਤਕ ਊਂਦੇ ਹਾਪਾਲ ਊੱਚਾ ਪਹਾਲੀ ਮਾ ਓਈਤ ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਘਲੀ ਤਮਿਰ ਦਾ ਦੁਨਿਆ ਅਨ੍ਦ ਸਪ੍ਪਾ ਰਾਜ੍ਯ ਤੋਏਸੁ ਬੁਲ੍ਹਤ, ⁶ ਅਦਕਿ ਆਗ ਸ਼ੈਤਾਨ ਧੀਅਨੁ ਸੇ ਅਂਤ, “ਨਾ ਈ ਸਪ੍ਪਾ ਅਧਕਿਅਰ, ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਵੈਭਵ ਨਾ ਨੀਨੀ ਕੋਟ ਬੁਲਾਈਨ, ਧਤਕੀ ਅਦ ਨਾਨੀ ਸੋਪਸ਼ਕੁ ਆਗਯਾਦ: ਅਦਕਿ ਨਾ ਧਾਰੀ ਚਾਹਸਤੀਨ ਆਊਕ ਕੋਟ ਬੁਲਤੀਨ. ⁷ ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਅਗਰ ਨੀ ਬਾਂਗਕੁ ਨਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮਾਲਧਾ, ਰਾ ਈ ਸਪ੍ਪਾ ਅਪਮਾਨ ਆਗੇਦੀਤ.”

⁸ ਧੀਅਨੁ ਆ ਸ਼ੈਤਾਨ ਤਕ ਉਤਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ, ‘ਨੀ ਤਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਮਕਤਿ ਮਾਲ; ਸਹਿਫ ਆਊਦਾ ਤੁਪਸਨਾ ਮਾਲ.’”

⁹ ਆਗ ਆ ਸ਼ੈਤਾਨ ਧੀਅਨੁ ਤਕ ਧੂਗਲੇਮ ਦਾ ਬੋਤਕੁ ਮੰਦਰਿ ਇਨ ਸ੍ਥਾਂਡਾ ਮਾ ਨੀਦੂਸਤ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਤ, “ਅਗਰ ਨੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਾਰ ਹੁਧੁ, ਰਾ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਈਲ ਟੁ ਲਧਾਲਮਾ ਕੇਲਦਬੁਲ. ¹⁰ ਧਤਕੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ: ‘ਆਵ ਨੀਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਤਾਨ ਸ਼ਵਾਗਦੂਤਗੋਲੀ ਆਗਯਾ ਕੋਟਾਨ, ਕਿ ਆਂਦੂਰ ਨੀਨ ਰਕਖਾ ਮਾਲੁਲ.’ ¹¹ ਅਦਕਿ ਹਾਗਿ ਮੀ ਅਂਦਕੁ ਆਗਯਾਦ, ‘ਆਂਦੂਰ ਨੀਨੀ ਤੁਰਨ੍ਤ ਤਾਨ ਕਧਗੋਲ ਦਾ ਨੇਗੁ ਕੌਂਡਾਰ, ਤਾਕੀ ਨੀਨ ਕਾਲਗੋਲੀ ਕਲਲ ਦੇਲ ਠੇਸ ਹਤਵਾਲੁਲ.’”

¹² ਧੀਅਨੁ ਆਊਕ ਉਤਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਈਦ ਮੀ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ: ‘ਨੀ ਤਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਰੀਕਖਾ ਮਾਲਬਾਲ.’”

¹³ ਧਾਗ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਪ੍ਪਾ ਪਰੀਕਖਾ ਮਾਲਕੋਮਤ, ਆਗ ਥਵਾਲਾਸਾ ਸਮਧ ਇਨ ਸਾਟੀ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਟੁ ਹੋਟੋਤ.

ਗਲੀਲ ਦਾ ਧੀਅਨੁ ਉਨ ਸੁਧਾਵਾ-ਕਾਰ੍ਯ ਅਨ੍ਦ ਸੂਰਵਾਤ
(ਮਤ੍ਤੀ ੪:੧੨-੧੭; ਮਰਕੁਸ ੧:੧੪,੧੫)

¹⁴ ਬਾਕ ਧੀਅਨੁ ਆਤਮਾ ਅਨ੍ਦ ਸਾਮਰਥਿ ਦੇਲ ਤੁਮਕੁ ਮਾਤਤ ਗਲੀਲ ਦਾ ਬੰਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਚਰਚਾ ਆਸਪਾਸ ਇਨ ਸਪ੍ਪਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਲ੍ਹਸੇਤ. ¹⁵ ਧੀਅਨੁ ਆਂਦੂਰਦ ਧਹੂਦੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਮਾਗ੍ਰਹਗੋਲ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋਲਤੇਲਾ ਈਤਤੁਨ, ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਮੁੰਦੂਰ ਆਊਨ ਬਲਾਈ ਮਾਲਤੋਗੇਰ.

ਨਾਸਰਤ ਦਾ ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਅਪਮਾਨ
(ਮਤ੍ਤੀ ੧੩:੫੩-੫੮; ਮਰਕੂਸ ੬:੧-੬)

16 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਨਾਸਰਤ ਨਗਰ ਦਾ ਬੰਦੁਨ, ਯਲ ਆਵ ਸ਼ਧਾਣ ਟੁ
ਧੋਡਭੇਵ ਆਗੀਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਰੀਤਿ ਇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਾਮ ਇਨ
ਦਨਿ ਧੂਹਦੀ ਲਾਂਕੁਰਦ ਸਮਾਗ੍ਰਹ ਦਾ ਹੋਗਕੁ ਵਾਚੁਸੋਰ ਸਾਟੀ ਨੀਦੁਰਦੁਨ.
17 ਅਦਕਿ ਧਿਆਧਾਹ ਭਵ਷ਿਧਿਵਕਤਾ ਅਨ੍ਦ ਕਤਿਾਬ ਆਊਕ ਕੋਟਕੁ
ਆਤ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਕਤਿਾਬ ਖੋਲਸਕੁ, ਅਦ ਜਾਗਾ ਤੇਗਦੁਨ ਯਲ ਹਾਗਿ
ਲਖਿਸਕੁ ਈਰੋਦ:

18 “ਪਰਮੁ ਉਨ ਆਤਮਾ ਨਾਨ ਮਾ ਈਲਦਾਦ,
ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਕਿ ਆਵ ਕਾਂਗਾਲਗੋਲ਼ੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਕੇਲਸੋਰ ਸਾਟੀ
ਆਵ ਨਾਨ ਅਭਿਧਿਕ ਮਾਲਧਾਨ,
ਅਦਕਿ ਨਾਨੀ ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਕਲਧਾਨ ਕਿ ਬੰਦੀਗੋਲ਼ੀ ਛੁਟਕਾਰਾ
ਅਨ੍ਦ ਘੋ਷ਣਾ ਅਦਕਿ ਕੁਢਫਗੋਲ਼ੀ ਨੋਲ਼ੋਦ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਲਾਈਨ
ਅਦਕਿ ਦਲਤਿਗੋਲ਼ੀ ਬਲਿਸੁਸਾਈਨ,

19 ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਕ੃ਪਾ ਦ੃਷ਟੀ ਇਨ ਵਰਖ ਇਨ ਘੋ਷ਣਾ
ਮਾਲਾਈਨ.”

20 ਆਗ ਆਵ ਕਤਿਾਬ ਬੰਦ ਮਾਲਕੁ ਸੇਵਕ ਉਨ ਕਯਗੋਲ ਦਾ ਕੋਟ
ਬੁਟਟੁਨ ਅਦਕਿ ਕੁਰਤੋਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਧੂਹਦੀ ਲਾਂਕੁਰਦ ਸਮਾਗ੍ਰਹ ਅਨ੍ਦ
ਸਪ੍ਪਾ ਲਾਂਕੁਰ ਆਊਕ ਤਾਰ ਕੋਟਕੁ ਨੋਲ਼ੋਰ. **21** ਆਗ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ
ਅਨਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, “ਈਂਦਲਧਾ ਅਚ ਈਦ ਲੇਖਾ ਨਾ ਵਾਚੁਸਦਨਿ ਅਦਕਿ ਨੀਮ
ਕੇਲਦੁਰ ਦੇਲ ਪੁਰਾ ਆਗਯਾਦ.”

22 ਸਪ੍ਪਾ ਲਾਂਕੁਰ ਆਊਨ ਵਾਹਵਾਹੀ ਮਾਲਦੂਰ, ਅਦਕਿ ਜੋ ਅਨੁਗਾਰਹ
ਨਵ ਮਾਤਗੋਲ ਆਊਨ ਬਾਧ ਦਾ ਟੁ ਹੋਲਤੋਗੋਵ, ਆ ਮਾਤਗੋਲ ਦੇਲ
ਅਚਮਭਤਿ ਆਦੂਰ; ਅਦਕਿ ਅਨਲੀ ਕੁਰਤੁਰ, “ਧੇਨ ਈਵ ਧੂਸੁਫ ਉਨ ਪਾਰ
ਆਲਚ?”

23 ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਨੀਵ ਨਾਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਈ ਉਦਾਹਰਣ ਅੰਦੀਰ
ਕਿ ਹੈ ਵੈਦ੍ਯ, ਪਧਲੇ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਵਲ੍ਲੀਦ ਮਾਲ! ਨਾਵ ਕੇਲੇਵ ਕਿ
ਜੋ ਧੇਨਾਰਾ ਨੀ ਕਫਰਨਹੂਮ ਦਾ ਮਾਲਧਾ, ਅਦ ਈਲ ਤਾਨ ਨਗਰ ਦਾ ਭੀ

ਮਾਲ਼.' ” 24 ☆ਅਦਕਿ ਆਵ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਖਰਾ ਮਾਤਾਲਤੀਨ ਧਾਰਾ ਭੀ ਭਵਖਿਧਿਵਕਤਾ ਅਕ ਤਾਨ ਦ੍ਯਾਸ਼ ਦਾ ਮਾਨ ਸਮਮਾਨ ਸਕਿਲ.”

25 ਲੇਕੀਨ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਜੋ ਖਰਾ ਆਦ ਅਦ ਮਾਤਾਲਤੀਨ ਕੁ ਏਲਿਧਿਆਹ ਅਨਦ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਧਾਗ ਸਾਲੇ ਮੁਰ ਵਰਧ ਤਾਕਾ ਆਕਾਸ਼ ਬੰਦ ਈਰੋਦ ਈਲ ਤਾਕਾ ਸੂਖਾ ਬਤਿਤ ਅਦਕਿ ਇਸਤਰਾਏਲ ਦ੍ਯਾਸ਼ ਦਾ ਭਯਕਰ ਅਕਾਲ ਬਤਿਤ, ਰਾ ਇਸਤਰਾਏਲ ਦਾ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਰਾਂਡ੍ਯਾਗਤਿਰ ਈਰੋਰ. 26 “ਲੇਕੀਨ ਏਲਿਧਿਆਹ ਅਕ ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਧਾਰਦਾਰਾ ਮੰਲਸਾ ਅਨਦ ਹਾਤਤੀ ਕਲੁਕੁ ਆਗੀਦੀਲ, ਸਾਫਿ ਸੈਦਾ ਅਨਦ ਸਾਰਫਤ ਨਗਰ ਦਾ ਊਂਦ ਰਾਂਡ੍ਯਾਗਤਿ ਇਨ ਹਾਤਤੀ ਆਊਕ ਕਲੁਕੁ ਆਗੀਤ. 27 ਅਦਕਿ ਏਲੀਸ਼ਾ ਭਵਖਿਧਿਵਕਤਾ ਅਨਦ ਕਾਲ ਦਾ ਇਸਤਰਾਏਲ ਦਾ ਈਰਤੋਗੇਰ ਆਂਦੂਰ ਹਾਪਾਲ ਲੱਕੁਰ ਕੋਢ ਇਨ ਬਮਿਅੀ ਦੇਲ ਈਰੋਰ, ਲੇਕੀਨ ਸੀਰਧਿਆ ਨਵ ਈਰਾਵਾਲਾ ਨਾਮਾਨ ਸੀਰਧਿਆਈ ਇਕ ਬਟਿਕੁ ਸਪ੍ਪਾ ਮੁਨਦੀ ਸ਼ੁਦਧ ਮਾਲਕੁ ਆਤ.”

28 ਈਵ ਮਾਤਗੋਲ ਕੇਲਤੇਲਾ ਅਚ ਧਾਸ ਧੂਹ੍ਵੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਮਾਗ੍ਰੂ ਦਾ ਈਰੋਰ, ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੁਰ ਸਟਿਟ ਦਾ ਬੰਦੂਰ, 29 ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਧਦਕੁ ਆਊਕ ਊਰਾ ਦਾ ਟੁ ਵਹਾਗਧਾ ਤੇਗਦੂਰ, ਅਦਕਿ ਧਾਤਤਾ ਪਹਾਲੀ ਮਾ ਆਊਨ ਊਰ ਬਸੁਸਕੁ ਈਰੋਦ, ਅਦੂਰਦ ਸ੍ਥਾਂਡਾ ਮਾ ਓਤੁਰ ਕੁ ਆਊਕ ਅਲ ਟੁ ਲ੍ਯਾਲਮਾ ਮੀਲ ਸਕਕੇਵ. 30 ਲੇਕੀਨ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਨ੍ਯਾਡ੍ਯਾ ਦਾ ਟੁ ਹੋਟਕੁ ਹੋਟੋਦੁਨ.

ਦੁ਷ਟਾਤਮਾਗ੍ਰਸਤ ਮੰਲਸਾ ਅਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲੋਦ
(ਮਰਕੂਸ ੧:੨੧-੨੮)

31 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਗਲੀਲ ਇਨ ਕਫਰਨਹੂਮ ਨਗਰ ਇਕ ਹੋਟੋਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਆਰਾਮ ਇਨ ਦਨਿ ਲੱਕੁਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੌਲੋਨ. 32 ☆ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਲ ਸਟਟ ਆਗੇਦੂਰ ਧਤਕੀ ਆਊਨ ਵਚਨ ਅਧਕਿਅਰ ਦੇਲ ਮਾਤਾਲਵ. 33 ਧੂਹ੍ਵੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਮਾਗ੍ਰੂ ਦਾ ਊਂਦ ਮੰਲਸਾ ਈਰੋਨ, ਧਾਰਦਾ ਦੁ਷ਟਾਤਮਾ ਈਰੋਦ ਆ ਦੁ਷ਟਾਤਮਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਮੁਨ ਅਣਥੁਧ

☆ 4:24 ੪:੨੮ ਧੂਹ੍ਵੀ ੪:੪੮ ☆ 4:32 ੪:੩੨ ਮਤਤੀ ੭:੨੮,੨੯

ਠਹੂਰਸਤਦ, ਆਵ ਧੋਲਦ ਸ਼ਬਦ ਦੇਲ ਚਲਿਕਾਸਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, 34 “ਹੇ ਧੀਅਣੁ ਨਾਸਰੀ, ਨਾਮੀ ਨੀਨ ਸੇ ਧੇਨ ਕਧਾਲਸਾ? ਧੇਨ ਨੀ ਨਾਮੀ ਨਾਸ ਮਾਲਲੀ ਬੰਦਧਾ? ਨਾ ਨੀਨੀ ਜਾਨਸਤੀਨ ਨੀ ਧਾਵ ਹੁਧੁ? ਨੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਵਤਿਰ ਜਨ ਹੁਧੁ!”

35 ਧੀਅਣੁ ਆਊਕ ਦਨਕੁਸਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਸੁਂਗਾ ਈਰ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਦਾ ਟੁ ਹੋਟਕੁਲ!” ਆਗ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਆਊਕ ਨਧਾਡਧਾ ਦਾ ਪਟਕੁਸਕੁ ਬਨਿਆ ਹਾਨਾਂ ਪੋਹਚੁਸਤ ਆਊਨ ਦਾ ਟੁ ਹੋਟਟ ਕੁਲਤ.

36 ਇਦੁਰ ਮਾ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੁਰ ਇਕ ਅਚਮਮਾ ਆਤ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਆਪਸ ਦਾ ਮਾਤਚੀਤ ਮਾਲਕੁ ਅਨਲੀ ਕੁਰਤੁਰ, “ਈਦ ਹਧਾਂਗ ਵਚਨ ਹੁਨ? ਧਤਕੀ ਆਵ ਅਧਕਿਅਰ ਅਦਕਿ ਸਾਮਰਥਧ ਇਨ ਸਾਂਗੁਲ ਅਣੁਧਦ ਆਤਮਾਗੋਲ਼ੀ ਆਗ੍ਯਾ ਕੋਲਤਾਨ, ਅਦਕਿ ਆ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਆਤਮਾਗੋਲ ਹੋਟ ਕੁਲਤਾਵ.” 37 ਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਲ ਨਾਕੁ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਧੀਅਣੁ ਉਨ ਚਰਚਾ ਆਗਲੀ ਕੁਰਤਵ.

ਧੀਅਣੁ ਉਨ ਹਾਪਾਲ ਲੱਕੁਰੀ ਚੰਗਾ ਮਾਲੋਦ
(ਮਤਤੀ ਦ:੧੪-੧੭; ਮਰਕੁਸ ੧:੨੯-੩੪)

38 ਧੀਅਣੁ ਧੂਵੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਭਾਗਹ ਦਾ ਟੁ ਧਦਕੁ ਸ਼ਮੈਨ ਉਨ ਮਾਨਨੀ ਹੋਦੁਨ. ਸ਼ਮੈਨ ਉਨ ਆਤਤ ਜਵਰ ਇਨ ਬਮਿਅਰੀ ਦੇਲ ਬਦਿਕੁ ਈਰੋਰ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਆਕਨਿ ਸਾਟੀ ਧੀਅਣੁ ਤਕ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੁਰ. 39 ਧੀਅਣੁ ਆਕਨਿ ਹਾਤਤੀ ਨੀਦੁਰਕੁ ਮਧ ਇਕ ਦਨਕੁਸਦੁਨ ਅਦਕਿ ਮਧ ਈਲਦੋਵਵ, ਅਦਕਿ ਆਕ ਤੁਰਨਤ ਧਦਕੁ ਆਂਦੁਰਦ ਸਧਾਵਾ-ਪਾਨੀ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਰ.

40 ਦ੍ਰਧਾਵਗਾਨ ਹੋਤੀ, ਧਾਤਾ-ਧਾਤਾ ਮਾਨਧਾ ਲੱਕੁਰ ਅਲਗ ਅਲਗ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਨ ਬਮਿਅਰਿਗੋਲ ਦੇਲ ਬਦਿਕੁ ਈਰੋਰ, ਆਂਦੁਰ ਸਥ ਆਂਦਰੀ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਤੰਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਧੀਅਣੁ ਊਂਦ ਊਂਦ ਮਾ ਕਧ ਈਟਕੁ ਆਂਦਰੀ ਚੰਗਾ ਮਾਲਦੁਨ. 41 ਅਦਕਿ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੋਲ ਭੀ ਚਲਿਕਾਸਵ ਅਦਕਿ ਈਦ ਅਨਤੇਲਾ ਕਿ, “ਨੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪਾਰ ਹੁਧੁ,”

ਹਾਪਾਲ ਮੁਦੁਰ ਦਾ ਟੁ ਹੋਟ ਕੁਟਟਵ. ਪਰ ਧੀਅਣੁ ਅਵਰੀ ਦਨਕੁਸਦੁਨ ਅਦਕਿ ਮਾਤਾਲ ਗੋਟੀਦੀਲ, ਧਤਕੀ ਆ ਅਣੁਧਦ ਆਤਮਾਗੋਲ ਜਾਨਸਵ ਕਿਆਵ ਮਸੀਹ ਹੁਨ.

**ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਯਹੂਦੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਮਾਗਮ੍ਹਗੋਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਲੋਦ
(ਮਰਕੁਸ ੧:੩੫-੩੯)**

42 ਧਾਗ ਵਹਾਤੁਰ ਆਤ ਰਾ ਧੀਸ਼ੁ ਹੋਟਕੁ ਊਂਦ ਸੁਨਸਾਨ ਜਾਗਾ
ਦਾ ਹੋਟੋਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਭੀਲ ਇਨ ਭੀਲ ਆਉਕ ਢੁੰਡਸਤੇਲਾ ਆਉਨ
ਹਾਤਤੀ ਬਤਤ, ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਤਕ ਰੋਕਸਲੀ ਕੁਰਤੁਰ ਕਿ ਆਵ ਆਂਦਰੀ
ਬਟਿਕੁ ਹੋਗਿਆਲੁਲ. **43** ਲੇਕਿਨ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾਨੀ ਦੁਸਰਾ
ਨਗਰਗੋਲ ਦਾ ਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਰਾਜਿਥ ਇਨ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਕੋਲਸੋਦ
ਜੁਰੀ ਆਦ, ਯਤਕੀ ਨਾਨੀ ਇਦੁਰਦਾ ਸਾਟੀ ਕਲੁਕੁ ਆਗਯਾਦ.”

44 ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਗਲੀਲ ਇਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ
ਧੂਹੂਦੀਗੋਲਦ ਧੂਹੂਦੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਮਾਗਮ੍ਹਗੋਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਲਤੇਲਾ
ਈਤਤੁਨ.

5

**ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਦਵਾਰਾ ਪਧਲਾ ਚੇਲਾਗੋਲੀ ਕਾਰੋਦ ਆਤ
(ਮਤਤੀ ੪:੧੮-੨੨; ਮਰਕੁਸ ੧:੧੬-੨੦)**

1 ^੧ ਧਾਗ ਭੀਲ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਵਚਨ ਕੋਲੋਰ ਸਾਟੀ ਆਉਨ ਮਾ
ਬਛਿਲੀ ਆਗਤੋਗੋਦ, ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਗਨਨੇਸਰਤ ਇਨ ਝੀਲ ਇਨ
ਕਨਿਅਤ ਮਾ ਨੀਦੁਰਕੁ ਈਰੋਨ, ਰਾ ਹਹਿ ਆਤ **2** ਕਿ ਆਵ ਝੀਲ ਇਨ
ਕਨਿਅਤ ਦਾ ਯੇਦਫ ਡਵਾਂਗਾਗੋਲੀ ਹਤਕੁ ਈਰਵ ਅਵਰੀ ਨੋਲ਼ਦੁਨ, ਅਦਕਿ
ਮੇਨ ਹੁਡਾਵਾਲੇਰ ਅਤੁਰ ਮਾ ਟੁ ਈਲੁਕੁ ਜਾਰ ਤੋਲੋਰ. **3** ਆ ਡਵਾਂਗਾਗੋਲ
ਦਾ ਟੁ ਊਂਦ ਮਾ, ਜੋ ਸ਼ਮੈਨ ਤਨ ਈਰੋਦ, ਧੇਰਕੁ ਧੀਸ਼ੁ ਆਉਨ ਸੇ ਵਨਿਤੀ
ਮਾਲਦੁਨ ਕਿ ਕਨਿਅਤ ਟੁ ਥਵਾਲਾਸਾ ਸਰਕੁਸਕੁ ਨਲੁ. ਆਗ ਆਵ
ਕੁਰਤਕੁ ਲੱਕੁਰੀ ਡਵਾਂਗਾ ਮਾ ਟੁ ਤੁਪਦੇਸ਼ ਕੋਲੀ ਕੁਰਤੁਨ.

4 ਧਾਗ ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਮਾਤਗੋਲ ਹੇਲਕੁ ਆਦਵ ਰਾ ਆਵ ਸ਼ਮੈਨ ਤਕ
ਅੰਦੁਨ, “ਖੋਲ ਨੀਰ ਦਾ ਹੋਗ, ਅਦਕਿ ਮੇਨ ਹੁਡੋਰ ਸਾਟੀ ਤਾਨ ਜਾਰ
ਹਾਕਕ.”

^੧ **੫:੧** ੫:੧ ਮਤਤੀ ੧੩:੧,੨; ਮਰਕੁਸ ੩:੧,੧੦; ੪:੧

5 ◊ਸ਼ਮੈਨ ਧੀਅਥੁ ਤਕ ਉਤਰ ਕੋਟਨੁ, “ਹੇ ਸ਼ਵਾਮੀ, ਨਾਵ ਪੁਰਾ ਈਲਕ ਤੀਮ ਮੇਹਨਤ ਮਾਲਦੇਵ ਅਦਕਿ ਧੇਨੁ ਸਕਿਕੀਦੀਲ; ਤਰੀ ਨੀਨ ਕਧਨਾ ਦੇਲ ਨਾ ਜਾਰ ਹਾਕਤੀਨ.” **6** ◊ਧਾਗ ਆਂਦੁਰ ਹਹਿ ਮਾਲਦੁਰ, ਰਾ ਹਾਪਾਲ ਮੇਨਗੋਲ ਜਾਰ ਦਾ ਬੰਦਵ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰਦ ਜਾਰ ਹ੍ਰਲੀ ਕੁਰ੍ਤ. **7** ਇਦੁਰ ਮਾ ਆਂਦੁਰ ਤਾਨ ਸਾਂਗੀਗੋਲੀ ਜੋ ਦੁਸਰਾ ਡਵਾਂਗਾ ਮਾ ਈਰੋਰ, ਆਂਦਰੀ ਕਾਰਦੁਰ ਕਿ ਬੰਦਕੁ ਨਾਮ ਮਦਤ ਮਾਲੀ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਬੰਦਕੁ ਧੇਢ੍ਹ ਡਵਾਂਗਾਗੋਲੀ ਇਲ ਤਾਕਾ ਤੁਮਦੁਰ ਕਿਆ ਡਵਾਂਗਾਗੋਲ ਮੁਲਕਲੀ ਕੁਰਤਵ. **8** ਈਦ ਚਮਤਕਾਰ ਨੋਲਕੁ ਸ਼ਮੈਨ ਪਤਰਸ ਧੀਅਥੁ ਤਨ ਕਾਲ ਮਾ ਬਦਿਦੁਨ ਅਦਕਿ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਪ੍ਰਭੁ, ਨਾਨ ਹਾਤਤੀ ਟੁ ਹੋਟੋਗ, ਧਤਕੀ ਨਾ ਪਾਪੀ ਮਲਸਾ ਆਈਨ!”

9 ਧਤਕੀ ਈਸ ਮੇਨਗੋਲ ਹੁਲਦੁਰ ਦੇਲ ਆਊਕ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸਾਂਗੀਗੋਲੀ ਹਾਪਾਲ ਅਚਮ੍ਬਾ ਆਤ, **10** ਅਦਕਿ ਹਾਂਗ ਅਚ ਜਬ੍ਦੀ ਇਨ ਪਾਰ ਧਾਕੂਬ ਅਦਕਿ ਧੂਹਨਨਾ ਅਕ ਭੀ, ਜੋ ਸ਼ਮੈਨ ਤਨ ਭਾਗੀਦਾਰ ਈਰੋਰ, ਅਚਮ੍ਬਾ ਆਤ. ਆਗ ਧੀਅਥੁ ਸ਼ਮੈਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਅੰਜਬਾਲ; ਈਗੀ ਟੁ ਨੀ ਮਲਸਾਗੋਲੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਰਾਜ੍ਯ ਦਾ ਤੰਦਧਾ.”

11 ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਡਵਾਂਗਾਗੋਲੀ ਕਨਿਾਰਾ ਮਾ ਤਨਦੁਰ ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਧੇਨਾਰਾ ਬਟਿਕੁ ਆਊਨ ਹਦਿ ਹੋਟੋਦੁਰ.

ਧੀਅਥੁ ਤਨ ਦਵਾਰਾ ਕੋਢ ਇਨ ਰੋਗੀ ਇਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲੋਦ
(ਮਤ੍ਤੀ ਦ:੩-੪; ਮਰਕੁਸ ੧:੪੦-੪੫)

12 ਊਂਦ ਧਨ ਧਾਗ ਧੀਅਥੁ ਧਾਤੋਦਾਰਾ ਤਰੀ ਨਗਰ ਦਾ ਈਰੋਨ, ਆਗ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਬੰਦੁਨ; ਧਾਰੀ ਕੋਢ ਇਨ ਰੋਗ ਹਤਕੁ ਈਰੋਦ, ਆਵ ਧੀਅਥੁ ਤਕ ਨੋਲਕੁ ਆਊਨ ਕਾਲ ਮਾ ਬਦਿਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੁਨ, “ਹੇ ਪ੍ਰਭੁ, ਅਗਰ ਨੀ ਚਾਹਸ਼ਧਾ ਰਾ ਨਾਨੀ ਸ਼ੁਦਧ ਮਾਲ ਸਕਤਧਾ.”

13 ਧੀਅਥੁ ਕਧ ਸੁਂਦ ਮਾਲਕੁ ਆਊਕ ਸੁਟਦੁਨ ਅਦਕਿ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਚਾਹਸਤੀਨ, ਕਿਨੀ ਸ਼ੁਦਧ ਆਗੇਗ.” ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਕੋਢ ਇਨ ਰੋਗ ਤੁਰਨਤ ਦੂਰ ਆਗੇਤ. **14** ਧੀਅਥੁ ਆਊਕ ਆਗਧਾ ਕੋਟਨੁ, “ਧਾਰੀਕੁ

◊ 5:5 ੫:੫ ਧੂਹਨਨਾ ੨੧:੩ ◊ 5:6 ੫:੬ ਧੂਹਨਨਾ ੨੧:੬

हेल्बाळेत, लेकीन होगकु तान तान इक याजक उक तोरस, अदकि तान शुद्ध आगोद बारा दा जो येनारा मूसा नीनी आग्या कोटान अदरी भेट येरस कि आंदुर मा गवाही आगुल.”

¹⁵ लेकीन यीशु उन चरचा दुर दुर ताका फैलुस्तेला होगोद, अदकि भीळ इन भीळ आऊन मातगोळ केळोर साटी अदकि तान बमिरीगोळ देल चंगा आगोर साटी जमा आत. ¹⁶ लेकीन आव आळीगोळ दा येल्यारा भी ब्यार होगकु प्रारथना माळतोगोन.

यीशु उन द्वारा लकवा अन्द रोगी इक चंगा माळोद (मत्ती ९:१-८; मरकुस २:१-१२)

¹⁷ ऊंद दनि हगि आत कि यीशु उपदेश कोळोन, अदकि फरीसी अदकि व्यवस्थापक अल कुरतकु ईरोर जो गलील अदकि यहूदिया अन्द हर ऊंद ऊरा टु अदकि यूशलेम टु बंदीदुर, अदकि चंगा माळोर साटी प्रभु उन सामरथ्य यीशु उन सांगुळ ईरोद.

¹⁸ आ समय हापाळ लाकुर ऊंद मळसा अक जो लकवा अन्द रोगी ईरोन, वहरस मा नेगुकु तंदुर, अदकि आंदुर आऊक बुळ्क वयली अदकि यीशु उन मुंद ईटोद उपाय ढुङ्गसोर. ¹⁹ पर याग भीळ इन कारण आऊक बुळ्क वोय सकदील रा आंदुर मानना मा येरकु अदकि खपरेल सरकुसकु, आऊक वहरस सांगुळ न्याड्या दा यीशु उन मुंद ईळ्स बुटुर. ²⁰ आग यीशु आंदुर वशिवास नोळकु आऊन से अंदुन, “हे मळसा, नीन पाप माफ आदव.”

²¹ आग नयिम इन गुरु अदकि फरीसी तान तान मन दा वचिर माळली कुरतुर, “ईव याव हुन? जो परमेश्वर उन अपमान माळतान! परमेश्वर उक बटिकु अदकि याव पापगोळी माफ माळ सकतान?”

²² यीशु आंदुर मन इन मातगोळ जानसकु, आंदुर से अंदुन, “नीव तान तान मन दा याता मात इन वचिर माळतीर? ²³ आसान येन आद? येन ईद अनोद कि ‘नीन पाप माफ आदव,’ या ईद अनोद कि येळ अदकि टेटाळ?’ ²⁴ लेकीन इदुरसाटी कि नीव जानस कोमी कनि मळसा अन पार उक पृथ्वी मा पाप माफ

माळोद भी अधकिर आद.” बाक यीशु आ लकवा अन्द रोगी से अंदुन, “ना नीन से अनतीन, येळ अदकि तान वहरस नेगुकु तान माननी होटोग.”

²⁵ आव तुरन्त यीशु ऊंद मुंद येद्दुन, अदकि या वहरस मा आव बदिकु ईरोन अदरी नेगुकु, परमेश्वर उन बळाई माळतेला तान माननी होटोदुन. ²⁶ आग सप्पा लाँकुर चकति आदुर अदकि परमेश्वर उन बळाई माळली हतदुर अदकि हापाळ अंजतेला अनली कुरतुर, “ईद नाव अदभुत क्यालसागोळी नोळेव!”

यीशु लेवी इक कारदुन

(मत्ती ९:१-८; मरकुस २:१-१२)

²⁷ इदुर बाद्दा यीशु वहार्या होदुन अदकि लेवी हेसुर इन ऊंद कर ताकोमावाळा अक कर ताकोमोद चौकी मा कुरतकु नोळदुन, अदकि आऊन से अंदुन, “नान हदि आगेग.” ²⁸ आग लेवी सब येनारा बटिकु येद्दुन, अदकि आऊन हदि आगेदुन.

²⁹ आग लेवी तान मान्या आऊन साटी ऊंद धोळ्द भोज ईटदुन; अदकि कर ताकोमावाळेर्द अदकि दुसरा लाँकुर्द जो आऊन सांगुळ ऊमली कुरतीदुर, ऊंद धोळ्द भीळ ईरोद. ³⁰ [◇] ईदुर मा फरीसी अदकि आंदुर नयिम इन गुरु आऊन चेलागोळ से ईद अंदकु बळबुळस्ती कुरतुर, “नीव कर ताकोमावाळेर अदकि पापीगोळ्द सांगुळ येती तीनतीर अदकि कुडुतीर?”

³¹ यीशु आंदरी उत्तर कोट्टुन, “वैद्य भला चंगागोळ साटी ईला, लेकीन बमिारगोळ साटी जगूरी आन. ³² ना न्यायीगोळी ईला, लेकीन पापीगोळ्द पापगोळी पश्चाताप माळसुसोर साटी कारूली बंदीन.”

उपास इन प्रश्न

(मत्ती ९:९-१३; मरकुस २:१३-१७)

³³ आंदुर यीशु उक अंदुर, “बपतस्मिा कोळावाळा यूहन्ना अन् चेलागोळ रा बराबर उपास ईटतार अदकि प्रारथना माळतार, अदकि हांग अच फरीसी नोर चेलागोळ भी, लेकीन नीन चेलागोळ रा तीनतार अदकि कुडुतार.”

³⁴ यीशु आंदुर से अंदुन, “येन नीव वरातीगोळ से, यागासताका मंळगार आंदुर सांगुळ ईत्तान, उपास माळसुस सकतीर? बलिकुल ईला! ³⁵ लेकीन अव दनि बंदाव, याग मंळगार आंदुर से ब्यारूर माळकु आदान, आग आंदुर आ दनिगोळ दा उपास माळ्यार.”

³⁶ यीशु मात ऊंद उदाहरण भी आंदुर से अंदुनः “यावारा मंळसा क्वारा व्हाशोद कपळा हरूकु हाळोद कपळा दा थगिर हचालुन, ईलारा व्हाशोद कपळा हरूदोदति अदकि आ थगिर हाळोद कपळा दा मेल भी तनितीदील. ³⁷ अदकि यावारा मंळसा व्हाशोद अंगुर इन रास्सा हाळोद तोगुल इन चलिए दा तुममालुन, ईलारा व्हाशोद अंगुर इन रास्सा तोगुल इन चलिगोळी वळकु चेल्लेदति, अदकि तोगुल इन चलिगोळ्द भी नाश आगेदीत. ³⁸ लेकीन व्हाशोद अंगुर इन रास्सा व्हाशोद तोगुल इन चलिए दा अच तुम्म पायजे. ³⁹ यतकी मंळसा हाळोद अंगुर इन रास्सा कुडुकु व्हाशोद रास्सा अन् इच्छा माळालुन यतकी आव अनतान, कहाळोद रास्सा अच वळ्लीद आद.”

6

यहूदीगोळ्द आराम दनि इन बारा दा प्रश्न

(मत्ती १२:१-८; मरकुस २:२३-२८)

¹ बाक ऊंद आराम इन दनि दा हंगि आत कर्यीशु केईगोळ दा टु आगतेला होगोन, अदकि आऊन चेलागोळ गोदी नव लॉम्बा मूर-मूरकु अदकि कय देल मसुस-मसुसकु तति होगतोगोर. ² आग फरीसीगोळ दा टु थ्वाळासा लॉकुर अनली कुरतुर, “नीव अद

ਕਧਾਲਸਾ ਯੇਤੀ ਮਾਲਤੀਰ ਜੋ ਆਰਾਮ ਇਨ ਦਨਿ ਦਾ ਨਿਧਿਮ ਇਨ ਵਰਿੰਦਿਧ ਆਦ.”

³ ਯੀਸ਼ੁ ਆਂਦਰੀ ਉਤਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਧੇਨ ਨੀਵ ਈਦ ਵਾਚੁਸੀਦੀਲ ਕਿ ਦਾਊਦ, ਧਾਗ ਆਵ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸਾਥੀ ਉਪਾਸਾ ਈਰੋਰ ਰਾ ਧੇਨ ਮਾਲਦੁਨ? ⁴ ਆਵ ਹਿਆਂਗ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਭਵਨ ਦਾ ਹੋਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਮੇਟ ਇਨ ਰੋਟਾਂਟੀਗੋਲ ਹੁਲਕੁ ਤਦੁਨ, ਧਕਰੀ ਤਨੀਓਦ ਧਾਜਕਗੋਲ਼ੀ ਬਟਿਕੁ ਅਦਕਿ ਬਾਕੀ ਮੁੰਦੁਰ ਸਾਟੀ ਨਿਧਿਮ ਇਨ ਵਰਿੰਦਿਧ ਆਦ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਤਾਨ ਸੰਗੀਗੋਲੀ ਭੀ ਕੋਟਦੁਨ?”

⁵ ਅਦਕਿ ਯੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਮਲਿਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਆਰਾਮ ਇਨ ਦਨਿ ਈਨਵ ਭੀ ਸ਼ਵਾਸੀ ਹੁੰਈਨ.”

ਧੀਸ਼ੁ ਕਿਥ ਇਨ ਲਕਵਾ ਵਾਲਾ ਮਲਿਸਾ ਅਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲਦੁਨ

⁶ ਹਹਿ ਆਤ ਕਿ ਧਾਤੋਦਾਰਾ ਮਾਤਤ ਦੁਸਰਾ ਆਰਾਮ ਇਨ ਦਨਿ ਦਾ ਧੀਸ਼ੁ ਧਹੂਦੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਭਾਗ੍ਹ ਦਾ ਹੋਗਕੁ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ; ਅਦਕਿ ਅਲ ਊਂਦ ਮਲਿਸਾ ਈਰੋਨ ਜੋ ਊਮਮਾ ਕਿਥ ਦੈਲ ਲਕਵਾ ਗ੍ਰਾਸ਼ਤ ਈਰੋਨ. ⁷ ਆਗ ਨਿਧਿਮ ਇਨ ਗੁਰੂ ਅਦਕਿ ਫਰੀਸੀ ਧੀਸ਼ੁ ਮਾ ਦੋ਷ ਹਚਚੋਦ ਮੌਕਾ ਅਨ੍ਦ ਤਾਕ ਮਾ ਈਰੋਰ ਕਿ ਨੋਲਾਤਾ ਆਵ ਆਰਾਮ ਇਨ ਦਨਿ ਦਾ ਆਊਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲਤਾਨ ਕਾ ਈਲਾ. ⁸ ਲੇਕੀਨ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਵਚਿਾਰ ਜਾਨਸੋਨ; ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਵ ਵਲਗੀਦ ਕਿਧਵਾਲਾ ਮਲਿਸਾ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਧੇਲ, ਨਿਆਡਾ ਦਾ ਨੀਦੂਰ.” ਆਵ ਧਦਕੁ ਨੀਦੇਰੇਦੁਨ. ⁹ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਈਦ ਕੋਲਤੀਨ ਕਿਨ ਨਿਧਿਮ ਇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਾਮ ਇਨ ਦਨਿ ਦਾ ਧੇਨ ਤਚਤਿ ਆਦ, ਭਲਾਈ ਮਾਲੋਦ ਧਾ ਬੁਰਾ ਮਾਲੋਦ; ਜੀਵ ਇਕ ਊਲਸੋਦ ਧਾ ਅਦੁਰਦ ਨਾਸ਼ ਮਾਲੋਦ?” ¹⁰ ਆਗ ਆਵ ਨਾਕੁ ਦੀ ਆ ਸਪ੍ਪਾ ਮੁੰਦੁਰ ਇਕ ਨੋਲਕੁ ਆ ਮਲਿਸਾ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਤਾਨ ਕਿਥ ਸੁਦ ਮਾਲ.” ਆਵ ਹਾਂਗ ਅਚ ਮਾਲਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਕਿਥ ਮਾਤਤ ਵਲਲੀਦ ਆਗੇਤ.

¹¹ ਲੇਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਗੁਸਸਾ ਦਾ ਤਾਨ ਸਪ੍ਪਾ ਸੁਦ-ਬੁਦ ਮਾਰਤਕੁ ਆਪਸ ਦਾ ਮਾਤਚੀਤ ਮਾਲਕੁ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲਲੀ ਹਤਦੁਰ ਕਿ “ਨਾਵ ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਸਾਂਗੁਲ ਧੇਨ ਮਾਲੇਵ?”

ਧੀਖੁ ਤਨ ਦਵਾਰਾ ਹਨਨੇਲ ਪ੍ਰੇਰਤਿਗੋਲ਼ੀ ਨਿਧਿਕਤ ਮਾਲੋਦ

¹² ਆ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਧੀਖੁ ਪਹਾਲੀ ਮਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮਾਲੀ ਹੋਵੁਨ, ਅਦਕਿ ਈਲ੍ਲਕ ਤੀਮ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਊਂਦ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮਾਲੀ ਤੇਲਾ ਈਤਤੁਨ.
¹³ ਧਾਗ ਵਹਾਤੁਰ ਆਤ ਰਾ ਆਵ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲੀ ਕਾਰੂਕੁ ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਹਨਨੇਲ ਮੁੰਦੂਰਦ ਚੁਨਾਵ ਮਾਲੀ ਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਂਦਰੀ ਪ੍ਰੇਰਤਿ ਹਾਂਗਿ ਹੇਸੁਰ ਕੋਟਦੁਨ; ¹⁴ ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਹੇਸੁਰ ਹਾਂਗਿ ਆਵ: ਸ਼ਮੈਨ ਧਾਰਦ ਹੇਸੁਰ ਆਵ ਪਤਰਸ ਭੀ ਈਟਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਵਾਰਟ ਅਨਦਰਧਿਆਸ, ਅਦਕਿ ਧਾਕੂਬ, ਅਦਕਿ ਧੂਹਨਨਾ, ਅਦਕਿ ਫਲਿਪਿਪੁਸ, ਅਦਕਿ ਬਰਤੁਲਮੈ, ¹⁵ ਅਦਕਿ ਮਤਤੀ, ਅਦਕਿ ਥੋਮਾ, ਅਦਕਿ ਹਲਫਈ ਨਵ ਪਾਰ ਧਾਕੂਬ, ਅਦਕਿ ਸ਼ਮੈਨ ਧਾਊਕ ਦਧਾਸ਼ ਭਕਤ ਭੀ ਅਨਤੋਗੋਰ, ¹⁶ ਅਦਕਿ ਧਾਕੂਬ ਤਨ ਪਾਰ ਧਹੂਦਾ, ਅਦਕਿ ਧਹੂਦਾ ਇਸਕਰਧਿਯੋਤੀ ਜੋ ਆਊਕ ਹੁਲਸੁਸਾਵਾਲਾ ਆਦੁਨ.

ਧੀਖੁ ਤਨ ਦਵਾਰਾ ਸ਼ਕਿ਷ਾ ਕੋਲੋਦ ਅਦਕਿ ਚੰਗਾ ਮਾਲੋਦ

(ਮਤਤੀ ੪:੨੩-੨੫)

¹⁷ ਆਗ ਧੀਖੁ ਆਂਦੂਰ ਸਾਂਗੁਲ ਈਲ੍ਕੁ ਚੌਰਸ ਜਾਗਾ ਦਾ ਨਦਿਰਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਚੇਲਾਗੋਲਦ ਧੋਲ੍ਦ ਮੀਲ, ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਧਹੂਦਧਿਆ, ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ, ਅਦਕਿ ਸੂਰ ਅਦਕਿ ਸੈਦਾ ਅਨਦ ਸਮੁਦਰ ਅਨਦ ਕਨਿਅਾ ਅਨਦ ਹਾਪਾਲ ਲੱਕੁਰ, ¹⁸ ਜੋ ਆਊਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋਲੀ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਬਮਿਅਗੋਲ ਦੇਲ ਚੰਗਾ ਆਗੋਰ ਸਾਟੀ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਬਵੀਦੁਰ, ਜੋ ਅਲ ਨਦਿਰਕੁ ਈਰੋਰ. ਅਦਕਿ ਅਣੁਧਦ ਆਤਮਾਗੋਲ ਦੇਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਲੱਕੁਰ ਭੀ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਚੰਗਾ ਆਗਤੋਗੋਰ. ¹⁹ ਸਪ੍ਪਾ ਮੁੰਦੂਰ ਆਊਕ ਮੁਟ੍ਟੋਦ ਚਾਹਾਸੋਰ, ਧਤਕੀ ਆਊਨ ਦਾ ਟੁ ਸਾਮਰਥਧ ਹੋਟਕੁ ਸਪ੍ਪਾ ਮੁੰਦੂਰ ਇਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲੀ ਤੋਗੋਦ.

ਆਖੀ਷ ਅਦਕਿ ਸਰਾਪ ਇਨ ਵਚਨ

(ਮਤਤੀ ੫:੧-੧੨)

²⁰ ਆਗ ਧੀਖੁ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਦੀ ਨੋਲਕੁ ਅਂਦੁਨ,
 “ਧਨ੍ਯ ਆਈਰ ਨੀਵ ਜੋ ਮਨ ਦੇਲ ਗਰੀਬ ਆਈਰ,
 ਧਤਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਰਾਜ੍ਯ ਨੀਮ੍ਦ ਹੁਨ.”

21 “धन्य आईर नीव जो हस्तकु आईर,
यतकी नीव संतुष्ट माळकु आदीर.”
“धन्य आईर नीव जो ईग वर्लेतीर,
यतकी बाद्दा नेग्गीर.”

22 ◊“धन्य आईर नीव याग ना मंळसा अन पार उन कारण
लॉकुर नीम से दुश्मनी ईट्यार, अदकि नीमी तेग्द बुट्टार, अदकि
नीम अपमान माळ्यार, अदकि नीम हेसुर इक बेकार जानस्यार.”

23 ◊“आ दनि खुश आगकु हारेत, यतकी नोळी, नीम साटी स्वरंग
दा धोळ्द प्रतफिल आद; यतकी आंदुर आप्प-दादागोळ भी
भवषियवक्तागोळ सांगुळ हांग अच माळतोगोर.”

24 लेकीन नीम मा हाय जो धनवान आईर,
यतकी नीव तान सुख ताकोम कोंडीर.

25 “हाय नीम मा जो ईग संतुष्ट आईर, यतकी बाद्दा उपासा
ईततीर, ‘हाय नीम मा जो ईग नेगेतीर,
यतकी शोक माळीर अदकि वर्लीर.’”

26 हाय नीम मा याग सप्पा मंळसा नीमी भला अनुल, यतकी
आंदुर आप्प-दादागोळ भी ख्वाटा भवषियवक्तागोळ्द सांगुळ
भी हंगि अच माळतोगोर.

**दुश्मनगोळ से प्यार
(मत्ती ५:३८-४८; ७:१२)**

27 “लेकीन ना नीव जो केळेतीर नीम से अनतीन कि तान
दुश्मनगोळ से प्यार ईटी; जो नीम से नफरत माळतार, आंदुरुद
भला माळी. 28 जो नीमी श्राप कोट्टार, आंदरी आशीष कोळी;
जो नीम सांगुळ दुर-व्यवहार माळुल, आंदुर साटी प्रारथना
माळी. 29 जो नीन ऊंद गाल्ला मा क्याबरा बडुल रा आऊन
दी दुसरा गाल्ला भी तरिगुस बुळ; अदकि जो नीन कोट कसुल,
रा आऊक कुळता ओयोर देल भी रोक्सबाळ. 30 जो यावारा नीन

से बेळुल, आऊक कोळ; अदकि जो नीन चीजगोळ कस्तबुळुल,
आऊन से बाक वापस बेळबाळ. 31 [◇]हयांग नीव चाहासतीर कर्फ
लॉकुर नीम सांगुळ व्यवहार माळुल, नीव भी आंदुर सांगुळ हांग
अच व्यवहार माळी.

32 “अगर नीव तान प्यार ईटावाळेर्द सांगुळ प्यार ईटी, रा
नीम येन बळाई? यतकी पापी लॉकुर भी तान प्यार ईटावाळेर्द
सांगुळ प्यार ईटतार. 33 अगर नीव तान भलाई माळावाळेर्द
सांगुळ भलाई माळतीर, रा नीम येन बळाई? यतकी पापी लॉकुर
भी रा हगि अच माळतार. 34 यार्द हातती टु वापस सक्किद
आशा आद आंदरी नीव उदार कोट्टीर, रा अदुर दा नीम येन
बळाई? याट कोटीर आट वापस सक्किद आशा देल पापी लॉकुर
भी पापी लॉकुरी उदार कोळतार. 35 लेकीन तान दुश्मनगोळ से
प्यार ईटी, अदकि आंदुर्द भलाई माळी, अदकि उदार कोट्कु
वापस सक्किद आशा माळबाळी, अदकि नीम साटी प्रतफिल
धोळ्द आदीत अदकि नीव परमप्रधान उन पारगोळ ठहरूसरि,
यतकी आव खुद अच दुष्टगोळ मा उपकार माळतान. 36 हयांग
नीम स्वर्गीय आप्प दयालु आन, हांग अच नीव भी दयालु
बन्सी.

दोष हचबाळी (मत्ती ७:१-४)

37 “यारदारा मा दोष हचबाळी, रा नीम मा भी दोष हचकु
आगतीदील. याऊकु दोषी ठहरूसबाळी रा नीव भी दोषी ठहरूसकु
आगतीदील. माफ माळीर रा नीमी भी माफ माळकु आदीत.
38 कोळतोगी, रा परमेश्वर भी नीमी कोट्टान. लॉकुर नीम क्वारा
दा पुरा-पुरा नाप, वत्त-वोतकु अदकि आलगाळ-आलगाळसकु
सीग हचकु हाक्यार. यतकी या नाप देल नीव दुसरा अन साटी
आळेतीर, अदा नाप देल नीम साटी भी आळकु आदीत.”

39 ◊बाक यीशु आंदुर से ऊंद उदाहरण अंदुनः “येन ऊंद कुद्ध मंळसा, दुसरा कुद्ध मंळसा अक हादी हेल सकतान? येन आंदुर येद्दु मुंदुर खाँदरा दा बळितीदील? 40 ◊चेला गुरु से धोड्डेव ईरालुन, लेकीन पुरा तरीका देल सप्पा ग्र्यान ताकोमकु आगदुर बाद्दा हर ऊंद चेला गुरु उन घाई आगेगतान.”

41 नी तान वारूट उन कण्ण इन तनिका अक येती नोळत्या? येन नी तान कण्ण इन लठ्टा नोळ सकाल? 42 जब नी तान अच कण्ण इन लठ्टा नोळ सकाल, रा तान वारूट उन से हयांग अन सकत्या, “हे वारूट; थामसेग ना नीन कण्ण दा टु तनिका तेगु कोळतीन?” हे कपटी, पयला तान कण्ण इन लठ्टा तेगु, आग जो तनिका नीन वारूट उन कण्ण दा आद, अदरी वळ्लीसा तरीका देल नोळकु तेगु सक्या.

हयांग मारूर हांग अच काय

(मत्ती ७:१६-२०; १२:३३-३५)

43 “यातोदारा वळ्लीद मारूर बेकार काय कोळाल्द अदकि ना यातोदारा बेकार मारूर वळ्लीद काय कोळतद. 44 ◊हर ऊंद मारूर तान काय देल अरूतकु आगतद; यतकी लॉकुर मुळ्ल इन झाळीगोळ दा टु अंजीर कोयालुर अदकि ना मईन काय इन मारूर मा टु अंगुर. 45 ◊वळ्लीद मंळसा तान आत्मा अन्द वळ्लीद भंडार दा टु वळ्लीद मातगोळी का तेगुतान, अदकि बुरा मंळसा तान दलि इन बुरा भंडार दा टु बुरा मातगोळी तेगुतान; यतकी जो दलि दा तुमकु आद अदा आऊन बाय दा बरतद.

मानूना माळावाळेर येद्दु मंळसा

(मत्ती ७:२४-२७)

46 “याग नीव नान कहना मानूसालरि रा येती नानी हे प्रभु, हे प्रभु,’ अनतीर? 47 जो यावारा नान हात्ती बरतान अदकि नान

◊ 6:39 ६:३९ मत्ती १५:१८ ◊ 6:40 ६:४० मत्ती १०:२४,२५; यूहन्ना १३:१६; १५:२० ◊ 6:44 ६:४४ मत्ती १२:३३ ◊ 6:45 ६:४५ मत्ती १२:३४

मातगोळ केळकु अवरी मानस्तान, ना नीमी हेळतीन कि आव यार धाई आनः 48 आव आ मंळसा अन धाई आन, याव मानना माळ्हाहोती जमीन खोल अगुळकु चट्टान मा पायवा हाकदुन, अदकि याग बाळ बत्त रा धारा आ मानना अक हत्त लेकीन अदरी आलगाळ्स सकदील; यतकी अद मजबूत माळकु ईरोद. 49 लेकीन जो केळकु मानसालुन आव आ मंळसा अन धाई आन, याव पृथ्वी मुण्ण जागा भूमी जमीन मा बनि पायवा अनद मानना माळदुन, याग अदुर मा धारा हत्त रा अद तुरन्त बदिदोत अदकि बदिकु अदुर्द सत्यानाश आगेत.”

7

ऊंद सूबेदार उन वशिवास

(मत्ती दः५-१३)

1 याग यीशु लाँकुर से ई सप्पा मातगोळ अंद बुट्टुन, रा कफरनहूम नगर दा होदुन. 2 अल यावारा सौ रोमी सपिहीगोळ्द सूबेदार उन ऊंद दास जो आऊन प्रयि ईरोन, बमिरी देल सायोर मा ईरोन. 3 आव यीशु उन चर्चा केळकु यहूदीगोळ्द हापाळ स्याणागोळी आऊन से ईद वनिती माळली आऊन हात्ती कळुदुन कि बंदकु नान दास उक चंगा माळुल. 4 आंदुर यीशु उन हात्ती बंदुर, अदकि आऊन से धोळ वनिती माळकु अनली हतदुर, “आव ई लायक आन कि नी आऊन साटी ई सप्पा माळ सक्या, 5 यतकी आव नाम जाती से प्यार ईटतान, अदकि आवा नाम यहूदी लाँकुर्द सभागूह कटकु कोटान.”

6 यीशु आंदुर सांगुळ होदुन, लेकीन याग आव मानना अनद हात्ती पोहचुसदुन, रा सुबेदार आऊन हात्ती तान संगीगोळी ईद अनली कळुदुन, “हे प्रभु नी तान तान इक यक्कुल कष्ट कोळबाळ, यतकी ना ई लायक हैलेच कि नी नान मानना अनद छुप्र्या ताका बर सक्या. 7 ईदा कारण ना तान तान इक ई लायक भी समसदिलि कि ना नीन हात्ती बराईन, लेकीन सरिफ आग्या

कोटबुळ रा नान सेवक चंगा आगेदान. ८ ना भी वास्तव दा शासन इन हात्‌ती आईन, अदकि सपिही नान हात्‌ती आर; अदकि याग ऊंद सपिही इक अनतीन, ‘होग,’ रा आव होगतान; अदकि दुसरा से अनतीन, ‘बर,’ रा बरतान; अदकि तान यावारा दास उक अनतीन का ‘अमुक क्यालुसा माळ,’ रा आव अदा माळतान.”

९ ईद केळकु यीशु उक अचम्भा आत अदकि आव मारूरा तरिगुसकु आ भीळ से जो आऊन हदि बरोद, अंदुन, “ना नीम से अनतीन कर्ना इस्त्राएल दा भी हंगि वशिवास नोळीदील.”

१० अदकि जो कळुकु आगदिर आ लॉकुर मान्या बंदकु आ दास उक चंगा नोळदुर.

यीशु रांड्यागीत इन पार उक जतिता माळदुन

११ थ्वाळासा दनि इन बाद्दा यीशु नाईन हेसुर इन ऊंद नगर दा होदुन. अल आऊन चेलागोळ अदकि धोळ्द भीळ आऊन सांगुळ होगोद. १२ याग यीशु नगर इन फाटक इन हात्‌ती पोहचुसदुन, रा लॉकुर ऊंद मुर्दा अक व्हार्या वोयोर; जो तान मोय इन ऊंदा पार ईरोन, अदकि आक रांड्या ईरोर; अदकि नगर इन हापाळ सा लॉकुर आकनि सांगुळ ईरोर. १३ आकी नोळकु प्रभु उक दया बत्‌त, अदकि आव आकनि से अंदुन, “वर्लबाळ.” १४ आग आव हात्‌ती बंदकु सकोली इक मुटदुन, अदकि सकोली नेगावाळेर रुक्सेदुर. आग आव अंदुन, “हे जवान, ना नीन से अनतीन, येळ!” १५ आग आ सोतकु पार यदकु कुरतुन, अदकि आ पार माताळली कुरतुन. बाक आव आ पार उक आऊन मोय इक सोपूस बुट्ठुन.

१६ इदुर देल सप्पा मुंदुर मा अंजक तुम्मेत, अदकि आंदुर परमेश्वर उन बळाई माळकु अनली हतदुर, “नाम न्याड्या दा ऊंद धौड्डेव भवषियवक्ता बंदान, अदकि परमेश्वर तान लॉकुर मा कृपा दृष्टी माळ्यान.”

17 ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਈਂਦ ਮਾਤ ਸਪ੍ਸਾ ਯਹੂਦਿਆ ਅਦਕਿ ਆਸਪਾਸ ਇਨ ਸਪ੍ਸਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਲੁਸੇਤ.

ਯੂਹਨਨਾ ਨੀਰ ਸੰਸਕਾਰ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
(ਮਤਤੀ ੧੧:੨-੧੯)

18 ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਯੂਹਨਨਾ ਅਕ ਆਊਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਈ ਸਪ੍ਸਾ ਮਾਤਗੋਲਦ ਸਮਾਚਾਰ ਕੋਟਟੁਰ. **19** ਆਗ ਯੂਹਨਨਾ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਦਾ ਟੁ ਧੇਢ ਮੁੰਦਰ ਇਕ ਕਾਰਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਉਨ ਹਾਤਤੀ ਈਂਦ ਕੇਲਲੀ ਕਲੁਦੁਨ, “ਧੇਨ ਬਰਾਵਾਲਾ ਨੀਨਾ ਹੁਧ, ਧਾ ਨਾਵ ਧਾਵਾਰਾ ਦੁਸਰਾ ਅਨੰਦ ਹਾਦੀ ਨੋਲੇਵ?”

20 ਆਂਦੂਰ ਧੀਖੁ ਉਨ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਅਂਦੂਰ, “ਧੂਹਨਨਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਨਾਮੀ ਨੀਨ ਹਾਤਤੀ ਈਂਦ ਕੇਲਲੀ ਕਲ੍ਯਾਨ ਕਿ ਧੇਨ ਬਰਾਵਾਲਾ ਨੀ ਅਚ ਹੁਧ, ਧਾ ਨਾਵ ਧਾਵਾਰਾ ਦੁਸਰਾ ਅਨੰਦ ਹਾਦੀ ਨੋਲੇਵ?”

21 ਅਦਾ ਸਮਧ ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਲੱਕੂਰੀ ਬਸਿਅਰਗੋਲ ਦੇਲ ਅਦਕਿ ਦੁਖਗੋਲ ਅਦਕਿ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੋਲ ਦੇਲ ਚੰਗਾ ਮਾਲਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਕੁਛਦ ਮੱਲਸਾਗੋਲੀ ਕਣਣ ਕੋਟਟੁਨ; **22** ਅਦਕਿ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਜੋ ਧੇਨਾਰਾ ਨੀਵ ਨੋਲੀਰ ਅਦਕਿ ਕੇਲੀਰ, ਹੋਗਕੁ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਧੂਹਨਨਾ ਸੇ ਅਂਦਬੁਲੀ; ਕਿਕੁਦਫਗੋਲ ਨੋਲਤਾਰ, ਅਦਕਿ ਲਾਂਗਲਾ ਨਲੁਤਾਰ ਅਦਕਿ ਟੇਟਤਾਰ, ਕੋਢੀ ਲੱਕੂਰ ਸ਼ੁਦਧ ਮਾਲਕੁ ਆਗਤਾਰ, ਬਧਾਗੋਲ ਕੇਲਤਾਰ, ਮੁੜਾਗੋਲ ਜਤਿਤਾ ਮਾਲਕੁ ਆਗਤਾਵ, ਅਦਕਿ ਕਾਂਗਲਾਗੋਲੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਕੇਲਸਕੁ ਆਗਤਦ. **23** ਧਨ੍ਯ ਆਰ ਆਂਦੂਰ ਜੋ ਨਾਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਠੋਕਰ ਤਨਿਅਲੁਰ.”

24 ਧਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਧੂਹਨਨਾ ਅਨੰਦ ਕਲੁਦ ਲੱਕੂਰ ਹੋਟੋਦੂਰ ਰਾ ਧੀਖੁ ਧੂਹਨਨਾ ਅਨੰਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਲੱਕੂਰ ਸੇ ਅਨਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, “ਨੀਵ ਆਲੀ ਦਾ ਧੇਨ ਨੋਲਲੀ ਹੋਗੀਦਰਿ? ਧੇਨ ਹਵਾ ਦੇਲ ਹਾਲੁਸਦ ਸਰਕਣਡਾਗੋਲੀ?” **25** ਰਾ ਬਾਕ ਨੀਵ ਧੇਨ ਨੋਲਲੀ ਹੋਗੀਦਰਿ? ਧੇਨ ਮੁਲਾਧਮ ਕਪਲਾ ਹਾਗਦ ਮੱਲਸਾ ਅਕ? ਜੋ ਮਲਕੀਲਾ ਕਪਲਾ ਹਾਕਤਾਰ ਅਦਕਿ ਸੁਖਵਲਿਅਸ ਦੇਲ ਈਰਤਾਰ, ਆਂਦੂਰ

राजभवनगोळ दा ईरतार. 26 रा बाक येन नोळली होगीदरि? येन यावारा भवषियवकृता अक? हव, ना नीम से अनतीन, उलटा भवषियवकृता से भी धोड्डेव उक. 27 ईव आवा यूहन्ना हुन, यार्द बारा दा लखिसकु आद: “परमेश्वर अंदुन, ना तान सुवर्गदूत उक नीन मुंद-मुंद कळुतीन, जो नीन मुंद अपमान हादी सरका माळ्यान.” 28 “ना नीम से अनतीन कि जो आर्तेर दा टु पैदा आग्यार, आंदुर दा टु यूहन्ना वपतसिमा कोळावाळा से धोड्डेव यारू हैलेच. पर जो परमेश्वर उन राज्य दा स्याण से स्याणेव आन, आव आऊन से भी धोड्डेव आन.”

29 ◊अदकि सप्पा साधारण लाँकुर केळकु अदकि कर ताकोमावाळेर भी यूहन्ना अनद वपतसिमा ताकोमकु परमेश्वर उन हादी इक खरा मान्स कोंडुर. 30 लेकीन फरीसीगोळ अदकि व्यवस्थापकगोळ यूहन्ना से वपतसिमा ईला ताकोमकु तान संबंध दा परमेश्वर उन योजना अक असवीकार माळदुर.

31 “इदुरसाटी ना ई पीढी इन लाँकुरद तुलना यार दैल कोळाईन कि आंदुर यार घाई आर? 32 इदुर आ चकिर घाई आर जो साततागोळ दा कूरतकु ईरतार अदकि आबुर दाबुरी इक कारूकु अनतार, ‘नाव नीम साटी कोळ्ल मुरसदेव, अदकि नीव कुणदीदलि; नाव वलिअप इन हाळ हाळदेव, अदकि नीव वर्लीदलि!’ 33 यतकी यूहन्ना वपतसिमा कोळावाळा ना रा रोट्टी तति बंदुन अदकि ना अंग्रु इन रास्सा कुडुत बंदुन, अदकि नीव अनतीर, ‘आऊन दा दुष्टआत्मा आद.’ 34 ना मळसा अन पार तति-कुडुत बंदीन, अदकि नीव अनतीर, ‘नोळी, व्हाट्टा तुममावाळा अदकि कुडावाळा मळसा, कर ताकोमावाळेर अदकि पापीगोळव संगी.’ 35 जो लाँकुर परमेश्वर उन ग्यान स्वीकार माळतार आंदुर साबति माळतार कि अद ग्यान खरा आद.”

यीशु उन पापी आर्त इक माफ माळोद

◊ 7:29 ७:२९ मत्ती २१:३२; लूका ३:१२

³⁶ बाक यावारा ऊंद फरीसी यीशु से वनिती माळदुन की आव आऊन सांगुळ ऊमली कुरूल, इदुरसाटी यीशु आ फरीसी इन मान्या होगकु ऊमली कुरतुन. ³⁷ ✽आ नगर इन ऊंद पापी आरत ईद जान्सकु कि आव फरीसी इन मान्या ऊमली कुरतान, संगमरमर इन बाटुल दा ईत्तर तंदुर, ³⁸ अदकि आऊन कालगोळ हात्ती, हदि नदिरुकु, वर्लतेला आऊन कालगोळी आसुगोळ देल नेनाकली अदकि तान ताल्ला अन्द चुट्टी देल सटिली हतदुर, अदकि आऊन कालगोळ्द घची-घची चुम्मा ताकोमकु अऊर मा अत्तर मलुसदुर. ³⁹ ईद नोळकु आ फरीसी याव यीशु उक कारददिन, तान मन दा सोचली कुरतुन, “अगर ईव भवषियवक्ता ईरायदुन रा जान्सेगायदुन कि इक जो आऊक मुटेत्यार, आक यार अदकि हयांग आरत आर, यतकी आक रा पापीगीत आर.”

⁴⁰ यीशु आऊन उत्तर दा अंदुन, “हे शमौन, नानी नीन से येनारा अनोद आद.”

आव माताळदुन, “हे गुरु, अन.”

⁴¹ यीशु अंदुन, “यावारा महाजन उन येढढ कर्जदार ईरोर, ऊंद अईद सौ चाँदी इन सकिकागोळ्द अदकि दुसरा पचास सकिका अन्द कर्जदार ईरोन. ⁴² याग आंदुरद हात्ती चुकुसली येनु ईतीदील, रा आव येढढ मुंदुर इक माफ माळ बुट्टुन. इदुरसाटी आंदुर दा टु याव आऊन से यक्कुल पृथार ईट्यान?”

⁴³ शमौन उत्तर कोट्टुन, “नान समझ देल आव, यार्द आव यक्कुल बटि बुट्टुन.”

आव आऊन से अंदुन, “नी बराबर वचिार माळ्या.” ⁴⁴ अदकि आ आरत इन दी तरिगकु आव शमौन से अंदुन, “येन नी ई आरत इक नोळीत्या? ना नीन मान्या बंदीन लेकीन नी नान काल तोळोर साटी नीर कोटीदील, पर इक नान काल आसुगोळ देल नेनाकदुर अदकि तान चुट्टीगोळ देल सटिदुर. ⁴⁵ नी

✽ 7:37 ७:३७ मत्ती २६:७; मरकुस १४:३; यूहन्ना १२:३

नानी चुमसीदलि, पर यागी टु ना बंदीन आगी टु इक नान कालगोळ्द चुम्मा ताकोमोद बटीदलि. ⁴⁶ नी नान ताल्ला मा याण्णा मलुसदिलि, पर इक नान कालगोळी ईत्तर मलुस्यार. ⁴⁷ इदुरसाटी ना नीन से अनतीन कईकीन पाप जो हापाळ ईरव, माफ आदव, यतकी इक हापाळ प्यार माळदुर; पर याद थ्वाळा पाप माफ आग्याव, आव थ्वाळा अच प्यार माळतान.”

⁴⁸ अदकि यीशु आ आरूढ इन से अंदुन, “नीन पाप माफ आदव.”

⁴⁹ आग जो लॉकुर यीशु उन सांगुळ ऊमली कुरूक्कु ईरोर, आंदुर तान-तान मन दा वचिर माळली हतदुर, “ईव याव हुन जो पापगोळी भी माफ माळतान?”

⁵⁰ बाक यीशु आ आरूढ इन से अंदुन, “नीन वशिवास नीनी ऊळ्सबुटाद, शांती देल होटोग.”

8

यीशु उन स्यावा माकळोर चेलागोळ

¹ ईदुर बाद्दा यीशु नगर-नगर अदकि ऊर-ऊर दा प्रचार माळतेला, अदकि परमेश्वर उन राज्य अन्द खुशखबरी केळ्सतेला टेटली कुरतुन, अदकि आ हन्नेळ चेलागोळ आऊन सांगुळ ईरोर, ² यीशु उन स्यावा माकळोर आरूतेर भी ईरोर जो दुष्टआत्मागोळ देल अदकि बमिरगोळ देल चंगा माळकु आगीदुर, अदकि ईदुर आंदुर उर: मरयिम जो मगदलीनी अंदकु आगतार, यारदा टु येळ दुष्टआत्मागोळ होटीदव, ³ अदकि हेरोदेस उन सेवक खुजा अन्द हगिस योअन्ना, अदकि सूसन्नाह, अदकि हापाळ सा दुसरा आरूतेर. ईदुर तान धन सम्पत्तदा टु आऊन स्यावा माळतोगोर.

बीजा बोऊसावाळा अन्द उदाहरण (मत्ती १३:१-९; मरकुस ४:१-९)

◇ 8:2 द:२ मत्ती २७:५५,५६; मरकुस १५:४०,४१; लूका २३:४९

4 याग धोळ्द भीळ जमा आत अदकि नगर-नगर इन लॉकुर यीशु उन हात्‌ती बरतोगेर, रा यीशु उदाहरण दा अंदुन:

5 “ऊंद बोऊसावाळा बींजा बोऊसली होट्टान. बोऊसतेला येनारा हादी इन कनिरा मा बतित, अदकि काल देल मेटकु आत, आकाश इन पक्षीगोळ बंदकु अदरी तनि कोडव. **6** येनारा बींजा कल्ल इन जागा बतित, अदकि बेळुतेला अच वळगेत, यतकी अदुर्दा नमी ईला ईरोद. **7** थ्वाळासा बींजा मुळ्लगोळ मारूर इन न्याड्या दा बतित, अदकि मारूरगोळ सांगुळ-सांगुळ वाळुसकु अदरी वत्‌त बुट्टव. **8** थ्वाळासा बींजा वळ्लीद जागा मा बतित, अदकि बेळुकु सौ गुणा बींजा तर्‌त.”

ईद अंदकु आव धोळ्द आवाज देल अंदुन, “यारव केळव कवि इतदिव आव केळ कोमुल.”

उदाहरणगोळ्द उद्देश

(मत्‌ती १३:१०-१७; मरकुस ४:१०-१२)

9 यीशु उन चेलागोळ यीशु से केळदुर कि ई उदाहरण इन मतलब येन आद? **10** आव अंदुन, “नीमी परमेश्वर उन राज्य अनूद भेदगोळ्द समझ कोटकु आग्याद, पर दुसरा अक उदाहरणगोळ दा केळसकु आगतद,” इदुरसाटी कि “आंदुर नोळतेला भी ना नोळुल, अदकि केळतेला भी ना समसुल.”

बींजा बोऊसावाळा उदाहरण इन मतलब समझुसोद

(मत्‌ती १३:१८-२३; मरकुस ४:१३-२०)

11 “उदाहरण इन मतलब ईद आद: बींजा परमेश्वर उन वचन हुन. **12** हादी इन कनिरा दोर आंदुर उर, यार वचन रा केळदुर; लेकीन शैतान बंदकु आंदुर मन दा टु वचन नेगुकु बोयतान कि ईदारा हंगि आगबाल्लुल कि आंदुर वशिवास माळकु आंदुर्द उद्धार आगुल. **13** कल्ल माकळोर आंदुर उर जो वचन केळदुर मा अदरी हापाळ खुशी देल ग्रहण रा माळतार, पर जळी मजबूत ईला ईटदुर कारण घळी तमि रा वशिवास माळतार पर याग

परीक्षा वरतद रा बैकुसेगतार. 14 जो मुळतगोळ मार् दा बतित, इंदुर आंदुर उर जो केळतार, पर मुंद नळुकु चनिता, अदकि धन, अदकि जीवन इन सुखवलिस दा फसुसेगतार अदकि परपिक्वता अन्द साटी आंदुर काय हण्ण आगाल. 15 लेकीन वळ्लीद जागा मा बदिकु बीजा इंदुर उर, जो वचन केळकु तान शुद्ध अदकि वळ्लीद दलि दा अदरी मजबूती देल ईटतार अदकि आंदुर बळा धीरज देल काय तरतार.”

दग्गिया अन्द उदाहरण (मरकुस ४:२१-२५)

16 ⋆याऊ दग्गिया होत्ताकु बर्तन देल मुच्चालुन, अदकि ना वह्रस इन ल्यालमा ईटतान, लेकीन दीवट मा ईटतान कर्बुळ्क बरावाळेर इक ऊजुळ सक्किकुल.

17 ⋆यतकी येनु भी होचकु हैलेच जो प्रगट आगतीदील, ना येनारा गुप्त मात आद जो जान्सकु आगतीदील.

18 ⋆इदुरसाटी सावधान ईरी कर्नीव याता प्रकार देल केळतीर? यतकी यार्द हात्ती आद आऊक मातृत कोटकु आदीत, अदकि यार हात्ती हैलेच आऊन से अद भी ताकोमकु आगदीत, यदरी आव तान सम्सतान.

यीशु उन मोय अदकि वारटुर (मत्ती १२:४६-५०; मरकुस ३:३१-३५)

19 यीशु उन मोय अदकि आऊन वारटुर यीशु उन हात्ती बंदुर, पर भीळ इन कारण आऊन से भेट माळ सकदील. 20 आऊक हेळकु आत, “नीन मोय अदकि नीन वारटुर व्हार्या नदिरुकु आर, आंदुर नीन से मलिसोद चाहास्तार.”

◊ 8:16 द:१६ मत्ती ४:१५; लूका ११:३३ ◊ 8:17 द:१७ मत्ती १०:२६; लूका १२:२

◊ 8:18 द:१८ मत्ती २५:२९; लूका ११:२६

21 ਯੀਸੂ ਇਦੁਰ ਉਤਤਰ ਦਾ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੂਨ, “ਨਾਨ ਮੋਧ ਅਦਕਿ ਨਾਨ ਵਾਰਈ ਇੰਦੂਰਾ ਤਰ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਵਚਨ ਕੋਲਤਾਰ ਅਦਕਿ ਮਾਨਸਤਾਰ.”

ਧੀਸੂ ਤਨ ਆਂਧੀ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤ ਮਾਲੋਦ
(ਮਤਤੀ ਫ:੨੩-੨੭; ਮਰਕੁਸ ੪:੩੫-੪੧)

22 ਬਾਕ ਊਂਦ ਦਖ਼ਿ ਧੀਸੂ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਡਵਾਂਗਾ ਮਾ ਧੇਰਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਧੀਸੂ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੂਨ, “ਬੀਰੀ, ਝੀਲ ਇਨ ਆਪਾਟੀ ਹੋਗਾਤਾ.” ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਂਦੂਰ ਡਵਾਂਗਾ ਖੋਲਸ ਬੁਦੂਰ. **23** ਲੋਕੀਨ ਧਾਗ ਡਵਾਂਗਾ ਨਲ਼ੋਦ, ਰਾ ਧੀਸੂ ਮਗਿਦੁਨ: ਅਦਕਿ ਝੀਲ ਦਾ ਤੁਫਾਨ ਬਤਤ, ਅਦਕਿ ਡਵਾਂਗਾ ਨੀਰ ਦੇਲ ਤੁਮਲੀ ਹਤਤ ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਜੋਖ਼ਮਿ ਦਾ ਈਰੋਰ. **24** ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਹਾਤਤੀ ਹੋਗਕੁ ਆਊਕ ਧੇਬਸਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਅੰਦੂਰ, “ਸ਼ਵਾਮੀ! ਸ਼ਵਾਮੀ! ਨਾਵ ਨਾਸ਼ ਆਗਤੇਲਾ ਹੋਗੀਤੇਵ.”

ਧਾਗ ਆਵ ਧਦਕੁ ਤੁਫਾਨ ਇਕ ਅਦਕਿ ਨੀਰ ਇਨ ਲਧਰਗੋਲੀ ਦਨਕੁਸਦੁਨ ਅਦਕਿ ਅਵ ਥਾਮਸੇਦਵ ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਸ਼ਾਂਤ ਆਗੇਤ. **25** ਧਾਗ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੂਨ, “ਨੀਮ ਵਖ਼ਿਆਸ ਧਲ ਈਰੋਦ?”

ਲੋਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਅੰਜੇਦੁਰ ਅਦਕਿ ਅਚਮੰਭਤਿ ਆਗਕੁ ਆਪਸ ਦਾ ਅਨਲੀ ਹਤਦੂਰ, “ਈਵ ਧਾਵ ਹੁਨ ਜੋ ਤੁਫਾਨ ਅਦਕਿ ਨੀਰ ਇਕ ਮੀ ਆਗਯਾ ਕੋਲਤਾਨ, ਅਦਕਿ ਅਵ ਸਪ੍ਪਾ ਆਊਨ ਮਾਤ ਕੋਲਤਾਵ?”

ਧੀਸੂ ਤਨ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗਰਸਤ ਮਲਸਾ ਅਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲੋਦ
(ਮਤਤੀ ਫ:੨੮-੩੪; ਮਰਕੁਸ ੫:੧-੨੦)

26 ਬਾਕ ਧੀਸੂ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਗਰਿਸੇਨਧਿਆਗੋਲਦ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੋਹਚੁਸਦੁਰ, ਜੋ ਗਲੀਲ ਇਨ ਝੀਲ ਇਨ ਆਪਾਟੀ ਆਦ.

27 ਧਾਗ ਧੀਸੂ ਕਨਿਅਰਾ ਮਾ ਈਲ਼ਦੁਨ ਰਾ ਆ ਨਗਰ ਇਨ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਆਊਕ ਸਕਿਦੁਨ ਧਾਰਦਾ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੋਲ ਈਰਵ. ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਦਨਿਗੋਲ ਟੁ ਨਾ ਕਪਲਾ ਹਾਕਤੋਗੋਨ ਅਦਕਿ ਨਾ ਮਾਨਯਾ ਈਰਤੋਗੋਨ ਤਲਟਾ ਕਬ੍ਰਗੋਲ ਦਾ ਈਰਤੋਗੋਨ. **28** ਆਵ ਧੀਸੂ ਤਕ ਨੋਲਕੁ ਚਲਿਛਾਸਦੁਨ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸੁੰਦ ਬਦਿਕੁ ਧੋਲਦ ਆਵਾਜ ਦਾ ਅੰਦੂਨ, “ਵੇ ਪਰਮਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਪਾਰ ਧੀਸੂ! ਨਾਨੀ ਨੀਨ ਸੇ ਧੈਨ

ਕਿਆ ਲੁਕਾ? ਨਾ ਨੀਨ ਸੇ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਤੀਨ, ਨਾਨੀ ਪੀਛਾ ਕੋਲਬਾਲ.”²⁹ ਯਤਕੀ ਆਵ ਆ ਅਣੁਧਦ ਆਤਮਾ ਅਕ ਆ ਮਲਸਾ ਦਾ ਟੁ ਹੋਲ਼ੋਦ ਆਗ੍ਯਾ ਕੋਲਾਨ, ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਕਿ ਅਦ ਆਊਨ ਮਾ ਘਲੀ ਘਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਆਗਤੋਗੋਦ. ਧਾਗ ਕਿ ਲੱਕੂਰ ਆਊਕ ਸ਼ਾਂਕਲੀਗੋਲ ਅਦਕਿ ਬੇਲੀਗੋਲ ਦੇਲ ਕਟਕੁ ਆਊਨ ਮਾ ਪਹਹਾ ਹਚੀਦੁਰ ਤਰੀ ਆਵ ਬੰਧਨਗੋਲੀ ਸੂਰਕੁ ਭਲਿਤੋਗੋਨ, ਅਦਕਿ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਆਊਕ ਆਲੀ ਦਾ ਵਧਾਲ੍ਸਤੇਲਾ ਟੇਟਤੋਗੋਦ.

³⁰ ਯੀਸ਼ੁ ਆਊਕ ਕੋਲਦੁਨ, “ਨੀਨ ਧੇਨ ਹੈਸੁਰ ਆਦ?”

ਆਵ ਅੰਦੁਨ, “ਸੇਨਾ,” ਯਤਕੀ ਹਾਪਾਲ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੋਲ ਆਊਨ ਦਾ ਹੋਕਕੋਡੀਦਵ. ³¹ ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਸੇ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੁਰ ਕਿ ਨਾਮੀ ਅਨਨਤ ਅਧੋਲੋਕ ਦਾ ਹੋਗੋਦ ਆਗ੍ਯਾ ਕੋਲਬਾਲ.

³² ਅਲ ਪਹਾਲੀ ਮਾ ਹੰਦੀਗੋਲਦ ਊਂਦ ਧੋਲਦ ਝੁਣਡ ਆਲੋਦ, ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਸੇ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੁਰ ਕਿ ਨਾਮੀ ਅਊਰ ਦਾ ਹਾਕਕੁਲ. ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੀ ਹੋਗੋਦ ਆਗ੍ਯਾ ਕੋਟਦੁਨ. ³³ ਆਗ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੋਲ ਆ ਮਲਸਾ ਦਾ ਟੁ ਹੋਟਕੁ ਹੰਦੀਗੋਲ ਦਾ ਹੋਦਵ ਅਦਕਿ ਆ ਝੁਣਡ ਢਲਾਨ ਮਾ ਟੁ ਝਾਪਟੁਸਕੁ ਝੀਲ ਦਾ ਹੋਗਕੁ ਬਦਿਦਵ ਅਦਕਿ ਮੁਲਕਕੁ ਸੋਤ੍ਤਵ.

³⁴ ਚਰਖਾਹਾਗੋਲ ਈਦ ਸਪ੍ਪਾ ਜੋ ਆਗੀਤ ਨੋਲਕੁ ਓਲਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਨਗਰ ਦਾ ਅਦਕਿ ਊਰਗੋਲ ਦਾ ਹੋਗਕੁ ਆ ਘਟਨਾ ਅਨ੍ਦ ਖ਼ਬਰ ਕੋਟਦੁਰ. ³⁵ ਲੱਕੂਰ ਈਦ ਜੋ ਆਗੀਤ ਅਦਰੀ ਨੋਲਲੀ ਹੋਟਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਧਾ ਮਲਸਾ ਦਾ ਟੁ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੋਲ ਹੋਟੀਦਵ, ਆਊਕ ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਕਾਲ ਇਨ ਹਾਤਤੀ ਕਪਲਾ ਹਾਕਤ ਅਦਕਿ ਸਚੇਤ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਕੁਰਤ ਨੋਲਕੁ ਅੰਜੇਦੁਰ; ³⁶ ਅਦਕਿ ਜੋ ਧਾਵਾਰਾ ਈ ਸਪ੍ਪਾ ਨੋਲੀਦੁਰ ਆਂਦੂਰ ਆ ਲੱਕੂਰੀ ਹੇਲਦੁਰ ਕਿ ਆਵ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਅਨ੍ਦ ਸਤੁਸ੍ਦ ਮਲਸਾ ਧਾਤਤਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਲ ਵਲ੍ਲੇਵ ਆਗ੍ਯਾਨ. ³⁷ ਆਗ ਗਰਿਸੇਨਿਆ ਅਨ੍ਦ ਆਸਪਾਸ ਇਨ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੂਰ ਧੀਸ਼ੁ ਸੇ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੁਰ ਕਿ ਨਾਮ ਨਗਰ ਦਾ ਟੁ ਹੋਟੋਗ; ਯਤਕੀ ਆਂਦੂਰ ਹਾਪਾਲ ਅੰਜੇਗੀਦੁਰ. ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਵ ਡਵਾਂਗਾ ਮਾ ਧੇਰਕੁ ਹੋਟੋਦੁਨ. ³⁸ ਧਾ

मंळसा दा टु दुष्टआत्मागोळ होटीदव आव आऊन से वनिती माळली कुरतुन किनानी तान सांगुळ ईरगोळ,

लेकीन यीशु आऊक वदि माळकु अंदुन, ³⁹ “तान मानूनी होटोग अदकि लॉकुरी हेळ किपरमेश्वर नीन साटी हयांग धोळ धोड्डेव क्यालसा माळ्यान.”

आव होगकु सप्पा नगर दा प्रचार माळली कुरतुन कियीशु नान साटी हयांग धोळ-धोड्डेव क्यालसा माळ्यान.

याईर उन सोत्त पोर अदकि ऊंद रोगी आरूत

(मत्ती ९:१८-२६; मरकुस ५:२१-४३)

⁴⁰ याग यीशु गलील वापस बंदुन रा लॉकुर आऊन स्वागत माळदुर, यतकी आंदुर सप्पा आऊन हादी कायोर. ⁴¹ इटुर दा याईर हेसुर ईनव ऊंद यहूदी मंळसा जो यहूदी लॉकुरूद सभागृह अन्द सरदारगोळ दा टु ऊंद सरदार ईरोन, बंदुन अदकि यीशु उन काल मा बदिकु आऊन से वनिती माळली कुरतुन किनान मानूनी नळ, ⁴² यतकी आऊन हन्नेळ वर्ष इन ऊंद ठैसा अच पोर ईरोर, अदकि आक सायोर मा ईरोर.

याग आव होगोन, आग लॉकुर आऊन मा बळिली आगोर. ⁴³ ऊंद आरूत आक इक हन्नेळ वर्ष टु खुन होगोद रोग ईरोद, अदकि जो तान सप्पा पैस्या कवळी वैद्यगोळद हदि बरबाद माळ बुटीदुर, तरी भी यारदु क्य देल चंगा आगसकीदलि, ⁴⁴ हदि टु बंदकु आऊन कपळा अन्द कनिरा अक मुटदुर, अदकि तुरन्त आकनि खुन होगोद बंद आगेत. ⁴⁵ इटुर मा यीशु अंदुन, “नानी याव मुटदुन?”

याग सप्पा इनकार माळली कुरतुर, रा पतरस अंदुन, “हे स्वामी, नीनी रा भीळ वोत्तेत्याद अदकि नीन मा बळित्याद.”

⁴⁶ लेकीन यीशु अंदुन, “यावारा रा नानी मुट्यार, यतकी ना जान्स कोङीन किनान दा टु सामरथ्य होटाद.” ⁴⁷ याग आ आरूत नोळदुर किना होचकोम सकालीन, आग नळ्गतेला बंदुर अदकि

आऊन काल मा बदिकु सप्पा लाँकुर्द मुंद हेळदुर किआक यातता
कारण देल आऊक मुटदुर, अदकि हयांग तुरन्त चंगा आगेदुर.
48 यीशु आकनि से अंदुन, “पोरी, नीन वशिवास नीनी वळ्लीद
माळ्याद, कुशल देल होटोग.”

49 यीशु ईद अनतेला अच ईरोन कि यावारा यहूदी यहूदी
लाँकुर्द सभागृह अन्द सरदार उन अल टु बंदकु अंदुन, “नीन पोर
सोतोदुरः गुरु उक दुख कोळबाळ.”

50 यीशु ईद मात कोळकु याईर उक उत्तर कोट्टुन, “अंजबाळ;
सरिफ वशिवास ईट, रा आक ऊळदोदार.”

51 मान्या बंदकु आव पतरस, यूहन्ना, याकूब, अदकि पोर
इन मोय-आप्प उक बटिकु दुसरा यारीकु तान सांगुळ बुळ्क बर
गोटीदील. 52 सप्पा आकनि साटी वोरलोर, लेकीन आव अंदुन,
“वर्लबाळी; आक सायली आर लेकीन मगित्यार.”

53 आंदुर ईद जान्सकु कि आक सोतोग्यार आऊन मज्याक
हार्सली हतदुर. 54 लेकीन आव आऊन कय हुळदुन, अदकि
कारूतेला अंदुन, “हे पोरी, येळ!” 55 आग आकनि जीव वापस
बत्त अदकि आक तुरन्त यदकु नदिरेदुर. बाक आव आग्या
कोट्टुन कि आकी येनारा तनिली कोळी. 56 आकनि मोय-आप्प
चकाति आदुर, लेकीन आव आंदरी आदेश कोट्टुन कि ईद जो
आग्याद यारदारा से अनबाळेतीर.

9

यीशु उन द्वारा हन्नेळ प्रेरतिगोळी कळुकु आगोद
(मत्ती १०.५-१५; मरकुस ६.१७-१३)

1 बाक यीशु तान हन्नेळ चेलागोळी तान हात्ती कारदुन
आंदरी सप्पा दुष्टआत्मागोळ अदकि बमिरगोळी दुर माळोद
सामर्थ्य अदकि अधकिर कोट्टुन, 2 अदकि आंदरी परमेश्वर
उन स्वरगीय राज्य अन्द प्रचार माळली अदकि बमिरगोळी

ਵਲ੍ਹੀਦ ਮਾਲ਼ੋਦ ਸਾਟੀ ਕਲੁਦੁਨ. ³ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਤਾਨ ਯਾਤਰਾ ਅਨ੍ਦ ਸਾਟੀ ਧੇਨੁ ਵੋਧਿਵਾਲੋਤੀਰ, ਨਾ ਰਾ ਕੋਲ, ਨਾ ਝਾਵਾਰਾ, ਨਾ ਰੋਟੀ, ਨਾ ਪੈਸ਼ਿਆ ਅਦਕਿ ਨਾ ਧੇਢ-ਧੇਢ ਕੁਲਤਾ. ⁴ ਜੋ ਧਾਤੋਦੁ ਮਾਨਿਆ ਨੀਵ ਈਲਦੀਰ, ਅਲਿਆ ਈਰੀ, ਅਦਕਿ ਅਲ ਟੁ ਤਚ ਵਦਿਆ ਆਗੀ. ⁵ ☩ ਜੋ ਧਾਵਾਰਾ ਨੀਮੀ ਗ੍ਰਹਣ ਮਾਲਾਲੁਰ, ਆ ਨਗਰ ਟੁ ਹੋਲਾਵਤੀ ਤਾਨ ਕਾਲਗੋਲਦ ਧੁਲਾ ਝਾਲ੍ਸ ਬੁਲੀ ਕਿ ਆਂਦੂਰ ਮਾਗਵਾਹੀ ਆਗੁਲ.”

⁶ ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਂਦੂਰ ਹੋਟਕੁ ਊਰਾ-ਊਰਾ ਖੁਸ਼ਖਵਰੀ ਕੇਲਸੋਰ, ਅਦਕਿ ਹਰ ਜਾਗ ਦਾ ਲੱਕੂਰੀ ਚੰਗਾ ਮਾਲਤ ਟੇਟਤੇਲਾ ਈਤਤੁਰ.

ਰਾਜਾ ਹੇਰੋਦੇਸ ਉਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ

(ਮਤਤੀ ੧੪:੧-੧੨; ਮਰਕੁਸ ੬:੧੭-੨੯)

⁷ ☩ ਦਯਾਸ਼ ਇਨ ਚੌਥਾਈ ਇਨ ਰਾਜਾ ਹੇਰੋਦੇਸ ਧਾਗ ਈ ਸਪ੍ਰਾ ਘਟਨਾਗੋਲ ਬਾਰਾ ਦਾ ਕੇਲਦੁਨ ਰਾ ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਘਬਰੂਸੇਦੁਨ, ਧਤਕੀ ਥਵਾਲਾਸਾ ਲੱਕੂਰ ਅੰਦੂਰ ਕਿ ਧੂਹਨਨਾ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਸੋਤਤੁਰ ਦਾ ਟੁ ਜਤਿਤਾ ਆਗਯਾਨ, ⁸ ਅਦਕਿ ਥਵਾਲਾਸਾ ਲੱਕੂਰ ਈਦ ਅੰਦੂਰ ਕਿ ਏਲਿਧਿਆਹ ਕਾਂਲਸ਼ਧਾਨ, ਅਦਕਿ ਥਵਾਲਾਸਾ ਦੁਸਰਾ ਲੱਕੂਰ ਈਦ ਅੰਦੂਰ ਕਿ ਹਾਲੋਦ ਭਵਖਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲ ਦਾ ਟੁ ਧਾਵਾਰਾ ਜਤਿਤਾ ਆਗਯਾਨ. ⁹ ਲੇਕੀਨ ਹੇਰੋਦੇਸ ਅੰਦੁਨ, “ਧੂਹਨਨਾ ਅਨ੍ਦ ਰਾ ਤਾਲਲਾ ਨਾ ਕਲਸੁਸੀਦੀਨ, ਈਗ ਈ ਮਲਸਾ ਧਾਵ ਹੁਨ ਧਾਰਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਨਾ ਹਾਗਿ ਮਾਤਗੋਲ ਕੇਲੇਤੀਨ?” ਅਦਕਿ ਆਵ ਧੀਸ਼ੁ ਉਕ ਨੋਲੋਦ ਪ੍ਰਯਤਨ ਮਾਲਤੇਲਾ ਈਤਤੁਨ.

ਧੀਸ਼ੁ ਅਈਦ ਹਜਾਰ ਲੱਕੂਰੀ ਤਨਿਸਦੁਨ

(ਮਤਤੀ ੧੪:੧੩-੨੧; ਮਰਕੁਸ ੬:੩੦-੪੪; ਧੂਹਨਨਾ ੬:੧-੧੪)

¹⁰ ਬਾਕ ਪ੍ਰੇਰਤਿਗੋਲ ਵਾਪਸ ਬੰਦਕੁ ਜੋ ਧੇਨਾਰਾ ਆਂਦੂਰ ਮਾਲੀਦੂਰ, ਧੀਸ਼ੁ ਉਕ ਹੇਲ ਕੁਟੁਰ; ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦਰੀ ਅਲਗ ਮਾਲਕੁ ਬੈਤਸੈਦਾ ਹੈਸੂਰ ਇਨ ਨਗਰ ਦਾ ਓਤੁਨ. ¹¹ ਈਦ ਜਾਨਸਕੁ ਮੀਲ ਆਊਨ ਹਦਿ ਆਗੇਤ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਖੁਣੀ ਦੇਲ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਮਲਿਸਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ

◊ 9:5 ੧:੫ ਪ੍ਰੇਰਤਿਗੋਲ ੧੩:੫੧ ◊ 9:5 ੧:੫ ਲੂਕਾ ੧੦:੪-੧੧ ◊ 9:7 ੧:੭ ਮਤਤੀ ੧੬:੧੮; ਮਰਕੁਸ ੮:੨੮; ਲੂਕਾ ੧:੧੯

से परमेश्वर उन राज्य अन्द मातगोळ हेळ्ली कुरतुन, अदकि जो चंगा आगोद चाहासोर आंदरी चंगा माळदुन.

¹² याग द्याव आगली हत्त रा हन्नेळ चेलागोळ बंदकु यीशु से अंदुर, “भीळ इक वदि माळ कनिकु दकिळोद ऊरगोळ अदकि ऊरगोळ दा होगकु तान साटी ईरली जागा अदकि तनिली येनारा तरी ढुंदस सकुल, यतकी नाव ईल सुनसान जागा दा आयेव.”

¹³ यीशु आंदुर से अंदुन, “नीव अच आंदरी तनिली इक कोळी.”

चेलागोळ अंदुर, “नाम हातती अईद रोट्टी अदकि येढ्ड मेनगोळी बटिकु अदकि येनु हैलेच; लेकीन हव, अगर नी चाहासत्या कनिका वोगकु ई सप्पा लॉकुर साटी भोजन कोंडेव, रा आग सकतद.” यतकी आ लॉकुर्द संख्या रा अईद हजार इन हाततीपास ईरोद. ¹⁴ आग यीशु तान चेलागोळ से अंदुन,

“लॉकुरी पचास-पचास माळकु पंगत-पंगत दा कुरस बुळी.”

¹⁵ आंदुर हणि अच माळदुर, अदकि सप्पा मुंदरी कुरस बुदुर.

¹⁶ आग आव अव अईद रोट्टीगोळी अदकि येढ्ड मेनगोळी हुळदुन, अदकि स्वरुग दी नोळकु परमेश्वर उक धन्यवाद माळदुन, अदकि रोट्टी मुूळ-मुूळकु चेलागोळी कोळत होदुन की लॉकुरी वाळसुल. ¹⁷ आग सप्पा लॉकुर तनिकु संतुष्ट आदुर, अदकि चेलागोळ ऊळद टुकळागोळ दा टु हन्नेळ फुट्टी तुमकु नेगदुर.

पतरस उन यीशु उक “मसीह” स्वीकार माळोद

(मत्ती १६:३३-२०; मरकुस ८:२७-३०)

¹⁸ याग यीशु आबना दा प्रारथना माळोन अदकि चेलागोळ आऊन सांगुळ ईरोर, रा आव आंदर से कोळदुन, “लॉकुर नान बारा दा येन अनतार?”

¹⁹ *चेलागोळ उत्तर कोट्टुर, “यूहन्ना बपतस्मा कोळावाळा, अदकि यावारा यावारा एलियिाह, अदकि यावारा

◊ 9:19 ९:११ मत्ती १४:१,२; मरकुस ६:१४,१५; लूका ९:१७,८

ईद का हाळव भवषियवक्तागोळ्द दा टु यावारा जतिता आग्यान.”

20 ◊यीशु आंदुर से केळदुन, “लेकीन नीव नानी येन अनतीर?”
पतरस उत्तर कोट्ठुन, “परमेश्वर उन द्वारा कळुद मसीह.”

तान सायोद बारा दा यीशु उन भवषियवाणी
(मत्ती १६:२१-२३; मरकुस ८:३१-३३)

21 आग यीशु आंदरी आदेश कोटकु अंदुन कि ईद मात इन उल्लेख यारदु से माळबाळेतीर. 22 बाक यीशु अंदुन, “ना मंळसा अन पार उन साटी जूरी आद किना दुख नेगाईन, अदकि स्याणा अदकि प्रधान याजक अदकि नयिम इन गुरु नानी तुच्छ जान्सकु कोंद बुट्टार, अदकि ना मुर दनि दा जतिता आगाईन.”

23 ◊यीशु सप्पा मुंदुर से अंदुन, “अगर यावारा नान हृदि बरोद चाहासतान, रा आव तान तान इक इनकार माळुल अदकि रोज जो तान जीव नान साटी कूरूस मा समर्पति माळुल आवा नान हृदि आगेगुल. 24 ◊यतकी जो यावारा तान जीव ऊळसोद चाहास्यान आव अदरी खोऊस्यान, लेकीन जो यावारा नान साटी तान जीव खोऊस्यान आव अदरी ऊळस्यान. 25 अगर मंळसा पुरा दुनया अक हासलि माळुल अदकि तान जीव खोऊस बुळुल या अदुर्द हाननेगुल, रा आऊक येन लाभ आदीत? 26 जो नान देल अदकि नान वचन देल लज्जति आगतान, आऊन देल ना मंळसा अन पार भी, आ समय लज्जति आदान याग आव खुद अदकि तान आप्प उन अदकि पवतिर स्वरगदूतगोळ्द महमिमा दा बंदान. 27 ना नीम से खरा माताळतीन, कि जो ईल नदिरुकु आर, आंदुर दा टु यारारा हणि आर कियागासताका परमेश्वर उन राज्य नोळतीदलि, आगासताका सायतीदील.”

◊ 9:20 १:२० यूहन्ना ६:६८,६९ ◊ 9:23 १:२३ मत्ती १०:३८; लूका १४:२७

◊ 9:24 १:२४ मत्ती १०:३९; लूका १७:३३; यूहन्ना १२:२५

**यीशु उन रूपान्तर
(मत्ती १७:१-८; मरकुस ९:२-८)**

28 ई मातगोळ्द लगभग येठठ दनि इन बाद्दा यीशु पतरस, यूहन्ना अदकि याकूब उक सांगुळ हुळकु प्रारथना माळोर साटी पहाळी मा होदुन. 29 याग आव प्रारथना माळतेला अच ईरोन, रा आऊन चेहरा अन्द रूप बदलुसेत, अदकि आऊन कपळा बळिव आगकु चमकुसली हत्त. 30 अदकि अचानक, मूसा अदकि एलयियाह, ई येढ्ड मंळसा आऊन सांगुळ मातगोळ हेळोर. 31 आंदुर स्वर्गीय महमिमा सहति कांळसदुर अदकि यीशु उन सायोद चर्चा माळोर, जो परमेश्वर उन उद्देश यरूशलेम दा पुरा आगोद ईरोद. 32 पतरस अदकि आऊन साथीगोळ कण्णगोळ जप देल तुमकु ईरव, लेकीन याग आंदुर पुरण रूप देल च्याता आदुर, रा आंदुर आऊन महमिमा अक अदकि आ येढ्ड मंळसागोळी, जो यीशु उन सांगुळ नदिरुकु ईरोर, नोळदुर. 33 याग आंदुर आऊन हात्ती टु होगली हतदुर, रा पतरस यीशु से अंदुन, “हे स्वामी, नाम्द ईल ईरोद वळलीद आदः इदुरसाटी नाव मुर हांद्रा माळेव, ऊंद नीन साटी, ऊंद मूसा अन्द साटी, अदकि ऊंद एलयियाह अन्द साटी.” आव ईला जानसोन की आव येन माळेत्यान.

34 आव ईद माताळतेला अच ईरोन कीऊंद बादल बंदकु आंदरी होचकोमृत, अदकि याग चेलागोळ आ बादल देल घेरुसली हतदुर रा अंजेदुर. 35 ◊◊ आग आ बादल दा टु आवाज होळ्त, “ईव नानव पार अदकि नान चुनुसदव हुन, ईऊंद केळी.”

36 ईव आवाज आगतेला अच यीशु आबना अच कांळसदुन; अदकि आंदुर सुंगा ईत्तुर, अदकि जो येनारा नोळीदुर अदुर्द बारा दा आंदुर आ दनिगोळ दा यारदारा से येनु माळीदलि.

◊ 9:35 ९:३५ मत्ती ३:१७; १२:१८; मरकुस १:११; लूका ३:२२ ◊ 9:35 ९:३५ २ पतरस १:१७,१८

**ਦੁ਷ਟਆਤਮਾਗੁਰਸਤ ਪਾਰ ਤਕ ਚੰਗਾ ਮਾਲੋਦ
(ਮਤਤੀ ੧੭:੧੪-੧੯; ਮਰਕੂਸ ੧:੧੪-੨੭)**

³⁷ ਦੁਸਰਾ ਦਨਿ ਧਾਗ ਧੀਅਥੁ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸੁਰ ਚੇਲਾਗੋਲ ਪਹਾਲ ਮਾ ਟੁ ਈਲਦੁਰ ਰਾ ਊਂਦ ਧੋਲਦ ਮੀਲ ਬੰਦਕੁ ਧੀਅਥੁ ਸੇ ਮਛਿਸਤ. ³⁸ ਅਦਕਿ ਨੋਲ਼ੀ, ਮੀਲ ਦਾ ਟੁ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਚਲਿਲਾਸਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਗੁਰ, ਨਾ ਨੀਨ ਸੇ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਤੀਨ ਕਿ ਨਾਨ ਪਾਰ ਉਨ ਸ਼ਾਕੁਚ ਕੁਪਾਦੂ਷ਟ੍ ਮਾਲ; ਧਤਕੀ ਆਵ ਨਾਨਵ ਊਂਦ ਟੈਸਾ ਪਾਰ ਆਨ. ³⁹ ਅਦਕਿ ਨੋਲ, ਊਂਦ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਆਊਕ ਹੁਲੂਤਦ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਅਚਾਨਕ ਚਲਿਲਾਸਕੁ ਯੋਲਤਾਨ; ਅਦਕਿ ਅਦ ਆਊਕ ਹਾਗੀ ਸੁਰਕੁਲਸਤਦ ਕਿ ਆਵ ਬਾਧ ਦਾ ਫੇਸ ਤੁਮਕੁ ਤਰਤਾਨ; ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਕਠਨਿਆਈ ਦੇਲ ਬਲਿਤਦ. ⁴⁰ ਨਾ ਨੀਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੀਨ ਕਿ ਆ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਅਕ ਤੇਗੁਲ ਲੇਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਤੇਗੁ ਸਕਦੀਲ.”

⁴¹ ਧੀਅਥੁ ਆਂਦਰੀ ਉਤਰ ਕੋਟਨੁ, “ਹੇ ਅਵਸ਼ਿਖਾਸੀ ਅਦਕਿ ਜਦਿਦੀ ਲੱਕੁਰਾ, ਨਾ ਧਾਗਾਸਤਾਕਾ ਨੀਮ ਸਾਂਗੁਲ ਈਰਾਇਨ ਅਦਕਿ ਨੀਮ ਸਹਨ ਮਾਲਾਈਨ? ਤਾਨ ਪਾਰ ਤਕ ਈਲ ਤਰ.”

⁴² ਆਵ ਪਾਰ ਬਰਤੇਲਾ ਅਚ ਈਰੋਨ ਕਿ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਆਊਕ ਪਟਕੁਸਕੁ ਸੁਰਕੁਲਸਤ, ਲੇਕੀਨ ਧੀਅਥੁ ਅਣਥਦ ਆਤਮਾ ਅਕ ਦਨਕੁਸਦੁਨ ਅਦਕਿ ਪਾਰ ਤਕ ਵਲੀਦ ਮਾਲਕੁ ਆਊਨ ਆਪ੍ ਤਕ ਸੌਪ੍ਸਦੁਨ. ⁴³ ਆਗ ਸਬ ਲੱਕੁਰ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਮਹਾਸਾਮਰਥਾ ਦੇਲ ਚਕਤਿ ਆਦੂਰ.

**ਤਾਨ ਸਾਧੋਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਧੀਅਥੁ ਉਨ ਦੁਸਰਾ ਘਨ ਮਵਣਿਧਿਵਾਣੀ
(ਮਤਤੀ ੧੭:੨੨,੨੩; ਮਰਕੂਸ ੧:੩੦-੩੨)**

ਲੇਕੀਨ ਧਾਗ ਸਬ ਲੱਕੁਰ ਆ ਸਬ ਕਿਧਾਲ੍ਸਾਗੋਲ ਦੇਲ ਜੋ ਧੀਅਥੁ ਮਾਲਤੋਗੋਨ, ਅਚਮ੍ਭਤਿ ਈਰੋਰ, ਰਾ ਆਵ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ⁴⁴ “ਨੀਵ ਈ ਮਾਤਗੋਲ ਮਾ ਧਧਾਨ ਕੋਲੀ, ਧਤਕੀ ਨਾ ਮਲਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਮਲਸਾਗੋਲਦ ਕਿ ਦਾ ਸੌਪ੍ਸਕੁ ਆਗਾਈਨ.” ⁴⁵ ਲੇਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਈ ਮਾਤ ਇਕ ਈਲਾ ਸਮਸੋਰ, ਅਦਕਿ ਈਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਹੋਚਕੁ ਈਤ ਕਿ ਆਂਦੂਰ

ਆਊਕ ਜਾਨਸ ਈਲਾ ਸਕੁਲ; ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ ਈ ਮਾਤ ਇਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਧੀਅਥੁ
ਤਕ ਕੋਲੀ ਅੰਜਤੋਗੇਰ.

ਸਬ ਸੇ ਧੋਡ਼ੇਵ ਧਾਵ?

(ਮਤਤੀ ੧੮:੨-੫; ਮਰਕੁਸ ੯:੩੩-੩੭)

46 ◊ਬਾਕ ਆਂਦੁਰਦਾ ਈਵ ਵਚਿਾਦ ਆਗਲੀ ਕੁਰਤ ਕਿਨਾਮ ਦਾ ਟੁ ਧੋਲ
ਧਾਵ ਆਨ. 47 ਲੇਕੀਨ ਧੀਅਥੁ ਆਂਦੁਰਦ ਮਨ ਇਨ ਵਚਿਾਰ ਜਾਨਸ ਕੋਂਡੁਨ,
ਅਦਕਿ ਊਂਦ ਪਾਰ ਤਕ ਹੁਕੂ ਤਾਨ ਹਾਤਤੀ ਨੀਦਰਸਦੁਨ, 48 ◊ਅਦਕਿ
ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਜੋ ਧਾਵਾਰਾ ਨਾਨ ਹੈਸੁਰ ਦੇਲ ਈ ਪਾਰ ਤਕ ਗ੍ਰਹਣ
ਮਾਲਤਾਨ, ਆਵ ਨਾਨੀ ਗ੍ਰਹਣ ਮਾਲਤਾਨ; ਅਦਕਿ ਜੋ ਧਾਵਾਰਾ ਨਾਨੀ
ਗ੍ਰਹਣ ਮਾਲਤਾਨ, ਆਵ ਨਾਨ ਕਲਾਵਾਲੇਰ ਇਕ ਗਰਹਣ ਮਾਲਤਾਨ,
ਧਤਕੀ ਜੋ ਨੀਮ ਦਾ ਸਬ ਸੇ ਸ਼ਧਾਣੇਵ ਟੁ ਸ਼ਧਾਣੇਵ ਆਨ, ਆਵਾ
ਧੋਡ਼ੇਵ ਆਨ.”

ਜੋ ਵਰਿਧ ਦਾ ਈਲਾ, ਆਵ ਪਕਖ ਦਾ ਆਨ

(ਮਰਕੁਸ ੯:੩੮-੪੦)

49 ਆਗ ਧੂਹਨਨਾ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਸ਼ਵਾਮੀ, ਨਾਵ ਊਂਦ ਮਂਲਸਾ ਅਕ
ਅਪਮਾਨ ਹੈਸੁਰ ਦੇਲ ਦੁਬਟਾਤਮਾਗੋਲ਼ੀ ਤੇਗੁਤੇਲਾ ਨੋਲਦੇਵ, ਅਦਕਿ
ਨਾਵ ਆਊਕ ਮਨਾ ਮਾਲਦੇਵ, ਧਤਕੀ ਆਵ ਨਾਮ ਸਾਂਗੁਲ ਆਗਕੁ
ਅਪਮਾਨ ਹਦਿ ਆਗਾਲੁਨ.”

50 ਧੀਅਥੁ ਧੂਹਨਨਾ ਅਦਕਿ ਬਾਕੀ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਆਊਕ
ਮਨਾ ਮਾਲਵਾਲੀ; ਧਤਕੀ ਜੋ ਨੀਮ ਵਰਿਧ ਦਾ ਹੈਲੇਚ, ਆਵ ਨੀਮਦ
ਸਾਂਗੁਲ ਆਨ.”

ਸਾਮਰੀਧਾਗੋਲ ਦ੍ਰਵਾਰਾ ਧੀਅਥੁ ਤਨ ਵਰਿਧ

51 ਧਾਗ ਧੀਅਥੁ ਤਨ ਸ਼ਵਰਗ ਦਾ ਨੇਗੁਕੁ ਆਗੋਦ ਦਨਿ ਹਾਤਤੀ ਬਰਲੀ
ਹਤਦਵ ਰਾ ਆਵ ਧੂਝਲੇਮ ਹੋਗੋਦ ਮਜਬੂਤ ਨਿਸ਼ਿਚਿਧ ਮਾਲਦੁਨ.
52 ਆਵ ਤਾਨ ਸੁੰਦ ਸ਼ਵਰਗਦੂਤ ਕਲੁਦੁਨ. ਆਂਦੁਰ ਸਾਮਰੀਗੋਲਕਦ ਊਂਦ
ਊਰ ਦਾ ਹੋਦੁਰ ਕਿ ਆਊਨ ਸਾਠੀ ਜਾਗਾ ਤਧਾਰ ਮਾਲੁਲ. 53 ਲੇਕੀਨ

◊ 9:46 ੯:੪੬ ਲੂਕਾ ੨੨:੨੪ ◊ 9:48 ੯:੪੮ ਮਤਤੀ ੧੦:੪੦; ਲੂਕਾ ੧੦:੧੬; ਧੂਹਨਨਾ
੧੩:੨੦

आ लाँकुर आऊक ईळु गोटीदील, यतकी आव यूरूशलेम होगोन.
 54 ईद नोळकु यीशु उन चेलागोळ याकूब अदकि यूहन्ना अंदुर,
 “हे प्रभु, येन नी चाहासत्या कि नाव आग्या कोट्टेव, कि
 आकाश टु बेक्की बळिसुस्कु आंदरी भसम माळसुस बुळुल?”

55 लेकीन यीशु तर्सिगकु आंदरी दनकुसदुन. 56 यीशु अदकि
 आऊन चेलागोळ दुसरा ऊर दा होटोदुर.

यीशु उक मान्सावाळेर ह्यांग ईर पायजे
 (मत्ती दः१९-२२)

57 याग आंदुर हादी देल होगोर, रा चेलागोळ दा टु यावारा
 यीशु से अंदुन, “यल-यल नी होद्या, ना नीन हदि आगेगाईन.”

58 यीशु आऊन से अंदुन, “कोल्यागोळ गुफा अदकि आकाश
 इन पक्षीगोळ ग्रावादा ईरताव, लेकीन ना मळसा अन पार उन
 साटी ताल्ला होचकोमोर साटी भी जागा हैलेच.”

59 यीशु दुसरा से अंदुन, “नान हदि आगेग.”

आव अंदुन, “हे प्रभु, नानी पयले होगगोळ कितान आप्प उक
 नळसाईन.”

60 यीशु आऊन से अंदुन, “सोद्द मळसागोळी तान मुर्दा
 नळसगोळ, लेकीन नी होगकु परमेश्वर उन राज्य अन्द पुरा
 प्रचार माळ.”

61 ऊंद मात्त मळसा भी अंदुन, “हे प्रभु, ना नीन हदि
 आगेगाईन; लेकीन पयले नानी होगगोळ कितान मान्ना अन्द
 लाँकुर से वदिताकोमकु बराईन.”

62 यीशु आऊन से अंदुन, “जो यावारा तान कय नांगर मा ईटकु
 हदि नोळतान, आव परमेश्वर उन राज्य अन्द लायक हैलेच.”

10

यीशु बहात्तर चेलागोळी कळुदुन

१ ई मातगोळ्द बाद्दा परभु यीशु मात्त बहात्तर मंळसागोळी नयिक्त माळदुन, अदकि याता-याता नगर अदकि जागा अक आव होगली ईरोन, अल आंदरी येढ-येढ माळकु तान मुंद कळुदुन. **२** ◊यीशु आंदुर से अंदुन, हण्ण केई हापाळ आव, पर क्यालसा माळावाळेर मजदुर गोरत आर; इदुरसाटी फसल इन स्वामी से वनिती माळी कि आव तान फसल कडोर साटी मजदूर कळु बुळुल. **३** ◊होगी; ना नीमी म्यांडागोळ घाई लांडग्यागोळ न्याड्या कळुतीन. **४** इदुरसाटी तान सांगुळ ना चीला, ना झावारा, ना केरूगोळ हुडी; अदकि ना हादी मा यारदारा से नमस्कार माळी. **५** यातारा मान्या होगी, पयले अनी, “ई मान्ना मा कल्याण आगुल.” **६** अगर अल यावारा कल्याण इन लायक ईतीदान, रा नीम कल्याण आऊन मा ईत्तीत, ईलारा नीम हातती वापस बंदीत. **७** ◊अदा मान्या ईरी, अदकि जो येनारा आंदुर से सकिकीत, अदा तनी-कुडी, यतकी मजदूर उक तान मजदूरी सकि पायजे; मान्या-मान्या टेटबाळेतीर. **८** या नगर दा नीव होगी, अदकि अलेर लॉकुर याग नीम स्वागत माळ्यार रा जो येनारा नीम मुंद ईटकु आदीत अदा तनी. **९** अलेर बमिअरगोळी चंगा माळी अदकि आंदुर से अनी, “परमेश्वर उन राज्य हातती होट बंदाद.” **१०** ◊तेकीन या नगर दा होदरि, अदकि अलेर लॉकुर नीमी ग्रहण माळतीदील, रा आंदुरद गलीगोळ दा होगकु अनी, **११** ◊“नीम वरिध दा नाव नीम नगर इन धुळा अक भी जो नाम कालगोळ मा हत्याद झाळ्स कोळतेव; फरि भी ईद जान्स कोमी कि परमेश्वर उन राज्य नीम हातती होट बंदाद.” **१२** ◊ना नीम से अनतीन कि आ दनि परमेश्वर न्याय माळ्यान आ दशी सदोम इन दशा आ नगर से हापाळ गुणा सहन माळा

◊ 10:2 १०:२ मत्ती १:३७,३८ ◊ 10:3 १०:३ मत्ती १०:१६ ◊ 10:7
१०:७ १ कुरनिर्थ १:१८; १ तीमथयिस ५:१८ ◊ 10:10 १०:१० परेरतिगोळ १३:५१
◊ 10:11 १०:११ मत्ती १०:१७-१८; मरकुस ६:८-११; लूका १:३-५ ◊ 10:12 १०:१२
मत्ती ११:२४; मत्ती १०:१५

लायक ईत्तीत.

**अवशिष्वासी नगरगोळी धक्किकार
(मत्ती ११:२०-२४)**

13 “हाय खुराजीन! हाय बैतसैदा! जो सामरथ्य ईनव क्याल्सा नीम दा माळकु आदव, अगर अव सूर अदकि सैदा दा माळकु आगायदव रा बाँरा होदुकु अदकि राख दा कुरत्कु आंदुर यागुटु मन तरिगुसायदुर. 14 लेकीन न्याय इन दनि सूर अदकि सैदा अन्द दशा नीम से यक्कुल सहन माळा लायक ईत्तीत. 15 अदकि हे कफरनहूम, येन नी स्वर्ग ताका म्याकुच नेगुकु आद्या? नी पाताल लोक ताका ल्यालमा होद्या.”

16 ◊यीशु तान चेलागोळ से अंदुन, “जो नीम केळतान, आव नान केळतान; अदकि जो नीमी तुच्छ जान्सतान, आव नानी तुच्छ जान्सतान; अदकि जो नानी तुच्छ जान्सतान, आव नान कळावाळेर इक तुच्छ जान्सतान.”

बहात्तर चेलागोळ्द वापस बरोद

17 आंदुर बहात्तर चेलागोळ खुशी माळतेला बंदुर अदकि अनली हतदुर, “हे परभु, नीन हेसुर देल दुष्टआत्मा भी नाम आग्या मान्सताव.”

18 यीशु आंदुर से अंदुन, “ना शैतान उक बजिली इन घाई स्वर्ग टु बळ्हिस नोळीन. 19 केळी, कर्ना नीमी हाव अदकि पुरा सामरथ्य मा अधकिर कोटीन; अदकि नीमी येनु हानि आगतीदील. 20 फरि भी ईदुर देल खुश आगबाळी कआत्मा नीम वश दा आद, लेकीन इदुर देल खुश आगी कर्नीम हेसुर स्वर्ग दा लखिसकु आद.”

**यीशु उन खुश आगोद
(मत्ती ११:२५-२७; १३:१६,१७)**

◊ 10:16 १०:१६ मत्ती १०:४०; मरकुस १:३७; लूका १:४८; यूहन्ना १३:२०

21 ਆ ਸਮਯ ਧੀਅਨੁ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਆਗਕੁ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਲ ਤੁਮ੍ਹੇਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਅਂਦੁਨ, ਹੇ ਆਪਾ, ਸ਼ਵਰਾਗ ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਥਵੀ ਨਵ ਪ੍ਰਭੂ, ਨਾ ਨੀਨ ਧਨਯਵਾਦ ਮਾਲਤੀਨ ਕਿੰਨੀ ਈ ਮਾਤਗੋਲ਼ੀ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਜੋ ਗ੍ਰਾਨੀ ਆਰ ਅਦਕਿ ਕਲਤ ਮਾਲਕੁ ਲੱਕੁਰ ਸੇ ਹੋਚਕੋਮਕੁ ਈਟਦ, ਅਦਕਿ ਚਕਿਓਰਗੋਲ ਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਮਾਲਦ. ਹਵ, ਹੇ ਆਪਾ, ਧਤਕੀ ਨੀਨੀ ਈਦਾ ਵਲ੍ਲੀਦ ਹਤਤ.

22 ◊ਨਾਨ ਆਪਪ ਨਾਨੀ ਸਪ੍ਸਾ ਧੇਨਾਰਾ ਸੋਪਸ ਬੁਟਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਧਾਊ ਜਾਨਸਾਲੁਨ ਕਿ ਪਾਰ ਧਾਵ ਹੁਨ ਸਾਫਿਕ ਆਪਪ, “ਅਦਕਿ ਆਪਪ ਧਾਵ ਹੁਨ ਈਦ ਮੀ ਧਾਊ ਜਾਨਸਾਲੁਨ ਸਾਫਿਕ ਪਾਰ ਅਦਕਿ ਆਵ ਧਾਰ ਮਾ ਪਾਰ ਅਵਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਮਾਲ਼ੋਦ ਚਾਹਾਸਤਾਨ.”

23 ਆਗ ਚੇਲਾਗੋਲ ਦੀ ਤਰਿਗਕੁ ਆਬਨਾ ਦਾ ਅਂਦੁਨ, “ਧਨਯ ਆਵ ਅਵ ਕਣਣਗੋਲ, ਜੋ ਈ ਮਾਤਗੋਲ ਜੋ ਨੀਵ ਨੋਲਤੀਰ ਅਵ ਨੋਲਤਾਵ. **24** ਧਤਕੀ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਮਵ਷ਿਧਵਕਤਾਗੋਲ ਅਦਕਿ ਰਾਜਾਗੋਲ ਚਾਹਾਸਦੁਰ ਕਿ ਜੋ ਮਾਤਗੋਲ ਨੀਵ ਨੋਲਤੀਰ ਆਂਦੁਰ ਨੋਲੁਲ ਪਰ ਨੋਲੀਦੀਲ, ਅਦਕਿ ਜੋ ਮਾਤਗੋਲ ਨੀਵ ਕੋਲਤੀਰ ਆਂਦੁਰ ਕੇਲੁਲ ਪਰ ਕੇਲੀਦੀਲ.”

ਦਿਆਲੁ ਸਾਮਰੀ ਇਨ ਉਦਾਹਰਣ

25 ◊ਅਦਕਿ ਊਂਦ ਵਿਵਸਥਾਪਕ ਧੇਦੁਨ ਅਦਕਿ ਈਦ ਅਨਤੇਲਾ ਧੀਅਨੁ ਤਨ ਪਰੀਕ਷ਾ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, “ਹੇ ਗੁਰੂ, ਅਨਨਤ ਜੀਵਨ ਸਕਿਓਦ ਸਾਟੀ ਨਾ ਧੇਨ ਮਾਲਾਈਨ?”

26 ਧੀਅਨੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਮੂਸਾ ਅਨਦ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਧੇਨ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ? ਨੀ ਹਿਧਾਂਗ ਵਾਚੁਸਤਾਧਾ?”

27 ਆਵ ਤੁਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਮੂਸਾ ਅਨਦ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨਤਦ, ਨੀ ਪ੍ਰਭੂ ਤਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸੇ ਤਾਨ ਸਪ੍ਸਾ ਮਨ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਸਪ੍ਸਾ ਜੀਵ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਸਪ੍ਸਾ ਸ਼ਕਤਿ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਸਪ੍ਸਾ ਬੁਦਧੀ ਇਨ ਸਾਂਗੁਲ ਪ੍ਰਧਾਰ ਈਟ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਮਾਨਨਾ ਹਾਤਲੋਰ ਸੇ ਤਾਨ ਘਾਈ ਪ੍ਰਧਾਰ ਈਟ.”

28 ਯੀਸੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੀ ਬਰਾਬਰ ਉਤਤਰ ਕੋਟਟ, ਈਦਾ ਮਾਲ਼ ਰਾ ਨੀ ਜਤਿਤਾ ਈਤਧਾ.”

29 ਲੇਕੀਨ ਆਵ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਨ੍ਯਾਥੀ ਠਹੂਰਸੋਦ ਇਚਛਾ ਦੇਲ ਯੀਸੁ ਸੇ ਕੋਲਦੁਨ, “ਰਾ ਨਾਨ ਮਾਨਨਾ ਹਾਤਲੋਰ ਧਾਰ ਹੁਨ?”

30 ਯੀਸੁ ਉਤਤਰ ਕੋਟਟੁਨ, “ਊਂਦ ਮੰਲਸਾ ਧਰਸ਼ਲੇਮ ਟੁ ਧਰੀਹੋ ਅਕ ਹੋਗੋਨ ਕਿੱਡਾਕ੍ਗੋਲ ਆਊਕ ਧੇਰਸਕੁ ਆਊਨ ਕਪਲਾ ਈਲ੍ਸ ਬੁਦੂਰ, ਅਦਕਿ ਬਡੁ ਮਾਲਕੁ ਆਊਕ ਸਾਧੀਰ ਸਾਟੀ ਬਟਿਕੁ ਹੋਟੋਦੁਰ. **31** ਅਦਕਿ ਹਾਗਿ ਆਤ ਕਿੱਅ ਅਦਾ ਹਾਦੀ ਦੇਲ ਊਂਦ ਧਾਜਕ ਹੋਗੋਨ, ਲੇਕੀਨ ਆਊਕ ਨੋਲਕੁ ਆਵ ਅਨਦੇਖਾ ਮਾਲਦੁਨ ਅਦਕਿ ਹੋਟੋਦੁਨ. **32** ਈਦਾ ਰੀਤਫ਼ ਦੇਲ ਊਂਦ ਲੇਵੀ ਭੀ ਆ ਜਾਗਾ ਮਾ ਬੰਦੁਨ, ਆਵ ਭੀ ਆਊਕ ਅਨਦੇਖਾ ਮਾਲਕੁ ਹੋਟੋਦੁਨ. **33** ਲੇਕੀਨ ਊਂਦ ਸਾਮਰੀ ਜਾਤੀ ਨਵ ਧਾਤਰੀ ਅਲ ਟੁ ਹੋਗੋਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਨੋਲਕੁ ਆਊਨ ਮਾ ਤਰਸ ਤਦੁਨ. **34** ਆਵ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਆਊਨ ਜਖਮਗੋਲ ਮਾ ਧਾਣਣਾ ਅਦਕਿ ਅੰਗੁਰ ਇਨ ਰਾਸ੍ਸਾ ਹਾਕਕੁ ਪਟਟੀ ਕਟਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਸਵਾਰੀ ਮਾ ਧੇਰਸਕੁ ਆਊਕ ਸਰਈ ਦਾ ਓਤੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸਧਾਵਾ ਟਹਲ ਮਾਲਦੁਨ. **35** ਦੂਸਰਾ ਦਨਿ ਆਵ ਧੇਢ ਬੇਲ੍ਲੀ ਇਨ ਸਕਿਕਾ ਤੇਗੁਕੁ ਸਰਈ ਇਨ ਮਾਲਕਿ ਤਕ ਕੋਟਟੁਨ, ਅਦਕਿ ਅੰਦੁਨ, ‘ਈਊਨ ਸਧਾਵਾ ਟਹਲ ਮਾਲੇਤ, ਅਦਕਿ ਜੋ ਧੇਨਾਰਾ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਟੁ ਹਤਤੀਤ, ਅਦ ਨਾ ਵਾਪਸ ਬੰਦੂਰ ਮਾ ਨੀਨੀ ਤੁਮ ਕੋਲਾਈਨ.’”

36 ਈਗ ਯੀਸੁ “ਨੀਨ ਵਚਿਾਰ ਦੇਲ ਈ ਸੂਰ ਦਾ ਟੁ ਆ ਮੰਲਸਾ ਅਨਦ ਜੋ ਡਾਕ੍ਗੋਲਕ੍ਦ ਕਿ ਦਾ ਸਕਿਕੇਗੀਦੁਨ, ਧਾਰ ਮਾਨਨਾ ਹਾਤਲੋਰ ਆਦੁਨ?”

37 ਆਵ ਅੰਦੁਨ, “ਆਵਾ ਧਾਰ ਆਊਨ ਮਾ ਦਿਆ ਮਾਲਦੁਨ.”

ਧੀਸੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਹੋਗ, ਨੀ ਭੀ ਹਾਗਿ ਅਚ ਮਾਲ.”

ਮਾਰਥਾ ਅਦਕਿ ਮਰਧਿਮ ਇਨ ਮਾਨਧਾ ਧੀਸੁ

38 ◊ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਹੋਗੋਰ ਰਾ ਧੀਸੁ ਊਂਦ ਊਰ ਦਾ ਹੋਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਮਾਰਥਾ ਹੇਸੁਰ ਇਨੋਰ ਊਂਦ ਆਰਤ ਧੀਸੁ ਤਨ ਤਾਨ ਮਾਨਧਾ ਸ਼ਵਾਗਤ ਮਾਲਦੂਰ. **39** ਮਰਧਿਮ ਹੇਸੁਰ ਇਨੋਰ ਆਕਨਿ ਊਂਦ ਆਕਤੀਗ ਈਰੋਰ.

आक परभु उन कालगोळ दी कुरतकु आऊन वचन केळतोगोर.
 40 लेकीन मारथा स्यावा माळत-माळत व्याकुल आगेदुर, अदकि
 आऊन हातती बंदकु अनली हतदुर, “हे परभु, येन नीनी येनु
 अच चनिता हैलेच कीनान आकतींग नानी स्यावा माळोद साटी
 आबना अच बटि बुटार? इदुरसाटी आकनि से अन कीनान
 सहायता माळुल.”

41 परभु आक इक उत्तर कोट्ठुन, “मारथा, हे मारथा; नी
 हापाळ मातगोळ्ड साटी चनिता माळतया अदकि व्याकुल
 आगत्या. 42 लेकीन ऊंद मात जरूरी आद, अदकि आ
 वळ्लीद भाग इक मरयिम चुनुस कोंडार जो आकनि से कस्तकु
 आगतीदील.”

11

यीशु आंदरी प्रारथना माळोद कलसदुन
 (मत्ती ६:९-१३)

1 यीशु यातोदारा जागा दा प्रारथना माळोन. याग यीशु
 प्रारथना माळ कोङुन, रा आऊन चेलागोळ दा टु ऊंद चेला
 आऊन से अंदुन, “हे परभु, ह्यांग नीर-संस्कार कोळावाळा
 यूहन्ना तान चेलागोळी प्रारथना माळोद कलस्यान हांग अच
 नामी भी नी कलसबुळ.”

2 यीशु आंदुर से अंदुन, याग नीव प्रारथना माळी रा अनीः हे
 आप्पा:

नीन हेसुर पवतिर मानसकु आगुल,

नीन राज्य बरूल.

3 नाम हागुल तरिमुद रोट्टी रोज-रोज नामी कोळतोग,

4 ह्यांग नाव तान हर ऊंद अपराधीगोळी माफ माळतेव,

हांग अच नी भी नाम पापगोळी माफ माळ,

अदकि नामी परीक्षा दा तरबाळ.

5 ਆਗ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੀਮ ਦਾ ਟੁ ਧਾਵ ਆਨ ਕਿਆਊਨ ਸੰਗੀ ਆਗੁਲ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਆਰਧਾ ਈਲ਼੍ਹਲਕੀ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਹੋਗਕੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅਨੁਲ, ਹੇ ਸੰਗੀ; ਨਾਨੀ ਸੁਰ ਰੋਟ੍ਟੀਗੋਲ ਕੋਲ। **6** ਯਤਕੀ ਊਂਦ ਧਾਤ੍ਰੀ ਸੰਗੀ ਨਾਨ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਾਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਤਨਿਸੋਰ ਸਾਟੀ ਨਾਨ ਹਾਤਤੀ ਧੇਨੁ ਹੈਲੇਚੇ।” **7** ਅਦਕਿ ਆਵ ਤਾਨ ਮਨ ਝੁਲਕ ਟੁ ਤੁਤਰ ਕੋਲੁਲ, “ਨਾਨੀ ਮਾਲਬਾਲ; ਈਂਗ ਰਾ ਦਰਵਾਜਾ ਬੰਦ ਆਦ ਅਦਕਿ ਨਾਨ ਚਕਿਰ ਨਾਨ ਹਾਤਤੀ ਹਾਸਕਿਆ ਮਾ ਆਰ, ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਨਾ ਧਦਕੁ ਨੀਨੀ ਰੋਟ੍ਟੀ ਕੋਲ ਸਕਾਲੀਨ?” **8** ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ, ਅਗਰ ਆਵ ਆਊਨ ਸੰਗੀ ਹੁਨ ਤਰੀ ਭੀ ਆਵ ਆਊਕ ਧਦਕੁ ਰੋਟ੍ਟੀ ਕੋਲਾਲੁਨ, ਫਰਿ ਭੀ ਰੋਟ੍ਟੀ ਬੇਲਾਵਾਲਾ ਤਾਨ ਸ਼ਰਮ ਬਟਿਕੁ ਬੇਲੁਲ ਰਾ ਈਂਦ ਕਾਰਣ ਆਵ ਧਦਕੁ ਆਊਕ ਧਾਟ ਜਰਵਤ ਆਦ ਆਸ ਰੋਟ੍ਟੀ ਕੋਟਾਨ।

9 ਅਦਕਿ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿ ਬੇਲੀ, ਰਾ ਨੀਮੀ ਕੋਟਕੁ ਆਦੀਤ; ਢੁੰਡਸੀ, ਰਾ ਨੀਮੀ ਸਕਿਕੀਤ; ਠੋਕਸੀਰ, ਰਾ ਨੀਮ ਸਾਟੀ ਤੇਰ੍ਹਕੁ ਆਦੀਤ। **10** ਯਤਕੀ ਜੋ ਧਾਵਾਰਾ ਬੇਲਤਾਨ, ਆਊਕ ਕੋਟਕੁ ਆਗਤਦ; ਅਦਕਿ ਜੋ ਢੁੰਡਸਤਾਨ, ਆਊਕ ਸਕਿਤਦ; ਅਦਕਿ ਜੋ ਠੋਕਸਤਾਨ, ਆਊਨ ਸਾਟੀ ਤੇਰ੍ਹਕੁ ਆਗਤਦ। **11** ਨੀਮ ਦਾ ਟੁ ਹਿਂਗਿ ਧਾਵ ਆਪ੍ਪ ਆਨ, ਕਿਆਊਨ ਪਾਰ ਮੇਨ ਬੇਲਤਾਨ*, ਰਾ ਮੇਨ ਇਨ ਜਾਗਾ ਆਊਕ ਹਾਵ ਕੋਲਤਾਨ? **12** ਧਾ ਤਤਤੀ ਬੇਲੁਲ ਰਾ ਆਊਕ ਚੇਲ ਕੋਲੁਲ? **13** ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਧਾਗ ਨੀਵ ਬੁਗ ਈਤਕੁ ਤਾਨ ਚਕਿਰੀ ਵਲ੍ਹਲੀਦ ਵਸਤੂ ਕੋਲੋਦ ਜਾਨਸਤੀਰ, ਰਾ ਨੀਮ ਸ਼ਵਰਗੀਧ ਆਪ੍ਪ ਤਾਨ ਬੇਲਾਵਾਲੇਰੀ ਪਵਤਿਰ ਆਤਮਾ ਧਰੀ ਕੋਲਤੀਦੀਲ।

ਧੀਸ਼ੁ ਅਦਕਿ ਬਾਲਜਬੂਲ

(ਮਤਤੀ ੧੨:੨੨-੩੦; ਮਰਕੁਸ ੩:੨੦-੨੭)

14 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਊਂਦ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਅਕ ਜੋ ਆਊਨ ਬੁਲਕ ਹੋਗਦੂਰ ਮਾ ਆ ਮਨਸਾ ਮਾਤਾਲ ਈਲਾ ਸਕੋਨ ਆ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਅਕ ਤੇਗਦੁਨ। ਧਾਗ ਦੁ਷ਟਆਤਮਾ ਹੋਟ ਬੁਲਤ ਰਾ ਸੁਕਕਾ ਮਨਸਾ

* **11:11** ੧੧:੧੧ ਈਂਦ ਵਾਚਾ ਹਰ ਊਂਦ ਹਸਤਲੇਖਾ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਹੈਲੇਚ।

माताळ्ली कुरतुन; अदकि लॉकुरी अचम्भा आत. 15 ◊लेकीन आंदुर दा टु थ्वाळासा लॉकुर अंदुर, “ईव रा बालज़बूल हेसुर ईनव दुष्टआत्मागोळव सरदार उन मदत देल दुष्टआत्मागोळी तेगुतान.”

16 ◊दुसरा लॉकुर यीशु उन परीक्षा माळोर साठी आऊन से आकाश इन चमत्कार बेळदुर जो हगि तोरसुल कि परमेश्वर आऊन सांगुळ आन. 17 लेकीन आव आंदुर मन इन मातगोळी जानसकु, आंदुर से अंदुन, “या-या राज्य दा फूट बळितद, अद राज्य बरबाद आगेगतद; अदकि या मान्या फूट बळितद, अद नाश आगेगतद. 18 अगर शैतान तान अच वरिधी आगेगुल, रा आऊन राज्य हयांग बन्सकु ईत्तीत? यतकी नीव नान बारा दा रा अनतीर किईव बालज़बूल उन सहायता देल दुष्टआत्मा तेगुतान. 19 भला अगर ना बालज़बूल उन सहायता देल दुष्टआत्मागोळी नेगुतीन, रा नीम मान्सावाळेर यार सहायता देल तेगुतार? इदुरसाठी आंदुर अच नीम न्याय माळावाळेर आदार. 20 लेकीन अगर ना परमेश्वर उन आत्मा अनद सहायता देल दुष्टआत्मागोळी नेगुतीन, रा परमेश्वर उन राज्य नीम हात्ती होट बंदाद.

21 “याग ताकतवर मळसा हथयिर हुडुकु तान हवेली इन रखवाली माळतान, रा आऊन संपत्ती ऊळकु ईरतद.” 22 पर याग आऊन से धोड्डेव यावारा मातृत ताकतवर मळसा चढाई माळकु अदरी जीक्स कोमतान, रा आऊन अव हथयिर यऊर मा आऊक भरोसा ईरोद, कस्त कोमतान अदकि आऊन संपत्ती कस्तकु वाट्स बुळतान.

23 ◊जो नान सांगुळ हैलेच आव नान वरिध दा आन, अदकि जो नान सांगुळ जमा माळालुन आव बग्रूस्तान.

◊ 11:15 ११:१५ मत्ती १:३८; १०:२५ ◊ 11:16 ११:१६ मत्ती १२:३८; १६:१;
मरकुस ८:११ ◊ 11:23 ११:२३ मरकुस १:४०

दुष्टआत्मा अन्द वापसी
(मत्ती १२:४३-४५)

24 “याग दुष्टआत्मा मंळसा दा टु होट बुळतद रा वंळगोद जागागोळ दा आराम ढुँडसतेला टेटतद, अदकि याग जागा सकिल रा अनतद, ‘ना तान अदा मान्या दा यल टु ना होटीदनि होटोगाईन.’ 25 अदकि बंदकु आ मान्ना अक झाळ-झुळसकु अदकि सज्जुसकु नोळतद. 26 आग अद होगकु तान से बेकार येल अदकि आत्मागोळी तान सांगुळ तरतद, अदकि अव आ मान्या होककु अल नविस माळताव, अदकि आ मंळसा अन्द दशा पयला टु भी बेकार आगेगताव.”

खरा सुख

27 याग यीशु ईव मातगोळ अनतेला अच ईरोन रा भीळ दा टु यातारा आरू धोळ्द आवाज देल अंदुर, “धन्य आद अद गर्भ यदुरदा नी इत्या अदकि अव सृतन यार्द हाल नी कुळद्या.”

28 यीशु अंदुन, “हव; लेकीन धन्य आंदुर आर जो परमेश्वर उन वचन केळतार अदकि मानसतार.”

परमेश्वर दी टु चमत्कार अन्द मांग
(मत्ती १२:३८-४२)

29 *याग धोळ्द भीळ जमा आगतोगोद रा यीशु अनली कुरतुन, “ई दुनया अन्द लाँकुर बुरा आर; आंदुर चमत्कार ढुँडसतार; पर योना अन्द चमत्कार अक बटिकु यातोदारा दुसरा चमत्कार आंदरी कोटकु आगतीदील. 30 हयांग योना नीनवे अन्द लाँकुरद साटी चमत्कार ठहरूसदुन, हांग अच मंळसा अन पार भी ई दुनया अन्द लाँकुरद साटी ठहरूसयान. 31 दक्षणि इन रानी न्याय इन दशी ई दुनया अन्द मंळसागोळ्द सांगुळ यदकु आंदरी दोषी ठहरूसयार, यतकी आक सुलैमान उन ग्र्यान केळली पृथ्वी इन छोर टु बंदार, अदकि नोळी, ईल आव आन जो सुलैमान

* 11:29 ११:२९ मत्ती १६:४; मरकुस ८:१२

से भी धोड़डेव आन. 32 नीनवे नगर इन लाँकुर न्याय इन दशी
ई दुनया अन्‌द लाँकुर सांगुळ नदिरकु, आंदरी दोषी ठहूस्यार;
यतकी आंदुर योना अन्‌द प्रचार केळकु पाप माळोद बटि बुटर,
अदकि नोळी, ईल आव आन जो योना से भी धोड़डेव आन.

मय इन दगिया

(मत्ती ५:१५; ६:२२,२३)

33 ◊“यावारा मंळसा दगिया होत्ताकु येलयारा होचकु या
बरतन इन ल्यालमा ईटालुन, लेकीन दीवट मा ईटतान कबुळ्क
बरावाळेर इक ऊजुळ सकुल. 34 नीन मय इन दगिया नीन कण्ण
हुन, इदुरसाटी याग नीन कण्ण नरिमिल आव रा नीन सप्पा मय
भी ऊजुळ इन घाई आद; लेकीन याग नीन कण्णगोळ अच बुरा
आव रा नीन मय भी अंधार इन घाई आद. 35 इदुरसाटी सावधान
ईरेत कि जो ऊजुळ नीन दा आद अद अंधारकुप आगबाळुल.
36 इदुरसाटी अगर नीन सप्पा मय ऊजुळ आगुल अदकि अदुर्द
यातोदु भाग अंधार ईरबाळुल रा सप्पा अन्‌द सप्पा हगि ऊजुळ
आदीत, हयांग आ समय आगतद याग दगिया तान चमक कैल
नीनी ऊजुळ कोळतद.”

नयिम इन गुगोळ अदकि फरीसीगोळ्द शक्षिषा

(मत्ती २३:१-३६; मरकुस १२:३८-४०)

37 याग यीशु उन मातगोळ हेळकु आगेगीत रा यातोवारा
फरीसी आऊन से वनिती माळदुन कि नान मानया भोजन माळ.
यीशु बुळ्क होगकु भोजन माळली कुरतुन. 38 फरीसी इक ईद
नोळकु अचम्भा आत कि आव ऊमोर से पयले यहूदीगोळ्द रीति
इन अनुसार कय तोळददिल. 39 प्रभु आऊन से अंदुन, “हे
फरीसीगोळा, नीव वाटी अदकि तंळग्या अक म्याक म्याकुच टु
रा ऊदतीर, लेकीन नीम बुळ्क अंधार अदकि दुष्टता तुमकु आद.

◊ 11:33 ११:३३ मत्ती ५:१५; मरकुस ४:२१; लूका ८:१६

40 ਹੇ ਨਰਿਬੁਦਧੀਗੋਲ਼ਾ, ਧਾਰ ਵਹਾਰਧਾ ਅਨ੍ਦ ਭਾਗ ਮਾਲਧਾਨ, ਯੇਨ ਆਵ ਬੁਲਕ ਇਨ ਭਾਗ ਮਾਲੀਦਲਿ? 41 ਲੇਕੀਨ ਹਾ, ਜੋ ਨੀਮ ਹਾਤਤੀ ਆਦ ਅਦ ਗਰੀਬਗੋਲ਼ੀ ਕੋਟਬੁਲੀ, ਰਾ ਨੋਲੀ, ਸਥ ਯੇਨਾਰਾ ਨੀਮ ਸਾਟੀ ਸ਼ੁਦਧ ਆਗੇਦੀਤ.

42 “ਪਰ ਹੇ ਫਰੀਸੀਗੋਲ਼ਾ, ਨੀਮ ਮਾ ਹਾਯ! ਨੀਵ ਪਦੀਨਾ ਅਦਕਿ ਸੁਦਾਬ ਇਨ ਅਦਕਿ ਹਾਪਾਲ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਨ ਸਾਗ ਪਾਤ ਇਨ ਦਸਵਾ ਅੰਸ਼ ਕੋਲਤੀਰ, ਲੇਕੀਨ ਨ੍ਯਾਅ ਇਕ ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਪ੍ਰਧਾਰ ਇਕ ਟਾਲਸ ਬੁਲਤੀਰ; ਮਾਲੀਦ ਰਾ ਹੁਨ ਕਿ ਇਵਰੀ ਮੀ ਮਾਲਤੇਲਾ ਈਗਯਦੀਰ ਅਦਕਿ ਅਵਰੀ ਮੀ ਈਲਾ ਬਕ਼ਿਆਦਰਿ.”

43 “ਹੇ ਫਰੀਸੀਗੋਲ਼ਾ, ਨੀਮ ਮਾ ਹਾਯ! ਨੀਵ ਯਹੂਦੀ ਲੱਕੁਰਦ ਸਭਾਗ੍ਰਹਗੋਲ ਦਾ ਮੁਖਧ-ਮੁਖਧ ਆਸਨ ਅਦਕਿ ਸਾਤਤਾਗੋਲ ਦਾ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਧਾਰ ਚਾਹਸਤੀਰ. 44 ਹਾਯ ਨੀਮ ਮਾ! ਧਤਕੀ ਨੀਵ ਆ ਹੋਚਕੋਮਦ ਕਵਰਗੋਲ ਘਾਈ ਆਈਰ, ਧਾਰ ਮਾ ਲੱਕੁਰ ਨਲੁਤਾਰ ਲੇਕੀਨ ਅਰਾਲੁਰ.”

45 ਆਗ ਊਂਦ ਵ੍ਯਵਸ਼ਥਾਪਕ ਆਊਕ ਉਤਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਹੇ ਗੁਰ, ਈ ਮਾਤਗੋਲਦ ਅਂਦੂਰ ਦੇਲ ਨੀ ਨਾਮ ਅਪਮਾਨ ਮਾਲਤ੍ਯਾ.”

46 ਆਵ ਅਂਦੁਨ, “ਹੇ ਵ੍ਯਵਸ਼ਥਾਪਕਗੋਲਾ, ਨੀਮ ਮਾ ਮੀ ਹਾਯ! ਨੀਵ ਹਿਣ ਓਝਾ ਧਦਰੀ ਨੇਗੀਦ ਕਠਨਿ ਆਦ, ਮੰਲਸਾਗੋਲ ਮਾ ਰਚਤੀਰ ਲੇਕੀਨ ਨੀਵ ਖੁਦ ਆ ਓਜਾਗੋਲੀ ਨੇਗੀਰ ਸਾਟੀ ਤਾਨ ਊਂਦ ਬੇਲ੍ਹ ਮੀ ਹਚਾਲੀਰ. 47 ਹਾਯ ਨੀਮ ਮਾ! ਨੀਵ ਆ ਭਵ਷ਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲਦ ਕਵਰਗੋਲ ਮਾਲਤੀਰ, ਧਵਰੀ ਨੀਮਦ ਅਚ ਆਪ-ਦਾਦਾਗੋਲ ਕੌਂਦ ਬੁਟੀਦੁਰ. 48 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਨੀਵ ਗਵਾਹ ਆਈਰ, ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਆਪ-ਦਾਦਾਗੋਲਦ ਕਖਾਲਸਾਗੋਲ ਦੇਲ ਸਥਮਤ ਆਈਰ; ਧਤਕੀ ਆਂਦੂਰ ਆਂਦਰੀ ਕੌਂਦ ਬੁਦੂਰ ਅਦਕਿ ਨੀਵ ਆਂਦੁਰਦ ਕਵਰਗੋਲ ਮਾਲਤੀਰ. 49 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਬੁਦਧੀ ਮੀ ਅਂਦਾਦ, ਨਾ ਆਂਦੂਰ ਹਾਤਤੀ ਭਵ਷ਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲ ਅਦਕਿ ਪ੍ਰੇਰਤਿਗੋਲੀ ਕਲਾਈਨ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਧਾਰਾਰਾ ਅਕ ਕੌਂਦ ਬੁਟਾਰ, ਅਦਕਿ ਧਾਰਾਰਾ ਅਕ ਸਤੁਸ਼ਾਰ.’ 50 ਤਾਕੀ ਧਾਸ ਭਵ਷ਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲਦ ਖੁਨ ਦੁਨਿਆ ਅਨ੍ਦ ਉਤਪਤਤਿ ਦੇਲ ਵਾਹੁਸਕੁ ਆਗਯਾਦ, ਸਪ੍ਸਾ ਮੁਨੁਰਦ ਹਸਿਾਬ ਈ ਦੁਨਿਆ

अन्द लाँकुर देल ताकोमकु आगुलः 51 हाबील उक कोंदकु आगीत आगुट्ट हुडुकु जकरयाह अक कोनोद ताका, जो वेदी अदकि मंदरि इन न्याड्या दा घात माळकु आगीत. ना नीम से खरा अनतीन, ई सप्पा मुंदुर्द हसिाब ई समय इन लाँकुर देल ताकोमकु आदीत.

52 “हाय नीव व्यवस्थापकगोळ मा! नीव ग्रयान इन कुंजी रा तान हात्‌ती इच ईटदीर, लेकीन नीव खुद अच प्रवेश माळीदलि, अदकि प्रवेश माळावाळेर इक भी रोक्स बुट्टीर.”

53 याग यीशु अल टु होट्टुन, रा नयिम इन गुरु अदकि फरीसी कय तोळकु आऊन हृदि बदिओदुर अदकि हापाळ धोळ्द वाद माळली हतदुर कि आव हापाळ सा मातगोळ्द चर्चा माळुल, 54 अदकि घात मा हतकु ईत्तुर कि आऊन बाय इन यातोदारा मात हुडुल.

12

पाखंड इन वरूद्ध चेतावनी

(मत्ती १०:२६,२७)

1 ◊ईट्टुर दा याग हजारो लाँकुर भीळ हत्तेत, ईल ताका कि आंदुर आबुर दाबुर मा बळिली आगतोगोर, रा यीशु सब से पयले तान चेलागोळ से अनली कुरतुन, “फरीसीगोळ्द कपटूपी खमीर देल सावधान ईरतीर. 2 ◊येनु होचकु हैलेच, जो तेरूकु आगतीदील; अदकि ना येनारा होचकु आद, जो जानसकु आगतीदील. 3 इदुरसाटी जो येनारा नीव अंधार दा अंदीर, अद ऊऱ्जुल दा केळकु आदीत; अदकि जो नीव बुळ्क इन कमरागोळ दा कानो कान अंदीर, अद छृत मा टु प्रचार माळकु आदीत.

यार देल अंजेव?

(मत्ती १०:२८-३१)

◊ 12:1 १२:१ मत्ती १६:६; मरकुस ८:१५
द:१७

◊ 12:2 १२:२ मरकुस ४:२२; लूका

4 “ना नीम से जो नान संगी हुईर अनतीन किंजो मय इन घात
माळतार लेकीन अदुर्द हवि मात् त येनु माळ सकालुर, आंदुर से
अंजबाळी। **5** ना नीमी चेतावनी कोळतीन कियार से अंज पायजे,
घात माळदुर बाद्दा यार इक नरक दा हाक्कोद अधकिर आद, आ
परमेश्वर से अच अंजी; हव, ना नीम से अनतीन, आऊन से अच
अंजी।

6 “येन येढ्ढ पैस्या अन् द अईद चमिणी पक्षी मारालव?
तरी भी परमेश्वर अऊर दा टु ऊंद जीव इक भी मारालुन.
7 नीमव तालला अन् द सप्पा चुट्टी भी आळुकु आव, इदुरसाटी
अंजबाळी, नीव हापाळ चमिणीगोळ से भी कमिती आईर।

यीशु उक स्वीकार या अस्वीकार माळोळ

(मत्ती १०:३२,३३; १२:३२; १०:१९,२०)

8 “ना नीम से अनतीन जो यावारा मंळसागोळ मुंद नानी
मान्स कोडान आऊक मंळसा अन पार भी परमेश्वर उन
स्वर्गदूतगोळ्द मुंद मान्स कोडान। **9** लेकीन जो मंळसागोळ्द
मुंद नान इनकार माळुल आऊन परमेश्वर उन स्वर्गदूतगोळ्द
मुंद इनकार माळकु आदीत।

10 ◊“जो यावारा मंळसा अन पार उन वरिध दा यातोवारा
मात अनुल, आऊन अद अपराध माफ माळकु आदीत, लेकीन
जो पवतिर आत्मा अन् द अपमान माळुल, आऊन अपराध माफ
माळकु आगतीदील।

11 ◊“याग लाँकुर नीमी सभागोळ अदकि न्यायाधीशगोळ
अदकि अधकिरीगोळ्द मुंद ओतार, रा चनिता माळबाळेतीर
किनाव याता रीति देल या येन उत्तर कोट्टेव, या येन अंदेव。
12 यतकी पवतिर आत्मा अदा समय नीमी कल्स बुट्टीत कि
येन अनोद आद।”

ऊंद धनवान मूरख मंळसा अन् द उदाहरण

◊ 12:10 १२:१० मत्ती १२:३२; मरकुस ३:२९ ◊ 12:11 १२:११ मत्ती १०:१९,२०;
मरकुस १३:११; लूका २१:१४,१५

13 ਬਾਕ ਭੀਲ ਦਾ ਟੁ ਊਂਦ ਮਨਸਾ ਧੀਸ਼ੁ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਗੁਰੂ, ਨਾਨ ਵਾਗ਼ਟ ਸੇ ਅਨ ਕਿ ਆਪਣ ਤਨ ਸੱਪਤਤੀ ਨਾਨ ਸਾਂਗੁਲ ਵਾਟਸ ਕੌਮੁਲ.”

14 ਆਵ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਮਨਸਾ, ਧਾਰ ਨਾਨੀ ਨੀਨ ਨਾਥਾਈ ਯਾ ਬਟਵਾਰਾ ਮਾਲਾਵਾਲਾ ਨਿਧਿਕਤ ਮਾਲਧਿਆਨ?” **15** ਅਦਕਿ ਆਵ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਸਾਵਧਾਨ ਈਰੀ, ਅਦਕਿ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਨ ਲੋਭ ਦੇਲ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਊਲਾਂਸਕੁ ਈਟੀ; ਧਤਕੀ ਧਾਰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਆਊਨ ਸੱਪਤਤੀ ਮਾ ਨਹਿਮਰ ਈਰਾਲਦ.”

16 ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਊਂਦ ਉਦਾਹਰਣ ਅੰਦੁਨ: “ਧਾਰਦਾਰ ਧਨਵਾਨ ਤਨ ਜਮੀਨ ਮਾ ਧੋਲ ਉਪਜ ਆਤ. **17** ਆਗ ਆਵ ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, ‘ਨਾ ਧੇਨ ਮਾਲਾਈਨ? ਧਤਕੀ ਨਾਨ ਅਲ ਜਾਗਾ ਹੈਲੇਚ ਧਲ ਤਾਨ ਉਪਜ ਈਟ ਸਕਾਈਨ.’ **18** ਅਦਕਿ ਆਵ ਅੰਦੁਨ, ‘ਨਾ ਈਦ ਮਾਲਾਈਨ: ਨਾ ਤਾਨ ਲੇਲ ਇਨ ਖਰ੍ਯਾਨ ਸੁਏਕੁ ਅਦੁਰ ਸੇ ਵਲ੍ਹੀਦ ਮਾਲਾਈਨ; ਅਦਕਿ ਅਲ ਤਾਨ ਸਪ੍ਸਾ ਅਨ੍ਨ ਅਦਕਿ ਸੱਪਤਤੀ ਈਟਾਈਨ; **19** ਅਦਕਿ ਨਾ ਖੁਦ ਤਾਨ ਜੀਵ ਸੇ ਅਨਾਈਨ ਕਿ, ਨੀਨ ਹਾਤਤੀ ਹਾਪਾਲ ਵਰਧ ਇਨ ਸਾਟੀ ਹਾਪਾਲ ਸੱਪਤਤੀ ਈਟਕੁ ਆਦ; ਚੈਨ ਈਟ, ਤਨਿ, ਕੁਡੂ, ਵਲ੍ਹੀਦ ਦੇਲ ਈਰ.’ **20** ਲੇਕੀਨ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ‘ਹੇ ਸੂਰਖ! ਈਦਾ ਈਲਕ ਨੀਨ ਜੀਵ ਨੀਨ ਸੇ ਤਾਕੋਮਕੁ ਆਦੀਤ; ਆਗ ਜੋ ਧੇਨਾਰਾ ਨੀ ਜਮਾ ਮਾਲਧਿਆ ਅਦ ਧਾਰ੍ਦ ਆਦੀਤ?

21 “ਹਹਿ ਅਚ ਆਵ ਮਨਸਾ ਭੀ ਆਨ ਜੋ ਤਾਨ ਸਾਟੀ ਧਨ ਜਮਾ ਮਾਲਤਾਨ, ਲੇਕੀਨ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਧਨੀ ਹੈਲੇਚ.”

ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਮਾ ਭਰੋਸਾ ਈਟੀ

(ਮਤਤੀ ੬:੨੫-੩੪)

22 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ, ਤਾਨ ਜੀਵ ਇਨ ਚਨਿਤਾ ਮਾਲਬਾਲੀ ਕਿ ਨਾਵ ਧੇਨ ਤਨਿਦੇਵ; ਨਾ ਤਾਨ ਮਧ ਇਨ ਕਿ ਧੇਨ ਹਾਕਕੇਵ. **23** ਧਤਕੀ ਭੋਜਨ ਸੇ ਜੀਵ, ਅਦਕਿ ਫਲਕਿਆਗੋਲ ਸੇ ਮਧ ਕਮਿਤੀ ਆਦ. **24** ਆਕਾਸ਼ ਈਨਵ ਪਕਿਸ਼ੀਗੋਲੀ ਨੋਲੀ; ਅਵ ਨਾ ਬੀਜਾ ਹਚਤਾਵ, ਨਾ ਕੋਯਤਾਵ; ਨਾ ਤਾਨ ਤਨਿ ਜਾਗਾ ਦਾ ਸਾਂਗ੍ਰਹੂਕੁ ਈਟਤਾਵ; ਤਰੀ ਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਅਵਰੀ

ਪਾਲਸਤਾਨ. ਨੀਮ ਕਮਿਤ ਰਾ ਪਕ਼ਬੀਗੋਲ ਸੇ ਹਾਪਾਲ ਯਕ਼ਕੁਲ ਆਦ! 25 ਨੀਮ ਦਾ ਟੁ ਹਾਂਗਿ ਧਾਰ ਆਨ ਜੋ ਚਨਿਤਾ ਮਾਲਕੁ ਤਾਨ ਜਦਿਗੀ ਦਾ ਊਂਦ ਬਾਲੀ ਭੀ ਵਾਲ੍ਸੁ ਸਕਤਾਨ? 26 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਅਗਰ ਨੀਵ ਸਥ ਸੇ ਸ਼ਧਾਂਕਲਦ ਕਿਆਲਸਾ ਭੀ ਮਾਲ ਸਕਾਲੀਰ, ਰਾ ਦੁਸਰਾ ਮਾਤਗੋਲਕਲਦ ਸਾਟੀ ਧੇਤੀ ਚਨਿਤਾ ਮਾਲਤੀਰ? 27 ਆਲੀ ਦਾਕਲਵ ਫੂਲਗੋਲ ਮਾ ਧਧਾਨ ਮਾਲੀ ਕਿ ਅਵ ਹਧਾਂਗ ਵਾਲ੍ਸੁ ਤਾਵ, ਨਾ ਤਾਨ ਸਾਟੀ ਫਲਕਿਆਗੋਲ ਮਾਲਤਾਵ; ਤਰੀ ਭੀ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿ ਸੁਲੈਮਾਨ ਰਾਜਾ ਭੀ ਤਾਨ ਪੁਰਾ ਜੀਵਨ ਦਾ, ਅਊਰ ਦਾ ਟੁ ਧਾਰਦੁ ਧਾਈ ਕਪਲਾ ਹਾਕਕੁ ਈਲਾ ਈਰੋਨ. 28 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਅਗਰ ਪਰਮੈਸ਼ਵਰ ਮੈਦਾਨ ਇਨ ਕਾਡਾ ਅਕ, ਜੋ ਈਂਦ ਆਦ ਅਦਕਿ ਨਾਲ ਬੇਕਕੀ ਦਾ ਝੋਕਕਸਕੁ ਆਦੀਤ, ਹਾਂਗਿ ਕਪਲਾ ਹਾਕਸੁਸਤਾਨ; ਰਾ ਹੇ ਅਲਪਵਿਸ਼ਵਾਸੀਗੋਲਾ, ਆਵ ਨੀਮੀ ਧੇਤੀ ਹਾਕਸੁਸਤਦਿਲਿ?”

29 “ਅਦਕਿ ਨੀਵ ਈ ਮਾਤ ਇਨ ਖੋਜ ਦਾ ਈਰਖਾਲੀ ਕਿ ਧੇਨ ਤਨਿਦੇਵ ਅਦਕਿ ਧੇਨ ਕੁਲਦੇਵ, ਅਦਕਿ ਵਚਿਾਰ ਭੀ ਮਾਲਖਾਲੀ. 30 ਧਤਕੀ ਈ ਦੁਨਿਆ ਅਨ੍ਦ ਲੱਕੁਰ ਈ ਸਪ੍ਪਾ ਵਸਤੁਗੋਲਕਲਦ ਖੋਜ ਦਾ ਈਰਤਦ: ਅਦਕਿ ਨੀਮ ਆਪ੍ਪ ਜਾਨਸਤਾਨ ਕਿ ਨੀਮੀ ਈ ਵਸਤੁਗੋਲਕਲਦ ਜਰਖਤ ਆਦ. 31 ਲੇਕੀਨ ਆਊਨ ਰਾਜਿਧ ਅਨ੍ਦ ਖੋਜ ਦਾ ਈਰੀ, ਰਾ ਈ ਵਸਤੁਗੋਲ ਮੀ ਨੀਮੀ ਸਕਿਕਦੇਵ.”

ਸੁਵਰਾਗੀਧ ਧਨ (ਮਤਤੀ ੬:੧੯-੨੧)

32 “ਹੇ ਨਾਨ ਸ਼ਧਾਂਕਲਦ ਝੁਣਡ ਇਨ ਲੱਕੁਰਾ, ਅੰਜਬਾਲੀ; ਧਤਕੀ ਨੀਮਵ ਆਪ੍ਪ ਪ੍ਰਸਨਨਤਾ ਦੇਲ, ਨੀਮੀ ਰਾਜਿਧ ਕੋਲੋਦ ਚਾਹਾਸ਼ਧਾਨ. 33 ਤਾਨ ਸੰਪਤਤੀ ਮਾਰਕੁ ਦਾਨ ਮਾਲਬੁਲੀ; ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਸਾਟੀ ਹਾਂਗਿ ਚੀਲਾਗੋਲ ਮਾਲੀ ਜੋ ਹਾਲੋਦਵ ਆਗਾਲਵ, ਮਤਲਬ ਸੁਵਰਾਗ ਦਾ ਧਨ ਜਮਾ ਮਾਲੀ ਜੋ ਕਮ ਆਗਾਲ ਅਦਕਿ ਧਊਰ ਹਾਤਤੀ ਕਾਲ੍ਹਲ ਹੋਗਾਲੁਨ, ਅਦਕਿ ਕਛਿਆ ਭੀ ਬਗਿਲ੍ਹੁਸਾਲ. 34 ਧਤਕੀ ਧਨ ਨੀਮ ਧਨ ਆਦ, ਅਲ ਨੀਮ ਮਨ ਭੀ ਹਤਕੁ ਈਤਤੀਤ.”

ਜਾਗਸਤੇਲਾ ਈਰੀ

35 ◊ਨੀਮ ਨੇਛੁਗੋਲ ਕਟਕੁ ਈਰੂਲ ਅਦਕਿ ਨੀਮ ਦਗਿਆ ਹੋਤਾਕੁ ਈਟੀ, 36 ◊ਅਦਕਿ ਨੀਵ ਆ ਮਲ਼ਸਾਗੋਲ ਘਾਈ ਬਨ੍ਸੀ, ਜੋ ਤਾਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਇਨ ਹਾਦੀ ਕਾਧੇਤਾਰ ਕਿ ਆਵ ਮਦਾ ਦਾ ਟੁ ਧਾਗ ਬੰਦਾਨ, ਕਿ ਧਾਗ ਆਵ ਬੰਦਕੁ ਦਰਵਾਜਾ ਠੋਕਸੁਲ ਰਾ ਤੁਰਨਤ ਆਊਨ ਸਾਟੀ ਤੇਰੂ ਬੁਲ੍ਹੁਲ 37 ਧਨ੍ਯ ਆਰ ਆ ਦਾਸਗੋਲ ਧਾਰੀ ਸ਼ਵਾਮੀ ਬੰਦਕੁ ਚਧਾਤਾ ਨੋਲ੍ਹੁਲ; ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਖਰਾ ਅਨਤੀਨ ਕਿ ਆਵ ਨੇਛੁ ਕਟਕੁ ਆਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਸਥਾਨ, ਅਦਕਿ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਆਂਦੁਰਦ ਸਥਾਵਾ ਮਾਲਧਾਨ। 38 ਅਗਰ ਆਵ ਈਲਕ ਇਨ ਦੁਸਰਾ ਪਹਰ ਧਾ ਤਸਿਰਾ ਪਹਰ ਇਕ ਬੰਦਕੁ ਆਂਦਰੀ ਚਧਾਤਾ ਨੋਲ੍ਹੁਲ, ਰਾ ਆ ਦਾਸਗੋਲ ਧਨ੍ਯ ਆਰ।

39 ◊ਲੇਕੀਨ “ਨੀਵ ਈਦ ਧਿਆਨ ਈਟੀ ਕਿ ਅਗਰ ਮਾਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਦ ਸ਼ਵਾਮੀ ਅਰਾਧਦੁਨ ਕਿ ਕਾਲਲ ਧਾਤਾ ਸਮਧ ਬੰਦਾਨ, ਰਾ ਚਧਾਤਾ ਈਰਾਧਦੁਨ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਮਾਨ੍ਯਾ ਮਾਨ੍ਨਾ ਅਨ ਕਾਲਲਪਨੀ ਈਲਾ ਆਗ ਗੋਲਾਧਦੁਨ।” 40 ਨੀਵ ਮੀ ਤਧਾਰ ਈਰੀ; ਧਤਕੀ ਧਾਤਾ ਘਲੀ ਨੀਵ ਮੀ ਸੋਚਾਲੀਰ, ਅਦਾ ਘਲੀ ਨਾ ਮਲ਼ਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਹੋਟ ਬੰਦਾਨ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸਲਾਯਕ ਧਾ ਅਵਵਿਸ਼ਵਾਸਲਾਯਕ ਦਾਸ (ਮਤਤੀ ੨੪:੪੫-੫੧)

41 ਆਗ ਪਤਰਸ ਅਂਦੁਨ, “ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਧੇਨ ਈਦ ਉਦਾਹਰਣ ਨੀ ਨਾਮ ਸੇ ਅਚ ਧਾ ਸਪ੍ਪਾ ਮੁਦੂਰ ਸੇ ਅਨਤ੍ਯਾ।”

42 ਪ੍ਰਭੂ ਅਂਦੁਨ, ਆਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸਲਾਯਕ ਅਦਕਿ ਬੁਦਧਮਿਨ ਸੇਵਕ ਧਾਵ ਹੁਨ, ਧਾਰਦ ਮੁਨੀਮ ਆਊਕ ਨੌਕਰ ਚਾਕਰਗੋਲਦ ਸ਼ਧਾਕੁਚ ਅਧਕਿਅਰੀ ਨਿਧਿਕਤ ਮਾਲ੍ਹੁਲ ਕਿ ਆਂਦਰੀ ਸਮਧ ਮਾ ਭੋਜਨ ਸਾਮਗਰੀ ਕੋਲ੍ਹੁਲ। 43 ਧਨ੍ਯ ਆਨ ਆਵ ਦਾਸ, ਧਾਰੀ ਆਊਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਬੰਦਕੁ ਹਹਿ ਅਚ ਮਾਲਤ ਨੋਲ੍ਹੁਲ। 44 ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਖਰਾ ਅਨਤੀਨ, ਆਵ ਆਊਕ ਤਾਨ ਸਪ੍ਪਾ ਸੱਪਤ੍ਰੀ ਮਾ ਅਧਕਿਅਰੀ ਨਿਧਿਕਤ ਮਾਲਧਾਨ। 45 ਲੇਕੀਨ ਅਗਰ ਆ ਦਾਸ ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਈਦ ਅਨੁਲ ਕਿ ਨਾਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਹਾਪਾਲ ਸਮਧ ਦੇਲ ਬੰਦਾਨ, ਅਦਕਿ ਦਾਸ ਅਦਕਿ ਦਾਸੀਗੋਲੀ

◊ 12:35 ੧੨:੩੫ ਮਤਤੀ ੨੪:੧-੧੩
◊ 12:39 ੧੨:੩੯ ਮਤਤੀ ੨੪:੪੩,੪੪

◊ 12:36 ੧੨:੩੬ ਮਾਰਕੁਸ ੧੩:੩੮-੩੯

ਬਡੂਲੀ-ਸੇਟਲੀ ਹਤੁਲ ਅਦਕਿ ਤਵਿਰ-ਕੁਲਦੁਰ ਦਾ ਹਤਤ ਈਤਕੁ ਨਸ਼ਾ
ਦਾ ਚੂਰ ਈਰੂਲ。⁴⁶ ਰਾ ਆ ਦਾਸ ਤਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਹਾਗਿ ਦਨਿ, ਧਾਗ ਆਵ
ਆਊਨ ਹਾਦੀ ਈਲਾ ਕਾਧੀਦਾਨ, ਅਦਕਿ ਹਾਗਿ ਸਮਧ ਯਦਰੀ ਆਵ
ਜਾਨ-ਸਾਲੁਨ, ਬੰਦਾਨ ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਭਾਰੀ ਦਣਾਡ ਕੋਟਕੁ ਆਊਨ ਜਾਗਾ
ਅਵਸ਼ਿਵਾਸੀਗੋਲਦ ਸਾਂਗੁਲ ਠਹੂਰਸਥਾਨ.

⁴⁷ ਆ ਦਾਸ ਜੋ ਤਾਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਇਨ ਇਚਛਾ ਜਾਨਸ਼ੋਨ, ਪਰ ਤਧਾਰ
ਆਗਕੁ ਆਊਨ ਇਚਛਾ ਅਨ੍ਦ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਖ ਮਾਲੀਦਲਿ, ਹਾਪਾਲ
ਬਲਦਸਕੋਂਡਾਨ。⁴⁸ ਲੇਕੀਨ ਜੋ ਈਦ ਈਲਾ ਜਾਨ-ਸਕੁ ਬਲਦਸਕੋਮੋਦ ਕਾਖ
ਮਾਲੂਲ ਆਵ ਕਮ ਬਲਦਸਕੋਂਡਾਨ। ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਧਾਰੀ ਹਾਪਾਲ ਕੋਟਕੁ
ਆਗਯਾਦ, ਆਊਨ ਸੇ ਹਾਪਾਲ ਬੇਲਕੁ ਆਦੀਤ; ਅਦਕਿ ਧਾਰੀ ਹਾਪਾਲ
ਸੌਪਾਸਕੁ ਆਗਯਾਦ, ਆਊਨ ਸੇ ਹਾਪਾਲ ਤਾਕੋਮਕੁ ਆਦੀਤ.

ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਕਾਰਣ ਫੂਟ ਬਕ਼ਿਓਦ

(ਮਤ੍ਤੀ ੧੦:੩੪-੩੬)

⁴⁹ “ਨਾ ਪ੍ਰਥਵੀ ਮਾ ਬੇਕਕੀ ਹਚਲੀ ਬੰਦੀਨ; ਅਦਕਿ ਨਾਨ ਹਾਪਾਲ
ਇਚਛਾ ਆਦ ਕਿ ਅਦ ਬੇਕਕੀ ਈਗਲਾਧਾ ਹਤਤੇਗਾਈਤ! ⁵⁰ ✶ਨਾਨੀ ਰਾ
ਦੁਸਰਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਲ ਬਪਤਸਿਮਾ ਤਾਕੋਮੋਦ ਆਦ, ਅਦਕਿ ਧਾਗਾਸਤਾਕਾ
ਅਦ ਪੁਰਾ ਆਗਾਲ ਆਗਾਸਤਾਕਾ ਨਾ ਹਿਧਾਂਗ ਦੁਵਧਿਆ ਦਾ ਈਰਾਇਨ!
⁵¹ ਨੀਵ ਧੇਨ ਸਮਸਤੀਰ ਕਿਨਾ ਧਰਤੀ ਮਾ ਮਲਿਅਪ ਮਾਲਸੁਸਲੀ ਬੰਦੀਨ?
ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ; ਈਲਾ, ਉਲਟਾ ਬ੍ਧਾਰ ਮਾਲਸੁਸਲੀ ਬੰਦੀਨ.
⁵² ਧਤਕੀ ਈਗੀ ਟੁ ਊਂਦ ਮਾਨ-ਧਾ ਅਈਦ ਮੁੰਦੁਰ ਆਪਸ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਨੀ
ਈਟਧਾਰ, ਮੁਰ ਮੁੰਦੁਰ ਧੇਵਢ ਮੁੰਦੁਰ ਸੇ ਅਦਕਿ ਧੇਵਢ ਮੁੰਦੁਰ ਮੁਰ ਮੁੰਦੁਰ ਸੇ.
⁵³ ਆਪਪ ਪਾਰ ਤਨ, ਅਦਕਿ ਪਾਰ ਆਪਪ ਤਨ ਖਲਿਅਪ ਹੋਦਾਨ; ਮੋਧ ਪੋਰ
ਇਨ, ਅਦਕਿ ਪੋਰ ਮੋਧ ਇਨ, ਆਤਤ ਸਾਸ਼ਸਾ ਅਨ੍ਦ, ਅਦਕਿ ਸਾਸ਼ਸ
ਆਤਤਾ ਅਨ੍ਦ ਖਲਿਅਪ ਹੋਦਾਰ.”

ਸਮਧ ਇਨ ਚਮਤਕਾਰ

(ਮਤ੍ਤੀ ੧੬:੨,੩)

✖ 12:50 ੧੨:੫੦ ਸਰਕੁਸ ੧੦:੩੮

54 यीशु भीळ से अंदुन, “याग नीव बादल इक पश्चमि टु येळ्हत नोळतीर रा तुरन्त अनतीर कि माळ बंदीत, अदकि हांग अच आगतद; **55** अदकि याग दक्षणि टु हवा नब्लुत नोळतीर रा अनतीर कि बसिल हत्तीत, अदकि हांग अच आगतद. **56** हे कपटीगोळा, नीव पृथ्वी अदकि आकाश इन रूप-रंग दा भेद माळ सकतीर, लेकीन ई युग इन बारा दा भेद माळोद येती जानसालीर?

सांगुळवाळेर सांगुळ समझौता

(मत्ती ५:२५,२६)

57 “नीव खुद अच नरिण्य येती माळ कोमालीर कि उचति येन आद? **58** याग नी तान मुद्दर्ड इन सांगुळ न्यायाधीश उन हात्ती होगेत्या रा हादी मा अच आऊन से बळिसुसोद प्रयत्न माळकोम, हगि आगबाळुल कि आव नीनी न्यायी इन हात्ती जेडुकु वोईल, अदकि न्यायी नीनी सपिही इक सोप्सुल अदकि सपिही नीनी बंदीगृह दा हाक बुळुल. **59** ना नीम से अनतीन कि यागासताका नी कवळी-कवळी तुम कोळतीदील आगासताका नी तान तान इक अल टु बळिस सकतीदलि.”

13

पाप माळोद बंद माळी या सोतोगी

1 आ समय थ्वाळासा लॉकुर पोहचुसदुर, अदकि यीशु से आ गलीलीगोळ्द बारा दा चर्चा माळली कुरतुर, यार्द खुन पलितातुस माळीदुन. **2** ईद केळकु यीशु आंदुर से उत्तर दा ईद अंदुन, “येन नीव सम्सतीर किं गलीली येन सप्पा गलीलीगोळ से यक्कुल पापी ईरोर कि आंदुर मा हगि वपित्ती बतित? **3** ना नीम से अनतीन कि ईला; लेकीन अगर नीव पाप माळोद बंद माळतीदील रा नीव सप्पा मुंदुर भी ईदा रीतदिल नाश आगीदीर. **4** या, येन नीव सम्सतीर कि आंदुर अठरा मुंदुर यार मा शीलोह इन गुम्मट बतित, अदकि आंदुर दब्सकु सोतोदुरः यरूशलेम इन

अदकि ईरावाळेर से यक्कुल अपराधी ईरोर? ५ ना नीम से अनतीन का ईला; लेकीन अगर नीव पाप माळोद बंद माळतीदील रा नीव सप्पा मुंदुर भी ईदा रीतदिल नष्ट आदीर.”

बनिए काय इन अंजीर इन मारूर इन उदाहरण

६ बाक यीशु ईद उदाहरण भी अंदुनः “थारदारा अंगुर इन केर्दा ऊंद अंजीर इन मारूर हतकु ईरोद. आव अदुर्दा काय ढुंडसली बंदुन, लेकीन नोळीदील. ७ आग आव बेल इन कायावाळा से अंदुन, नोळ, मुर वर्ष टु ना ईद अंजीर इन मारूर दा काय ढुंडसली बरतीन, लेकीन नोळालीन. इदरी कळ्द बुळ कर्द ईद जागा अक भी येती रोक्सकु ईटुल?” ८ आग बेली कायावाळा उत्तर कोटटुन, हे स्वामी, इदरी ई वर्ष अदकि ईरगोळ कर्ना इदुर नाकु दी अगुळकु खात हाक्काईन. ९ बरावाळा साल दा अगर फलसूत रा भला, ईलारा अदरी कडु कोमेत.”

आराम इन दनि कुबळी आरू इक चंगा माळोद

१० वशिराम इन दनि यीशु ऊंद यहूदी लॉकुर्द सभागृह दा उपदेश माळोन. ११ अल ऊंद आरू ईरोर यारी अठरा वर्ष टु ऊंद कमजोर माळावाळा दुष्टआत्मा हतकु ईरोद, अदकि आक कुबळा आगेगीदुर अदकि यातोदु रीता देल सीधा ईला आग सकोर. १२ यीशु आक इक नोळकु कारदुन अदकि अंदुन, “हे आरू, नी तान कमजोरी देल वळ्लेर आगेद.” १३ आग आव आकनि मा कय ईटदुन, अदकि आक तुरन्त सरका आगेदुर अदकि परमेश्वर उन महमिमा माळली हतदुर.

१४ इदुरसाटी कि यीशु वशिराम इन दनि आकी वळ्लीसा माळीदुन, यहूदी इन यहूदी लॉकुर्द सभागृह अनद सरदार सटिट दा बंदकु लॉकुर से अनली कुरतुन, “आर: दनि आव यदुर्दा क्याल्सा माळ पायजे अतः आ अच दनिगोळ दा बंदकु चंगा आगुल, लेकीन वशिराम इन दनि दा ईला.”

15 ईद केळकु प्रभु उत्तर कोट्टुन, “हे कपटीगोळा, येन वशिराम इन दनि नीम दा टु हर ऊंद मंळसा तान वस्ता या गधा अक क्वाटक्या दा टु खोल्सकु नीर कुळसुली वयालीर? **16** रा येन उच्ति ईला ईरोद कई आर्त जो अब्राहम इन औलाद उर यारी शैतान अठरा वर्ष टु कटकु ईटीदुन, आराम इन दनि ईद बंधन देल बळ्सकु आगायदुर?” **17** याग आव ई मातगोळी अंदुन, रा आऊन सप्पा वरिधी सरमुसेदुर, अदकि सप्पा भीळ अव महमिा अन्द क्याल्सागोळ से जो आव माळतोगोन, खुश आदुर.

राई इन बीजा अन्द उदाहरण

(मत्ती १३:३१-३२; मरकुस ४:३०-३२)

18 बाक यीशु अंदुन, “परमेश्वर उन राज्य यार घाई आद? अदकि ना आऊन उपमा यार देल कोळाईन? **19** आव राई इन ऊंद बीजा अन्द घाई आन, यारी यावारा मंळसा हुळकु तान केई दा बोऊस्दुनः अदकि अद वाळुसकु मार् आगेत; अदकि आकाश इन पक्षीगोळ अदुर डगालीगोळ मा बसेरा माळदव.”

खमीर इन उदाहरण

(मत्ती १३:३३)

20 यीशु बाक अंदुन, “ना परमेश्वर ऊन राज्य अन्द उपमा यार देल कोळाईन? **21** आव खमीर इन घाई आन, यदरी याकारा आर्त हुळकु हापाळ सा हीट दा मलिस्दुर, अदकि आग्त-आग्त अद सप्पा हीट खमीर आगेत.”

स्यांळ्द दरवाजा

(मत्ती ७:१३,१४-२१-२३)

22 यीशु नगर-नगर, अदकि ऊर-ऊर आगकु उपदेश माळतेला यरूशलेम इन दी होगोन, **23** रा यावारा आऊन से केळदुन, “हे प्रभु, यारी उद्धार सकितद आंदुर थ्वाळासा अच आर?”

यीशु आऊन से अंदुन, **24** “स्यांळ्द हादी टु प्रवेश माळोद कोशशि माळी, यतकी ना नीम से अनतीन की हापाळ सा

प्रवेश मालोद चाहस्यार, अदकि माळ सकतीदलि. 25 याग मानना अनन्द स्वामी यदकु दरवाजा बंद माळ कोडान, अदकि नीव व्हार्या नीदुरकु दरवाजा ठोक्सकु अनी, ‘हे परभु, नाम साटी खोल्स बुळ,’ अदकि आव उत्तर कोळुल, ‘ना नीमी अरालीन, नीव येलेर हुईर?’ 26 आग नीव अनली हत्तीर, नाव नीन सामने तदीन-कुळदीन अदकि नी नाम सात्तागोळ दा उपदेश माळ्द. 27 लेकीन आव अंदान, ना नीम से अनतीन, ‘ना अरालीन नीव येलेर हुईर. हे अन्याय मालावाल्लेरा, नीव सब नान से दुर आईर.’ 28 ◊अल वौरलोद अदकि हल्ल कच्चोद आदीत; याग नीव अब्राहम अदकि इसहाक अदकि याकूब अदकि सब भवषियवक्तागोळी परमेश्वर उन राज्य दा कुरतकु नोळीर, अदकि तान तान इक व्हार्या तेगुत नोळीर. 29 अदकि पूर्व अदकि पश्चमि; उत्तर अदकि दक्षणि टु लाँकुर बंदकु परमेश्वर उन राज्य अनन्द भोज दा भागी आदार. 30 ◊अदकि आंदुर जो ईंग हदिलोर आर आंदुर पयला आदार, अदकि जो ईंग पयला आर, आंदुर हदिलोर आदार.”

यीशु उन यूशलेम इन साटी प्यार

31 अदा घळी येनारा फरीसीगोळ बंदकु यीशु से अंदुर, “ईल टु होटकु येल्यारा अलग होटोग, यतकी हरोदेस नीनी कोंद बुळोद चाहासतान.”

32 यीशु आंदुर से अंदुन, “होगकु आ कोल्या से अंदबुळी कर्नोळ, ना ईंद अदकि नाळ दुष्टआत्मागोळी नेगुतीन अदकि बमिअरगोळी चंगा माळतीन, अदकि तसिरा दनि तांद क्याल्सा पुरा माळाईन. 33 तरी नीनी ईंद अदकि नाळ अदकि तसिरा दशी नळोद जरूरी आद, यतकी आगसकाल कियावारा भवषियवक्ता यूशलेम इन व्हार्या कोन्सुसकु आगुल.

◊ 13:28 १३:२८ मत्ती २२:१३; २४:३० ◊ 13:28 १३:२८ मत्ती ८:११,१२

◊ 13:30 १३:३० मत्ती ११:३०; २०:१६; मरकुस १०:३१

34 “हे यूशलेम! हे यूशलेम! नी जो भविष्यवक्तागोळी कोंद बुळत्या, अदकि जो परमेश्वर उन दी टु अपमान हात्‌ती कब्ज्युकु आग्यार आंदुर मा पथराव माळत्या. यास अच घन ना ईद चाहासदीन कहियांग कोळी तान पाड्डगोळी तांद पकिकागोळ्द लयालमा जमा माळतद, हांग अच ना भी नीन चकिरगोळी जमा माळाईन, पर नीव ईद चाहासीदलि. **35** नीम मान्ना नीम साटी उजाळ बटिकु होगतद, अदकि ना नीम से अनतीनः यागासताका नीव ईला अंदीर, धन्य आन आव, जो प्रभु ऊंद हेसुर देल बरतान, आगासताका नीव नानी बाक यागलु नोळतीदलि.”

14

आराम इन दशी चंगा माळोद

1 बाक आव आराम इन दनि फरीसीगोळ सरदारगोळ दा टु यारदारा मान्या रोट्टी तनिली होदुन; अदकि आंदुर आऊंद घात दा ईरोर. **2** अल ऊंद मंळसा आऊन सामने ईरोन, यारी मय इन सुजन इन बमिरी ईरोद. **3** ईदुर मा यीशु व्यवस्थापकगोळ अदकि फरीसीगोळ से अंदुन, “नाम नयिम इन अनुसार येन आराम इन दनि वळ्लीद माळोद उचति आद या ईला?”

4 लेकीन आंदुर सुंगा ईततुर. आग आव आऊक मुट्कु चंगा माळदुन अदकि होग गोट्टुन, **5** *यीशु आंदुर से अंदुन, “नीम दा टु हँगि याव आन, यारद पार या वस्ता भाय दा बदिंगुल अदकि आव आराम इन दनि अदरी तुरन्त व्हाहरया तेगुतदील?”

6 आंदुर ई मातगोळ्द येनु उत्तर कोळ सकदील.

नम्रता अदकि अतथी-सत्कार

7 याग यीशु नोळदुन कर्ता आमन्त्रति लॉकुर हयांग मुख्य-मुख्य जागा नीवळुस कोमतार रा ऊंद उदाहरण कोटकु आंदुर से अंदुन, **8** “याग यावारा नीनी मदा दा कारदान, रा मुख्य

ਜਾਗਾ ਮਾ ਕੁਰਬਾਲੇਤ, ਈਦਾਰਾ ਹਹਿ ਆਗਬਾਲੁਲ ਕਿ ਆਵ ਨੀਨ ਸੇ ਭੀ ਯਾਵਾਰਾ ਧੋਡਡੇਵ ਤਕ ਨੇਵਤਾ ਕੋਟੀਦਾਨ, ⁹ ਅਦਕਿ ਯਾਵ ਨੀਨੀ ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਯੇਦ੍ਹੁ ਮੁਦਰੀ ਨੇਵਤਾ ਕੋਟਾਨ, ਬਂਦਕੁ ਨੀਨ ਸੇ ਅਨੁਲ, ਈਊਕ ਜਾਗਾ ਕੋਲ, ਅਦਕਿ ਆਗ ਨੀਨੀ ਸਰਮਦਿਆ ਆਗਕੁ ਸਬ ਸੇ ਲਾਧਾਲਮਾ ਜਾਗਾ ਦਾ ਕੁਰੋਦ ਬਦਿਦੀਤ. ¹⁰ ਪਰ ਯਾਗ ਨੀਨੀ ਕਾਰੂਕੁ ਆਗੁਲ ਰਾ ਸਬ ਸੇ ਲਾਧਾਲਮਾਗੋਲਦ ਜਾਗਾ ਮਾ ਹੋਗਕੁ ਕੁਰ ਕਿ ਯਾਗ ਆਵ, ਯਾਵ ਨੀਨੀ ਬਾਵਸ਼ਾ ਕੋਟਾਨ ਬਰੂਲ, ਰਾ ਨੀਨ ਸੇ ਅਨੁਲ, 'ਹੇ ਸੰਗੀ, ਮੁੰਦ ਬਂਦਕੁ ਕੁਰ;' ਆਗ ਨੀਨ ਸਾਂਗੁਲ ਕੁਰਾਵਾਲੇਰਦ ਮੁੰਦ ਨੀਨ ਬਲਾਈ ਆਦੀਤ. ¹¹ ♦ਧਤਕੀ ਜੋ ਯਾਵਾਰਾ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਧੋਡਡੇਵ ਹੇਲਧਾਨ, ਆਵ ਸ੍ਥਾਣੇਵ ਮਾਲਕੁ ਆਦਾਨ; ਅਦਕਿ ਜੋ ਯਾਵਾਰਾ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਸ੍ਥਾਣੇਵ ਹੇਲਧਾਨ, ਆਵ ਧੋਡਡੇਵ ਮਾਲਕੁ ਆਦਾਨ."

¹² ਆਗ ਧੀਸ਼ੁ ਤਾਨ ਬਾਵਸ਼ਾ ਕੋਲਾਵਾਲਾ ਸੇ ਭੀ ਅੰਦੁਨ, "ਧਾਗ ਨੀ ਹਾਗੁਲ ਇਨ ਧਾ ਈਲਲਕ ਇਨ ਭੋਜ ਈਟ, ਰਾ ਤਾਨ ਸੰਗੀਗੋਲੀ ਧਾ ਵਾਰਟੂਰੀ ਧਾ ਕੁਟੁਮ਼ਬਗੋਲ ਧਾ ਧਨਵਾਨ ਮਾਨਨਾ ਹਾਤਲੋਰ ਇਕ ਕਾਰੂਵਾਲ, ਈਦਾਰਾ ਹਹਿ ਆਗਬਾਲੁਲ ਕਿ ਆਂਦੁਰ ਭੀ ਨੀਨੀ ਬਾਵਸ਼ਾ ਕੋਲੁਲ, ਅਦਕਿ ਨੀਨ ਵਾਟਾ ਖਵਲ੍ਸੇਗੁਲ. ¹³ ਲੇਕੀਨ ਧਾਗ ਨੀ ਭੋਜ ਮਾਲਧਾ ਰਾ ਕਾਂਗਾਲਗੋਲੀ, ਲਾਂਗਲਾ, ਲੁਲਾਗੋਲੀ ਅਦਕਿ ਕੁਫਢਗੋਲੀ ਕਾਰੂ. ¹⁴ ਆਗ ਨੀ ਧਨ੍ਯ ਆਦਧਾ, ਧਤਕੀ ਆਂਦੁਰ ਹਾਤਤੀ ਨੀਨੀ ਬਦਲਾ ਕੋਲਲੀ ਧੇਨੁ ਹੈਲੇਚ, ਲੇਕੀਨ ਨੀਨੀ ਨਾਧਾਧੀਗੋਲ ਜਤਿਤਾ ਆਗਦੁਰ ਮਾ ਇਦੁਰ ਪ੍ਰਤਫਿਲ ਸਕਿਕੀਤ."

ਧੋਲਦ ਭੋਜ ਇਨ ਤਦਾਹਰਣ (ਮਤਤੀ ੨੨:੧-੧੦)

¹⁵ ਆਊਨ ਸਾਂਗੁਲ ਭੋਜਨ ਮਾਲਾਵਾਲੇਰ ਦਾ ਟੁ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਈ ਮਾਤਗੋਲੀ ਕੇਲਕੁ ਧੀਸ਼ੁ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, "ਧਨ੍ਯ ਆਨ ਆਵ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਰਾਜ੍ਯ ਦਾ ਧੋਲਦ ਭੋਜ ਤਦਿਨ."

¹⁶ ਧੀਸ਼ੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, "ਧਾਵਾਰਾ ਮਲਸਾ ਧੋਲਦ ਭੋਜ ਕੋਟਦੁਨ ਅਦਕਿ ਹਾਪਾਲ ਮੁੰਦਰ ਇਕ ਕਾਰਦੁਨ. ¹⁷ ਧਾਗ ਭੋਜਨ ਤਧਾਰ ਆਗੇਤ ਰਾ

♦ 14:11 ੧੯:੧੧ ਮਤਤੀ ੨੩:੧੨; ਲੂਕਾ ੧੮:੧੪

आव ताम दास उन कय देल आमन्त्रति लाँकुरी कारूली कळुदुन 'बरी, ईंग भोजन तयार आद.' ¹⁸ पर आंदुर सब इन सब माफ बेव्हली कुरतुर. पयला आऊन से अंदुन, ना केर्ई कोंड कोंडीन, अदकि जरूरी आद कर्ना अदरी नोळाईन; ना नीन से वनिती माळतीन, नानी माफ माळकोम. ¹⁹ दुसरा मंळसा अंदुन, ना अर्ड जोडी वस्ता कोंड कोंडीन, अदकि अऊर जाँच माळली होगतीन; ना नीन से वनिती माळतीन नानी माफ माळ बुळ. ²⁰ ऊंद मंळसा मातत अंदुन, ना मदा माळीन, इदुरसाटी ना बर सकालीन.

²¹ “आ दास बंदकु तान स्वामी इक ई मातगोळी अंदकु हेळदुन. आग मान्यागोळ स्वामी सटिट दा बंदकु तान दास से अंदुन, ‘नगर इन सात्तागोळ दा अदकि गलीगोळ दा तुरन्त होगकु कंगालगोळी, लुला, लंगळागोळ अदकि कुढळगोळी ईल तरी.’ ²² दास मातत अंदुन हे स्वामी, ह्यांग नी अंददि, हांग अच माळकु आग्याद; अदकि तरी भी जागा आद.’ ²³ स्वामी दास से अंदुन, ‘सळकगोळ मा अदकि वाळागोळ दी होग अदकि लाँकुरी वविश माळकु ता ताकी नान मानना तुम्मेगुल. ²⁴ यतकी ना नीम से अनतीन कर्ना आमन्त्रति लाँकुर दा दु यारू नांद भोज इक नेकतीदलि.’”

चेला बनसोद कमित (मत्ती १०:३७,३८)

²⁵ याग धोळ्द भीळ आऊन सांगुळ होगोद, रा यीशु हदि तर्गिकु आंदुर से अंदुन, ²⁶ ◊“अगर यावारा नान हात्ती बंदान अदकि तान आप्प अदकि मोय अदकि हग्गि स अदकि चकिर अदकि वार्टुर अदकि आकर्तीगेर उलटा तान जीव इक भी नान से यक्कुल अप्रयि जान्सालुन, रा आव नान चेला आग सकालुन; ²⁷ ◊अदकि जो यावारा मंळसा दुख नेगुकु करूस मा सायली तयार

◊ 14:26 १४:२६ मत्ती १०:३७ ◊ 14:27 १४:२७ मत्ती १०:३८; १६:२८; मरकुस ८:३८; लूका ९:२३

आगालुन, अदकि नान हंदि बरालुन, आव भी नान चेला आग सकालुन.

28 “नीम दा टु याव आन जो मान्ना माळोद चाहस्तीदान, अदकि पयला कुरतकु खरच जोळसालुन कियाट खरचा आदीत अदरी पुरा माळोद ताकत नान हात्ती आद का ईला? **29** ईदारा हंगि आगबाळुल कियाग आव पायवा रा हाक्क बुट्टुन पर पुरा तयार माळसकीदलि, रा सप्पा नोळावाळेर ईद अंदकु आऊक मज्याक दा हारसली हतदुर, **30** ईव मंळसा माळली रा कुरतुन पर तयार माळ सकदील!”

31 “या याव हंगि राजा आन जो दुसरा राजा से युद्ध माळली होगतान, अदकि पयले कुरतकु वचिर माळ कोमालुन कि जो ईप्पत हजार सेना हुळकु नान मा येरकु बरतान, येन ना हत्त हजार सेना हुडुकु आऊंद सामना माळ सकतीन, या ईला? **32** ईलारा आऊन दुर ईरतेला अच आव स्वरगदूतगोळ इक कब्जुकु मलिअप माळोद चाहास्यान. **33** ईदा रीति देल नीम दा टु जो यावारा तान सब येनारा त्यागसालुन, आव नांद चेला आग सकालुन.

बनि स्वाद इन ऊप्प (मत्ती ५:३; मरकुस १:५०)

34 “ऊप्प रा वळ्लीसा आद, लेकीन अगर ऊप्प इन स्वाद बगिळुसेत, रा अद याता चजि देल नमकीन माळकु आदीत. **35** अद ना रा जागा अन्द अदकि ना खात इन साठी क्याल्सा दा बरतद: अदरी रा लॉकुर वहार्या भीट बुळतार. यारव केळव कवि आव आव केळ कोमुल.”

15

काळ्द म्यांडा अन्द उदाहरण (मत्ती १८:१२-१४)

1 ◊सब कर ताकोमावाळेर अदकि पापी यीशु उन हातती बंदुर ताकी आऊन केळुल. **2** पर फरीसी अदकि नयिम इन गुरु कुळ्कुळ्युस्कु अनली कुरतुर, “ईवं पापीगोळ से सकितान अदकि आंदुर सांगुळ तनितान.” **3**आग आव आंदुर से ईद उदाहरण अंदुन:

4 “नीम दा टु याव आन यार्‌द सौ म्यांडागोळ ईरूल, अदकि अऊर दा टु ऊंद काळ्दोगुल, रा नीन्यानव म्यांडागोळी आळी दा बटिकु, आ काळ्द म्यांडा अक यागासताका सक्किकाल आगासताका ढुँडसतेला ईरबाळुल? **5** अदकि याग सक्किकेगताव, आग आव बळा खुशी देल अदरी खांदा मा नेगु बुळतान; **6** अदकि मान्या बंदकु संगीगोळी अदकि मान्ना हातळार लॉकुरी जमा माळकु अनतान, ‘नान सांगुळ खुशी माळी, यतकी नान म्यांडा जो काळ्दोगीत सक्किकेग्याद.’ **7** ना नीम से अनतीन कि ईदा रीतदेल ऊंद मन तरिगुसावाळा पापी इन बारा दा भी स्वर्ग दा ईट अच खुशी आदीत, याट कि नीन्यानव ईत्ता न्यायीगोळ्द बारा दा आगाल्द, जो पाप माळोद पयला अच बटि बुटार.

काळ्द सक्किका अन्द उदाहरण

8 “या याक हगि आरूत ईतीदार यार्‌द हातती हत्त सक्किकागोळ ईरूल, अदकि अऊर दा टु ऊंद काळ्दोगुल, रा आक दगिया होताकु अदकि मान्ना उळ्ग उळ्गकु, यागासताका आ सक्किका सक्किकेगाल जी जान हचकु ढुँडसतीदलि? **9** अदकि याग सक्किकेगतद, रा आक तान सैलीगोळी अदकि मान्ना बाजुवाळेर इक जमा माळकु अनतार, ‘नांद सांगुळ खुशी माळी, यतकी नांद सक्किका जो काळ्दोगति सक्किकेग्याद.’ **10** ना नीम से अनतीन कि ईदा रीतदेल ऊंद मन तरिगुसावाळा पापी अन्द बारा दा परमेश्वर उन स्वर्गदूतगोळ्द मुंद खुशी आगतद.”

काळ्कु पार ऊंद उदाहरण

11 ਬਾਕ ਧੀਅਥੁ ਅੰਦੁਨ, “ਧਾਵਾਰਾ ਮਨਥਸਾ ਨਵ ਯੇਢਫ ਚਕਿਰ ਈਰੋਰ.
 12 ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਸਧਾਣੇਵ ਆਪ੍ਪ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ‘ਹੇ ਆਪ੍ਪਾ, ਸੱਪਤਤੀ
 ਦਾ ਟੁ ਜੋ ਭਾਗ ਨਾਂਦ ਆਦ ਅਦ ਨਾਨੀ ਕੋਟਬੁਝੀ.’ ਆਵ ਆਂਦਰੀ
 ਤਾਨ ਸਮੱਪਤਤਿਵਾਟਸਦੁਨ. 13 ਯਕਕੁਲ ਦਨਿ ਬਤਿਸਲੀਕਾ ਈਰਵ ਕਿ
 ਸਧਾਣੇਵ ਪਾਰ ਸਬ ਧੈਨਾਰਾ ਜਮਾ ਮਾਲਕੁ ਦੁਰ ਦ੍ਯਾਸ਼ ਇਕ ਹੋਟੋਦੁਨ,
 ਅਦਕਿ ਅਲ ਕੁਕਰਮ ਇਨ ਕ੍ਯਾਲਸਾ ਦਾ ਤਾਨ ਸਪ੍ਪਾ ਸਮੱਪਤਤਿਹਾਰਸ
 ਬੁਟਦੁਨ. 14 ਧਾਗ ਆਵ ਸਬ ਧੈਨਾਰਾ ਖਰ੍ਚ ਮਾਲ ਕੌਡੁਨ, ਰਾ ਆ
 ਦ੍ਯਾਸ਼ ਦਾ ਧੋਲਕਦ ਅਕਾਲ ਬਤਿਤ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਕਂਗਾਲ ਆਗੇਦੁਨ.
 15 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਵ ਆ ਦ੍ਯਾਸ਼ ਦਾ ਅਲ ਈਰਾਵਾਲਾ ਊਂਦ ਮਨਥਸਾ
 ਅਨਦ ਮਾਨਯਾ ਕ੍ਯਾਲਸਾ ਨੋਲੀ ਹੋਦੁਨ. ਆਵ ਆਊਕ ਤਾਨ ਕੇਧ
 ਦਾ ਹੰਦੀ ਆਲਸੇਰ ਸਾਟੀ ਕਲੁਦੁਨ. 16 ਅਦਕਿ ਆਵ ਚਾਹਾਸੋਨ ਕਿ
 ਅਵ ਫਲ੍ਲੀਗੋਲ ਸੇ ਧਵਰੀ ਹੰਦੀ ਤਨਿਵ, ਤਾਂਦ ਵਹਾਟਟਾ ਤੁਮਮੂਲ;
 ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਧਾਊ ਧੈਨੁ ਈਲਾ ਕੋਲੋਨ. 17 ਧਾਗ ਆਵ ਤਾਨ ਹੋਸ਼
 ਦਾ ਬੰਦੁਨ ਆਗ ਅਨਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, ਨਾਨ ਆਪ੍ਪ ਊਂਦ ਧਾਸਾਰਾ ਅਚ
 ਮਜ਼ਦੂਰਗੋਲੀ ਵਹਾਟਟਾ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਰੋਟਟੀ ਸਕਿਤਾਵ, ਅਦਕਿ ਨਾ ਈਲ
 ਉਪਾਸ ਸਾਧੇਤਨਿ. 18 ਨਾ ਈਗ ਧਦਕੁ ਤਾਨ ਆਪ੍ਪ ਉਨ ਹਾਤਤੀ ਹੋਗਾਈਨ
 ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸੇ ਅਨਾਈਨ ਕਹਿੰ ਆਪ੍ਪ, ਨਾ ਸ਼ਵਰਗ ਇਨ ਵਰਿਧ ਦਾ
 ਅਦਕਿ ਨੀਨ ਨਜਰ ਦਾ ਪਾਪ ਮਾਲਦੀਨ. 19 ਈਗ ਈ ਲਾਧਕ ਈਤੀਦੀਲ
 ਕਿ ਨਾਨੀ ਨੀਨ ਪਾਰ ਅੰਦਕੁ ਆਗੁਲ, ਨਾਨੀ ਤਾਨ ਊਂਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਉਨ ਧਾਈ
 ਈਟ ਕੋਮ. 20 ਆਗ ਆਵ ਧਦਕੁ, ਤਾਨ ਆਪ੍ਪ ਉਨ ਹਾਤਤੀ ਹੋਦੁਨ:

“ਆਵ ਈਗਲਧਾ ਦੁਰ ਅਚ ਈਰੋਨ ਕਿ ਆਊਨ ਆਪ੍ਪ ਉਕ ਆਊਕ
 ਨੋਲਕੁ ਦਧਾ ਬਤਤ, ਅਦਕਿ ਓਲਤੇਲਾ ਆਊਕ ਤਾਨ ਧਾਦਦਾ ਸੇ
 ਹਚਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਂਦ ਹਾਪਾਲ ਚੁਮਮਾ ਤਾਕੋਡੁਨ. 21 ਪਾਰ ਆਊਨ
 ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ‘ਹੇ ਆਪ੍ਪ, ਨਾ ਸ਼ਵਰਗ ਇਨ ਵਰਿਧ ਦਾ ਅਦਕਿ ਨੀਨ
 ਨਜਰ ਦਾ ਪਾਪ ਮਾਲੀਨ; ਨਾ ਈਗ ਨੀਨ ਪਾਰ ਅਨਾ ਲਾਧਕ ਈਤੀਦੀਲ.’
 22 ਲੇਕੀਨ ਆਪ੍ਪ ਤਾਨ ਦਾਸਗੋਲ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ‘ਜਲਦੀ ਵਲੀਸਾ ਸਾ
 ਵਲੀਸਾ ਕਪਲਾ ਤੇਗੁਕੁ ਆਊਕ ਹਾਕਸੁਸੀ, ਅਦਕਿ ਆਊਂਦ ਕਿ ਦਾ
 ਊੱਗਰਾ, ਅਦਕਿ ਕਾਲਗੋਲ ਦਾ ਕੌਰ ਹਾਕਸੁਸੀ, 23 ਅਦਕਿ ਪਾਲਸਦ

व्हात तनकु कोण्णी ताकी नाव तनिदेव अदकि खुशी मानसेव.
 24 यतकी नानव ईव पार सोतोगदिन, बाक जतिता आग्रयानः
 काळ्डोगदिन, ईग सक्किंकेग्र्यान.’ अदकि आंदुर खुशी माळली
 कुरतुर.

25 “लेकीन आऊन धोळ पार केर्द दा ईरोन. याग आव बरतेला
 मान्ना अन्द हातती पोहचुसदुन, रा आव गाना मुरसोद अदकि
 कुण्णोद आवाज केळदुन. 26 इदुरसाटी आव ऊंद दास उक
 कारूकु केळदुन, ‘ईद येन आगेत्याद?’ 27 आव आऊन से अंदुन
 ‘नीन स्याणेव वार्ट बंदान, अदकि नीन आप्प आऊक भला
 चंगा नोळ्यान, इदुरसाटी नीन आप्प धोळ्द पालसद व्हात
 कळसुस्यान.’

28 “ईद केळकु आव सटिट देल तुम्मेदुन अदकि बुळ्क
 होगोद चाहासीदलि, लेकीन आऊन आप्प व्हार्या बंदकु आऊक
 मनुस्ली कुरतुन. 29 आव तान आप्प उक उत्तर कोट्दुन, नोळ,
 ना ईस वर्ष ठु नीन स्यावा माळीतीन अदकि ना यागलु भी
 नीन आग्र्या टालसीदील, तरी नी नानी यागलु ऊंद मर्री इन
 पाडडा भी कोटीदील कनिा अदरी वोतकु तान संगीगोळी सांगुळ
 खुशी माळाईन. 30 लेकीन याग नीनव ईव पार बंदुन, याव नीन
 सप्पा संपतती वेश्यागोळ मा हार्स बुट्दुन, तरी आऊन साठी
 नी धोळ्द पालसद पाडडा कळसुस बुट.’ 31 आप्प तान धोळ पार
 उन से अंदुन, ‘नान पारा, नी हमेशा नान सांगुळ ईत्या; अदकि जो
 येनारा नांद आद अद सप्पा अपमान अच्छ हुन. 32 लेकीन नामी
 ईग खुशी माळोद अदकि मग्न ईरोद आद यतकी नीनव ई वार्ट
 सोतोगदिन, ईग जतिता आगेग्र्यान; अदकि पयले काळ्डोगदिन,
 ईग सक्किंकेग्र्यान.’ ”

16

1 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਭੀ ਅੰਦੁਨ, “ਧਾਰਿਆ ਧਨਵਾਨ ਈਨਵ ਊਂਦ ਮੁਨੀਮ ਈਰੋਨ, ਅਦਕਿ ਲੱਕੂਰ ਆਊਨ ਸਾਮਨੇ ਆਊਨ ਮਾ ਈਦ ਦੋ਷ ਹਚਦੁਰ ਕ੍ਰਿਆ ਆਵ ਅਪਮਾਨ ਸਪ੍ਰਾ ਸਮਪਤਤਿ ਹਾਰਸ ਕੋਮਤਾਨ.

2 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਵ ਆਊਕ ਕਾਰੂਕੁ ਅੰਦੁਨ, ਈਦ ਯੇਨ ਹੁਨ ਜੋ ਨਾ ਨੀਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਕੇਲ਼ੇਤੀਨ? ਤਾਂਦ ਮੁਨੀਮਗੀਰੀ ਇਨ ਲੇਖਾ ਕੋਲ, ਧਤਕੀ ਨੀ ਮੁੰਦ ਨਲੁਕੁ ਮੰਡਾਰੀ ਈਰਸਕਾਲ.” **3** ਆਗ ਮੁਨੀਮ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, “ਈਗ ਨਾ ਯੇਨ ਮਾਲਾਈਨ? ਧਤਕੀ ਨਾਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਰਾ ਈਗ ਇਨ ਕਧਾਲਸਾ ਨਾਨ ਕਧ ਦਾ ਟੁ ਕਸੇਤਾਨ. ਮੁਣਣ ਰਾ ਨਾਨ ਸੇ ਅਗੁਲਕੁ ਆਗਾਲ; ਅਦਕਿ ਮੀਖ ਬੇਲਦੁਰ ਦਾ ਨਾਨੀ ਸ਼ਰਮ ਬਰਤਦ. **4** ਨਾ ਸਮਸੇਗੀਨ ਕਿ ਯੇਨ ਮਾਲਾਈਨ ਤਾਕੀ ਧਾਗ ਨਾ ਮੁਨੀਮ ਇਨ ਕਧਾਲਸਾ ਮਾ ਟੁ ਤੇਗੁਕੁ ਆਗਾਈਨ ਰਾ ਲੱਕੂਰ ਨਾਨੀ ਤਾਨ ਮਾਨਨਾਗੋਲ ਦਾ ਤਾਕੀਮ ਕੋਮੁਲ.”

5 “ਆਗ ਆਵ ਤਾਮ ਸ਼ਵਾਮੀ ਇਨ ਦੇਨਦਾਰਗੋਲੀ ਊਂਦ-ਊਂਦ ਮਾਲਕੁ ਕਾਰਦੁਨ ਅਦਕਿ ਪਧਲਾ ਦੇਨਦਾਰ ਉਨ ਸੇ ਕੇਲਦੁਨ, ਨੀਨ ਮਾ ਨਾਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਇਨ ਧਾਟ ਕਰਜ ਆਦ?” **6** ਆਵ ਅੰਦੁਨ, “ਸੌ ਮਾਫ ਜੈਤੂਨ ਇਨ ਧਾਣਣਾ,” ਆਗ ਆਵ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਤਾਨ ਖਾਤਾ ਹੜੁ ਅਦਕਿ ਕੁਰਤਕੁ ਤੁਰਨਤ ਪਚਾਸ ਮਨ ਲਖਿਸ ਕੋਮ.” **7** ਬਾਕ ਆਵ ਦੁਸਰਾ ਸੇ ਕੇਲਦੁਨ, ਨੀਨ ਮਾ ਧਾਟ ਕਰਜ ਆਦ? ਆਵ ਅੰਦੁਨ, “ਸੌ ਮਨ ਗੋਦੀ ਨਵ ਬੱਗਾ,” ਆਗ ਆਵ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, ਤਾਨ ਖਾਤਾ ਦਾ ਧੇਠਣ ਸੌ ਲਖਿਸ ਕੋਮ.

8 “ਸ਼ਵਾਮੀ ਆ ਨਿਆਧੀ ਮੁਨੀਮ ਉਨ ਵਾਹਵਾਹੀ ਮਾਲਦੁਨ ਧਤਕੀ ਆਵ ਚਤੁਰਾਈ ਦੇਲ ਕਧਾਲਸਾ ਮਾਲਦੁਨ. ਈ ਦੁਨਧਿਆ ਅਨ ਲੱਕੂਰ ਤਾਨ ਸਮਧ ਇਨ ਲੱਕੂਰ ਸਾਂਗੁਲ ਰੀਤਾਂ ਵਿਵਹਾਰਗੋਲ ਦਾ ਊਜੁਲ ਦਾ ਨਲਾਵਾਲੇਰ ਲੱਕੂਰ ਸੇ ਧਕਕੂਲ ਚਾਲਾਕ ਆਰ.”

9 ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ ਕ੍ਰਿ ਦੁਨਧਿਆ ਅਨ ਧਨ ਦੇਲ ਤਾਨ ਸਾਠੀ ਸਾਂਗੀ ਮਾਲਕੀਮੀ, ਧਤਕੀ ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਹੋਗ੍ਰਤ ਈਤਤਾਰ ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਨੀਮੀ ਅਨਨਤ ਨਵਿਾਸਗੋਲ ਦਾ ਤਾਕੀਮ ਕੋਮੁਲ.

10 ਜੋ ਥਵਾਲਾਸਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਲਾਯਕ ਆਨ, ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਲਾਯਕ ਆਨ: ਅਦਕਿ ਜੋ ਥਵਾਲਾਸਾ ਦਾ ਅਨਿਆਧੀ ਆਨ,

ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਦਾ ਭੀ ਅਨ੍ਯਾਧੀ ਆਨ. 11 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਧਾਗ ਨੀਵ ਦੁਨਿਆ
ਅਨ ਧਨ ਦਾ ਖਰਾ ਠਹੂਸਤੀਦੀਲ, ਰਾ ਵਸ਼ਿਵਾਸਲਾਯਕ ਧਨ ਨੀਮੀ ਧਾਵ
ਸੋਪਸ਼ਾਨ? 12 ਅਦਕਿ ਅਗਰ ਨੀਵ ਦੁਸਰਾ ਲੱਕੂਰ ਧਨ ਇਨ ਪ੍ਰਤੀ
ਵਸ਼ਿਵਾਸਯੋਗ੍ਯ ਈਰਤੀਦੀਲ ਰਾ ਜੋ ਨੀਮਦ ਧਨ ਆਦ, ਅਦਰੀ ਨੀਮੀ
ਧਾਰ ਕੋਟਟਾਰ?

13 ◊“ਧਾਵਾਰਾ ਦਾਸ ਯੇਢਫ ਸ਼ਵਾਮੀਗੋਲਫ ਸ਼ਧਾਵਾ ਮਾਲ ਸਕਾਲੁਨ:
ਧਤਕੀ ਆਵ ਰਾ ਊਂਦ ਸੇ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਸੇ ਪਾਰ ਈਟਧਾਨ;
ਧਾ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਅਕ ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਅਕ ਨੀਚ ਜਾਨਸ਼ਾਨ.
ਨੀਵ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਅਦਕਿ ਧਨ ਯੇਢਫੁ ਸ਼ਧਾਵਾ ਮਾਲ ਸਕਾਲੀਰ.”

ਧੀਅਣੁ ਤਨ ਥਵਾਲਾਸਾ ਉਪਦੇਸ਼

(ਮਤਤੀ ੧੧:੧੨,੧੩; ੫:੩੧,੩੨; ਮਰਕੁਸ ੧੦:੧੧,੧੨)

14 ਫਰੀਸੀ ਜੋ ਧਨ ਇਨ ਲਾਲਚੀ ਈਰੋਰ, ਈ ਸਬ ਮਾਤਗੋਲ਼ੀ
ਕੇਲ਼ਕੁ ਅਵਰੀ ਮਜ਼ਧਾਕ ਦਾ ਹਾਏਸਲੀ ਹਤਦੁਰ. 15 ਧੀਅਣੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ
ਅੰਦੁਨ, ਨੀਵ ਰਾ ਮਲਸਾਗੋਲ ਮੁੰਦ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਨ੍ਯਾਧੀ ਠਹੂਸਤਾਰ,
ਲੇਕੀਨ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੀਮ ਮਨ ਇਕ ਜਾਨਸਤਾਨ, ਧਤਕੀ ਜੋ ਵਸਤੂ
ਮਲਸਾਗੋਲਫ ਨਜਰ ਦਾ ਮਹਾਨ ਆਦ, ਅਦ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਊਂਦ ਹਾਤਤੀ
ਕੇਕਾਰ ਆਦ.

16 ◊“ਮੂਸਾ ਅਨ੍ਦ ਵਧਵਸਥਾ ਅਦਕਿ ਮਵ਷ਿਧਵਕਤਾ ਧੂਹਨੁਨਾ
ਵਪਤਸਿਮਾ ਕੋਛਾਵਾਲਾ ਤਾਕਾ ਈਰੂਲ; ਆ ਸਮਧ ਟੁ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ
ਰਾਜਧ ਅਨ੍ਦ ਖੁਣਖ਼ਬਰੀ ਕੇਲ੍ਸਕੁ ਆਗੇਤਧਾਦ, ਅਦਕਿ ਹਰ ਧਾਵਾਰਾ
ਅਦੂਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਲਤਾ ਦੇਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਮਾਲਤਾਨ. 17 ◊ਆਕਾਸ਼ ਅਦਕਿ
ਪ੃ਥਵੀ ਇਨ ਟਲਸੋਦ ਵਧਵਸਥਾ ਅਨ੍ਦ ਊਂਦ ਬਦ੍ਦੀ ਤਨ ਮਟਿਸੋਰ ਸੇ
ਧਕਕੁਲ ਆਸਾਨ ਆਦ.”

18 ◊“ਜੋ ਧਾਵਾਰਾ ਮਲਸਾ ਤਾਨ ਹਹਿਗ੍ਸ ਤਕ ਛੋਲ ਚਟਿਠੀ ਕੋਟਕੁ
ਦੁਸਰਾ ਸੇ ਮਦਾ ਮਾਲਤਾਨ, ਆਵ ਵਧਭਚਿਅਰ ਮਾਲਤਾਨ, ਅਦਕਿ ਜੋ

◊ 16:13 ੧੬:੧੩ ਮਤਤੀ ੬:੨੯ ◊ 16:16 ੧੬:੧੬ ਮਤਤੀ ੧੧:੧੨,੧੩ ◊ 16:17
੧੬:੧੭ ਮਤਤੀ ੫:੩੮ ◊ 16:18 ੧੬:੧੮ ਮਤਤੀ ੫:੩੨; ੧ ਕੁਰਨਿਥਾ ੧੦:੧੦,੧੧

यावारा हंगि छोळ चट्ठी वळ्त आरूत इन से मदा माळतान,
आव भी व्यभचिर माळतान.”

धनी मंळसा अदकि लाजर

19 “ऊंद धनवान मंळसा ईरोन जो रेशमी धागा अन्द कपळा
अदकि मुलायम कपळा हाकतोगोन अदकि हर रोज सुख-वलिस
देल ईरतोगोन. 20 अदकि लाजर हेसुर नव ऊंद कंगाल मंळसा
घावगोळ देल तुमकु आ धनी मंळसा अन्द दरवाजा मा बटिकु
आगतोगोन, 21 अदकि आव चाहासोन कर्फ धनवान इन मेज
माकळोद बदिद खाना देल तान व्हाट्टा तुम्यान; ईल ताका कर्फ
नायगोळ भी बंदकु आऊन घावगोळी नेकतोगव.”

22 “हंगि आत कर्फ आव गरीब मंळसा सोतोदुन, अदकि
स्वर्गदूतगोळ आऊक वोतकु अब्राहम उन हात्ती पोहचुसदुर.
आव धनवान मंळसा भी सोत्तुन अदकि नळसकु आदुन, 23 अदकि
मृत्यु अन्द दुनया दा आव पीळा दा बदिकु तान कण्णगोळी
नेगदुन, अदकि दुर अब्राहम उन हात्ती लाजर उक नोळदुन.”
24 आग आव कारूकु अंदुन, “हे आप्प अब्राहम, नान मा दया
माळकु लाजर उक कळुबुळ, ताकी आव तान बेळ्ल इन सरि
नीर दा नेनाक्कु नान ल्यालग्या अक ठंडा माळुल, यतकी ना ई
ज्वाला दा तळपुसेतनि.”

25 लेकीन अब्राहम अंदुन, “हे पारा, याद माळ कर्फ नी तान
जीवन दा वळ्लीद वस्तुगोळी कोंड कोंडया, अदकि हांग अच
लाजर बेकार वस्तुगोळी: लेकीन ईग आव ईल सुख ताकोमेत्यान,
अदकि नी तळपुसेतया. 26 ई सब मातगोळी बटिकु नामद अदकि
नीमद न्याडया ऊंद गड्डा ठहरूसकु आग्याद कर्फ जो ईल टु
आप्पाटी नीम हात्ती होगोद चाहास्तार, आंदुर होगसकीदलि;
अदकि ना यावारा अल टु ईपाटी नाम हात्ती बरसकीदलि.”

27 आ धनी मंळसा अंदुन, “रा हे आप्पा अब्राहम, ना नीन
से वनिती माळतीन कर्फ नी लाजर उक नान आप्प उन मान्या

ਕਲੁ, ²⁸ ਯਤਕੀ ਅਲ ਨਾਨ ਅੰਈਦ ਵਾਰਟੁਰ ਆਰ; ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੁੰਦ ਈ ਮਾਤਗੋਲਕਦ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੋਲ੍ਹੁਲ, ਹਾਗੀ ਆਗਬਾਲੁਲ ਕਿ ਆਂਦੂਰ ਭੀ ਈ ਪੀਲਾ ਅਨੰਦ ਜਾਗਾ ਦਾ ਬਰੂਲ.”

²⁹ ਅਵਰਾਹਮ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਨੀਨ ਵਾਰਟੁਰ ਹਾਤਤੀ ਰਾ ਸੂਸਾ ਅਨੰਦ ਨਿਧਿਮ ਅਦਕਿ ਭਵਖਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲਕਦ ਕਤਿਆਗੋਲ ਆਵ ਜੋ ਆਂਦਰੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੋਲਤਾਵ, ਆਂਦੂਰ ਅਦੁਰਦ ਕੇਲ੍ਹੁਲ.” ³⁰ ਆਵ ਅਂਦੁਨ, “ਈਲਾ, ਹੇ ਆਪਪ ਅਵਰਾਹਮ; ਪਰ ਅਗਰ ਧਾਵਾਰਾ ਜਤਿਤਾ ਆਗਕੁ ਆਂਦੂਰ ਹਾਤਤੀ ਹੋਗੁਲ, ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਪਾਪਗੋਲੀ ਮਾਲੋਦ ਬੰਦ ਮਾਲ੍ਹ ਬੁਟਟਾਰ.” ³¹ ਅਵਰਾਹਮ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਜਥੁਂ ਆਂਦੂਰ ਸੂਸਾ ਅਦਕਿ ਭਵਖਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲਕਦ ਕੇਲਾਲੁਰ, ਰਾ ਅਗਰ ਸੋਤਤੁਰ ਦਾ ਟੁ ਧਾਵਾਰਾ ਜਤਿਤਾ ਭੀ ਆਗੁਲ ਤਰੀ ਆਊਂਦ ਮਾਨਸਾਲੁਰ.”

17

ਪਾਪ, ਵਖਿਵਾਸ, ਕਰਤਵ੍ਯ

(ਮਤਤੀ ੧੮:੬, ੭, ੨੧, ੨੨; ਮਰਕੁਸ ੧:੪੨)

¹ ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਈਦ ਰਾ ਆਗੋਦ ਅਚ ਆਦ ਕਿ ਮਲਸਾ ਥਵਾਲਾਸਾ ਮਾਤਗੋਲ ਕਾਰਣ ਪਾਪ ਦਾ ਬਛੁਲ, ਲੇਕੀਨ ਹਾਯ, ਆ ਮਲਸਾ ਮਾ ਧਾਰ ਕਾਰਣ ਪਾਪ ਆਗਤਾਵ! ² ਜੋ ਈ ਸ਼ਧਾਣੇਰ ਦਾ ਟੁ ਧਾਵਾਰਾ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਅਕ ਪਾਪ ਦਾ ਹਾਕਤਾਨ, ਆਊਨ ਸਾਟੀ ਈਦ ਭਲਾ ਆਗਾਈਤ ਕਿ ਚਕਕੀ ਇਨ ਪਟਟਾ ਆਊਨ ਕੁਤਕਧਾ ਦਾ ਹਲਿਗੁਸਕੁ ਆਗਾਈਤ, ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਸਮੁਦਰ ਦਾ ਹਾਕਕੁ ਆਗਾਈਤ.” ³ ✯ਸਚੇਤ ਈਰੀ;

ਅਗਰ “ਨੀਨ ਵਾਰਟ ਅਪਰਾਧ ਮਾਲੁਲ ਰਾ ਆਊਕ ਸਮਯੁਸ, ਅਦਕਿ ਅਗਰ ਪਸਤਾਵਾ ਮਾਲੁਤਾਨ ਰਾ ਆਊਕ ਮਾਫ ਮਾਲ.” ⁴ ਅਗਰ ਹਾਗੁਲ ਤਮਿ ਦਾ ਆਵ ਧੇਲ ਘਨ ਨੀਨ ਖਲਿਅਪ ਪਾਪ ਮਾਲੁਲ ਅਦਕਿ ਧੇਲੁ ਘਨ ਨੀਨ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਅਨੁਲ, ‘ਨਾ ਪਸਤਾਵਾ ਮਾਲੇਤੀਨ,’ ਰਾ ਆਊਕ ਮਾਫ ਮਾਲ.”

ਵਖਿਵਾਸ

✯ 17:3 ੧੭:੩ ਮਤਤੀ ੧੮:੩੫

5 आग प्रेरतिगोळ यीशु से अंदुर, “नाम्‌द वशिवास वाळुस.”

6 परभु अंदुन, “अगर नीमी राई इन बीजा अन्‌द बराबर भी वशिवास ईराईत, रा नीव ई शहतूत इन मारू से अनायदीर कि तान ताना जळ सकट कतिकु समुद्र दा हत्तेग, रा अद नीम आग्या मान्‌स कोमाईत.

वळ्लेव सेवक बन्सी

7 “नीम दा टु हणि याव आन, यारूद दास नांगर जोत्‌सतदिन या म्यांडागोळी आळ्सतदिन, अदकि याग आव कई दा टु बरूल, रा आऊन से अनुल, ‘तुरन्त बंदकु ऊमली कुर?’ **8** नशिचति अच ईला! आव आऊन से ईला अंदान, ‘नान ऊमोर साटी येनारा माळ अदकि अदकि यागासताका ना तनिद-कुडोद माळ कोमालीन, आगासताका नान स्यावा माळ; अदुर बाद्दा नी भी तनिद-कुडोद माळ कोमेत?’ **9** आग्यागोळ्द पालन माळोर साटी येन आव तान दास उक धन्यवाद कोट्टान? **10** ईदा रीतदिल नीव भी याग आ सप्पा क्याल्सागोळी माळ कोंडीर यदुरूद आग्या नीमी कोटकु आगीत, रा अनी, ‘नाव साधारण दास आयेव; जो नामी माळ पायजे ईरोद नाव सरिफ अदा माळदेव.’”

कोढ़ इन हत्त रोगीगोळी चंगा माळोद

11 हणि आत कि यीशु यूशलेम होगाहोती सामरीया अदकि गलील इन न्याड्या टु आग्त होगोन. **12** यातोदारा ऊर दा परवेश माळाहोती आऊक हत्त कोढी लॉकुर सकिदुर जो आऊन से दुर नदिरकु ईरोर. **13** आंदुर धोळ्द आवाज दा कारूकु अंदुर, “हे यीशु, हे स्वामी, नाम मा दया माळ!”

14 यीशु आंदरी नोळकु अंदुन, “होगी, अदकि तान तान इक याजकगोळी तोरसी.”

अदकि होगत-होगत अच आंदुर शुद्ध आगेदुर. **15** आग आंदुर दा टु ऊंद ईद नोळकु कि ना चंगा आगेगनि, ऊँचा आवाज देल परमेश्वर उन बळाई माळतेला वापस बंदुन; **16** अदकि यीशु उन

ਕਾਲਗੋਲ ਮਾ ਬਾਧ ਇਨ ਭਾਰ ਬਦਿਕੁ ਆਊਨ ਧਨ੍ਯਵਾਦ ਮਾਲਲੀ
ਕੁਰਤੁਨ; ਅਦਕਿ ਆਵ ਸਾਮਰੀ ਈਰੋਨ. ¹⁷ ਈਦੁਰ ਮਾ ਧੀਸ਼ੁ ਅੰਦੁਨ, “ਧੇਨ
ਹਤਤੁ ਮੁੰਦਰ ਸ਼ੁਦਧ ਆਗੀਦੀਲ, ਰਾ ਬਾਕ ਆਂਦਰ ਊਮ੍ਬਤ ਧਲ ਆਰ?
¹⁸ ਧੇਨ ਈ ਪਰਦੇਸੀ ਅਕ ਬਟਿਕੁ ਮਾਤ੍ਰ ਧਾਵਾਰਾ ਵਾਪਸ ਬੰਦੀਲ ਜੋ
ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਬਲਾਈ ਮਾਲਾਧਾਰੁਨ?” ¹⁹ ਆਗ ਧੀਸ਼ੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ,
“ਧਦਕੁ ਹੋਟੋਗ; ਨੀਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੀਨੀ ਵਲ੍ਲੀਦ ਮਾਲਧਾਰ.”

ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆਂ ਅਨ੍ਦ ਆਗਮਨ (ਮਤ੍ਤੀ ੨੪:੨੩-੨੮, ੩੭-੪੧)

²⁰ ਧਾਗ ਫਰੀਸੀਗੋਲ ਧੀਸ਼ੁ ਸੇ ਕੇਲ਼ਦੁਰ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆਂ
ਧਾਗ ਬੰਦੀਤ, ਰਾ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦਰੀ ਉਤਤਰ ਕੋਟਣੁ, “ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆਂ
ਦ੃ਖਿਆਂ ਰੂਪ ਦਾ ਬਰਾਲ. ²¹ ਅਦਕਿ ਲੱਕੁਰ ਈਦ ਅਨੀਦਲਿ, ‘ਨੋਲੀ, ਈਲ
ਆਦ, ਧਾ ਅਲ ਆਦ.’ ਧਤਕੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆਂ ਨੀਮ ਨਿਆਡਿਆ
ਆਦ.”

²² ਬਾਕ ਆਵ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਹਾਗਿ ਦਨਿ ਬੰਦਵ, ਧਾਰਦਾ
ਨੀਵ ਮੰਲਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਉਨ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਟੁ ਊਂਦ ਦਨਿ ਇਕ ਨੋਲੋਦ
ਚਾਹਾਸੀਰ, ਅਦਕਿ ਨੀਵ ਨੋਲ ਸਕਤੀਦਲਿ. ²³ ਲੱਕੁਰ ਨੀਮ ਸੇ
ਅੰਦਾਰ, ‘ਨੋਲੀ, ਅਲ ਆਨ!’ ਧਾ ‘ਨੋਲੀ, ਈਲ ਆਨ!’ ਲੇਕੀਨ ਨੀਵ
ਹੋਗਵਾਲੇਤੀਰ ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰਦ ਹਵਿ ਮੀ ਆਗਵਾਲੇਤੀਰ. ²⁴ ਧਤਕੀ
ਹਿਧਾਂਗ ਬਜਿਲੀ ਆਕਾਸ਼ ਇਨ ਊਂਦ ਛੋਰ ਟੁ ਦੁਸਰਾ ਛੋਰ ਤਾਕਾ
ਚਮਕੁਸਤਦ, ਹਿਧਾਂਗ ਅਚ ਮੰਲਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਮੀ ਤਾਨ ਦਨਿ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ
ਆਦਾਨ. ²⁵ ਲੇਕੀਨ ਧਾਧਲਾ ਜੂਰੀ ਆਦ ਕਿ ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਦੁਖ ਨੇਗਦਾਨ,
ਅਦਕਿ ਈ ਸਮਧ ਇਨ ਲੱਕੁਰ ਦਵਾਰਾ ਆਊਕ ਤੁਚਛ ਠਹਰੁਸਕੁ ਆਦੀਤ.
²⁶ ਹਿਧਾਂਗ ਨੂਹ ਅਨ੍ਦ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਆਗੀਤ, ਹਿਧਾਂਗ ਅਚ ਮੰਲਸਾ ਅਨ
ਪਾਰ ਉਨ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਮੀ ਆਦੀਤ. ²⁷ ਧਾਤਾ ਦਨਿ ਤਾਕਾ ਨੂਹ ਜਹਾਜ
ਮਾ ਧੇਰੀਦਲਿ, ਆ ਦਨਿ ਤਾਕਾ ਲੱਕੁਰ ਤਨਿਓਰ-ਕੁਡੋਰ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੁਰ
ਦਾ ਮਦਾ ਆਗਤੋਗੋਵ. ਆਗ ਨੀਰ ਇਨ ਬਾਲ ਬੰਦਕੁ ਆ ਸਥ ਮੁੰਦਰੀ
ਨਾਸ਼ ਮਾਲਤ. ²⁸ ਅਦਕਿ ਹਿਧਾਂਗ ਲੂਤ ਇਨ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਆਗੀਤ ਕਿ
ਲੱਕੁਰ ਤਨਿਓਰ-ਕੁਡੋਰ, ਲੇਨ-ਦੇਨ ਮਾਲੋਰ, ਮਾਰ੍ਹ ਹਚੋਰ ਅਦਕਿ ਮਾਨਨਾ

ਮਾਲ਼ਤੋਗੇਰ; ²⁹ ਲੇਕੀਨ ਧਾਰਾ ਦਿਸ਼ੀ ਲੂਤ ਸਦੋਮ ਟੁ ਹੋਟਟੁਨ, ਆ ਦਿਸ਼ੀ ਬੇਕਕੀ ਅਦਕਿ ਗਨਘਕ ਆਕਾਸ਼ ਟੁ ਬਰਸੁਸ਼ਤ ਅਦਕਿ ਸਬ ਮੁੰਦਰੀ ਨਾਸ਼ ਮਾਲ਼ ਬੁਕ੍ਤ. ³⁰ ਮੰਲਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਆਗੋਦ ਦਿਸ਼ੀ ਮੀ ਹਾਗਿ ਅਚ ਆਦੀਤ.”

³¹ \triangleleft “ਆ ਦਿਸ਼ੀ ਜੋ ਮਾਨਨਾ ਅਨਦ ਆਲਾ ਮਾ ਈਤਤਾਨ ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸਾਮਾਨ ਮਾਨ੍ਯਾ ਈਤਤੀਤ, ਆਵ ਅਦਰੀ ਨੇਗੁਲੀ ਈਲੁਬਾਲੁਲ; ਅਦਕਿ ਹਾਂਗ ਅਚ ਜੋ ਕੇਈ ਦਾ ਆਨ ਆਵ ਵਾਪਸ ਮਾਨ੍ਨੀ ਹੋਗਬਾਲੁਲ. ³² ਲੂਤ ਇਨ ਹਾਗਿਸ ਤਕ ਯਾਦ ਈਂਟੀ! ³³ \triangleleft ਜੋ ਧਾਰਾ ਤਾਨ ਜੀਵ ਊਲਸੋਦ ਚਾਹਾਸ਼ਧਾਨ ਆਵ ਅਦਰੀ ਖੋਊਸ਼ਧਾਨ, ਅਦਕਿ ਜੋ ਧਾਰਾ ਅਦਰੀ ਖੋਊਸ਼ਧਾਨ ਆਵ ਅਦਰੀ ਊਲਸ਼ਧਾਨ. ³⁴ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ, ਆ ਈਲਕ ਇਕ ਧੇਫ਼ਦ ਮੰਲਸਾ ਊਂਦ ਵਹਰਸ ਮਾ ਮਾਗਿਤ ਈਤਤਾਰ; ਊਂਦ ਤਾਕੋਮਕੁ ਆਦਾਨ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਬਟਿਕੁ ਆਦਾਨ. ³⁵ ਧੇਫ਼ਦ ਆਰਤੇਰ ਊਂਦ ਸਾਂਗੁਲ ਜਾਤਾ ਦਾ ਪੀਸੁਸਤੇਲਾ ਈਤਤਾਰ, ਊਂਦ ਤਾਕੋਮਕੁ ਆਦਾਰ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਬਟਿਕੁ ਆਦਾਰ. ³⁶ ਧੇਫ਼ਦ ਮੁੰਦੁਰ ਕੇਈ ਦਾ ਈਤਤਾਰ, ਊਂਦ ਤਾਕੋਮਕੁ ਆਦਾਨ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਬਟਿਕੁ ਆਦਾਨ*.”

³⁷ ਈਦ ਕੇਲ਼ਕੁ ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਸੇ ਕੇਲ਼ਦੂਰ, “ਹੇ ਪਰਮੁ ਈਦ ਧਲ ਆਦੀਤ?” ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਧਲ ਲਾਸ਼ ਬਦਿਕੁ ਆਦ, ਅਲ ਗੀਧਾਲ ਜਮਾ ਆਦਵ.”

18

ਨਾਨਾ ਨਾਨਾ ਅਦਕਿ ਰਾਂਡਧਾ ਆਰਤ ਇਨ ਉਦਾਹਰਣ

¹ ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਇਦੂਰ ਬਾਰਾ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਰਾਰਥਨਾ ਮਾਲ਼ ਪਾਧਯੇ ਅਦਕਿ ਹਮਿਮਤ ਈਲਾ ਬਲਿ ਪਾਧਯੇ, ਹਾਗਿ ਉਦਾਹਰਣ ਅਂਦੁਨ: ² “ਧਾਰਾ ਨਗਰ ਦਾ ਊਂਦ ਨਾਨਾ ਈਰਤੋਗੋਨ, ਜੋ ਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸੇ ਅੰਜਤੋਗੋਨ ਅਦਕਿ ਨਾ ਧਾਰੋਵਾਰਾ ਮੰਲਸਾ ਅਨਦ ਪਰਵਾ ਮਾਲ਼ਤੋਗੋਨ. ³ ਅਦਾ ਨਗਰ ਦਾ ਊਂਦ ਰਾਂਡਧਾ ਮੀ ਈਰਤੋਗੋਰ, ਜੋ

\diamond 17:31 ੧੭:੩੧ ਮਤਤੀ ੨੯:੧੭,੧੮; ਸਰਕੁਸ ੧੩:੨੫,੨੬ \diamond 17:33 ੧੭:੩੩ ਮਤਤੀ ੧੦:੩੯; ੧੬:੨੫; ਸਰਕੁਸ ੮:੩੫; ਲੂਕਾ ੧:੨੯; ਧੂਹਨਨਾ ੧੨:੨੫ * 17:36 ੧੭:੩੬ ਈਦ ਵਚਨ ਹਾਲੋਦ ਸ਼ਾਸਤਰ ਲੇਖ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਹੈਲੋਚ.

ਆਉਨ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦ-ਬੰਦਕੁ ਅਨਤੋਗੋਰ, ‘ਨਾਂਦ ਨਿਆਧ ਮਾਲਕੁ ਨਾਨੀ ਆਰੋਪੀ ਦੇਲ ਊਛਲਸ.’⁴ ਥਵਾਲ਼ਾਸਾ ਸਮਯ ਤਾਕਾ ਰਾ ਆਵ ਮਾਨਸਦਿਲਿ ਲੇਕੀਨ ਆਖਰੀ ਦਾ ਆਵ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਅੰਦੁਨ, ‘ਧਰਕੀ ਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸੇ ਅੰਜਤੀਨ, ਅਦਕਿ ਨਾ ਮਲਚਸਾਗੋਲਕਦ ਧੇਨਾਰਾ ਪਰਵਾ ਮਾਲਤੀਨ; ⁵ ਤਰੀ ਈ ਰਾਂਡਿਆ ਨਾਨੀ ਸਤਸੁਤੇਲਾ ਈਰਤਾਰ, ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਨਾ ਆਕਨਿ ਨਿਆਧ ਮਾਲਾਈਨ, ਈਦਾਰਾ ਹਾਂਗਿ ਆਗਬਾਲੁਲ ਕਿ ਘਲੀ-ਘਲੀ ਬੰਦਕੁ ਅਨ੍ਤ ਦਾ ਨਾਂਦ ਸੁਗ੍ਗ ਦਾ ਦਮ ਮਾਲੁਲ.’”

⁶ ਪ੍ਰਭੂ ਅੰਦੁਨ, “ਕੋਈ, ਈਵ ਨਿਆਧੀ ਧੇਨ ਅਨਤਾਨ? ⁷ ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਧੇਨ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਾਨ ਨਵਿਲੁਸਦ ਲੱਕੁਰਦ ਨਿਆਧ ਮਾਲਤੀਦੀਲ, ਜੋ ਈਲਕ-ਹਾਗੁਲ ਮਦਤ ਸਾਠੀ ਵਰਲਤ ਈਰਤਾਰ? ਧੇਨ ਆਵ ਆਂਦੁਰਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਸਮਧ ਮਾਲਧਿਆਨ? ⁸ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ, ਆਵ ਤੁਰਨਤ ਆਂਦੁਰਦ ਨਿਆਧ ਮਾਲਧਿਆਨ. ਤਰੀ ਮਲਚਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਧਾਗ ਬੰਦਾਨ, ਰਾ ਧੇਨ ਆਵ ਪ੍ਰਥਮੀ ਮਾ ਵਣਿਵਾਸ ਨੋਲਧਿਆਨ?”

ਫਰੀਸੀ ਅਦਕਿ ਕਰ ਤਾਕੋਮਾਵਾਲਾ ਅਨ੍ਦ ਉਦਾਹਰਣ

⁹ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਜੋ ਤਾਨ ਮਧਾਕੁਚ ਭਰੋਸਾ ਈਟਤੋਗੋਰ, ਕਿ ਨਾਵ ਨਿਆਧੀ ਆਧੇਵ, ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾਗੋਲੀ ਤੁਚਛ ਜਾਨਸਤੋਗੋਰ, ਈਦ ਉਦਾਹਰਣ ਅੰਦੁਨ: ¹⁰ “ਧੇਢ ਮਲਚਸਾ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਨਾ ਮਾਲੋਰ ਸਾਠੀ ਹੋਦੁਰ; ਊਂਦ ਫਰੀਸੀ ਈਰੋਨ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਕਰ ਤਾਕੋਮਾਵਾਲਾ.”

¹¹ ਫਰੀਸੀ ਨੀਦੁਰਕੁ ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਈਦ ਪ੍ਰਾਈਨਾ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ, “ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਨਾ ਅਪਮਾਨ ਧਨਿਧਵਾਦ ਮਾਲਤੀਨ ਕਿ ਨਾ ਦੁਸਰਾ ਮਲਚਸਾਗੋਲਕਦ ਧਾਈ ਲੋਭੀ, ਬਧਮਾਨ ਅਦਕਿ ਵਧਮਚਿਾਰੀ ਹੈਲੇਚ, ਅਦਕਿ ਈ ਕਰ ਤਾਕੋਮਾਵਾਲਾ ਅਨ੍ਦ ਧਾਈ ਭੀ ਹੈਲੇਚ. ¹² ਨਾ ਹਪਤਾ ਦਾ ਧੇਢ ਗਣ ਉਪਾਸ ਈਟਤੀਨ; ਨਾ ਤਾਨ ਸਪ੍ਰਾ ਕਮਾਈ ਇਨ ਦਸਵਾ ਹਸਿਸਾ ਭੀ ਕੋਲਤੀਨ.”

¹³ “ਲੇਕੀਨ ਕਰ ਤਾਕੋਮਾਵਾਲਾ ਦੁਰ ਨੀਦੁਰਕੁ, ਸਵਰਗ ਦੀ ਕਣਣਗੋਲੀ ਨੇਗੋਦ ਭੀ ਚਾਹਾਸੀਦਲਿ, ਤਲਟਾ ਤਾਨ ਧਾਦਦਾ ਪਟਿਸ-ਪਟਿਸਕੁ ਅੰਦੁਨ, ‘ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਨਾ ਪਾਪੀ ਮਲਚਸਾ ਮਾ ਦਧਾ ਮਾਲ!’

14 द्वारा नीम से अनतीन कर्ता आव दुसरा आलच, लेकिन ईवा कर ताकोमावाळा मंळसा न्यायी ठहरूसकु आदुन अदकि तान माननी होदुन; यतकी जो यावारा तान तान इक महान माळ्यान, आव नम्र माळ्कु आदान; अदकि जो तान तान इक नम्र माळ्यान, आव महान माळ्कु आदान.”

चकिर इक आशरिवाद

(मत्ती १०:२३-२५; मरकुस १०:२३-२६)

15 बाक लौकुर तान चकिरी भी आऊन हात्ती तरली कुरतुर कर्ता आव आंदुर मा कय ईटुल; लेकिन चेलागोळ नोळकु आंदरी चलिलासली कुरतुर. 16 यीशु चकिरी हात्ती कारूकु अंदुन, “चकिरी नान हात्ती बरगोळी, अदकि आंदरी मना माळबाळी: यतकी परमेश्वर उन राज्य आंदुर्द अच घाई आद. 17 ना नीम से खरा अनतीन कर्ता जो यावारा परमेश्वर उन राज्य अक चण्ड उन घाई ग्रहण माळतीदील आव अदुर्दा यागलु प्रवेश माळ सकतीदलि.”

धनी मंळसा अदकि अनन्त जीवन

(मत्ती १०:२६-३०; मरकुस १०:२७-३१)

18 ऊंद यहूदी अधकारी यीशु से केळदुन, “हे वळ्लीद गुरु, अनन्त जीवन इन अधकारी आगोर साटी ना येन माळाईन?”

19 यीशु आऊन से अंदुन, “नी नानी वळ्लीद येती अनत्या? याऊ वळ्लीद हैलेच, सरिफ ऊंद, मतलब परमेश्वर उक बटिकु याऊ वळ्लीद हैलेच. 20 नी आग्यागोळी रा जानसत्याः ‘व्यभचिर माळबाळी, यारीकु कोन्न बाळी, अदकि काळ्लपनी माळबाळी, यारदु खवाटा कोळबाळी, तान आपप अदकि तान मोय इन आदर माळी.’”

21 यहूदी अधकारी अंदुन, “ना रा ई सप्पा आग्यागोळी स्याणपणी टु अच मानसतेला बंदीन.”

◇ 18:14 १८:१४ मत्ती २३:१२; लूका १४:११

22 ਈਦ ਕੇਲ਼ਕੁ ਧੀਸ਼ੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੀਨ ਦਾ ਈਗ ਭੀ ਅਦਕਿ ਊਂਕ ਮਾਤ ਮਾਠੋਦ ਆਦ, ਤਾਨ ਸਬ ਧੇਨਾਰਾ ਮਾਰਕੁ ਕਂਗਾਲਗੋਲ ਦਾ ਵਾਟਸ ਬੁਲ; ਨੀਨੀ ਸੁਵਰਾਗ ਦਾ ਧਨ ਸਕਿਕੀਤ, ਅਦਕਿ ਬੰਦਕੁ ਨਾਨ ਹਦਿ ਆਗੇਗ.” **23** ਆਵ ਈਦ ਕੇਲ਼ਕੁ ਹਾਪਾਲ ਉਦਾਸ ਆਦੁਨ, ਧਰਕੀ ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਧਨੀ ਈਰੋਨ.

24 ਧੀਸ਼ੁ ਆਊਕ ਨੋਲਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਧਨਵਾਨਗੋਲਦ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਮਾਠੋਦ ਧਾਟ ਕਠਨਿ ਆਦ! **25** ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆ ਦਾ ਧਨਵਾਨਗੋਲ ਸਾਟੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਮਾਲਦੁਰ ਦੇਲ ਊੱਟ ਇਨ ਮੁਗਗ ਦਾ ਟੁ ਚੁਜੀ ਹੋਟਬੁਲੋਦ ਆਸਾਨ ਆਦ.”

26 ਈਦੂਰ ਮਾ ਕੇਲਾਵਾਲੇਰ ਅੰਦੁਰ, “ਰਾ ਬਾਕ ਧਾਰਦ ਉਦਖਾਰ ਆਗ ਸਕਤਦ?”

27 ਧੀਸ਼ੁ ਅੰਦੁਨ, “ਜੋ ਮੰਲਸਾ ਅਨਵ ਸਾਟੀ ਅਸੰਭਵ ਆਦ, ਅਦ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਸਾਟੀ ਸੰਭਵ ਆਦ.”

28 ਪਤਰਸ ਅੰਦੁਨ, “ਨੋਲ, ਨਾਵ ਰਾ ਮਾਨਨ-ਮਾਰ ਬਟਿਕੁ ਨੀਨ ਹਦਿ ਆਗੇਗੇਵ.”

29 ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਖਰਾ ਮਾਤਾਲਤੀਨ ਕਿ ਹਾਗਿ ਧਾਊ ਹੈਲੇਚ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿਆ ਅਨਵ ਸਾਟੀ ਮਾਨਨ ਮਾਰ, ਧਾ ਹਾਗਿਸ, ਧਾ ਵਾਰਟੂਰ, ਧਾ ਮੋਯ-ਆਪ੍ਪ, ਧਾ ਚਕਿਓਰ ਚਲਿਗੇਰ ਬਟਿ ਬੁਟੀਦਾਨ; **30** ਧਾਊਕ ਈ ਸਮਧ ਹਾਪਾਲ ਧਕਕੁਲ ਅਦਕਿ ਬਰਾਵਾਲਾ ਧੁਗ ਦਾ ਅਨਨਤ ਜੀਵਨ ਸਕਤੀਦਲਿ ਹਾਗਿ ਧਾਊ ਹੈਲੇਚ.”

ਤਾਨ ਸਾਧੋਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਤਸਿਰਾ ਭਵ਷ਿਧਿਵਾਣੀ

(ਮਤ੍ਤੀ ੨੦:੧੭-੧੯; ਮਰਕੁਸ ੧੦:੩੨-੩੪)

31 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਹਨੈਲ ਚੇਲਾਗੋਲੀ ਬਾਜੁ ਦਾ ਵੋਤਕੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੋਲੀ, ਨਾਵ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਇਕ ਹੋਗਤੇਵ, ਅਦਕਿ ਧਾਸ ਮਾਤਗੋਲ ਮੰਲਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਉਨ ਸਾਟੀ ਭਵ਷ਿਧਿਵਕਤਾਗੋਲ ਦਵਾਰਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਗਯਾਵ, ਅਵ ਸਪ੍ਪਾ ਪੁਰਾ ਆਦਵ. **32** ਧਰਕੀ ਆਵ ਗੈਰਧੂਦੀਗੋਲ ਕਿ ਦਾ ਸੋਪਸਕੁ ਆਦਾਨ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਆਊਕ ਮਜ਼ਿਆਕ ਦਾ ਹਾਰਸ਼ਧਾਰ; ਅਦਕਿ ਆਊਂਦ ਅਪਮਾਨ ਮਾਲਧਾਰ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਮਾ

ऊगळ्यार, ३३ अदकि आऊक क्वाळा बळदार, अदकि घात माळ्यार; अदकि आव तसिरा दशी जतिता आदान.”

३४ पर चेलागोळी ई मातगोळ दा टु जो यीशु अंदिन यातोदु मात उमसीदलि; अदकि ई मात आंदुर से होचकु ईत्त, अदकि जो अंदकु आगीत अद आंदुरद समझा दा बंददील.

कुद्ध भखिरी इक दृष्टीदान

(मत्ती २०:२९-३४; मरकुस १०:४६-५२)

३५ याग यीशु यरीहो अन्द हात्ती पोहचुसदुन, रा ऊंद कुद्ध मंळसा सळक इन कनिरा मा कुरतकु भीख बैळोन. ३६ आव लॉकुरूद भीळ इन नळोद आवाज केळकु केळली कुरतुन, “ईद येन आगेत्याद?”

३७ आंदुर आऊक हेळदुर, “यीशु नासरी होगेत्यान.”

३८ आग आव कारूकु अंदुन, “हे यीशु, दाऊद उन औलाद, नान मा दया माळ!”

३९ जो मुंद मुंद होगोर, आंदुर आऊक दनकुसली कुरतुर कि आव सुंगा ईरूल; लेकीन आव अदकि जोर से चलिलासली कुरतुन, “हे दाऊद उन औलाद नान मा दया माळ!”

४० आग यीशु नीदुरकु आग्या कोट्टुन कि आ कुद्ध मंळसा अक नान हात्ती तरी, अदकि याग आव हात्ती बंदुन रा आव आऊन से केळदुन, ४१ “नी येन चाहासतया कर्ना नीन साटी माळाईन?”

आव अंदुन, “हे परभु, ईद कि ना मातृत नोळली हत्तुल.”

४२ यीशु आऊन से अंदुन, “नोळली हत्तुत; नीन वशिवास नीनी वळ्लीद माळबुटाद.”

४३ आग आव तुरन्त नोळली कुरतुन अदकि परमेश्वर उन बळाई माळतेला आऊन हदि आगेदुन; अदकि सप्पा लॉकुर नोळकु परमेश्वर उन स्तुतमाळदुर.

1 यीशु यरीहो दा प्रवेश माळकु होगोन. **2** अल जक्कर्ड हेसुर ईनव ऊंद मंळसा ईरोन जो कर ताकोमावाळेर प्रधान ईरोन अदकि धनी ईरोन. **3** आव यीशु अक नोळोद चाहासोन कि आव याव हुन. लेकीन भीळ इन कारण नोळ ईला सकोन, यतकी आव गुड्ड ईरोन. **4** आग आऊक नोळोर साटी आव मुंद ओळकु ऊंद उम्बर इन माएर मा येरेदुन, यतकी यीशु अदा हादी देल होगावाळा ईरोन. **5** याग यीशु आ जागा पोहचुसदुन, रा म्याकुच दृष्टी माळकु आऊन से अंदुन, “हे जक्कर्ड, झट से ल्यालमा ईळ्कु बर; यतकी ईंद नानी नीन मान्या ईरोद जरूरी आद.”

6 आव तुरन्त ईळ्कु खुशी देल आऊंद स्वागत माळदुन.

7 ईंद नोळकु सप्पा लाकुर कुळकुळुस्कु अनली कुरतुर, “आव रा ऊंद पापी मंळसा अन मान्या पाऊना बन्सकु ईळदान.”

8 जक्कर्ड नीदुरकु प्रभु से अंदुन, “हे प्रभु, नोळ, ना तान आर्धा सम्पत्ति कंगालगोळी कोळतीन, अदकि अगर यारदारा येनारा भी अन्याय माळकु ताकोम कोडीन रा अदरी नाकगुना वापस माळ बुळतीन.”

9 आग यीशु आऊन से अंदुन, “ईंद ई मान्या उद्धार बंदान, इदुरसाटी किईव भी अब्राहम उन ऊंद औलाद हुन. **10** ◊यतकी मंळसा अन पार जो काळ्दोग्यार आंदरी हुँदूसली अदकि आंदुर उद्धार माळली बंदान.”

हत्त व्हान्ना नव सक्किगोळ्द उदाहरण (मत्ती २५:१४-३०)

11 याग आंदुर ई मातगोळी केळोर, रा यीशु उन उदाहरण अंदुन, इदुरसाटी कि आव यरूशलेम इन हात्ती ईरोन, अदकि आंदुर सम्सतोगोर कि परमेश्वर उन राज्य प्रगट आगोद आद.

12 इदुरसाटी आव अंदुन, “ऊंद धोळ पद इन मंळसा दुर राज्य दा होदुन ताकी राजपद हासलि माळकु बर सकुल. **13** आव तान

दासगोळ दा टु हत्त मुंदुर इक कारूकु आंदरी हत्त वहानना अन्द सकिका कोट्टुन अदकि आंदुर से अंदुन, ‘नांद वापस बरासताका ताका लेन देन माळेतीर.’ 14 लेकीन आऊन खुद इन लॉकुर आऊन से दुश्मनी ईटतोगोर, अदकि आऊन हवि स्वरूगदूतगोळ द्वारा खबर कळुदुर, ‘नाव चाहसालेव कईव नाम मा राज्य माळुल.’”

15 “याग आव राजपद हासलि माळकु बंदुन, रा हणि आत कि आव तान दासगोळी यारी वहानना अन्द सकिका कोटीदुन, तान हात्ती कारसदुन ताकी आऊक मालूम नळुल कर्त्त आंदुर लेन देन देल येन-येन कमुसदुर. 16 आग पयला दास बंदकु अंदुन, हे स्वामी, नीन वहानना अन्द सकिका देल ना मात्त हत्त वहानना नव सकिका कमुसीन.” 17 आव आऊन से अंदुन, ‘शाबास, हे वळ्लेव अदकि वशिवासयोग्य दास! नी हापाळ अच गोरत दा वशिवासलायक होट्ट ईंग हत्त नगरगोळ मा अधकिर ईंट.’ 18 दुसरा दास बंदकु अंदुन, ‘हे स्वामी, नीन सकिका देल अईद मात्त सकिका कमुसीन.’ 19 स्वामी आऊन से भी अंदुन, ‘नी भी अईद नगरगोळ मा अधकिर ईंट.’”

20 तसिरा बंदकु अंदुन, ‘हे स्वामी, नोळ नीन सकिका ईद हुन, यदरी ना कपळा अन्द तुकळा दा कटकु ईटदीन. 21 यतकी नी कठोर मळसा आय, इदुरसाटी ना नीन से अंजतोगीनः जो नी ईटीदील अदरी नेगु कोमत्या, अदकि जो नी बोऊसीदलि, अदरी भी कळ्द बुळत्या.” 22 आव आऊन से अंदुन, “हे दुष्ट दास, ना नीन आवाज देल अच नीनी दोषी ठहरूसतीन. नी नानी अरूतोग्या कि कठोर मळसा आईन, जो ना ईटीदील अदरी नेगु कोमतीन, अदकि जो ना बोऊसीदलि अदरी कळ्द बुळतीन; 23 रा नी नान सकिका सावकार उन हात्ती येती ईंट कोडीदलि कर्त्त ना बंदकु ब्याज समेत ताकोम कोमयदीन?””

24 अदकि जो लॉकुर हात्ती नीदुरकु ईरोर, आव आंदुर से अंदुन, “अद सकिका आऊन से ताकोमकोमी, अदकि यारद हात्ती हत्त

ਵਹਾਨਨਾ ਨਵ ਸਕਿਕਾ ਆਵ ਆਊਕ ਕੋਟਟ ਬੁਲੀ।” 25 ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਦੂਰ, “ਹੇ ਸ਼ਵਾਮੀ, ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਰਾ ਪਯਲੇ ਟੁ ਅਚ ਹਤਤ ਸਕਿਕਾਗੋਲ ਆਵ।” 26 ◊“ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿਧਾਰਦ ਹਾਤਤੀ ਆਦ, ਆਊਕ ਮਾਤਤ ਕੋਟਕੁ ਆਦੀਤ; ਅਦਕਿ ਧਾਰ ਹਾਤਤੀ ਹੈਲੇਚ, ਆਊਨ ਸੇ ਅਦ ਭੀ ਜੋ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਆਦ ਤਾਕੋਮਕੁ ਆਦੀਤ। 27 ◊ਲੋਕੀਨ ਨਾਨੌਰ ਆ ਦੁਸ਼ਮਨਗੋਲ ਜੋ ਈਲਾ ਚਾਹਾਸੋਰ ਕਿਨਾ ਆਂਦੂਰ ਮਾ ਰਾਜਿ ਮਾਲਾਈਨ, ਆਂਦਰੀ ਈਲ ਤਨਕੁ ਨਾਨ ਮੁੰਦ ਘਾਤ ਮਾਲੀ।”

ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਦਾ ਵਜਿਧ ਪ੍ਰਵੇਸ਼

(ਮਤਤੀ ੨੧:੧-੧੧; ਮਰਕੁਸ ੧੧:੧-੧੧; ਧੂਹਨਨਾ ੧੨:੧੨-੧੯)

28 ਈਵ ਮਾਤਗੋਲੀ ਅਂਦਕੁ ਧੀਅਣ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਇਨ ਦੀ ਆਂਦੂਰ ਮੁੰਦ ਮੁੰਦ ਨਲਦੁਨ। 29 ਧਾਗ ਆਵ ਜੈਤੂਨ ਹੇਸੂਰ ਇਨ ਪਹਾਲ ਮਾ ਬੈਤਫਗੇ ਅਦਕਿ ਬੈਤਨਿਧਿਆਹ ਅਨ ਹਾਤਤੀ ਪੋਹਚੁਸਦੁਨ, ਰਾ ਆਵ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਦਾ ਟੁ ਧੇਢਹ ਮੁੰਦਰੀ ਈਦ ਅਨਕੁ ਕਲੁਦੁਨ, 30 “ਮੁੰਦਲੋਦ ਊਰ ਦਾ ਹੋਗੀ; ਅਦਕਿ ਅਲ ਹੋਗ੍ਰਤ ਅਚ ਊਂਦ ਗਧਾ ਅਨਦ ਪਾਡ਼ਡਾ ਧਦੁਰ ਮਾ ਧਾਊ ਧਾਗਲੁ ਸਵਾਰ ਆਗੀਦੀਲ, ਕਟਕੁ ਨੀਮੀ ਸਕਿਕੀਤ, ਅਦਰੀ ਖੋਲਸਕੁ ਤਰੀ। 31 ਅਗਰ ਧਾਵਾਰਾ ਨੀਮ ਸੇ ਕੋਲ੍ਧਾਨ ਕਿ ਧੇਤੀ ਖੋਲਸਤੀਰ, ਰਾ ਈਦ ਅਂਦ ਬੁਲੇਤੀਰ ਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਕ ਇਦੁਰਦ ਪ੍ਰਥਾਵਨ ਆਦ।”

32 ਜੋ ਕਲੁਕੁ ਆਗੀਦੂਰ, ਆਂਦੂਰ ਹੋਗਕੁ ਹਹਾਂਗ ਧੀਅਣ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਂਦਦੁਨ, ਹਾਂਗ ਅਚ ਨੋਲਦੂਰ। 33 ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਗਧਾ ਅਨਦ ਪਾਡ਼ਡਾ ਅਕ ਖੋਲਸੋਰ, ਰਾ ਗਧਾ ਅਨਦ ਮਾਲਕਿ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਕੋਲ੍ਹਦੁਨ, “ਈ ਪਾਡ਼ਡਾ ਅਕ ਧੇਤੀ ਖੋਲਸਤੀਰ?”

34 ਆਂਦੂਰ ਅਂਦੂਰ, “ਪ੍ਰਭੁ ਉਕ ਈਦੁਰਦ ਜਰਵਤ ਆਦ।” 35 ਆਂਦੂਰ ਅਦਰੀ ਧੀਅਣ ਉਨ ਹਾਤਤੀ ਤੰਦੂਰ, ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਕਪਲ਼ਾ ਆ ਪਾਡ਼ਡਾ ਮਾ ਹਾਕਕੁ ਧੀਅਣ ਉਕ ਅਦੂਰ ਮਾ ਕੁੱਸ ਬੁਟੂਰ। 36 ਧਾਗ ਆਵ ਹੋਗੋਨ, ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਤਾਨ ਕਪਲ਼ਾ ਹਾਦੀ ਮਾ ਹਾਸਤੇਲਾ ਹੋਗਤੋਗੋਰ।

◊ 19:26 ੧੯:੨੬ ਮਤਤੀ ੧੩:੧੨; ਮਰਕੁਸ ੪:੨੫; ਲੂਕਾ ੮:੧੬ ◊ 19:27 ੧੯:੨੭
ਮਤਤੀ ੨੫:੧੪-੩੦

37 हातती बरतेला याग आव जैतून पहाळ इन ढलान मा
पोहचुसदुन, रा चेलागोळ्द सप्पा मंडली आ सप्पा सामरथ्य
अन्द क्यालूसागोळ्द कारण जो आंदुर नोळीदुर, खुश आगकु
धोळ्द आवाज देल परमेश्वर उन सृतुति माळली हतदुरः
38 “परमेश्वर आ राजा अक आशीष कोळुल, जो प्रभु अन हेसुर
देल बरतान! स्वरंग दा शांती अदकि आकाश मंडल दा महमिं
आगुल!”

39 आग भीळ दा टु येनारा फरीसी आऊन से अनली कुरतुर, “हे
गुरु, तान चेलागोळी आग्या कोटकु दनकुस.”

40 आव उत्तर कोट्दुन, “ना नीम से अनतीन, अगर इंदुर सुंगा
ईत्तुर रा कल्ल चलिकासली हततेव.”

यूरशलेम इन साटी वलिअप

41 “याग आव हातती बंदुन रा नगर इक नोळकु अदुर मा
वर्लदुन **42** अदकि अंदुन, अगर नी, ईंद इन दशी शांती नव
मातगोळ जान्स कोमाईद, रा याट वळ्लीद आगेगाईत, लेकीन
ईंग अव नीन कण्ण इन हातती टु गुप्त ईटकु आगेग्याव.
43 यतकी अव दनि नीन मा बंदव कर्नीन से दुशमनी ईटावाळेर
मोरचा कटकु नीनी घेर्स कोडार, अदकि नाकु दी टु नीनी वत्त
बुट्टार; **44** अदकि नीनी अदकि नीन चकिओरगोळी जो नीन दा
आर, मुण्ण दा मलिस्यार, अदकि नीन दा ऊंद कल्ल मा दुसरा
कल्ल भी बळितीदील; यतकी परमेश्वर नीमी ऊळसली बंदीदुन
ई समय इक नीव अरतीदलि.”

मंदरि टु व्यापारीगोळ्द तेगुकु आगोद

(मत्ती २१:१२-१७; मरकुस ११:१५-१९; यूहन्ना २:१३-२२)

45 आग यीशु मंदरि दा होगकु व्यापारीगोळी व्हार्या तेगुली
कुरतुन, **46** अदकि परमेश्वर अनतान, “शास्त्र दा लखिसकु आद,
नान मानना प्रारथना अन्द मानना आदीत,’ लेकीन नीव अदरी
डाकूगोळ्द हड्डा माळ बुट्टीर.”

47 ☆ਧੀਸ਼ੁ ਰੋਜ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਾਲਤੋਗੋਨ; ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਅਦਕਿ ਨਿਧਿਮ ਇਨ ਗੁਰੂ ਅਦਕਿ ਲੱਕੁਰਦ ਪ੍ਰਮੁਖ ਆਤਕ ਕੋਨੋਦ ਚਾਹਾਸੋਰ. **48** ਲੇਕੀਨ ਧਾਤੁ ਉਪਾਧ ਤੇਗੁ ਸਕਦਿਲ ਕਿ ਈਵ ਧਾਤਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਲੇਵ, ਧਤਕੀ ਸਪ੍ਸਾ ਲੱਕੁਰ ਬਲਾ ਚਾਹ ਦੇਲ ਆਤਂਦ ਕੇਛਤੋਗੋਰ.

20

ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਅਧਕਾਰ ਮਾ ਪ੍ਰਣਨ

(ਮਤਤੀ ੨੧:੨੩-੨੭; ਮਰਕੂਸ ੧੧:੨੭-੩੩)

1 ਊਂਦ ਦਿੱਥੀ ਹਾਂਗ ਆਤ ਕਿਧਾਗ ਧੀਸ਼ੁ ਮੰਦਰਿ ਦਾ ਲੱਕੁਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋਲੋਨ ਅਦਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਦੀ ਕੇਛਲੋਨ, ਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਜਕ ਅਦਕਿ ਨਿਧਿਮ ਇਨ ਗੁਰੂ, ਪੁਰਨਿਆਗੋਲਦ ਸਾਂਗੁਲ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਨਦਿਰਦੁਰ; **2** ਅਦਕਿ ਅਨਲੀ ਹਤਦੁਰ, “ਨਾਮੀ ਹੇਲ, ਨੀ ਈ ਕਿਧਾਲਸਾਗੋਲੀ ਧਾਤਾ ਅਧਕਾਰ ਦੇਲ ਮਾਲਤਾ, ਅਦਕਿ ਆਵ ਧਾਵ ਹੁਨ ਧਾਵ ਨੀਨੀ ਈਦ ਅਧਕਾਰ ਕੋਟਾਨ?”

3 ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦਰੀ ਤਤਤਰ ਕੋਟਦੁਨ, “ਨਾ ਮੀ ਨੀਮ ਸੇ ਊਂਦ ਸਵਾਲ ਕੇਛਤੀਨ; ਨਾਨੀ ਹੇਲੀ **4** ਧੂਹਨਨਾ ਅਕ ਬਪਤਸਿਮਾ ਕੋਲੋਦ ਅਧਕਾਰ ਸ਼ਵਰਾਂ ਦੀ ਟੁ ਈਰੋਦ ਧਾ ਮਲਸਾਗੋਲ ਦੀ ਟੁ ਈਰੋਦ?”

5 “ਆਗ ਆਂਦੁਰ ਆਪਸ ਦਾ ਚਰਚਾ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਰ, ਨਾਵ ਧੇਨ ਅੰਦੇਵ, ਅਗਰ ਸ਼ਵਰਾਂ ਇਨ ਦੀ ਟੁ,” ਰਾ ਆਵ ਅੰਦਾਨ, “ਵਾਕ ਨੀਵ ਆਤਂਦ ਵਿਸ਼ਿਵਾਸ ਧੇਤੀ ਮਾਲੀਦਲਿ?” **6** ਅਦਕਿ ਅਗਰ ਨਾਵ ਅੰਦੇਵ, ਮਲਸਾਗੋਲ ਦੀ ਟੁ, ਰਾ ਸਪ੍ਸਾ ਲੱਕੁਰ ਨਾਮ ਮਾ ਕਲਗੋਲ ਭਟਿਅਰ, ਧਤਕੀ ਆਂਦੁਰ ਖਰਾਖੁਰਾ ਅਰੂਤਾਰ ਕਿਧੂਹਨਨਾ ਭਵ਷ਿਧਵਕਤਾ ਈਰੋਨ. **7** ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਆਂਦੁਰ ਤਤਤਰ ਕੋਟਦੁਰ, “ਨਾਵ ਅਰਾਲੇਵ ਕਿ ਆਵ ਧਾਰ ਦੀ ਟੁ ਈਰੋਨ.”

8 ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਰਾ ਨਾ ਮੀ ਨੀਮੀ ਹੇਲਾਲੀਨ ਕਿ ਨਾ ਈਦ ਕਿਧਾਲਸਾ ਧਾਤਾ ਅਧਕਾਰ ਦੇਲ ਮਾਲਤੀਨ.”

दुष्ट कसिनगोळ्द उदाहरण
(मत्ती २१:३३-४६; मरकुस १२:१-१२)

9 आग यीशु लॉकुर से ईद उदाहरण अनली कुरतुनः “यावारा मंळसा अंगुर इन केर्ड हचदुन, अदकि कसिनगोळ्दी अदरी बटई दा कोट बुट्टुन अदकि हापाळ दनिगोळ्द साटी परदेश होटोदुन. 10 याग अंगुर इन जमा माळोद समय बत्त रा मालक कसिनगोळ हात्ती ऊंद दास उक कल्दुन कि आंदुर अंगुर इन केर्ड अन येनारा कायगोळ भाग आऊक कोळुल, पर कसिनगोळ आऊक बळ्कु खाली कय कल्दु बुटुर. 11 बाक आव ऊंद अदकि दास उक कल्दुन, अदकि आंदुर आऊक भी बळ्कु अदकि आऊन अपमान माळकु खाली कय कल्दु बुटुर. 12 बाक आव तसिरा दास उक कल्दुन, अदकि आंदुर आऊक भी घायल माळकु व्हार्या तेगु बुटुर. 13 आग अंगुर इन केर्ड नव स्वामी अंदुन, ‘ना येन माळाईन? ना तान प्रयि पार उक कळाईन, जरूर अच आंदुर आऊन आदर माळ्यार.’ 14 याग कसिनगोळ आऊक नोळदुर रा आपस दा वचिर माळली कुरतुर, ‘इव रा वारीस हुन; बरी, नाव ईऊक कोंद बुळाती रा बाक आऊन जायदाद नाम्द आगेदीत.’ 15 अदकि आंदुर आऊक अंगुर इन केर्ड टु व्हार्या तेगुकु कोंद बुटुर.”

“इदुरसाटी अंगुर इन केर्ड इन स्वामी आंदुर्द सांगुळ येन माळ्यान? 16 आव बंदकु आ कसिनगोळी नाश माळ्यान, अदकि अंगुर इन केर्ड दुसरा अक सोपस्यान.”

ईद केळकु आंदुर अंदुर “परमेश्वर माळुल हगि आगबाळुल.”

17 यीशु आंदुर दी नोळकु अंदुन, बाक ईद येन लखिसकु आदः “याता कल्ल इक राजमहल माळावाळेर बेकार ठहरुसीदुर,

अदा क्वाना अन्द सरि आगेत.”

18 “जो यातोदारा कल्ल मा बदिदान आव चकनाचुर आगेदान; अदकि यदुर मा अद बदिदीत, अदरी पीसुस बुट्टीत.”

कर कोळोद प्रश्न

(मत्ती २२:१५-२२; मरकुस १२:१३-१७)

19 आटा होती नयिम इन गुरुगोळ अदकि प्रधान याजकगोळ आऊक हुडोद चाहासदुर, यतकी आंदुर समसेगदिर कि आव नाम मा ईद उदाहरण अंदान, लेकीन आंदुर लॉकुर से अंजदुर. **20** अदकि आंदुर आऊन ताक दा हतदुर अदकि भेद ताकोमावाळेरी कळुदुर कि नियाय इन भेष हुळकु यीशु उक आंदुर सवाल दा हुडुल, ताकी बाक आऊक रोमन शासक उन कय दा सौप्स बुळुल. **21** आ जासुसगोळ यीशु से केळदुर, “हे गुरु, नाव जान्सतेव किनी बराबर अनत्या अदकि कल्सत्या, अदकि यारदु पक्षपात माळाल, उलटा परमेश्वर उन हादी सच्चाई देल हेळत्या. **22** येन नामी कैसर सरकार उक कर कोळोद उचति आद या ईला?”

23 आव आंदुरूद चतुराई इक अरूकु आंदुर से अंदुन, **24** “ऊंद चाँदी इन सकिका नानी तोरसी. ईदुर मा यारूद छ्हाप अदकि हेसुर आद?”

आंदुर अंदुर “कैसर सरकार उन.”

25 यीशु आंदुर से अंदुन, “रा जो कैसर सरकार उन हुन, अद सरकार उक कोळी; अदकि जो परमेश्वर उन आद, अद परमेश्वर उक कोळी.”

26 आंदुर लॉकुरूद मुंद ईद मात दा यीशु उक फसुस सकदील, उलटा आऊन उत्तर देल अचम्भति आगकु सुंगा आगेदुर.

पुनरूत्थान अदकि मदा

(मत्ती २२:२३-३३; मरकुस १२:१८-२१)

27 ◊बाक सदूकीगोळ जो अनतार कि सोत्तर दा टु जतिता आगोद अच हैलेच, आंदुरूदा टु थ्वाळासा लॉकुर आऊन हात्ती बंदकु केळदुर, **28** “हे गुरु, मूसा नाम साठी हगि नयिम लखिस्यानः अगर यारोवारा धोळ वारट तान हगिस उन ईतकु भी बनिए औलाद

सोतोदान, रा आऊन वारूट आ रांड्यागति इन से मदा माळ कोमुल, अदकि तान वारूट उन साठी वंश पैदा माळुल. 29 येळ वारूटुर ईरोर, पयला वारूट मदा माळकु बनिए औलाद सोतोदुन. 30 बाक दुसरा वारूट भी आकनि से मदा माळदुन, 31 अदकि तसिरा वारूट भी अदा आरूत से मदा माळ कोंडुन. ईदा रीति देल येळु वारूटुर बनिए औलाद देल सोतोदुर. 32 आखरी दा आ आरूत भी सोतोदुर. 33 इदुरसाटी जतिता आगदुर मा आक आंदुरदा टु यारोर हगिस आदार? यतकी आ येळु वारूटुर आकनि से मदा माळीदुर.”

34 यीशु आंदुर से अंदुन, “ई युग इन लॉकुर दा रा मदगोळ आगताव, 35 लेकीन जो लॉकुर ई लायक ठहरूस्यार कर्हि आ युग इक अदकि सोत्तुर दा टु जतिता आगोद प्राप्त माळुल, आंदुर ना मदा माळ्यार अदकि ना मदा दा कोटकु आदार. 36 बाक आंदुर ना रा यागलु सोत्तार, यतकी आंदुर पुनरूत्थान इन औलाद बन्सकु स्वरूगदूतगोळ्द धाई अदकि सोत्तुर दा टु जतिता आगदुर कारण देल परमेश्वर उन औलाद ईत्तार. 37 लेकीन ई मात इक कर्हि सोत्तुर जतिता आगतार, मूसा भी होत्त झाळी इन उदाहरण दा प्रगट माळ्यान कर्हि आव प्रभु अक ‘अब्राहम उन परमेश्वर, अदकि इसहाक उन परमेश्वर अदकि याकूब उन परमेश्वर’ अनतान. 38 परमेश्वर रा मुर्दागोळ ईला लेकीन जतितागोळ्द परमेश्वर हुनः यतकी आऊन हात्ती सप्पा जतिता आर.”

39 आग ईद केळकु शास्त्रीगोळ दा टु येनारा ईद अंदुर, “हे गुरु, नी बराबर उत्तर कोट्ट.” 40 अदकि आ सदूकीगोळी बाक आऊन से येनारा अदकि केळोद हमिमत आगीदील.

मसीह यार पार हुन?

(मत्ती २२:४१-४६; मरकुस १२:३५-३७)

41 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਕੋਲ਼ਦੁਨ, “ਮਸੀਹ ਅਕ ਦਾਊਦ ਤਨ ਔਲਾਦ ਹਿਆਂਗ ਅਨਤਾਰ?” **42** ਦਾਊਦ ਤਾਨ ਭਜਨ ਸ਼ਹਤਿ ਅਨ ਕਤਿਾਬ ਦਾ ਅਨਤਾਨ:

“ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇ ਅਂਦੁਨ,

43 ਨਾਨ ਊਮ੍ਮਾ ਕਯ ਦੀ ਕੁਰ,

ਧਾਗਾਸਤਾਕਾ ਕਰੀ ਨਾ ਨੀਨ ਸੇ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਈਟਾਵਾਲੇਰ ਇਕ ਨੀਨ ਕਾਲ ਦਸ਼ੀ ਮਾਲ ਕੋਮਾਲੀਨ.”

44 “ਦਾਊਦ ਰਾ ਆਊਕ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨਤਾਨ; ਰਾ ਬਾਕ ਆਵ ਆਊਨ ਔਲਾਦ ਹਿਆਂਗ ਠਹੂਸਦੁਨ?”

ਸ਼ਾਸਤਰੀਗੋਲ ਸੇ ਸਾਵਧਾਨ

(ਮਤਤੀ ੨੩:੧-੩੬; ਮਰਕੁਸ ੧੨:੩੮-੪੦)

45 ਧਾਗ ਸਪਪਾ ਲੱਕੂਰ ਕੇਲੋਰ, ਰਾ ਧੀਸ਼ੁ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸੇ ਅਂਦੁਨ,

46 “ਸ਼ਾਸਤਰੀਗੋਲ ਸੇ ਸਾਵਧਾਨ ਈਰੀ, ਧਾਰੀ ਊਦਦ-ਊਦਦ ਚਵਾਂਗਾ ਹਾਕਕੁ ਵਧਾਲੋਦ ਵਲ੍ਲੀਦ ਹਤਤਦ, ਅਦਕਿ ਧਾਰੀ ਸਾਤਤਾਗੋਲ ਦਾ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਅਦਕਿ ਆਦਰ, ਅਦਕਿ ਧਹੂਦੀ ਲੱਕੂਰਦ ਸਮਾਗ੍ਰਹਗੋਲ ਦਾ ਮੁਖਧ ਆਸਨ ਅਦਕਿ ਮੋਜ ਦਾ ਮੁਖਧ ਜਾਗਾ ਪ੍ਰਥਿ ਹਤਤਾਵ. **47** ਆਂਦੂਰ ਰਾਂਡਧਾਗੋਲਦ ਮਾਨਨਾਗੋਲ ਇਕ ਤਦਿ ਬੁਲਤਾਰ ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਫਾਧਦਾ ਨੇਗੁਤਾਰ, ਅਦਕਿ ਲੱਕੂਰੀ ਦਖਿਵਾਵਾ ਸਾਟੀ ਹਾਪਾਲ ਹੋਤਤ ਤਾਕਾ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਮਾਲਤੇਲਾ ਇਰਤਾਰ: ਇੰਦੀ ਧਕਕੁਲ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਦਣਡ ਸਕਿਕੀਤ.”

21

ਕਂਗਾਲ ਰਾਂਡਧਾਗੀਤ ਇਨ ਦਾਨ

(ਮਰਕੁਸ ੧੨:੪੧-੪੪)

1 ਬਾਕ ਧੀਸ਼ੁ ਨਾਕੁ ਦੀ ਕਣਣ ਨੇਗੁਕੁ ਪੈਸਧਾਵਾਲੇਰ ਲੱਕੂਰ ਇਕ ਤਾਨ ਮੰਦਰਿ ਇਨ ਦਾਨਪੇਟੀ ਦਾ ਦਾਨ ਹਾਕਤ ਨੋਲਦੁਨ. **2** ਆਵ ਊਂਦ ਕਂਗਾਲ ਰਾਂਡਧਾ ਅਕ ਭੀ ਅਦੁਰਦਾ ਧੇਢ ਤਾਂਬਾ ਨਵ ਸਕਿਕਾ ਹਾਕਤ ਨੋਲਦੁਨ.

3 ਆਗ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਖਰਾ ਅਨਤੀਨ ਕੀ ਈ ਕਂਗਾਲ ਰਾਂਡਧਾਗੀਤ ਸਪਪਾ ਸੁਨਦੂਰ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਹਾਕਧਾਰ. **4** ਧਤਕੀ

आ सप्पा मुंदुर तान तान बचत दा टु दान कोट्ठुर, लेकीन इक तान कंगालपन दा टु तान सप्पा जीवकिं, हाक्क बुटुर.”

मंदरि इन वनिश इन भवषियवाणी

(मत्ती २४:१,२; मरकुस १३:१,२)

५ याग चेलागोळ दा टु थ्वाळासा चेलागोळ मंदरि इन बारा दा अनोर कि अद हयांग सुंदर कल्लगोळ अदकि परमेश्वर उक कोळ्ड भेट इन वस्तुगोळ से सवारसकु आग्याद, रा यीशु अंदुन,
६ “अब दनि बंदव, यारदा ईद सप्पा जो नीव नोळतीर, अऊरदा टु ईल ऊंद कल्ल मा कल्ल भी ईरतीदील जो केडुकु आगतीदील.”

संकट अदकि सताप

(मत्ती २४:३-१४; मरकुस १३:३-१३)

७ आंदुर यीशु से केळदुर, “हे गुरु, ई सब याग आदीत? अदकि ई मातगोळ याग पुरा आगदुर मा ईत्तव, रा आ समय इन येन चमत्कार ईत्तीत?”

८ आव अंदुन, “सावधान ईरी कि नीव भरमुसकु आगतीदील, यतकी हापाळ सा नान हेसुर देल बंदकु अंदार, ‘ना आवा हुईन,’ अदकि ईद भी कि, ‘समय हात्ती होट्ट बंदाद.’ नीव आंदुर हदि होगबाळेतीर. **९** याग नीव लळाईगोळ मातचीत केळीर अदकि लळाईगोळ्ड बारा दा अफवाह केळीर रा घबरूस बाळेतीर, यतकी ईऊर्द आगोद जरूरी आद; लेकीन आ समय तुरन्त अन्त आगतीदील.”

१० आग आव आंदुर से अंदुन, “द्याश मा द्याश अदकि राज्य मा राज्य चढाई माळीत, **११** अदकि धोडडेव-धोड्डेव भूक्म्प आदव, अदकि जागा जागा मा अकाल अदकि महामारी बद्दिव, अदकि आकाश टु भयंकर मातगोळ अदकि धोडडेव-धोड्डेव चमत्कार प्रगट आदव. **१२** लेकीन इव सप्पा मातगोळ से पयले आंदुर नान हेसुर इन कारण नीमी हुळदार, अदकि सतुस्यार, अदकि पंचायतगोळ दा सोपस्यार, अदकि बंदीगृह दा

ਹਾਕਸੁਸ਼ਧਾਰ, ਅਦਕਿ ਰਾਜਾਗੋਲ਼ ਅਦਕਿ ਸ਼ਾਸਕਗੋਲ ਮੁੰਦ ਓਤਾਰ. 13 ਪਰ ਈਦ ਨੀਮ ਸਾਠੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਇਨ ਗਵਾਹੀ ਕੋਲ਼ੋਦ ਮਵਕਾ ਆਗੇਦੀਤ. 14 *ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਤਾਨ ਤਾਨ ਮਨ ਦਾ ਠਾਨਸਕੁ ਈਟੀ ਕਿ ਨਾਵ ਪਯਲੇ ਟੁ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਊਲਸੋਰ ਸਾਟੀ ਧੇਨ ਅਂਦੇਵ ਈਦੁਰ ਚਨਿਤਾ ਮਾਲਬਾਲੇਤੀਰ. 15 ਧਤਕੀ ਨਾ ਨੀਮੀ ਹਹਿ ਬੋਲ ਅਦਕਿ ਬੁਦਧੀ ਕੋਲਾਈਨ ਕਿ ਨੀਮ ਧਾਵਾਰਾ ਭੀ ਵਰਿਧੀ ਸਾਮਨਾ ਧਾ ਖੰਡਨ ਮਾਲ ਸਕਤੀਦਲਿ. 16 ਨੀਮ ਮੋਧ ਆਪ੍ਪ, ਅਦਕਿ ਵਾਹਟੁਰ, ਅਦਕਿ ਰਣਿਤੇਦਾਰ, ਅਦਕਿ ਸਾਂਗੀ ਭੀ ਨੀਮੀ ਹੁਲਸੁਸ਼ਧਾਰ; ਈਲ ਤਾਕਾ ਕਿ ਨੀਮ ਦਾ ਟੁ ਥਵਾਲਾਸਾ ਮੁੰਦੁਰ ਇਕ ਕੌਂਸੁਸ ਬੁਟਟਾਰ. 17 ਨਾਨ ਕਾਰਣ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੁਰ ਨੀਮ ਸੇ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਈਟ੍ਯਾਰ. 18 ਲੇਕੀਨ ਨੀਮ ਤਾਲਲਾ ਅਨ੍ਦ ਊਂਦ ਚੁਟ੍ਟੀ ਭੀ ਕਤਿ ਸਕਤੀਦਲਿ. 19 ਧੀਰਜ ਈਟ੍ਟੀਰ ਰਾ ਨੀਵ ਤਾਨ ਜੀਵਗੋਲੀ ਊਲਸਕੁ ਈਟ੍ਟੀਰ.

ਧਰੂਝਲੇਮ ਇਨ ਵਨਿਆਂ ਇਨ ਭਵ਷ਿਧਿਵਾਣੀ

(ਮਤ੍ਤੀ ੨੪:੧੫-੨੧; ਮਰਕੂਸ ੧੩:੧੪-੧੯)

20 “ਧਾ ਨੀਵ ਧਰੂਝਲੇਮ ਇਕ ਸੇਨਾਗੋਲ ਸੇ ਧੇਰਸਕੁ ਨੋਛੀਰ, ਰਾ ਜਾਨਸ ਕੋਮੇਤੀਰ ਕਿ ਅਦੁਰਦ ਬਰਖਾਦ ਆਗੋਦ ਹਾਤਤੀ ਆਦ. 21 ਆਗ ਜੋ ਧੂਦਧਿਆ ਦਾ ਆਰ ਆਂਦੁਰ ਪਹਾਲੀਗੋਲ ਮਾ ਓਲੇਗੁਲ; ਅਦਕਿ ਜੋ ਧਰੂਝਲਮ ਇਨ ਬੁਲਕ ਆਰ ਆਂਦੁਰ ਵਹਾਇਆ ਹੋਟਟ ਬੁਲੁਲ; ਅਦਕਿ ਜੋ ਊਰਗੋਲ ਦਾ ਆਰ ਆਂਦੁਰ ਨਗਰਗੋਲ ਦਾ ਹੋਗਬਾਲੁਲ. 22 ਧਤਕੀ ਈਵ ਬਦਲਾ ਤਾਕੋਮਵ ਹਹਿ ਦਨਿ ਈਤਤਵ, ਧਦੁਰ ਦਾ ਵਚਨ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਅਵ ਸਪ੍ਪਾ ਮਾਤਗੋਲ ਪੁਰਾ ਆਗੇਦਵ. 23 ਆ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਜੋ ਵਹਾਟ੍ਯਾ ਦੀ ਅਦਕਿ ਹਾਲ ਕੁਲਸਤੀਦਾਰ, ਆਂਦੁਰ ਸਾਟੀ ਹਾਥ, ਹਾਥ! ਧਤਕੀ ਪ੃ਥਕੀ ਮਾ ਧੋਲਦ ਕਲੇਸ਼ ਅਦਕਿ ਈ ਲੱਕੁਰ ਮਾ ਧੋਲਦ ਪ੍ਰਕੋਪ ਈਤਤੀਤ. 24 ਆਂਦੁਰ ਤਲਵਾਰ ਦੇਲ ਕੋਂਸੁਸਕੁ ਆਦਾਰ, ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਦਿਆਸਗੋਲ ਲੱਕੁਰ ਦਾ ਬੰਦੀ ਆਗਕੁ ਪੋਹਚੁਸਕੁ ਆਦਾਰ; ਅਦਕਿ ਧਾਗਾਸਤਾਕਾ ਗੈਰਧੂਦੀਗੋਲਦ ਸਮਧ ਪੁਰਾ ਆਗਾਲਦ, ਆਗਾਸਤਾਕਾ ਧਰੂਝਲੇਮ ਗੈਰਧੂਦੀਗੋਲ ਦੇਲ ਮੇਟਕੁ ਆਦੀਤ.

मंळसा अन पार उन दुबारा बरोद
(मत्ती २४:२९-३१; मरकुस १३:२४-२७)

25 **ॐ**“सूरज, अदकि चंद्र, अदकि तारागोळ दा चमत्कार कांळसेव; अदकि पृथ्वी मा द्याश-द्याश इनोर लॉकुरी संकट आदीत, यतकी आंदुर समुद्र अन गर्जन अदकि लयरगोळ आवाज देल घबरैसेदार. 26 अंजक इन कारण अदकि दुनिया मा बरोद घटनागौळद हादी नोळ्हत-नोळ्हत लॉकुर्द जीव दा जीव ईरतीदील, यतकी आकाश इन शक्तिगोळी आलगाळ्सकु आदीत. 27 **ॐ**आग आंदुर मंळसा अन पार उक सामरथ्य अदकि धोळ्द महमिा अन्द सांगुळ बादल मा बरतेला नोळ्यार. 28 याग ई मातगोळ आगली कुरतव, रा नदिरुखु तान ताल्ला म्याकुच नेगेतीर; यतकी नीम छुटकारा हात्ती आदीत.”

अंजीर इन मारैर इन उदाहरण
(मत्ती २४:३२-३५; मरकुस १३:२८-३१)

29 यीशु आंदुर से ऊंद उदाहरण भी अंदुनः “अंजीर इन मारैर अदकि सप्पा मारूगोळी नोळी. 30 ह्यांग अऊर्दा कोम होळ्हताव, रा नीव नोळ्हकु खुद अच जान्स कोमतीर कर्फ बसिल इन दनि हात्ती आव. 31 ईदा रीतदेल याग नीव ईव मातगोळी आगतेला नोळीर, आग जान्स कोमी कर्फ परमेश्वर उन राज्य हात्ती आद.

32 “ना नीम से खरा अनतीन कर्फ यागासताका ईव सप्पा मातगोळ आगालव, आगासताका ईद पीढ़ी इन यागलु अन्त आगतीदील. 33 आकाश अदकि पृथ्वी टलुसेदति, लेकीन नान माततगोळ यागलु टलुसतीदलि.”

वश्वास दा ईरी
(मत्ती २४:३६-४४; मरकुस १३:३२-३७)

ॐ 21:25 २१:२५ पूरकाशतिवाक्य ६:१२,१३ **ॐ** 21:27 २१:२७ पूरकाशतिवाक्य १:७

34 “ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਸਾਵਧਾਨ ਈਰੀ, ਹਹਿ ਆਗਬਾਲੁਲ ਕਿ ਨੀਮ ਮਨ ਦੁਰਾਚਾਰ, ਪਿਧਿਕਕਲਪਨ ਅਦਕਿ ਜੀਵਨ ਇਨ ਚਨਿਤਾਗੋਲਕਦ ਭਾਰ ਦੇਲ ਵਤਤੇਗੁਲ, ਅਦਕਿ ਅਦ ਦਨਿ ਅਚਾਨਕ ਨੀਮ ਮਾ ਫਂਦਾ ਅਨ੍ਦ ਘਾਈ ਹੋਟਟ ਬੱਗੂਲ. 35 ਯਤਕਿ ਅਦ ਸਪ੍ਪਾ ਪ੍ਰਥਵੀ ਅਨ ਸਥ ਈਰਾਵਾਲੇਰ ਮਾ ਈਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਲ ਬੰਦਕੁ ਬਦਿਦੀਤ. 36 ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਜਾਗਸਤੇਲਾ ਈਰੀ ਅਦਕਿ ਹਰ ਘਾਲੀ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਕਤ ਈਰੀ ਕਿ ਨੀਵ ਈ ਸਪ੍ਪਾ ਬਰਾਵਾਲਾ ਘਟਨਾਗੋਲ ਦੇਲ ਕੁਲੂਲੀ ਅਦਕਿ ਮਲਚਾ ਅਨ ਪਾਰ ਤਨ ਮੁੰਦ ਨਦਿਰੋਦ ਲਾਯਕ ਆਗੀ.”

37 ☆ਧੀਣੁ ਹਰ ਰੋਜ ਮਨਦਿਰ ਦਾ ਸ਼ਕਿ਷ਾ ਕੋਲਤੋਗੋਨ, ਅਦਕਿ ਹਰ ਰੋਜ ਦਿਆਵਗਾ ਹੋਗਕੁ ਜੈਤੂਨ ਹੇਸੁਰ ਇਨ ਪਹਾਲੀ ਮਾ ਈਲੁਲਕ ਕਡੂਤੋਗੋਨ; 38 ਅਦਕਿ ਰੋਜ ਹੁੰਜਕੁਕਾ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੁਰ ਆਊਂਦ ਸ਼ਕਿ਷ਾ ਕੋਲੋਰ ਸਾਟੀ ਮਨਦਿਰ ਦਾ ਆਊਨ ਹਾਤਤੀ ਬਰਤੋਗੋਰ.

22

ਧੀਣੁ ਤਨ ਵਰ੍ਗ੍ਰਿਦਖ ਸਾਜੀਣ

(ਮਤ੍ਤੀ ੨੬:੧-੫; ਮਰਕੁਸ ੧੪:੧-੨; ਧੂਹਨਨਾ ੧੧:੪੫-੫੩)

1 ਅਖਮੀਰੀ ਰੋਟਟੀ ਅਨ ਹਾਬਕ ਜੋ ਫਸਹ ਕਹਲੁਸਤਦ, ਹਾਤਤੀ ਈਰੋਦ; 2 ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਜਕ ਅਦਕਿ ਨਿਧਿ ਇਨ ਗੁਰੂ ਈ ਮਾਤ ਇਨ ਖੋਜ ਦਾ ਈਰੋਕ ਕਿ ਧੀਣੁ ਤਕ ਹਧਾਂਗ ਕੌਂਦ ਬੁਟੇਵ, ਪਰ ਆਂਦੂਰ ਲੱਕੁਰ ਸੇ ਅੰਜਤੋਗੋਰ.

ਧੂਹਦਾ ਅਨ੍ਦ ਵਖ਼ਿਵਾਸਘਾਤ

(ਮਤ੍ਤੀ ੨੬:੧੪-੧੬; ਮਰਕੁਸ ੧੪:੧੦,੧੧)

3 ਆਗ ਸ਼ੈਤਾਨ ਧੂਹਦਾ ਦਾ ਸਮੁਸਤ, ਜੋ ਇਸਕਰਧਿਤੀ ਕਹਲੁਸਤਾਨ ਅਦਕਿ ਹਨਨੇਲ ਚੇਲਾਗੋਲ ਦਾ ਆਲੁਕੁ ਆਗਤੋਗੋਨ. 4 ਆਵ ਧੂਹਦਾ ਦਾ ਹੋਗਕੁ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਜਕਗੋਲ ਅਦਕਿ ਮਨਦਿਰ ਇਨ ਪਹਰੇਦਾਰਗੋਲਕਦ ਸਰਦਾਰਗੋਲ ਸਾਂਗੁਲ ਮਾਤਚੀਤ ਮਾਲਦੁਨ ਕਿ ਧੀਣੁ ਤਕ ਧਾਤਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਂਦੂਰ ਕਿ ਦੇਲ ਹੁਲਸੁਸਧਾਰ. 5 ਆਂਦੂਰ ਖੁਸ਼ ਆਦੂਰ, ਅਦਕਿ ਆਊਕ

☆ 21:37 ੨੧:੩੭ ਲੂਕਾ ੧੧:੪੭

ਪੈਸ਼ਧਾ ਕੋਲ਼ੇਰ ਸਾਟੀ ਤਧਾਰ ਆਦੁਰ. ⁶ ਆਵ ਮਾਨਸ ਕੌਂਡੁਨ, ਅਦਕਿ ਮੈਕਾ ਢੁੰਢਸਲੀ ਕੁਰਤੁਨ ਕਿਧਾਗ ਮੀਲ਼ ਈਰਤੀਦੀਲ ਰਾ ਆਊਕ ਆਂਦੁਰ ਕਧ ਦੇਲ ਹੁਲਸੁਸ ਕੌਂਡੇਵ.

ਚੇਲਾਗੋਲਕ ਸਾਂਗੁਲ ਫਸਹ ਅਨ ਆਖਰੀ ਭੋਜ

(ਮਤਤੀ 26:17-25; ਮਰਕੁਸ 14:22-21; ਯੂਹਨਨਾ 13:21-30)

⁷ ਆਗ ਅਖਮੀਰੀ ਰੋਟ੍ਟੀ ਇਨ ਹਾਬਬ ਇਨ ਦਨਿ ਬਤ੍ਤ, ਧਾਰਦਾ ਫਸਹ ਮਧਾਂਡਾ ਅਨਦ ਪਾਡ੍ਡਾ ਅਨਦ ਬਲਿ ਕੋਲੋਦ ਜੂਰੀ ਈਰੋਦ. ⁸ ਧੀਸ਼ੁ ਪਤਰਸ ਅਦਕਿ ਯੂਹਨਨਾ ਅਕ ਈਦ ਅਨਕੁ ਕਲੁਦੁਨ: “ਹੋਗਕੁ ਨਾਮ ਫਸਹ ਅਨਦ ਊਮੋਦ ਤਧਾਰੀ ਮਾਲ਼ੀ.”

⁹ ਆਂਦੁਰ ਆਊਨ ਸੇ ਕੋਲਦੁਰ, “ਨੀ ਧਲ ਚਾਹਾਸਤਧਾ ਕਿਨਾਵ ਇਵਰੀ ਤਧਾਰ ਮਾਲ਼ੇਵ?”

¹⁰ ਆਵ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਨੋਲ਼ੀ, ਨਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਮਾਲਤੇਲਾ ਅਚ ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਨੀਰ ਇਨ ਮਾਲਕਾ ਨੇਗੁਕੁ ਨੀਮੀ ਸਕਿਧਾਨ; ਧਾਤਾ ਮਾਨਨਾ ਦਾ ਆਵ ਹੋਦਾਨ ਨੀਵ ਆਊਨ ਹਵਿ ਹੋਟੋਗੇਤੀਰ, ¹¹ ਅਦਕਿ ਆ ਮਾਨਨਾ ਅਨ ਸ਼ਵਾਮੀ ਸੇ ਅਨੇਤੀਰ: ‘ਗੁਰੂ ਨੀਨ ਸੇ ਅਨਤਾਨ ਕਿ ਅਦ ਪਾਊਨਾਗੋਲਕ ਕਮਰਾ ਧਲ ਆਦ ਧਦੁਰ ਦਾ ਨਾ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸਾਂਗੁਲ ਫਸਹ ਅਨਦ ਭੋਜਨ ਤਨਿਆਈਨ?’ ¹² ਆਵ ਨੀਮੀ ਊਂਦ ਸਜੁਸਦ ਧੋਲਕ ਮਧਾਕੁਚ ਇਨ ਕਮਰਾ ਤੋਰਸਧਾਨ; ਅਲਧਾ ਤਧਾਰੀ ਮਾਲੇਤੀਰ.

¹³ “ਆਂਦੁਰ ਹੋਗਕੁ, ਹਧਾਂਗ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅਂਦਦੁਨ, ਹਾਂਗ ਅਚ ਨੋਲਦੁਰ ਅਦਕਿ ਫਸਹ ਅਨਦ ਭੋਜਨ ਤਧਾਰ ਮਾਲਦੁਰ.”

ਪ੍ਰਮੁ ਤਨ ਆਖਰੀ ਭੋਜ

¹⁴ ਧਾਗ ਧਲੀ ਹੋਟਟ ਬਤ੍ਤ, ਰਾ ਆਵ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸਾਂਗੁਲ ਊਮਲੀ ਕੁਰਤੁਨ. ¹⁵ ਅਦਕਿ ਆਵ ਆਂਦੁਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਨਾਨ ਹਾਪਾਲ ਇਚਛਾ ਈਰੋਦ ਕਿ ਦੁਖ ਭੋਗਸੋਰ ਸੇ ਪਧਲੇ ਈਦ ਫਸਹ ਅਨਦ ਭੋਜਨ ਨੀਮ ਸਾਂਗੁਲ ਤਨਿਆਈਨ. ¹⁶ ਧਤਕੀ ਨਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿਧਾਗਾਸਤਾਕਾ ਅਦ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤਨ ਰਾਜ੍ਯ ਦਾ ਪੁਰਾ ਆਗਾਲ ਆਗਾਸਤਾਕਾ ਨਾ ਅਦਰੀ ਧਾਗਲੁ ਤਨਿਆਦੀਲ.”

17 ਆਗ ਧੀਂਸੁ ਕਟੋਰਾ ਹੁਲਕੁ ਧਨ੍ਯਵਾਦ ਮਾਲਦੁਨ ਅਦਕਿ ਅੰਦੁਨ,
“ਇਦਰੀ ਹੁਡੀ ਅਦਕਿ ਆਪਸ ਦਾ ਵਾਟਸ ਕੋਮੀ। **18** ਯਤਕੀ ਨਾ
ਨੀਮ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿਧਾਗਾਸਤਾਕਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਰਾਜਿ ਬਰਾਤਲਦ
ਆਗਾਸਤਾਕਾ ਨਾ ਅੰਗੁਰ ਇਨ ਰਾਸ੍ਸਾ ਈਗੀ ਟੁ ਧਾਗਲੁ ਕੁਡੁਤੀਦੀਲ।”

19 ਬਾਕ ਆਵ ਰੋਟ੍ਟੀ ਹੁਲਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਧਨ੍ਯਵਾਦ ਮਾਲਕੁ ਸੁਰਦੁਨ,
ਅਦਕਿ ਆਂਦਰੀ ਈਦ ਅਨਤੇਲਾ ਕੋਟਟੁਨ, “ਈਦ ਨਾਂਦ ਸ਼ਰੀਰ ਹੁਨ ਜੋ ਨੀਮ
ਸਾਠੀ ਕੋਟਕੁ ਆਗਤਦ: ਨਾਂਦ ਧਾਦ ਇਨ ਸਾਠੀ ਈਦਾ ਮਾਲਤੋਗੀ।”
20 ਈਦਾ ਰੀਤਾ ਦੇਲ ਆਵ ਭੋਜਨ ਇਨ ਬਾਦਦਾ ਕਟੋਰਾ ਭੀ ਈਦ ਅਨਤੇਲਾ
ਕੋਟਟੁਨ, “ਈਦ ਕਟੋਰਾ ਨਾਂਦ ਆ ਖੁਨ ਇਨ ਵਹਾਸ਼ੋਦ ਵਾਚਾ ਹੁਨ. ਜੋ
ਨੀਮ ਸਾਠੀ ਵਾਹੁਸਕੁ ਆਗਤਦ।

21 “ਪਰ ਨੋਲ਼ੀ, ਨਾਨੀ ਹੁਲਸੁਸਾਵਾਲਾ ਅਨ ਕਧ ਨਾਨ ਸਾਂਗੁਲ ਮੇਜ
ਮਾ ਆਦ. **22** ਯਤਕੀ ਮੱਲਸਾ ਅਨ ਪਾਰ ਰਾ ਜਸਾ ਆਊਨ ਸਾਠੀ
ਠਹਰੂਸਕੁ ਆਗਯਾਦ, ਹਾਂਗ ਅਚ ਆਵ ਸੋਤਤਾਨ, ਪਰ ਹਾਧ ਆ ਮੱਲਸਾ
ਮਾ ਧਾਰਦ ਦਵਾਰਾ ਆਵ ਹੁਲਸੁਸਕੁ ਆਦਾਨ!”

23 ਆਗ ਆਂਦੂਰ ਆਪਸ ਦਾ ਵਚਿਾਰ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਨ ਕਿਨਾਮ ਦਾ ਟੁ
ਧਾਵ ਆਨ, ਜੋ ਈਦ ਕਧਾਲਸਾ ਮਾਲਧਾਨ।

ਸਬ ਸੇ ਧਕਕੁਲ ਮਹਾਨ ਧਾਵ?

24 **॥**ਆਂਦੂਰਦਾ ਈਦ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਭੀ ਆਤ ਕਿ ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ
ਧਾਵ ਧੋਡ੍ਡੇਵ ਸਮਸਕੁ ਆਗਤਾਨ. **25** ਧੀਂਸੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ,
“ਗੈਰਧੂਦੀਗੋਲਕਦ ਰਾਜਾ ਆਂਦੂਰ ਮਾ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਮਾਲਤਾਰ; ਅਦਕਿ
ਜੋ ਆਂਦੂਰ ਮਾ ਅਧਕਿਅਰ ਈਟਤਾਰ, ਆਂਦੂਰ ਉਪਕਾਰ ਮਾਲਾਵਾਲੇਰ
ਕਹਲੁਸਤਾਰ. **26** **॥॥**ਲੇਕੀਨ ਨੀਵ ਹਾਂਗਿ ਆਗਵਾਲੇਤੀਰ; ਤਲਟਾ ਜੋ
ਨੀਮ ਦਾ ਧੋਡ੍ਡੇਵ ਆਨ, ਆਵ ਸਾਧਾਣੇਵ ਉਨ ਧਾਈ ਅਦਕਿ ਜੋ ਸਾਧਾਣਾ
ਆਨ, ਆਵ ਸੋਵਕ ਉਨ ਧਾਈ ਆਗੁਲ. **27** **॥**ਧੋਡ੍ਡੇਵ ਧਾਵ ਆਨ, ਆਵ
ਜੋ ਊਮੌਰ ਸਾਠੀ ਕੁਰਤੁਕੁ ਆਨ, ਧਾ ਆਵ ਜੋ ਸਾਧਾਵਾ ਮਾਲਤਾਨ?

◇ 22:24 ੨੨:੨੪ ਮਤਤੀ ੧੫:੧; ਮਰਕੁਸ ੧:੩੪; ਲੁਕਾ ੧:੪੬ ◇ 22:26 ੨੨:੨੬
ਮਤਤੀ ੨੩:੧੧; ਮਰਕੁਸ ੧:੩੫ ◇ 22:26 ੨੨:੨੬ ਮਤਤੀ ੨੦:੨੫-੨੭; ਮਰਕੁਸ
੧੦:੮੨-੮੪ ◇ 22:27 ੨੨:੨੭ ਧੂਹਨੁਨਾ ੧੩:੧੨-੧੫

ਧੇਨ ਆਵ ਈਲਾ ਜੋ ਊਮਲੀ ਕੁਰਤਕੁ ਆਨ? ਲੇਕੀਨ ਨਾ ਨੀਮ ਨਿਆਡਿਆ ਸੇਵਕ ਉਨ ਘਾਈ ਆਈਨ.

²⁸ “ਨੀਵ ਆਂਦੂਰ ਹੁਈਰ, ਜੋ ਨਾਨ ਪਰੀਕਖਾਗੋਲ਼ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਨਾਨ ਸਾਂਗੁਲ ਈਤੀਰ; ²⁹ ਅਦਕਿ ਹਿਯਾਂਗ ਨਾਨ ਆਪ੍ਸ ਨਾਨੀ ਰਾਜਿ ਮਾ ਅਧਕਿਅਰ ਕੋਟਾਨ, ਹਾਂਗ ਅਚ ਨਾ ਭੀ ਨੀਮੀ ਹਾਂਗ ਅਚ ਅਧਕਿਅਰ ਕੋਲਤੀਨ, ³⁰ ³¹ ਤਾਕੀ ਨੀਵ ਨਾਨ ਰਾਜਿ ਦਾ ਨਾਨ ਮੇਜ ਮਾ ਤਨੀ-ਕੁਡੀ, ਉਲਟਾ ਸਹਿਸਨਗੋਲ਼ ਮਾ ਕੁਰਤਕੁ ਇਸਤਰਾਏਲ ਇਨ ਹਨਨੇਲ ਵਂਸਾਗੋਲਦ ਨਿਆਯ ਮਾਲੀ.

ਪਤਰਸ ਉਨ ਇਨਕਾਰ

(ਮਤਤੀ ੨੬:੩੧-੩੫; ਮਰਕੁਸ ੧੪:੨੭-੩੧; ਧੂਹਨਨਾ ੧੩:੩੬-੩੮)

³¹ “ਸ਼ਮੌਨ, ਹੇ ਸ਼ਮੌਨ! ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੀਮ ਲਾਂਕੁਰੀ ਪਰਖੁਸੋਰ ਸਾਠੀ ਆਗ੍ਯਾ ਬੇਲ ਕੋਂਡਾਨ ਕਿਵੇਕਾਰ ਦਾ ਟੁ ਵਲ਼ਤੇਰ ਇਕ ਅਲਗ ਮਾਲ੍ਹੁਲ ਹਿਯਾਂਗ ਕੇਈਵਾਛਾ ਗੋਦੀ ਦਾ ਟੁ ਫਰਕਿਂਡਾ ਅਲਗ ਮਾਲਤਾਨ, ³² ਲੇਕੀਨ ਨਾ ਨੀਨ ਸਾਠੀ ਵਨਿਤੀ ਮਾਲਦੀਨ ਕਿ ਨੀਨ ਵਿਖਿਵਾਸ ਗੋਰ੍ਤ ਆਗਬਾਲੁਲ; ਅਦਕਿ ਧਾਗ ਨੀ ਵਾਪਸ ਬੰਦ੍ਧਾ, ਰਾ ਤਾਨ ਵਾਰਟੂਰ ਇਕ ਹਮਿਮਤ ਕੋਲੇਤ.”

³³ ਪਤਰਸ ਧੀਅਥੁ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਪ੍ਰਭੁ, ਨਾ ਨੀਨ ਸਾਂਗੁਲ ਬੰਦੀਗ੍ਰਹ ਦਾ ਹੋਗਲੀ, ਅਦਕਿ ਸਾਧਲੀ ਭੀ ਤਧਾਰ ਆਈਨ.”

³⁴ ਧੀਅਥੁ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਪਤਰਸ, ਨਾ ਨੀਨ ਸੇ ਅਨਤੀਨ ਕਿ ਈਂਦ ਹੁੱਜ ਕੁਗ੍ਗਤਦੀਲ ਆਗਾਸਤਾਕਾ ਨੀ ਸੁਰ ਘਨ ਨਾਂਦ ਇਨਕਾਰ ਮਾਲ ਕੋਂਡ੍ਯਾ ਕਿਨੀ ਨਾਨੀ ਜਾਨ੍ਸਾਲ.”

ਚੀਲਾ, ਝਾਵਾਰਾ, ਅਦਕਿ ਤਲਵਾਰ

³⁵ ³⁶ ਬਾਕ ਧੀਅਥੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਧਾਗ ਨਾ ਨੀਮੀ ਚੀਲਾ, ਝਾਵਾਰਾ, ਅਦਕਿ ਜੁਤਾ ਬਨਿਆ ਕਲੀਦੀਨ, ਰਾ ਧੇਨ ਨੀਮੀ ਧਾਤੋਦਾਰਾ ਵਸਤੁ ਉਨ ਕਮੀ ਆਗੀਤ?”

“ਆਂਦੂਰ ਅੰਦੂਰ, ਧਾਤੋਦੂ ਵਸਤੁ ਉਨ ਈਲਾ.”

³⁵ 22:30 ੨੨:੩੦ ਮਤਤੀ ੧੯:੨੮ ³⁶ 22:35 ੨੨:੩੫ ਮਤਤੀ ੧੦:੧,੧੦; ਮਰਕੁਸ ੬:੮,੧; ਲੂਕਾ ੧:੩; ੧੦:੪

36 आव आंदुर से अंदुन, “लेकीन ईंग यार्द हात्‌ती चीला आद आव अदरी हुडुल अदकि हांग अच झ्‌वारा भी, अदकि यार्द हात्‌ती तलवार ईला ईतीदाद आव तान कपळा मारकु ऊंद कोंड कोमुल.” **37** यतकी ना नीम से अनतीन, कर्ह ईंद जो लखिसकु आद: “अद अपराधीगोळ सांगुळ आळुकु आग्याद, अदुर्द नान दा पुरा आगोद जरूरी आद; यतकी नान बारा दा लखिसद मातगोळ पुरा आगदुर मा आव.”

38 आंदुर अंदुर, “हे प्रभु, ईल येद्द तलवारगोळ आव.”

आव आंदुर से अंदुन, “हापाळ आव.”

जैतून इन पहाळी मा यीशु उन प्रारथना

(मत्‌ती २६:३६-४६; मरकुस १४:३२-४२)

39 आग यीशु वहार्या होटकु तान रीति इन अनुसार जैतून इन पहाळी मा होदुन, अदकि चेलागोळ आऊन हदि आगेदुर. **40** आ जागा दा होगकु आव आंदुर से अंदुन, “प्रारथना माळी कनीव परीक्षा दा बळिबाळी.”

41 आव आंदुर से अलग लगभग कल्ल भीळोद ईट दुर ताका होदुन अदकि ट्वांगरा टेक्सकु प्रारथना माळली कुरतुन, **42** “हे आपा, अगर नी चाहास्या रा ईंद दुख देल तुम्द कटोरा अक नान हात्‌ती टु सर्कुसबुळ, तरी भी नान ईला लेकीन नीन इच्छा पुरा आगुल.” **43** आग स्वर्ग दा टु ऊंद स्वरगदूत आऊक कांळसदुन जो आऊक सामर्थ्य कोळतोगोन. **44** आव हापाळ व्याकुल आगकु मात्‌त यक्कुल वेदना देल प्रारथना माळली कुरतुन; अदकि आऊन पच्ची रा खुन इन धोळ्द-धोळ्द बुंद इन घाई धरती मा बळितोगोद.

45 आग आव प्रारथना माळकु येद्दुन अदकि तान चेलागोळ्द हात्‌ती बंदकु आंदरी उदासी इन मारा देल मग्गि नोळदुन **46** अदकि आंदुर से अंदुन, “येती मगितीर? येळी, प्रारथना माळी कनीव परीक्षा दा बळिबाळी.”

यीशु उक ध्वाका देल हुडुकु आगोद

(मत्ती २६:४७-५७; मरकुस १४:४३-५०; यूहन्ना १८:३-१२)

⁴⁷ यीशु ईद अंत अच ईरोन कि ऊंद भीळ बत्त, अदकि आ हन्नेळ दा टु ऊंद यारूद हेसुर यहूदा ईरोद आंदुरूद मुंद मुंद बरोन. आव यीशु उन हात्ती बंदुन कि आऊन गाल्ला अन्द चुम्मा ताकोम सकुल. ⁴⁸ यीशु आऊन से अंदुन, “हे यहूदा, येन नी चुम्मा ताकोमकु मंळसा अन पार उक हुळसुसली बंद्या?”

⁴⁹ आऊन चेलागोळ जो यीशु उन सांगुळ ईरोर याग नोळदुर कि येन आगावाळा आद, रा अंदुर, “हे परभु, येन नाव तलवार नळसेव?” ⁵⁰ अदकि आंदुर दा टु ऊंद मंळसा महायाजक ऊंद दास मा तलवार नळसकु आऊन ऊम्मा कवि हारूस बुट्टुन.

⁵¹ इदुर मा यीशु अंदुन, “ईग बस माळी.” अदकि आऊन कवि इक मुटकु आऊक वळ्लीद माळदुन.

⁵² आग यीशु प्रधान याजकगोळ अदकि मंदरि इन पहरेदारगोळ्द सरदारगोळ अदकि पुरनयिागोळ से, जो आऊन मा येरकु बंदीदुर, अंदुन, “येन नीव नानी बदिरोह जान्सकु तलवारगोळ अदकि कोलगोळ हुडुकु होटीर? ⁵³ ◊याग ना मंदरि दा हर रोज नीम सांगुळ ईरीन, रा नीव नानी हुडोद कोशशि माळीदील; पर ईद नीम समय आद, अदकि अंधकार इन राज आद.”

पतरस उन इनकार

(मत्ती २६:५७,६९-७५; मरकुस १४:५३,५४,६६-७२; यूहन्ना १८:२५-२७)

⁵⁴ बाक आंदुर यीशु उक हुडुकु ओतुर, अदकि महायाजक उन मान्या तंदुर. पतरस दुर दुर टु उच आऊन हहि-हहि नळुतोगोन;

⁵⁵ अदकि याग आंदुर आंगुळ दा बेक्की होत्ताकु ऊंद ऊज्या कुरतुर, रा पतरस भी आंदुर न्याड्या दा कुरतोदुन. ⁵⁶ आग ऊंद दासी आऊक सगिली इन उजुळ दा कुरत नोळकु अदकि आऊक

वळ्लीसा नोळकु अनली कुरतुर, “ईवं भी रा यीशु उन सांगुळ ईरोन.”

⁵⁷ लेकीन पतरस ईद अंदकु इनकार माळदुन, “हे आरूत, ना आऊक अरालीन.”

⁵⁸ थ्वाळासा समय इन बाद्दा यावारा दुसरा मंळसा आऊक नोळकु अंदुन, “नी भी रा आंदुर दा टु ऊंद हुय.”

पतरस अंदुन, “हे मंळसा, ना आलच.”

⁵⁹ बाक मातृत ऊंद घंटा अन्द बाद्दा ऊंद मंळसा भरोसा माळकु अंदुन, “जरूर ईवं भी रा आऊन सांगुळ ईरोन, यतकी ईवं गलीली हुन.”

⁶⁰ पतरस अंदुन, “हे मंळसा, ना जान्सालीन कि नी येन अनेत्या!”

आव अनतेला अच ईरोन कि तुरन्त हुंज कुग्रत. ⁶¹ आग प्रभु तरिग्कु पतरस उन दी नोळदुन, अदकि पतरस उक प्रभु उन आ मात याद बतत जो आव अंददिन: “ईद हुंज इन कुग्रगोर से पयला, नी मुर घन नान इनकार माळ्या.” ⁶² अदकि आव व्हारया होटकु हुदक्या कोट कोटकु वर्लदुन.

यीशु उन अपमान

(मत्ती २६:६७-६८; मरकुस १४:६५)

⁶³ जो मंळसागोळ यीशु उक हुडुकु ईरोर, आंदुर आऊन मज्याक हारसकु आऊक बडुली कुरतुर; ⁶⁴ आंदुर आऊन कण्णगोळ मा पट्टी कटकु आऊन से केळदुर, “भवषियवाणी हेळ कि नीनी याव बळदुन!” ⁶⁵ अदकि आंदुर आऊन अपमान माळकु आऊन वरिध दा हापाळ सा मातगोळ अंदुर.

महासभा अन्द मुंद यीशु

(मत्ती २६:५९-६६; मरकुस १४:५५-६४; यूहन्ना १८:१९-२४)

66 याग हागुल आत रा लॉकुरद स्याणा अदकि प्रधान याजक
अदकि नयिम इन गुरु जमा आदुर, अदकि यीशु उक तान महासभा
दा तनकु केळदुर, **67** “येन नी मसीह हुय? रा नाम से अंद बुळ!”

यीशु आंदरी उत्तर कोट्टुन, “अगर ना नीम से अनाईन,
तरी भी नीव वशिवास माळतीदील; **68** अदकि अगर ना सवाल
केळाईन रा नीव उत्तर कोळतीदील. **69** लेकीन ईगी टुना मंळसा
अन पार सर्वशक्तमिन परमेश्वर उन ऊमा कय दी कुरतकु
ईराइन.”

70 इदुर मा सप्पा मुंदुर अंदुर, “रा येन नी परमेश्वर उन पार
हुय?”

यीशु उत्तर कोट्टुन, “नीव खुद अच अंतीर, कना हुईन.”

71 आग आंदुर अंदुर, “ईग नामी गवाही इन येन जरवत आद;
यतकी नाव खुद आऊन बाय देल केळ कोडेव.”

23

पलिातुस उन मुंद यीशु

(मत्ती २७:१,२,११-१४; मरकुस १५:१-५; यूहन्ना १८:२८-३८)

1 आग सप्पा सभा यदकु यीशु उक पलिातुस उन हात्ती ओतुर.
2 आंदुर ईद अनकु आऊन मा दोष हचली कुरतुर: “नाव ईऊक
यहूदी लॉकुरी बयकुसत, अदकि रोमन सम्राट उक कर कोळोद
से मना माळ्त, अदकि तान तान इक मसीह, अन राजा अनतेला
केळेव.”

3 पलिातुस यीशु उक केळदुन, “येन नी यहूदीगोळ्द राजा
हुय?”

यीशु आऊक उत्तर कोट्टुन, “नी खुद अच अनेत्या.”

4 आग पलिातुस प्रधान याजकगोळ अदकि लॉकुर से अंदुन,
“ना ई मंळसा अन्द बुळ्क यातोदु दोष नोळालीन.”

5 ਲੇਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਮਾਤਤ ਯਕਕੁਲ ਯਕੀਨ ਦੇਲ ਅਨਲੀ ਕੁਰਤੂਰ, “ਈਵ ਗਲੀਲ ਟੁ ਈਲ ਤਾਕਾ, ਸਪਧਾ ਯਹੂਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋਟ ਕੋਟਕੁ ਲੱਕੁਰੀ ਭਲਕੁਸ਼ਤਾਨ.”

ਹੇਰੋਦੇਸ ਤਨ ਸੁੰਦ ਧੀਸ਼ੁ

6 ਈਦ ਕੇਲ਼ਕੁ ਪਲਿਾਤੁਸ ਕੇਲ਼ਦੁਨ, “ਧੇਨ ਈਵ ਮਲਚਸਾ ਗਲੀਲੀ ਹੁਨ?” **7** ਅਦਕਿ ਧਾਗ ਪਲਿਾਤੁਸ ਈਦ ਜਾਨਸਦੁਨ ਕਿ ਆਵ ਹੇਰੋਦੇਸ ਤਨ ਰਧਿਆਸਤ ਈਨਵ ਹੁਨ, ਰਾ ਆਊਕ ਹੇਰੋਦੇਸ ਤਨ ਹਾਤਤੀ ਕਲੁ ਬੁਟ੍ਟੁਨ, ਧਤਕੀ ਆ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਹੇਰੋਦੇਸ ਮੀ ਧ੍ਰਥਲੇਮ ਦਾ ਈਰੋਨ. **8** ਹੇਰੋਦੇਸ ਧੀਸ਼ੁ ਤਕ ਨੋਲਕੁ ਹਾਪਾਲ ਖੁਸ਼ ਆਦੁਨ, ਧਤਕੀ ਆਵ ਹਾਪਾਲ ਦਨੀ ਟੁ ਆਊਕ ਨੋਲੋਦ ਚਾਹਸੋਨ; ਧਤਕੀ ਹੇਰੋਦੇਸ ਆਊਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਕੇਲੀਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਸੇ ਧੇਨਾਰਾ ਚਮਤਕਾਰ ਨੋਲੋਦ ਆਸਾ ਈਟੋਨ. **9** ਆਵ ਆਊਨ ਸੇ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਪ੍ਰਥਨ ਕੇਲ੍ਹ ਈਤਤੁਨ, ਪਰ ਆਵ ਆਊਕ ਧੇਨੁ ਉਤਤਰ ਕੋਟੀਦੀਲ. **10** ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਜਕ ਅਦਕਿ ਨਧਿਮ ਇਨ ਗੁਰੂ ਨਦਿਰਕੁ ਆਊਨ ਮਾ ਗੰਮੀਰ ਆਰੋਪ ਹਚਤੇਲਾ ਈਤਤੁਰ. **11** ਆਗ ਹੇਰੋਦੇਸ ਤਾਨ ਸਪਿਹੀਗੋਲਕਦ ਸਾਂਗੁਲ ਆਊਨ ਅਪਮਾਨ ਮਾਲਕੁ ਆਊਕ ਮਜ਼ਧਾਕ ਦਾ ਹਾਰਸਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਸੁੰਦਰ ਕਪਲਾ ਹਾਕਸੁਸਕੁ ਆਊਕ ਪਲਿਾਤੁਸ ਤਨ ਹਾਤਤੀ ਕਲੁ ਬੁਟ੍ਟੁਨ. **12** ਅਦਾ ਦਿੱਤੀ ਪਲਿਾਤੁਸ ਅਦਕਿ ਹੇਰੋਦੇਸ ਸਾਂਗੀ ਆਗੇਦੁਰ; ਇਦੁਰ ਸੇ ਪਧਲੇ ਆਂਦੂਰ ਆਕੁਰ ਦਾਕੁਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਈਰੋਕ.

ਪਲਿਾਤੁਸ ਦਵਾਰਾ ਧੀਸ਼ੁ ਤਕ ਮ੃ਤਧੁ ਦਣਡ

(ਮਤਤੀ ੨੭:੧੫-੨੬; ਮਰਕੁਸ ੧੫:੬-੧੫; ਧੂਹਨਨਾ ੧੮:੩੯-੧੯:੧੬)

13 ਪਲਿਾਤੁਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਜਕਗੋਲ ਅਦਕਿ ਸਰਦਾਰਗੋਲ ਅਦਕਿ ਲੱਕੁਰੀ ਕਾਰਦੁਨ, **14** ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਂਦੁਨ, “ਨੀਵ ਈ ਮਲਚਸਾ ਅਕ ਲੱਕੁਰੀ ਬਧਕੁਸਾਵਾਲਾ ਸਮਸਕੁ ਨਾਨ ਹਾਤਤੀ ਤੰਦੀਰ, ਅਦਕਿ ਨੋਲੀ, ਨਾ ਨੀਮ ਸੁੰਦ ਆਊਨ ਜਾਂਚ ਮਾਲਦੀਨ, ਲੇਕੀਨ ਧਾ ਮਾਤਗੋਲਕਦ ਨੀਵ ਆਊਨ ਮਾ ਦੋ਷ ਹਚੇਤੀਰ ਆ ਮਾਤਗੋਲਕਦ ਬਾਰਾ ਦਾ ਰਾ ਨਾ ਆਊਨ ਬੁਲਕ ਦਾ ਧੇਨੁ ਅਚ ਦੋ਷ ਨੋਲੀਦੀਲ; **15** ਅਦਕਿ ਨਾ ਰਾ ਹੇਰੋਦੇਸ ਰਾਜਾ

ਆਊਨ ਦਾ ਧੇਨਾਰਾ ਦੋ਷ ਨੋਲਦੁਨ, ਯਤਕੀ ਆਵ ਆਊਕ ਨਾਮ ਹਾਤਤੀ ਕਲੁ ਬੁਟਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਨੋਲ਼ੀ, ਆਊਨ ਸੇ ਹਾਗਿ ਧਾਤੋਦੁ ਦੋ਷ ਆਗੀਦੀਲ ਕੰ ਆਊਕ ਮੂਤਧੁ ਦਣਭ ਕੋਟਕੁ ਆਗੁਲ. ¹⁶ ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਨਾ ਆਊਕ ਬਲਸੁਸਕੁ ਬਟਿ ਬੁਲਤੀਨ.” ¹⁷ ਧਤਕੀ ਆ ਹਾਬਕ ਇਨ ਸਮਧ ਦਾ ਪਲਿਤਸੁ ਤਕ ਆਂਦੂਰ ਸਾਟੀ ਊਂਦ ਬੰਦੀ ਇਕ ਬਲਿਓਦ ਬਲਿਤੋਗੋਦ*.

¹⁸ ਆਗ ਸਪਧਾ ਮੁੰਦੂਰ ਗੁਟ ਮਾਲਕੁ ਚਲਿਲਾਸਕੁ ਧੇਦੁਰ, “ਈਊਕ ਕੌਂਦ ਬੁਲ, ਅਦਕਿ ਨਾਮ ਸਾਟੀ ਬਰਅਬਕਾ ਅਕ ਬਟਿ ਬੁਲ!” ¹⁹ ਬਰਅਬਕਾ ਦੰਗਾ ਫਸਾਦ ਇਨ ਕਾਰਣ ਜੋ ਨਗਰ ਦਾ ਆਗੀਤ, ਅਦਕਿ ਹਤਥਾ ਅਨਨਦ ਕਾਰਣ ਬੰਦੀਗ੍ਰਹ ਦਾ ਹਾਕਕੁ ਆਗੀਦੁਨ.

²⁰ ਲੇਕੀਨ ਪਲਿਤਸੁ ਧੀਣੁ ਤਕ ਬਲਿਓਦ ਇਚਛਾ ਦੇਲ ਲਾਂਕੁਰੀ ਮਾਤਤ ਸਮਜੁਸਦੁਨ, ²¹ ਲੇਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਮਾਤਤ ਚਲਿਲਾਸਕੁ ਅਨਦੂਰ, “ਆਊਕ ਕੁਰਸ ਮਾ ਧੇਰ੍ਸ, ਕੁਰਸ ਮਾ!”

²² ਆਵ ਤਸਿਰਾ ਘਨ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅਨੁਦੁਨ, “ਧੇਤੀ, ਆਵ ਧਾਤਾ ਗੁਣਾ ਮਾਲਧਾਨ? ਨਾ ਆਊਨ ਬੁਲਕ ਮੂਤਧੁ ਦਣਭ ਇਨ ਲਾਯਕ ਧਾਤੋਦੁ ਦੋ਷ ਨੋਲੀਦੀਲ. ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਨਾ ਆਊਕ ਕਵਾਲਾ ਬਲਸੁਸਕੁ ਬਟਿ ਬੁਲਤੀਨ.”

²³ ਲੇਕੀਨ ਆਂਦੂਰ ਚਲਿਲਾਸ-ਚਲਿਲਾਸਕੁ ਆਊਨ ਹਦਿ ਹਤਤੇਦੁਰ ਕੰ ਆਊਕ ਕੁਰਸ ਮਾ ਧੇਰ੍ਸਕੁ ਆਗੁਲ, ਅਦਕਿ ਆਖਰੀ ਦਾ ਆਂਦੂਰਦ ਚਲਿਲਾਸੋਦ ਸਫਲ ਆਗੇਤ. ²⁴ ਇਦੁਰਸਾਟੀ ਹਧਾਂਗ ਲਾਂਕੁਰ ਚਾਹਾਸਦੁਰ ਹਾਂਗ ਅਚ ਪਲਿਤਸੁ ਆਂਦੂਰ ਮਾਂਗ ਇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਮਤੀ ਕੋਟਦੁਨ. ²⁵ ਆਵ ਆ ਮਨਲਸਾ ਅਕ ਜੋ ਦੰਗਾ ਫਸਾਦ ਅਦਕਿ ਹਤਥਾ ਅਨਨਦ ਕਾਰਣ ਬੰਦੀਗ੍ਰਹ ਦਾ ਹਾਕਕੁ ਆਗੀਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਧਾਰੀ ਆ ਲਾਂਕੁਰ ਬੇਠੋਰ, ਆਊਕ ਬਟਿ ਬੁਟਦੁਨ; ਅਦਕਿ ਧੀਣੁ ਤਕ ਆ ਲਾਂਕੁਰਦ ਇਚਛਾ ਅਨਨਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਪਸ ਬੁਟਦੁਨ, ਕੰ ਆਂਦੂਰ ਜੋ ਚਾਹਸ਼ਧਾਰ ਅਦ ਆਊਨ ਸਾਂਗੁਲ ਮਾਲ ਸਕੂਲ.

* ^{23:17} ੨੩:੧੭ ਈਦ ਵਚਨ ਹਾਲਿਓਦ ਹਸਤਲੇਖਾ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਹੈਲੇਚ

ਧੀਸ਼ੁ ਤਕ ਕ੍ਰਸ ਮਾ ਧੇਰਸੋਦ
 (ਮਤਤੀ ੨੭:੩੨-੪੪; ਮਰਕੁਸ ੧੫:੨੯-੩੨; ਯੂਹਨਨਾ ੧੯:੧੭-੨੭)

26 ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਧੀਸ਼ੁ ਤਕ ਓਧੋਰ, ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਥਮੈਨ ਹੇਸੁਰ ਇਨ ਊਂਦ ਕੁਰੇਨੀ ਮਂਲਸਾ ਜੋ ਨਗਰ ਦੀ ਟੁ ਬਰੋਨ, ਆਊਕ ਹੁਡਕੁ ਆਊਨ ਮਾ ਕ੍ਰਸ ਮਂਲਸ ਬੁਟੂਰ ਕਿ ਆਊਕ ਧੀਸ਼ੁ ਊਂਦ ਹਦਿ-ਹਦਿ ਵੋਧ ਸਕੁਲ.

27 ਲੱਕੁਰਦ ਧੋਲਦ ਮੀਲ ਆਊਨ ਹਦਿ ਆਗੇਤ ਅਦਕਿ ਅਦੁਰਦਾ ਹਾਪਾਲ ਸਾ ਆਰਤੇਰ ਮੀ ਈਰੋਰ ਜੋ ਆਊਨ ਸਾਟੀ ਧਾਦਾ-ਪਟਿਸੋਰ ਅਦਕਿ ਵਲਿਅਪ ਮਾਲਤੋਗੋਰ. **28** ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਦੀ ਤਰਿਗਕੁ ਅਂਦੁਨ, “ਹੇ ਧਰੂਖਲੇਮ ਇਨ ਪੋਰਗੋਲਾ, ਨਾਨ ਸਾਟੀ ਵਰਲਬਾਲੀ; ਲੇਕੀਨ ਤਾਨ ਅਦਕਿ ਤਾਨ ਚਕਿਓਰਗੋਲ ਸਾਟੀ ਵਰਲੀ. **29** ਧਤਕੀ ਨੋਲੀ, ਅਵ ਦਨਿ ਬਰਤਾਵ, ਧਾ ਦਨਿ ਦਾ ਲੱਕੁਰ ਅਂਦਾਰ, ‘ਧਨ੍ਯ ਆਰ ਆਂਦੂਰ ਜੋ ਵਾਂਝਲਾ ਆਰ ਅਦਕਿ ਅਵ ਗ੍ਰਮ ਜੋ ਹਾਲਦਾਦੀਲ ਅਦਕਿ ਅਵ ਸੁਤਨ ਜੋ ਹਾਲ ਕੁਲਸਦੀਲ.’ **30** ^{੩੦}ਆ ਸਮਧ ‘ਆਂਦੂਰ ਪਹਾਲੀਗੋਲ ਸੇ ਅਂਦਾਰ ਕਿ ਨਾਮ ਮਾ ਬਲੀ, ਅਦਕਿ ਟਾਕਕਰਾਗੋਲ ਸੇ ਅਂਦਾਰ ਕਿ ਨਾਮੀ ਮੁਚ੍ਚ ਬੁਲੀ.’ **31** ਧਤਕੀ ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਹਵਿਰਾ ਮਾਰ ਇਨ ਸਾਂਗੁਲ ਹਾਂਗ ਮਾਲਤਾਰ, ਰਾ ਵਲਗੀਦ ਮਾਰ ਇਨ ਸਾਂਗੁਲ ਧੇਨ-ਧੇਨ ਮਾਲਤੀਦੀਲ?”

32 ਆਂਦੂਰ ਅਨ੍ਯ ਧੇਫ਼ਦ ਮਲਸਾਗੋਲੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧੀ ਈਰੋਰ ਆਂਦਰੀ ਮੀ ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਸਾਂਗੁਲ ਕੋਨਲੀ ਓਤੁਰ. **33** ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਆ ਜਾਗਾ ਧਾਰੀ ਖੋਪਲੀ ਅਨਤਾਰ ਹੋਦੂਰ, ਰਾ ਆਂਦੂਰ ਅਲ ਧੀਸ਼ੁ ਤਕ ਅਦਕਿ ਆ ਅਪਰਾਧੀਗੋਲੀ ਮੀ, ਊਂਦ ਮਲਸਾ ਅਕ ਊਮਾ ਕਿ ਵੀ ਅਦਕਿ ਦੁਸਰਾ ਮਲਸਾ ਅਕ ਡਾਕਧਾ ਕਿ ਵੀ ਕ੍ਰਸਗੋਲ ਮਾ ਧੇਰਸਦੂਰ. **34** ਆਗ ਧੀਸ਼ੁ ਅਂਦੁਨ, “ਹੇ ਆਪਧਾ, ਇਂਦਰੀ ਮਾਫ ਮਾਲ, ਧਤਕੀ ਇੰਦੂਰ ਜਾਨਸਾਲੁਰ ਕਿ ਇੰਦੂਰ ਧੇਨ ਮਾਲੀਤਧਾਰ.”

ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਚਟਿਠੀ ਗੋਲੀ ਹਾਕਕੁ ਆਊਨ ਕਪਲਾ ਵਾਟਸ ਕੌਂਡੂਰ. **35** ਲੱਕੁਰ ਨਦਿਉ-ਨਦਿਉਕੁ ਨੋਲੋਰ, ਅਦਕਿ ਸਰਦਾਰ ਮੀ ਮਜ਼ਧਾਕ ਮਾਲ ਮਾਲਕੁ ਅਨਤੋਗੋਰ: “ਈਵ ਦੁਸਰਾ ਅਕ ਊਲਸਦੁਨ, ਅਗਰ ਈਵ

^{੩੦} 23:30 ੨੩:੩੦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤਿਵਾਕਧ ੬:੧੬

ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਉਨ ਮਸੀਹ ਹੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਨਵਿਛੁਸਦਵ ਹੁਨ, ਰਾ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਊਲਾਸ ਕੋਮੂਲਾ.”

36 ਸਪਿਹੀ ਭੀ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਅਦਕਿ ਕੇਧ ਹੁਲਗ ਅੰਗੁਰ ਇਨ ਰਾਸਸਾ ਕੋਟਕੁ ਆਊਨ ਮਜ਼ਿਆਕ ਹਾਏਸਕੁ ਅਨਤੋਗੋਰ, **37** “ਅਗਰ ਨੀ ਯਹ੍ਵੀਗੋਲਕਦ ਰਾਜਾ ਹੁਧ, ਰਾ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਊਲਾਸ!”

38 ਅਦਕਿ ਆਊਨ ਮਿਆਕੁਚ ਊਂਦ ਦੋ਷ ਚਟਿਠੀ ਭੀ ਹਚ ਬੁਟੁਰ: “ਈਵ ਯਹ੍ਵੀਗੋਲਕਦ ਰਾਜਾ ਹੁਨ.”

39 ਜੋ ਅਪਰਾਧੀਗੋਲ ਅਲ ਲਟਕੁਸਕੁ ਆਗਦਿਰ, ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਊਂਦ ਅਪਰਾਧੀ ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਅਪਮਾਨ ਮਾਲਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਧੇਨ ਨੀ ਮਸੀਹ ਆਲਚ? ਰਾ ਬਾਕ ਤਾਨ ਤਾਨ ਇਕ ਅਦਕਿ ਨਾਮੀ ਊਲਾਸ!”

40 ਈਦੁਰ ਮਾ ਦੁਸਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਆਊਨ ਮਾ ਚਲਿਲਾਸਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਧੇਨ ਨੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸੇ ਭੀ ਅੰਜਾਲ? ਨੀਨੀ ਭੀ ਰਾ ਅਦਾ ਦਣਡ ਸਕਿਕੇਤਾਧ, **41** ਅਦਕਿ ਨਾਮੀ ਰਾ ਨਿਆਧਨੁਸਾਰ ਦਣਡ ਸਕਿਤਾਧ, ਧਤਕੀ ਨਾਮੀ ਤਾਨ ਕਲਾਲਸਾਗੋਲਕਦ ਬਰਾਬਰ ਫਲ ਸਕਿਤਾਧ; ਲੇਕੀਨ ਈਵ ਰਾ ਧਾਤੋਦੁ ਅਪਰਾਧ ਮਾਲੀਦਲਿ.” **42** ਆਗ ਆਵ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਧੀਸ਼ੁ, ਧਾਗ ਨੀ ਤਾਨ ਰਾਜਧ ਦਾ ਬੰਦਧਾ, ਰਾ ਨਾਂਦ ਧਾਦ ਮਾਲੇਤ.”

43 ਧੀਸ਼ੁ ਆਊਨ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨਾ ਨੀਨ ਸੇ ਖਰਾ ਮਾਤਾਲਤੀਨ ਕਿ ਈਂਦਲਿਆ ਅਚ ਨੀ ਨਾਨ ਸਾਂਗੁਲ ਸੁਖਦਲੋਕ ਦਾ ਈਤਧਾ.”

ਧੀਸ਼ੁ ਉਨ ਜੀਵ ਤਾਧਾਗਸੋਦ

(ਮਤਤੀ ੨੭:੪੫-੫੬; ਮਰਕੁਸ ੧੫:੩੩-੪੧; ਧੂਹਨਨਾ ੧੯:੨੮-੩੦)

44 ਈਗ ਈਦ ਹਾਗੁਲ ਇਨ ਲਗਭਗ ਹਨਨੇਲ ਸੁਹਾਂਦ ਸਮਧ ਈਰੋਦ ਅਦਕਿ ਹਾਗੁਲ ਇਨ ਮੁਰ ਮੁਰਾਸ ਤਾਕਾ ਸਪਪਾ ਦਿਆਸ਼ ਦਾ ਅੰਧਾਰ ਆਗਕੁ ਈਤਤ, **45** ਅਦਕਿ ਸੁਰਧ ਅਨ੍ਦ ਤਜੁਲ ਹੋਗਤ ਈਤਤ, ਅਦਕਿ ਮਦਰਿ ਇਨ ਪਰਦਾ ਨਿਧਾਡਧਾ ਦਾ ਟੁ ਹਰਦੋਤ, **46** ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਧੋਲਕਦ ਆਵਾਜ ਦੇਲ ਕਾਰੂਕੁ ਅੰਦੁਨ, “ਹੇ ਆਪਪ, ਨਾ ਤਾਨ ਆਤਮਾ ਨੀਨ ਕਧ ਦਾ ਸੌਪਸਤੀਨ.” ਅਦਕਿ ਈਦ ਅੰਦਕੁ ਸੋਤੋਦੁਨ.

47 सपिहीगोळव अधकारी, जो येनारा आगीत नोळकु परमेश्वर उन स्तुतिमाळदुन, अदकि अंदुन, “नशिचय ई मंळसा न्यायी ईरोन.”

48 अदकि भीळ जो ई येनारा आगीत नोळली जमा आगीत, ई घटना अक नोळकु याद्दा बडुत वापस होटोत. **49** ◊लेकीन आऊनोर सप्पा जान पयचान वाळेर, अदकि जो आरतेर गलील टु आऊन हहिं बंदीदुर, दुर नदिरुकु ई सप्पा नोळोर.

यीशु उक नळसोद

(मत्ती २७:५७-६१; मरकुस १५:४२-४७; यूहन्ना १०:३८-४२)

50 अल यूसुफ हेसुर ईनव महासभा अन्द ऊंद वळ्लीद सदस्य ईरोन जो सज्जन अदकि न्यायी ईरोन. **51** अदकि आंदुरद फैसला देल अदकि आंदुरद ई क्यालसा देल सयमत ईला ईरोन. आव यहूदीगोळ्द अरमितयि नगर इन ईरावाळा अदकि परमेश्वर उन राज्य अन्द हादी कायावाळा ईरोन. **52** आव पलिातुस उन हात्ती होगकु यीशु ऊंद लाश बेळदुन; **53** अदकि आग यीशु उक कूस मा टु ईळसकु मलमल इन चद्दर दा गुळसदुन, अदकि ऊंद कब्र दा ईटदुन, जो कल्ल इन जागा दा अगुळकु ईरोद; अदकि आ जागा दा यावारा अक भी यागलु ईटकु आगीदील. **54** अद तयारी इन दनि ईरोद, अदकि आराम इन दनि सुर आगोद ईरोद.

55 मरयिम मगदलीनी जो यीशु उन सांगुळ गलील टु बंदीदुर, यूसुफ उन हहिं हहिं होगकु आ कब्र अक नोळदुर, अदकि ईद भी नोळदुर कि आऊन लाश इक याता रीता देल ईटकु आग्याद. **56** आग आंदुर वापस मान्या बंदकु सुगन्धति अत्तर अदकि मसालागोळ तयार माळदुर; अदकि आराम इन दनि आंदुर आग्या अन्द अनुसार आराम माळदुर.

◊ 23:49 २३:४९ लूका ८:२,३

24

यीशु उन पुनरूत्थान

(मत्ती २८:१-१०; मरकुस १६:१-८; यूहन्ना २०:१-१०)

१ लेकीन हप्ता अनंद पयला दशी हापाळ वहातऱ्या का आंदुर आ सुगन्धति सामानगोळी जो आंदुर तयार माळीदुर, हुळकु कब्र मा बंदुर. **२** आंदुर जो कल्ल कब्र अनंद दरवाजा मा झाक्सकु ईरोद अदरी सरकुसकु नोळदुर, **३** पर याग आंदुर बुळ्क होदुर रा आंदरी प्रभु यीशु उन लाश कांळ्सीदील. **४** याग आंदुर ई मात देल चकति आगोर रा नोळी, येढ्ढ मंळसा बरफ इन घाई बळिव चमकदार झलकुसत कपळा हाक्कु आंदुर हात्ती बंदकु नदिरदुर. **५** याग आंदुर अंजेदुर अदकि पृथ्वी इन दी बाय बांग्सोर रा आ स्वरंगदूतगोळ आंदुर से अंदुर, “नीव जतिता मंळसा अक सोततकु मंळसा दा येती ढुङ्डसेतीर? **६** ◊आव ईल हैलेच, लेकीन जतिता आग्यान. याद माळी कर्ह आव गलील दा ईतकु नीम से येन अंददिन, **७** ‘जरूरी आद कर्ह ना मंळसा अन पार पापीगोळ्द क्य दा हुळसुसकु आगाईन, अदकि कूरस मा येर्सकु आगाईन, अदकि तसिरा दशी मातत जतिता आगाईन.’”

८ आग यीशु जो मातगोळ आंदरी अंददिन अव मातगोळ आंदरी याद बंदव, **९** अदकि कब्र टु बंदकु आंदुर आ हनुन मुंदरी, अदकि अन्य सपपा मुंदरी, इव मातगोळी अनकु केळ्सदुर. **१०** आंदुर प्रेरतिगोळ से ईव मातगोळी अंदुर आंदुर मरयिम मगदलीनी अदकि योअन्ना अदकि याकूब उन मोय मरयिम अदकि आंदुर सांगुळ इन दुसरा आरतेर भी ईरोर. **११** लेकीन आंदुर मातगोळ आंदरी फालतु हतदव, अदकि आंदुर आंदुरद वशिवास माळीदील. **१२** आग पतरस यदकु कब्र दी ओळतेला होदुन,

◊ २४:६ मत्ती १६:२१; १७:२२,२३; २०:१८,१९; मरकुस ८:३१; ९:३१; १०:३३,३४;
लूका १:२२; १८:३१-३३

ਅਦਕਿ ਬਾਂਗਕੁ ਸਹਿਕ ਕਫਨ ਇਨ ਕਪਲ਼ਾ ਬਦਿਕੁ ਨੋਲਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਜੋ ਆਗੀਤ ਅਦੂਰ ਦੇਲ ਅਚਮ੍ਭਾ ਮਾਲਤੇਲਾ ਤਾਨ ਮਾਨਨੀ ਹੋਟੋਦੁਨ.

ਇਸਮਾਊਸ ਊਰ ਇਨ ਹਾਦੀ ਮਾ ਧੀਸ਼ੁ ਤਾਨ ਚੇਲਾਗੋਲ ਸਾਂਗੁਲ
(ਮਰਕੁਸ ੧੬:੧੨-੧੩)

¹³ ਅਦਾ ਦਾਖਿੀ ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਯੇਢਫ ਸੁਨਦਰ ਇਸਮਾਊਸ ਹੇਸੁਰ ਇਨ ਊਂਦ ਊਰ ਇਕ ਹੋਗੇਰ, ਜੋ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਟੁ ਧੇਨਾਰਾ ਧੇਲ ਕੋਸ ਇਨ ਦੁਰੀ ਮਾ ਈਰੋਦ. ¹⁴ ਆਂਦੂਰ ਇਵ ਸਪ੍ਪਾ ਮਾਤਗੋਲ ਮਾ ਜੋ ਆਗੀਦਵ, ਆਪਸ ਦਾ ਮਾਤਚੀਤ ਮਾਲਤੇਲਾ ਹੋਗੇਰ, ¹⁵ ਅਦਕਿ ਧਾਗ ਆਂਦੂਰ ਆਪਸ ਦਾ ਮਾਤਚੀਤ ਅਦਕਿ ਜਾਂਚ ਮਾਲੋਰ, ਰਾ ਧੀਸ਼ੁ ਖੁਦ ਹਾਤਤੀ ਬੰਦਕੁ ਆਂਦੂਰ ਸਾਂਗੁਲ ਆਗੇਦੁਨ. ¹⁶ ਆਂਦੂਰ ਆਊਕ ਨੋਲਦੂਰ ਲੇਕੀਨ ਅਰੂ ਸਕਦੀਲ. ¹⁷ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਕੋਲਦੁਨ, “ਈਵ ਧੇਨ ਮਾਤਗੋਲ ਆਵ, ਜੋ ਨੀਵ ਨਕੂਤ ਨਕੂਤ ਆਪਸ ਦਾ ਮਾਲਤੀਰ?”

ਆਂਦੂਰ ਉਦਾਸ ਸਾ ਨਦਿਰਕੁ ਈਤੋਦੂਰ. ¹⁸ ਈਦ ਕੋਲਕੁ ਆਂਦੂਰ ਦਾ ਟੁ ਕਲਿਯੋਪਾਸ ਹੇਸੁਰ ਈਨਵ ਊਂਦ ਮਲਿਸਾ ਅਂਦੁਨ, “ਧੇਨ ਨੀ ਧਰੂਸ਼ਲੇਮ ਦਾ ਆਬਨਾ ਪਰਦੇਖੀ ਆਯ, ਜੋ ਜਾਨਸਾਲੁਨ ਕਿਈ ਦਨਿਗੋਲ ਦਾ ਅਦੂਰਦਾ ਧੇਨ ਧੇਨ ਆਗਯਾਦ?”

¹⁹ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਕੋਲਦੁਨ, “ਧਾਤਵ ਮਾਤਗੋਲ?”

ਆਂਦੂਰ ਆਊਨ ਸੇ ਅਂਦੂਰ, “ਧੀਸ਼ੁ ਨਾਸਰੀ ਇਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਅਦਕਿ ਸਪ੍ਪਾ ਲੱਕੁਰ ਹਾਤਤੀ ਕਾਲਸਾ ਅਦਕਿ ਵਚਨ ਦਾ ਸਾਮਰਥੀ ਮਹਵਿਧਿਵਕਤਾ ਈਰੋਨ, ²⁰ ਅਦਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਜਕਗੋਲ ਅਦਕਿ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰਗੋਲ ਆਊਕ ਹੁਲਸੁਸ ਬੁਟੁਰ ਕਿ ਆਊਨ ਮਾ ਮੂਤਯੁ ਊਂਦ ਆਗਯਾ ਕੋਟਕੁ ਆਗੁਲ; ਅਦਕਿ ਆਊਕ ਕ੍ਰੂਸ ਮਾ ਧੇਰਸੁਸਦੂਰ. ²¹ ਲੇਕੀਨ ਨਾਮੀ ਆਸਾ ਈਰੋਦ ਕਿ ਈਵਾ ਇਸਤਰਾਏਲ ਦ੍ਰਿਆਸ ਇਕ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕੋਟਾਨ. ਇਵ ਸਥ ਮਾਤਗੋਲਦ ਅਲਾਵਾ ਈਦ ਘਟਨਾ ਅਕ ਆਤ ਤਸਿਰਾ ਦਨਿ ਹੁਨ, ²² ਅਦਕਿ ਨਾਮ ਦਾ ਟੁ ਹਾਪਾਲ ਆਰਤੇਰ ਮੀ ਨਾਮੀ ਆਸਚਰਧ ਦਾ ਹਾਕ ਬੁਟਾਰ, ਜੋ ਹੁੰਜਕੁਕਾ ਅਚ ਕਵਰ ਮਾ ਹੋਗੀਦੂਰ; ²³ ਅਦਕਿ ਧਾਗ ਧੀਸ਼ੁ ਤਨ ਲਾਸ਼ ਨੋਲੀਦੀਲ ਰਾ ਈਦ ਅਨਤੇਲਾ ਬੰਦੂਰ ਕਿ ਨਾਵ ਸੁਵਰਗਦੂਤਗੋਲਦ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਲਦੇਵ, ਧਾਰ

अंदुर कि आव जतिता आन. 24 आग नाम साथीगोळ दा टु हापाळ मुंदुर कबूर मा होदुर, अदकि हयांग आरतेर अंदीदुर हांग अच नोळदुर; लेकीन आऊक नोळीदील.”

25 आग यीशु आंदुर से अंदुन, “हे नर्खिवदधीगोळा, अदकि भवषियवक्तागोळद सब मातगोळ मा वशिवास माळदुर दा याट धीर आईर! 26 येन जरूरी ईला ईरोद कमसीह ईद दुख नेंगुकु तान महमिा दा प्रवेश माळ्हुल?” 27 आग आव मूसा से अदकि सप्पा भवषियवक्तागोळ से सुरवात माळ्कु सप्पा पवतिरशास्त्र दा टु तान बारा दा लखिसदव मातगोळ्द अरथ, आंदरी समझुस बुट्ठुन.

28 इटुर दा आंदुर आ ऊर इन हात्ती पोहचुसदुर यल आंदुर होगोर, अदकि आऊन ढंग देल हगि समझ दा बरोद कि आव मुंद आगोद चाहासतान. 29 लेकीन आंदुर ईद अनकु आऊक वनिती माळ्कु रोक्सदुर, “नाम सांगुळ ईर, यतकी द्याव मुळ्कत बरेत्याद अदकि हागुल हापाळ ढलुसीग्र्याद.” आग आव आंदुर सांगुळ ईरोर साठी बुळ्क होदुन. 30 याग आव आंदुर सांगुळ ऊमली कुरतुन, रा आव रोट्टी हुळ्कु परमेश्वर उन धन्यवाद माळ्दुन अदकि अदरी मूळ्कु आंदरी कोळली कुरतुन. 31 आग आंदुरद कण्णगोळ तेरदोदव; अदकि आंदुर आऊक अर्त कोडुर, अदकि आव आंदुर कण्णगोळ देल पच्चेदुन. 32 आंदुर आपस दा अंदुर, “याग आव हादी मा नाम से मातगोळी माळतोगोन अदकि पवतिरशास्त्र अन्द अर्थ नामी समझुस तोगोन, रा येन नाम मन दा उत्तेजना पैदा आगीदील?”

33 आंदुर अदा समय यदकु मात्त यरूशलेम इक होटोदुर, अदकि आ हनुन चेलागोळी अदकि आंदुर संगीगोळी जमा नोळदुर. 34 आंदुर अनतोगोर, “प्रभु खराखुरा जतिता आग्र्यान, अदकि शमौन उक काळस्यान.”

35 आग आंदुर हादी इन मातगोळी आंदरी हेळ बुटुर अदकि ईद भी कियेद्दु मुंदुर यीशु उक रोट्टी मुरा होती हयांग अरतुर.

ਧੀਸ਼ੁ ਚੇਲਾਗੋਲ਼ੀ ਕਾਂਛਸਦੁਨ
(ਮਤਤੀ ੨੮:੧੬-੨੦; ਮਰਕੂਸ ੧੬:੧੪-੧੮; ਯੂਹਨ੍ਨਾ ੨੦:੧੯-੨੩;
ਪ੍ਰੇਰਤਿਗੋਲ ੧:੬-੮)

³⁶ ਆਂਦੂਰ ਈ ਮਾਤਗੋਲ਼ੀ ਅਨਤੇਲਾ ਅਚ ਈਰੋਰ ਕਿ ਆਵ ਖੁਦ ਅਚ
ਆਂਦੂਰ ਨਿਆਡਿਆ ਦਾ ਨਦਿਉਦੁਨ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਨੀਮੀ ਸ਼ਾਂਤੀ
ਸਕਿਊਲ.”

³⁷ ਲੇਕਿਨ ਆਂਦੂਰ ਘਬਰੂਸੇਦੁਰ ਅਦਕਿ ਅੰਜੇਦੁਰ, ਅਦਕਿ ਸਮਸੇਦੁਰ ਕਿ
ਨਾਵ ਧਾਤੋਦਾਰਾ ਭੂਤ ਇਕ ਨੋਲ਼ੀਤੇਵ. ³⁸ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਧੇਤੀ
ਘਬਰੂਸੇਤੀਰ? ਅਦਕਿ ਨੀਮ ਮਨ ਦਾ ਧੇਤੀ ਸੰਦੇਹ ਧੇਲਤਾਵ? ³⁹ ਨਾਨ
ਕਥ ਅਦਕਿ ਨਾਨ ਕਾਲਗੋਲ਼ੀ ਨੋਲ਼ੀ ਕਿ ਨਾ ਆਵਾ ਹੁੰਈਨ. ਨਾਨੀ
ਸੁਟਕੁ ਨੋਲ਼ੀ, ਧਤਕੀ ਭੂਤ ਇਨ ਧੇਲੁ ਦਾ ਮਾਸ ਈਰਾਲ ਹਿਧਾਂਗ ਨਾਨ ਦਾ
ਨੋਲਤੀਰ.”

⁴⁰ ਈਦ ਅੰਦਕੁ ਧੀਸ਼ੁ ਆਂਦਰੀ ਤਾਨ ਕਥ ਕਾਲ ਤੋਰਸਦੁਨ. ⁴¹ ਆਂਦਰੀ
ਖੁਣੀ ਇਨ ਮਾਰਾ ਦੇਲ ਵਖਿਵਾਸ ਈਲਾ ਆਗੋਦ, ਅਦਕਿ ਆਂਦੂਰ
ਆਸ਼ਚਰ੍ਯ ਮਾਲਤੋਗੇਰ, ਰਾ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਕੇਲਦੁਨ, “ਧੇਨ ਈਲ ਨੀਮ
ਹਾਤਤੀ ਧੇਨਾਰਾ ਊਮ੍ਮੋਦ ਆਦ?” ⁴² ਆਂਦੂਰ ਆਊਕ ਸੁਲਦ ਮੇਨ ਇਨ
ਤੁਕਲ਼ਾ ਕੋਟਾਦੁਰ. ⁴³ ਆਵ ਹੁਡੁਕੁ ਆਂਦੂਰ ਮੁੰਦ ਤਦੁਨ.

⁴⁴ ਬਾਕ ਆਵ ਆਂਦੂਰ ਸੇ ਅੰਦੁਨ, “ਈਵ ਨਾਨਵ ਅਵ ਮਾਤਗੋਲ ਹੁ, ਜੋ
ਨਾ ਨੀਮ ਸਾਂਗੁਲ ਈਰਤੈਲਾ ਨੀਮ ਸੇ ਅੰਦਦੀਨ ਕਿ ਜ੍ਰੂਰੀ ਆਦ ਕਿ ਧਿਆਸ
ਮਾਤਗੋਲ ਮੂਸਾ ਅਨ ਵਧਵਸਥਾ ਅਦਕਿ ਭਵਖਿਧਵਕਤਾਗੋਲ ਅਦਕਿ
ਮਝਨਗੋਲ ਕਤਿਬਗੋਲ ਦਾ ਨਾਨ ਬਾਰਾ ਦਾ ਲਖਿਸਕੁ ਆਵ, ਸਪ੍ਪਾ
ਪੁਰਾ ਆਗੁਲ.”

⁴⁵ ਆਗ ਧੀਸ਼ੁ ਪਵਤਿਰਸਾਸਤਰ ਜਾਨਸੋਰ ਸਾਟੀ ਆਂਦੂਰ ਸਮੜਾ
ਖੋਲਸਦੁਨ, ⁴⁶ ਅਦਕਿ ਧੀਸ਼ੁ ਅੰਦੁਨ, “ਈਦ ਲਖਿਸਕੁ ਆਦ ਕਿ ਮਸੀਹ
ਦੁਖ ਨੇਗਦਾਨ, ਅਦਕਿ ਤਸਿਰਾ ਦਸ਼ੀ ਸੋਤਤੁਰ ਦਾ ਟੁ ਜਿਤਿਤਾ ਆਦਾਨ,
⁴⁷ ਅਦਕਿ ਧਰੂਣਲੇਮ ਟੁ ਹੁਲਕੁ ਸਪ੍ਪਾ ਜਾਤੀਗੋਲਦ ਲੱਕੁਰ ਦਾ
ਆਂਦੂਰ ਹਹਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਾਲਲੀ ਕੁਰਤੁਰ ਕਿ ਆਂਦੂਰ ਤਾਨ ਪਾਪ ਮਾਲੋਦ
ਵੰਦ ਮਾਲੂਲ ਅਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਆਂਦਰੀ ਮਾਫ ਮਾਲੂਲ. ⁴⁸ ਨੀਵ ਈ

सप्पा मातगोळ्द गवाह आईर. 49 ◊अदकि नोळी, जो ईनाम नान आप्प नानी कोळोद वादा माळीदुन, ना अदरी नीम मा ईळसाईन अदकि यागासताका म्याकुच स्वर्ग टु सामरथ्य सकिल, आगासताका नीव ईदा नगर दा रूक्सकु ईरी.”

यीशु उन स्वर्गारोहण

(मरकुस १६:१९,२०; प्रेरतिगोळ १:९-११)

50 ◊आग यीशु आंदरी बैतनयियाह ताका नगर इन व्हार्या ओतुन, अदकि तान कय नेगुकु आंदरी आशीष कोट्दुन; 51 अदकि आंदरी आशीष कोळतेला आव आंदुर से अलग आगेदुन अदकि स्वर्ग मा नेगुकु आदुन. 52 आग आंदुर आऊक दण्डवत माळकु बळा खुशी देल यरूशलेम इक मात्त वापस बंदुर; 53 अदकि आंदुर लगातार मंदरि दा उपस्थति आगकु परमेश्वर उन धन्यवाद माळतोगोर.

◊ 24:49 २४:४९ प्रेरतिगोळ १:४

◊ 24:50 २४:५० प्रेरतिगोळ १:९-११

परमेश्वर उन खरा वचन

**The Holy Bible in the Holiya language of India: परमेश्वर
उन खरा वचन**

copyright © 2020 The Word for the World International

Language: Gohllaru (Holiya)

Contributor: The Word for the World International

परमेश्वर उन खरा वचन
बहाशोद नयिम, 2020

The New Testament in Holiya Language

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 9 Apr 2023

3943f9d0-5b35-54ad-8e8f-1b7bf74924c6